

ระเบียบปฏิบัติสำหรับการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตร

เรื่อง การผลิตข้าวยั่งยืน

(Certification Scheme for Sustainable Rice Production)

บทนำ

สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ (มกอช.) เป็นหน่วยงานระดับกรม อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ก่อตั้งเมื่อวันที่ 9 ตุลาคม พ.ศ. 2545 มีภารกิจเป็นหน่วยงานกลางด้านมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหาร โดยกำหนด ตรวจสอบรับรอง ควบคุม และส่งเสริมมาตรฐานสินค้าเกษตร ตั้งแต่ระดับไร่นาจนถึงผู้บริโภค ตลอดจนการเจรจาเพื่อการแก้ไขปัญหาทางการค้าเชิงเทคนิคเพื่อปรับปรุงและยกระดับคุณภาพสินค้าเกษตรและอาหารของไทยให้ได้มาตรฐาน รวมทั้งเพื่อให้มีคุณภาพ และความปลอดภัยตามมาตรฐานระหว่างประเทศ สามารถแข่งขันได้ในเวทีโลก

พระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ. 2551 กำหนดให้ผู้ผลิตที่ขอรับการตรวจรับรองตามมาตรฐานสำหรับสินค้าเกษตรต้องขอรับการตรวจสอบและได้รับใบรับรองจากผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐานที่ได้รับใบอนุญาตให้ตรวจสอบและรับรองมาตรฐานจาก มกอช. และการใช้เครื่องหมายรับรองมาตรฐานกับสินค้าเกษตรที่ได้รับใบรับรอง เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้บริโภค มกอช. ในฐานะหน่วยรับผิดชอบด้านการกำหนดมาตรฐานสินค้าเกษตรตามพระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ. 2551 จึงได้จัดทำระเบียบปฏิบัติสำหรับการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตร (Certification Scheme; CS) เรื่อง การผลิตข้าวยั่งยืนฉบับนี้ โดยสำนักกำหนดมาตรฐาน (สกม.) ซึ่งเป็นหน่วยกำหนดมาตรฐานและจัดทำระเบียบปฏิบัติสำหรับการรับรองมาตรฐาน (Scheme Owner; SO) ได้ดำเนินการตามหลักการของ ISO/IEC 17065 ฉบับปัจจุบัน และตามขั้นตอนและกระบวนการจัดทำ CS ตามมาตรฐาน ISO/IEC 17067 รวมทั้งเพิ่มเติมเนื้อหาให้มีความเหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน สอดคล้องกับมาตรฐานระหว่างประเทศ และมาตรฐานสินค้าเกษตร (มกษ.) ที่เกี่ยวข้องกับการผลิตข้าวยั่งยืน เช่น มกษ. เรื่อง ข้าวยั่งยืน (มกษ. 4408) ซึ่งอยู่บนพื้นฐานเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน มีความสมดุลในมิติของสังคม เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม โดยความร่วมมือของหน่วยงานหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการผลิตข้าว และผู้มีส่วนได้เสียต่อการนำ CS นี้ไปใช้ในการรับรอง

CS เรื่อง การผลิตข้าวยั่งยืน ประกอบด้วย 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 วัตถุประสงค์และขอบข่าย

ส่วนที่ 2 ข้อกำหนดสำหรับผู้ขอการรับรองหรือผู้ได้รับการรับรอง

ส่วนที่ 3 ข้อกำหนดสำหรับหน่วยรับรอง

คำย่อ

คำย่อที่ใช้ในระเบียบปฏิบัติสำหรับการรับรองมาตรฐานนี้ มีดังต่อไปนี้

AB: Accreditation Body หน่วยรับรองระบบงาน

CB: Certification Body หน่วยรับรอง

CS: Certification Scheme ระเบียบปฏิบัติสำหรับการรับรองมาตรฐาน

GAP: Good Agricultural Practices การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี

ICS: Internal Control System ระบบควบคุมภายใน

SO: Scheme Owner หน่วยกำหนดมาตรฐานและจัดทำระเบียบปฏิบัติสำหรับการรับรองมาตรฐาน

มกช.: สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ

มกษ.: มาตรฐานสินค้าเกษตร

มกษ. 4408: มาตรฐานสินค้าเกษตร เรื่อง ข้าวยั่งยืน

SRP: Sustainable Rice Platform หน่วยงานเวทีข้าวยั่งยืน

CoC: Chain of Custody ห่วงโซ่การคุ้มครอง

นิยาม

ระเบียบปฏิบัติสำหรับการรับรองมาตรฐาน (Certification Scheme; CS) หมายถึง กฎระเบียบ ขั้นตอน การดำเนินการและการบริหารจัดการที่กำหนดขึ้นเพื่อนำไปใช้ในการให้การรับรองมาตรฐานที่กำหนดไว้

หน่วยรับรองระบบงาน (Accreditation Body; AB) หมายถึง หน่วยงานที่ได้รับมอบอำนาจตามกฎหมาย ให้มีหน้าที่รับรองความสามารถของ CB ที่ให้บริการในการรับรองตามมาตรฐาน

หน่วยรับรอง (Certification Body; CB) หมายถึง หน่วยงานที่เป็นบุคคลที่สามที่ให้บริการตรวจสอบ และออกใบรับรอง

ผู้ขอการรับรอง หมายถึง ผู้ยื่นคำขอรับการรับรองจาก CB ที่ให้บริการรับรอง

ผู้ได้รับการรับรอง หมายถึง ผู้ขอการรับรองที่ผ่านการตรวจประเมิน และได้รับการรับรองจาก CB

ระบบควบคุมภายใน (Internal Control System; ICS) หมายถึง โครงสร้างการจัดการคุณภาพของกลุ่ม เกษตรกรที่จัดทำเพื่อวางระบบควบคุมภายในสำหรับผู้ขอการรับรองแบบกลุ่มและผู้ขอการรับรองแบบหลายสาขา หรือหลายพื้นที่ และนำระบบดังกล่าวไปปฏิบัติ

การประเมินภายใน (Internal Assessment) หมายถึง การประเมินความสอดคล้องตามมกช. ที่ขอการ รับรอง ซึ่งดำเนินการโดยผู้อื่นที่เข้าใจข้อกำหนด (peers) หรือสมาชิกรายอื่น หรือผู้ดูแลสาขาหรือพื้นที่อื่น หรือบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับระบบควบคุมภายใน หรือหน่วยงานภายนอกที่ได้รับมอบหมาย (ที่ไม่ใช่ CB) โดยเป็นการดำเนินการในนามของผู้ผลิต

การประเมินระบบควบคุมภายใน (Self-assessment) หมายถึง การประเมินความสอดคล้องตามคู่มือ คุณภาพของระบบควบคุมภายใน (ICS) ของกลุ่มหรือองค์กร เพื่อประเมินการดำเนินการและประสิทธิภาพของ ระบบควบคุมภายในซึ่งดำเนินการโดยกลุ่มหรือองค์กรที่มีหลายสาขาหรือหลายพื้นที่เอง

การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment) หมายถึง วิธีการประเมินผลที่เกิดขึ้นจริงหรือมีโอกาสที่จะเกิดขึ้น ซึ่งกระทบต่อมาตรฐานความยั่งยืนในประเด็นด้านสิ่งแวดล้อม สังคมและเศรษฐกิจ

ผู้รับจ้างช่วง (Subcontractor) หมายถึง องค์กร บริษัท หรือบุคคลที่ดำเนินการกับผลิตภัณฑ์ในนามของสถานที่ที่ถูกตรวจสอบประเมิน และอยู่ภายใต้การทำสัญญาหรือข้อตกลงเป็นลายลักษณ์อักษรไว้

รายการการตรวจประเมิน (Checklist) หมายถึง รายการที่จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการตรวจประเมินตามข้อกำหนดในมาตรฐาน ครอบคลุมทุกข้อกำหนด และมีแนวทางการตัดสินใจที่เหมาะสม

ความไม่สอดคล้อง (Nonconformity) หมายถึง สิ่งที่ไม่เป็นไปตามข้อกำหนด

วัน (Day) หมายถึง วันตามปฏิทิน

Manday หมายถึง หน่วยวัดปริมาณงานตรวจประเมินที่ผู้ตรวจประเมิน 1 คนปฏิบัติใน 1 วัน (8 ชั่วโมง)

ห่วงโซ่การคุ้มครอง (Chain of Custody) หมายถึง ลำดับการควบคุมดูแลที่เกิดขึ้นเมื่อมีการโอนกรรมสิทธิ์หรือการควบคุมอุปทานของสินค้าจากผู้ดูแลหนึ่งไปยังผู้ดูแลอีกรายในห่วงโซ่อุปทาน

ส่วนที่ 1

วัตถุประสงค์และขอบข่าย

1.1 วัตถุประสงค์

1.1.1 เพื่อใช้เป็นข้อกำหนดสำหรับหน่วยรับรอง (certification body; CB) นำไปใช้ร่วมกับข้อกำหนด ISO/IEC 17065 ในการให้การรับรองในระดับสถานที่ผลิต (เช่น แผลงนา โรงสีข้าว โรงปรับปรุงสภาพข้าว) ตามมาตรฐานสินค้าเกษตร (มกษ.) ที่เกี่ยวข้องกับข้าวยั่งยืนของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นว่า CB จะสามารถตรวจประเมินให้การรับรองแก่เกษตรกร กลุ่มเกษตรกร หรือผู้ประกอบการ ตาม มกษ. ได้ในทิศทางเดียวกันและสอดคล้องกับข้อกำหนด และใบรับรองที่ได้รับจะแสดงถึงการปฏิบัติที่ดีตามวัตถุประสงค์และข้อกำหนดของ มกษ. ที่ขอการรับรอง

1.1.2 เพื่อให้เกษตรกร กลุ่มเกษตรกร และผู้ประกอบการที่ประสงค์จะขอการรับรอง มกษ. ซึ่งมีขอบข่ายตามข้อ 1.2 ใช้เป็นแนวทางปฏิบัติให้สอดคล้องกับข้อกำหนด เพื่อรองรับการตรวจสอบรับรองจาก CB ต่อไป

1.2 ขอบข่าย

1.2.1 ระเบียบปฏิบัติสำหรับการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตร (certification scheme; CS) ฉบับนี้ ใช้สำหรับการให้การรับรอง มกษ. ที่มีขอบข่ายเกี่ยวข้องกับการผลิตข้าวยั่งยืน เช่น มกษ. 4408

1.2.2 CS ฉบับนี้เป็นระเบียบปฏิบัติสำหรับการรับรอง มกษ. ตามขอบข่ายข้อ 1.2.1 ที่ใช้ภายในประเทศไทย กรณีการรับรองการผลิตในต่างประเทศให้ใช้ CS ฉบับนี้ได้โดยอนุโลม

ส่วนที่ 2

ข้อกำหนดสำหรับผู้ขอการรับรองและผู้ได้รับการรับรอง

2.1 ข้อกำหนดทั่วไป

2.1.1 ผู้ขอการรับรองและผู้ได้รับการรับรองตาม มกษ. ที่เกี่ยวข้องกับข้าวยั่งยืน เช่น มกษ. 4408 ต้องนำข้อกำหนดใน CS ฉบับนี้และ มกษ. ที่เกี่ยวข้องรวมทั้งที่แก้ไขและเพิ่มเติมในภายหลัง ไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง รวมทั้งต้องมีระบบในการจัดการเพื่อป้องกันการปะปนผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการรับรองจากที่ไม่ได้รับการรับรองอย่างชัดเจน

2.1.2 ผู้ขอการรับรองและผู้ได้รับการรับรองอาจพิจารณาประยุกต์ใช้ข้อกำหนดการจัดการห่วงโซ่การคุ้มครอง (chain of custody; CoC) ตามที่ระบุไว้ในภาคผนวก ญู ทั้งนี้ กิจกรรมที่อาจประยุกต์ใช้ CoC เช่น การจัดหาและขนส่งวัตถุดิบ การรวบรวม การลดความชื้น การกะเทาะเปลือก การขัดสี การบรรจุหีบห่อ การแสดงเครื่องหมาย การเก็บรักษา การขนส่งผลิตภัณฑ์ การจำหน่ายสินค้า การค้า กิจกรรมดังกล่าวอาจเป็นการดำเนินการของเกษตรกร หรือองค์กรใดๆ ในห่วงโซ่อุปทานที่ปฏิบัติหรือจัดการสินค้าข้าวยั่งยืนที่ได้รับการรับรอง ณ สถานที่ที่อยู่ภายใต้การควบคุมของเกษตรกรหรือองค์กรดังกล่าว รวมถึงผู้รับจ้างช่วงด้วย ไม่ว่าจะเป็กิจกรรมที่มีการปฏิบัติหรือจัดการทางกายภาพหรือไม่ใช่ทางกายภาพ (ได้แก่ การค้า)

2.2 ประเภทของผู้ขอการรับรอง

ผู้ขอการรับรองตาม มกษ. แบ่งเป็น 3 ประเภท ได้แก่

2.2.1 ผู้ขอการรับรองแบบเดี่ยว เป็นบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลที่เป็นตัวแทนผู้รับผิดชอบทางกฎหมายในการผลิตตาม มกษ. ที่ขอการรับรอง

2.2.2 ผู้ขอการรับรองแบบกลุ่ม เป็นบุคคลธรรมดาที่มีการรวมกลุ่ม หรือนิติบุคคลของผู้ขอการรับรองที่มีฐานะเทียบ และมีคณะกรรมการบริหารกลุ่มอย่างเป็นระบบที่รับผิดชอบการดำเนินงานให้เป็นไปตามข้อกำหนดของ มกษ. ซึ่งสมาชิกในกลุ่มอาจมีการผลิตสินค้าข้าวประเภทเดียวกันหรือต่างประเภทก็ได้ (ประเภทของสินค้าข้าว เช่น ข้าวขาว ข้าวกล้อง ข้าวซ้อมมือ ข้าวเปลือก ซึ่งอาจเป็นข้าวพันธุ์เดียวกันหรือต่างพันธุ์ก็ได้) โดยมีระบบควบคุมภายในของสมาชิกในกลุ่มในระบบการผลิตสินค้านั้น เช่น เอกสารขั้นตอนการดำเนินการสำหรับการประเมินระบบควบคุมภายในตามขอบข่ายของ มกษ. ที่ขอการรับรอง

2.2.3 ผู้ขอการรับรองแบบหลายสาขาหรือหลายพื้นที่ เป็นบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลที่เป็นเจ้าของธุรกิจที่ดำเนินธุรกิจหลายสาขาหรือหลายพื้นที่ โดยมีสำนักงานส่วนกลางเป็นผู้ดำเนินการวางแผน ควบคุมการจัดการแก่หน่วยงานเครือข่ายและสาขาหรือพื้นที่ที่ดำเนินการกิจกรรมเดียวกันทั้งหมดหรือบางส่วน ในกรณีที่เครือข่ายและสาขาหรือพื้นที่ไม่เป็นนิติบุคคลเดียวกับสำนักงานส่วนกลาง ต้องมีสัญญาหรือนิติกรรมใด ๆ ที่แสดงว่าสำนักงานส่วนกลางมีอำนาจในการตรวจติดตามและการดำเนินการแก้ไขในเครือข่ายและสาขาหรือพื้นที่ต่าง ๆ ได้

2.3 สิทธิและหน้าที่ของผู้ขอการรับรองหรือผู้ได้รับการรับรอง

ผู้ขอการรับรองหรือผู้ได้รับการรับรองมีสิทธิและหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติต่าง ๆ ตั้งแต่การยื่นคำขอ การรับการตรวจประเมิน การแก้ไขความไม่สอดคล้อง (ถ้ามี) การปฏิบัติเมื่อได้รับการรับรองแล้ว การยื่นต่ออายุ การเปลี่ยน CB การโอนใบรับรอง และการยกเลิกการรับรอง มีรายละเอียด ดังนี้

2.3.1 ผู้ขอการรับรองไม่สามารถขอการรับรองซ้ำซ้อนกันได้ เช่น ไม่สามารถขอการรับรองแบบเดี่ยวแบบกลุ่ม หรือแบบหลายสาขาหรือหลายพื้นที่ในขอบข่ายการรับรองเดียวกันสำหรับ มกษ. ฉบับเดียวกันได้ หรือในกรณีที่ผู้ขอการรับรองเป็นสมาชิกของกลุ่มและได้รับการรับรองแบบเดี่ยวอยู่แล้ว จะต้องขอยกเลิกสถานะการรับรองแบบเดี่ยวจาก CB หลังจากได้รับการรับรองแบบกลุ่ม

2.3.2 ผู้ขอการรับรองไม่สามารถขอการรับรองในขอบข่ายการรับรองเดียวกันสำหรับ มกษ. ฉบับเดียวกันกับ CB ต่างกันได้

2.3.3 ผู้ได้รับการรับรองต้องรับผิดชอบในการแจ้งข้อมูลต่อ CB เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงที่มีผลต่อการรับรอง เช่น

- การเปลี่ยนเจ้าของกิจการหรือผู้ดูแล ชื่อเจ้าของฟาร์มหรือเจ้าของแปลง การโอนกิจการ
 - การเปลี่ยนสถานที่ผลิต พันธุ์ข้าวและประเภทของสินค้าข้าว จำนวนพื้นที่ผลิต
 - การเพิ่มหรือลดรายชื่อสมาชิกภายในกลุ่ม จำนวนฟาร์ม จำนวนสำนักงานสาขาหรือพื้นที่
- ทั้งนี้ สามารถอ้างอิงการรับรองหรือใช้ใบรับรองฉบับใหม่ได้ก็ต่อเมื่อ CB พิจารณาตัดสินให้การรับรองการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวเรียบร้อยแล้ว

2.3.4 ผู้ขอการรับรอง มกษ. ต้องระบุสถานที่ผลิต ตำแหน่งและขนาดพื้นที่ที่ทำการผลิต สำหรับทุกสถานที่ผลิตที่ต้องการขอการรับรอง

2.3.5 ผู้ขอการรับรองต้องระบุข้อมูลประเภทของกิจกรรมที่ต้องการขอการรับรอง ได้แก่ กิจกรรมในระดับแปลง หรือกิจกรรมในระดับการแปรสภาพเป็นสินค้าข้าว หรือทั้งสองกิจกรรม หากประยุกต์ใช้ข้อกำหนด CoC ตามภาคผนวก ญ ให้ระบุรูปแบบของห่วงโซ่อุปทานและประเภทของกระบวนการที่อยู่ในขอบข่ายของระบบ CoC เพิ่มเติม

2.3.6 ผู้ขอการรับรองต้องให้ข้อมูลการได้รับการรับรองก่อนหน้าจาก CB อื่น รวมถึงข้อมูลการถูกพักใช้หรือเพิกถอนการรับรอง (ถ้ามี)

2.3.7 ผู้ขอการรับรองหรือผู้ได้รับการรับรองต้องปฏิบัติตาม มกษ. ที่ขอการรับรองหรือผู้ได้รับการรับรอง และ CS ฉบับนี้ ซึ่งครอบคลุมถึงการจำแนกและตามสอบที่สามารถประยุกต์ใช้ข้อกำหนดการจัดการห่วงโซ่การคุ้มครอง ตามภาคผนวก ญ รวมทั้ง มกษ. และ CS ที่แก้ไขและเพิ่มเติมในภายหลัง

2.3.8 กรณีผู้ขอการรับรองแบบเดี่ยวผู้ขอการรับรองต้องประเมินภายในประจำปี โดยใช้รายการการตรวจประเมินที่ครอบคลุมทุกองค์ประกอบของ มกษ. ที่ขอการรับรอง (เช่น มกษ. 4408 ให้ใช้รายการตรวจประเมินตามที่กำหนดไว้ในภาคผนวก ฅ ตารางที่ ฅ.1) และดำเนินการให้เสร็จสิ้นก่อนได้รับการตรวจประเมินโดย CB

2.3.9 กรณีขอการรับรองแบบกลุ่มหรือแบบหลายสาขาหรือหลายพื้นที่ ผู้ขอการรับรองต้องประเมินภายใน (โดยใช้รายการการตรวจประเมินที่ครอบคลุมทุกองค์ประกอบของ มกษ. ที่ขอการรับรอง เช่น มกษ. 4408 ให้ใช้รายการตรวจประเมินตามที่กำหนดไว้ในภาคผนวก ฅ ตารางที่ ฅ.1) และประเมินระบบควบคุมภายใน

รายละเอียดตามที่ระบุในภาคผนวก ค (โดยใช้รายการตรวจประเมินตามที่กำหนดไว้ในภาคผนวก ฅ ตารางที่ ฅ.3) ให้เสร็จสิ้นก่อนได้รับการตรวจประเมินโดย CB ทั้งนี้ ต้องมีผลการประเมินระบบควบคุมภายในที่ไม่เกิน 6 เดือน ก่อนรับการตรวจประเมินแบบแจ้งให้ทราบล่วงหน้าจาก CB

2.3.10 ผู้ขอการรับรองหรือผู้ได้รับการรับรองต้องให้ความร่วมมือกับ CB ในการตรวจประเมิน เพื่อการรับรองตาม มกษ. ที่ขอการรับรองหรือที่ได้รับการรับรอง และตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขและข้อตกลงที่ CB กำหนด รวมทั้งต้องให้ความร่วมมือในการรับการตรวจประเมินของ CB ตามประเภทการตรวจ ดังนี้

2.3.10.1 การตรวจประเมินครั้งแรก

2.3.10.1.1 ผู้ขอการรับรองต้องนำข้อกำหนดใน มกษ. ที่จะขอรับการรับรอง ไปปฏิบัติและมีการบันทึกข้อมูลการปฏิบัติงานไว้เป็นหลักฐานสำหรับให้ CB ใช้ตรวจประเมิน โดยผู้ขอการรับรอง ต้องมีข้อมูลในบันทึกทุกฉบับย้อนหลังไปอย่างน้อย 90 วัน ทั้งนี้ ผู้ขอการรับรองควรแจ้งให้ CB ทราบ ถึงช่วงเวลาเหมาะสมที่สามารถตรวจประเมินได้ครบทุกข้อกำหนด รวมทั้งช่วงเวลาเก็บเกี่ยวในกรณีการขอ การรับรองระดับแปลง

2.3.10.1.2 ในระยะเวลาของการรับรอง มกษ. ผู้ขอการรับรองต้องยินยอมให้ ตรวจประเมินในช่วงเวลาระหว่างการเก็บเกี่ยวหรือช่วงที่พร้อมสำหรับการเก็บเกี่ยว หรือในกรณีการแปรสภาพ หรือแปรรูปข้าวให้ตรวจประเมินในช่วงเวลาที่มีการผลิตสินค้าข้าว แล้วแต่กรณี อย่างน้อย 1 ครั้ง

2.3.10.1.3 กรณีกลุ่มหรือองค์กรที่มีหลายสาขาหรือหลายพื้นที่ ผู้ขอการรับรอง ต้องนำข้อกำหนดใน มกษ. ที่จะขอรับการรับรองไปปฏิบัติและมีการบันทึกข้อมูลทุกสถานที่ผลิต ทุกสาขาหรือ ทุกพื้นที่ที่ขอการรับรอง

2.3.10.1.4 ผู้ขอการรับรองต้องยินยอมให้ผู้ตรวจประเมินชักตัวอย่างผลิตผล และสินค้าข้าว รวมทั้งตัวอย่างน้ำและดินที่อาจมีความเสี่ยง เพื่อทดสอบคุณสมบัติบางประการตาม มกษ. ที่ขอการรับรองกำหนดหรือตามที่ระบุไว้ในภาคผนวก จ

2.3.10.1.5 ผู้ขอการรับรองต้องเสนอแนวทางการแก้ไข และดำเนินการแก้ไข ความไม่สอดคล้องที่ได้รับจากการตรวจประเมิน (ถ้ามี) ตามข้อ 3.4.2.5 หรือตามเกณฑ์และระยะเวลาที่ CB กำหนด

2.3.10.2 การตรวจติดตาม

2.3.10.2.1 ผู้ได้รับการรับรองต้องยินยอมให้ CB ตรวจติดตามอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง ตลอดรอบระยะที่ได้รับการรับรอง ทั้งนี้ CB สามารถเพิ่มความถี่ในการตรวจติดตามได้โดยพิจารณาตามความเสี่ยง

2.3.10.2.2 ผู้ได้รับการรับรองยินยอมให้ผู้ตรวจประเมินดำเนินการชักตัวอย่าง ผลิตผลและสินค้าข้าว รวมทั้งตัวอย่างน้ำและดินที่อาจมีความเสี่ยง เพื่อทดสอบคุณสมบัติบางประการ ตามที่ มกษ. ที่ได้รับการรับรองกำหนดหรือตามที่ระบุไว้ในภาคผนวก จ

2.3.10.2.3 ผู้ได้รับการรับรองต้องปฏิบัติให้สอดคล้องกับข้อกำหนด มกษ. ที่ได้รับการรับรองตลอดระยะเวลาที่ได้รับการรับรอง และดำเนินการเสนอแนวทางการแก้ไข และแก้ไข ความไม่สอดคล้องที่ได้รับแจ้งจากการตรวจประเมิน (ถ้ามี) ตามข้อ 3.4.2.5 หรือตามเกณฑ์และระยะเวลา ที่ CB กำหนด

2.3.10.3 การตรวจต่ออายุการรับรอง

2.3.10.3.1 ผู้ได้รับการรับรองต้องยื่นต่ออายุการรับรองต่อ CB ก่อนใบรับรอง หมดอายุตามระยะเวลาที่ CB กำหนด โดยไม่น้อยกว่า 90 วันก่อนใบรับรองหมดอายุ และต้องปฏิบัติ เช่นเดียวกับการรับการตรวจประเมินครั้งแรก

2.3.10.3.2 ผู้ได้รับการรับรองต้องยินยอมให้ผู้ตรวจประเมิน ชักตัวอย่างผลิตภัณฑ์และสินค้าข้าว รวมทั้งชักตัวอย่างน้ำและดิน ที่อาจมีความเสี่ยง เพื่อทดสอบคุณสมบัติบางประการตามที่ มกษ. ที่ได้รับการรับรองกำหนดหรือตามที่ระบุไว้ในภาคผนวก จ

2.3.10.3.3 ผู้ได้รับการรับรองต้องเสนอแนวทางการแก้ไข และดำเนินการแก้ไข ความไม่สอดคล้องที่ได้รับแจ้งจากการตรวจประเมิน (ถ้ามี) ตามข้อ 3.4.2.5 หรือตามเกณฑ์และระยะเวลาที่ CB กำหนด

2.3.10.4 การตรวจประเมินแบบแจ้งให้ทราบล่วงหน้าภายในระยะเวลาอันสั้น

ผู้ได้รับการรับรองต้องยินยอมให้ CB ตรวจประเมิน ณ สถานที่ผลิต (on-site) แบบแจ้งให้ทราบล่วงหน้าภายในระยะเวลาอันสั้น (unannounced audit) (คือ ไม่เกิน 1 วันก่อนวันที่กำหนดตรวจประเมิน หรือกรณีที่มีเหตุด้านคมนาคมที่ไม่ปกติ อาจแจ้งให้ทราบล่วงหน้าไม่เกิน 2 วัน) อย่างน้อย 1 ครั้ง ใน 1 รอบการรับรอง (3 ปี) ทั้งนี้

1) ในกรณีที่มีเหตุผลอันสมควรที่ทำให้ผู้ได้รับการรับรองไม่สามารถยอมรับวันที่ CB เสนอไว้ได้ สามารถขอปรับเปลี่ยนวันตรวจประเมินแบบแจ้งให้ทราบล่วงหน้าภายในระยะเวลาอันสั้นได้หนึ่งครั้ง

2) กรณีที่ผู้ได้รับการรับรองไม่ยินยอมให้ CB เข้าตรวจติดตามโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร CB สามารถพิจารณาพักใช้การรับรอง

2.3.11 ผู้ขอการรับรองหรือผู้ได้รับการรับรองต้องยินยอมให้ CB ตรวจสอบข้อมูลการจ้างงานบุคคลภายนอกและผู้รับจ้างช่วง และข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

2.3.11.1 บันทึกการปฏิบัติงานของบุคคลภายนอกและผู้รับจ้างช่วงตามข้อกำหนดของ มกษ. ที่ได้รับการรับรอง

2.3.11.2 ข้อตกลงหรือหนังสือสัญญาการให้บริการระหว่างผู้ว่าจ้างและผู้รับจ้างช่วง ที่ระบุว่าผู้รับจ้างช่วงต้องปฏิบัติงานให้สอดคล้องตาม มกษ. ที่ขอการรับรอง

2.3.11.3 กรณีขอการรับรองแบบกลุ่ม ต้องมีข้อตกลงหรือหนังสือสัญญาการให้บริการระหว่างกลุ่มและผู้รับจ้างช่วง ที่ระบุว่าผู้รับจ้างช่วงต้องปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับระบบควบคุมภายในของกลุ่ม วิธีปฏิบัติหรือขั้นตอนการดำเนินการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องของกลุ่ม รวมทั้งบันทึกผลการปฏิบัติงาน

2.3.11.4 กรณีขอการรับรองแบบหลายสาขาหรือหลายพื้นที่ ต้องมีข้อตกลงหรือหนังสือสัญญาการให้บริการระหว่างสำนักงานส่วนกลางและผู้รับจ้างช่วง ที่ระบุว่าผู้รับจ้างช่วงต้องปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับระบบควบคุมภายในขององค์กร วิธีปฏิบัติหรือขั้นตอนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งบันทึกผลการปฏิบัติงาน

2.3.12 ผู้ขอการรับรองหรือผู้ได้รับการรับรองต้องแยกผลิตภัณฑ์หรือสินค้าข้าวที่ได้รับการรับรองและไม่ได้รับการรับรองออกจากกันให้ชัดเจน

2.3.13 เมื่อผู้ได้รับการรับรองได้รับแจ้งจาก CB ว่ามีการเปลี่ยนแปลงข้อกำหนดการใช้เครื่องหมายรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรและการกล่าวอ้าง ผู้ได้รับการรับรองต้องปรับแก้ไขรายละเอียดตามที่ CB กำหนดและตามระยะเวลาที่กำหนด

2.3.14 ในกรณีที่ผู้ได้รับการรับรองไม่เห็นด้วยกับการตัดสินใจใด ๆ ของ CB เช่น การถูกลดขอบข่ายการรับรอง การพักใช้การรับรอง การเพิกถอนการรับรอง สามารถอุทธรณ์ต่อ CB โดยต้องระบุเหตุผลที่ไม่เห็นด้วยกับการตัดสินใจ

2.3.15 กรณีผู้ขอการรับรองหรือผู้ได้รับการรับรองมีปัญหาหรือไม่เห็นด้วยกับผลการพิจารณาอุทธรณ์กับ CB สามารถร้องเรียนไปยัง AB ได้

2.3.16 ผู้ได้รับการรับรองไม่สามารถโอนใบรับรองให้แก่ผู้อื่นได้

2.3.17 ผู้ได้รับการรับรองต้องยินยอมให้ AB เข้าร่วมสังเกตการณ์การทำงานของ CB ณ สถานที่ผลิตได้ทุกครั้งเมื่อร้องขอ

2.3.18 ผู้ขอการรับรองหรือผู้ได้รับการรับรองมีหน้าที่ต้องชำระค่าบริการตรวจสอบรับรองตามประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ว่าด้วยเรื่องกำหนดอัตราค่าบริการตรวจสอบและรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรสำหรับมาตรฐานทั่วไป ที่ออกตามความในพระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ. 2551 และที่แก้ไขเพิ่มเติม รวมทั้งค่าใช้จ่ายอื่นตามที่ CB กำหนด

2.3.19 ผู้ขอการรับรองและผู้ได้รับการรับรองต้องเก็บรักษาบันทึกเกี่ยวกับข้อร้องเรียนทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับความสอดคล้องตามข้อกำหนดการรับรองและสามารถแสดงบันทึกดังกล่าวต่อ CB เมื่อได้รับการร้องขอ ดำเนินการอย่างเหมาะสมเกี่ยวกับข้อร้องเรียนและสิ่งบกพร่องที่พบในผลิตภัณฑ์ ซึ่งส่งผลกระทบต่อความสอดคล้องตามข้อกำหนดการรับรอง รวมทั้งบันทึกผลการดำเนินการดังกล่าวเป็นเอกสาร

2.4 คุณสมบัติของผู้ขอการรับรอง

2.4.1 ผู้ขอการรับรองตามข้อ 2.2 ที่ประสงค์จะยื่นคำขอการรับรอง มกษ. ที่เกี่ยวข้องกับข้าวยั่งยืน เช่น มกษ.4408 ต่อ CB ต้องเป็นผู้ผลิต ตามขอบข่ายในการรับรองสินค้าเกษตรที่มีพื้นที่การผลิตอยู่ในประเทศไทย ในกรณีเป็นผู้ผลิตในต่างประเทศให้ใช้ CS ฉบับนี้ได้โดยอนุโลม

2.4.2 ผู้ขอการรับรองต้องมีเอกสารแสดงสถานะทางกฎหมายหรือเป็นนิติบุคคล

2.4.3 ต้องไม่เป็นผู้ที่อยู่ระหว่างถูกดำเนินคดีในความผิดฐานปลอมแปลงเอกสารที่จะนำมาใช้ประกอบการยื่นคำขอการรับรอง เว้นแต่คดีจะยุติว่าผู้นั้นไม่มีความผิด และในกรณีที่ศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดว่ามีความผิด ผู้ขอการรับรองสามารถยื่นคำขอการรับรองได้เมื่อพ้นกำหนด 2 ปี นับแต่วันพ้นโทษตามคำพิพากษาถึงที่สุดในคดีดังกล่าว ทั้งนี้ หากเคยได้รับการรับรองแต่ถูกเพิกถอนการรับรองอันเนื่องมาจากการหลอกลวงที่เกิดจากการนำผลิตผลหรือสินค้าข้าวที่ไม่ได้รับการรับรองมากล่าวอ้าง จะไม่สามารถยื่นคำขอการรับรองอีกครั้งได้ เว้นแต่เคยถูกเพิกถอนมาแล้วแต่เวลาได้ล่วงพ้นการเพิกถอนมาแล้วไม่น้อยกว่า 1 ปี นับตั้งแต่วันที่ถูกละทิ้ง

2.4.4 ต้องไม่เป็นผู้ที่อยู่ระหว่างการตรวจสอบเพื่อรับรองความถูกต้องของเอกสารฉบับใดฉบับหนึ่งอันเนื่องมาจากมีพฤติกรรม หรือมีมูลเหตุอันควรเชื่อได้ว่าผู้ขอการรับรองกระทำการปลอมแปลงเอกสารของทางราชการที่เกี่ยวข้องกับการรับรอง หรือมีส่วนเกี่ยวข้องหรือรู้เห็นเป็นใจในการกระทำผิดดังกล่าว

2.4.5 ต้องไม่เคยถูกเพิกถอนการรับรองตามที่ CB กำหนด เว้นแต่เคยถูกเพิกถอนมาแล้วแต่เวลาได้ล่วงพ้นการเพิกถอนมาแล้วไม่น้อยกว่า 180 วัน หรือตามที่หน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกำหนด ทั้งนี้ ต้องมีหลักฐานที่แสดงได้ว่ากระบวนการผลิตกลับสู่กระบวนการที่มีคุณภาพตาม มกษ. ที่ขอการรับรองแล้ว

2.5 การขอรับการตรวจประเมินจาก CB

2.5.1 ผู้ขอการรับรองแบบเดี่ยว

2.5.1.1 ผู้ขอการรับรองต้องมีคุณสมบัติตามข้อ 2.4 และยื่นคำขอเพื่อขอการรับรองต่อ CB โดยต้องระบุขอบข่ายที่ขอการรับรอง พร้อมหลักฐานและเอกสารต่าง ๆ ที่เป็นปัจจุบันตามแบบคำขอรับการรับรองที่ CB กำหนด ทั้งนี้ อย่างน้อยตามที่กำหนดไว้ในภาคผนวก ข ข้อ ข.1

2.5.1.2 กระบวนการยื่นคำขอจะต้องเสร็จสิ้นก่อนการตรวจประเมินครั้งแรกและการตรวจต่ออายุการรับรอง

2.5.1.3 ก่อนยื่นคำขอรับการตรวจประเมินจาก CB ผู้ขอการรับรองแบบเดี่ยวต้องปฏิบัติตาม มกษ. ที่ขอการรับรอง และ CS ฉบับนี้ และประเมินภายในให้แล้วเสร็จก่อน โดยใช้รายการการตรวจประเมินตามที่กำหนดไว้ในภาคผนวก ฉ ตารางที่ ฉ.1 รวมถึงเก็บผลการตรวจวิเคราะห์ตาม มกษ. ที่ขอการรับรอง (ถ้ามี)

2.5.1.4 ผู้ขอการรับรองต้องให้ความร่วมมือในการรับการตรวจประเมิน ดังนี้

- 1) ผู้ขอการรับรองต้องยินยอมรับการตรวจประเมินทุกข้อกำหนดของ มกษ. ที่ขอการรับรอง
- 2) ผู้ขอการรับรองต้องยินยอมให้ชักตัวอย่างผลิตภัณฑ์หรือสินค้าข้าว รวมทั้งตัวอย่างดินและน้ำ เมื่อมีความเสี่ยงหรือตามข้อกำหนดของ มกษ. ที่ขอการรับรอง
- 3) ผู้ขอการรับรองต้องยินยอมรับการตรวจติดตามจาก CB เป็นประจำทุกปี รวมทั้งการตรวจประเมินแบบแจ้งให้ทราบล่วงหน้าภายในระยะเวลาอันสั้น อย่างน้อย 1 ครั้ง ใน 1 รอบการรับรอง

2.5.2 ผู้ขอการรับรองแบบกลุ่ม

2.5.2.1 ผู้ขอการรับรองต้องมีคุณสมบัติตามข้อ 2.4 และผู้แทนกลุ่มต้องยื่นคำขอการรับรองต่อ CB โดยต้องระบุขอบข่ายที่ขอการรับรอง พร้อมหลักฐานและเอกสารต่าง ๆ ที่เป็นปัจจุบันตามแบบคำขอรับการรับรองที่ CB กำหนด ทั้งนี้ อย่างน้อยตามที่กำหนดไว้ในภาคผนวก ข ข้อ ข.2

2.5.2.2 กระบวนการยื่นคำขอจะต้องเสร็จสิ้นก่อนการตรวจประเมินครั้งแรกและการตรวจต่ออายุการรับรอง

2.5.2.3 ก่อนยื่นคำขอรับการตรวจประเมินจาก CB ผู้ขอการรับรองแบบกลุ่มต้องปฏิบัติตาม มกษ. ที่ขอการรับรองและ CS ฉบับนี้ และมีระบบควบคุมภายในตามภาคผนวก ค และได้ดำเนินการประเมินภายในและประเมินระบบควบคุมภายในให้เสร็จสิ้นก่อน รวมทั้งเก็บผลการประเมิน (ที่ระบุวันที่และคำอธิบาย) และผลการตรวจวิเคราะห์ตาม มกษ.ที่ขอการรับรอง (ถ้ามี) ไว้เป็นหลักฐานสำหรับ CB ใช้ตรวจประเมิน

2.5.2.4 กลุ่มต้องรับผิดชอบด้านระบบการบริหาร การจัดการ และการเป็นเจ้าของผลิตภัณฑ์และสินค้าข้าว และดำเนินการผลิตภายใต้ระบบควบคุมภายในเดียวกัน มีการควบคุมระบบการผลิตให้สอดคล้องกับ มกษ. ที่ขอการรับรองและ CS ฉบับนี้และข้อกำหนดภายในของกลุ่ม

2.5.2.5 กลุ่มต้องจัดทำเอกสารโครงสร้างและผังการบริหารงานของกลุ่มไว้อย่างชัดเจน ที่แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกกับกลุ่ม

2.5.2.6 กลุ่มต้องจัดทำทะเบียนสมาชิก ทั้งนี้ สมาชิกที่จะขึ้นทะเบียนต้องได้รับการประเมินความเสี่ยง รวมทั้งได้รับการประเมินภายในก่อน และสมาชิกใหม่จะต้องไม่เป็นผู้อยู่ระหว่างรับการลงโทษจากกลุ่มเดิม หรือมีประเด็นที่ CB ได้เคยให้ไว้ ทั้งนี้ บทลงโทษจากกลุ่มเดิม ความไม่สอดคล้อง และปัญหาที่เกี่ยวข้องกับสมาชิกที่ได้รับจาก CB ทั้งหมดต้องได้รับการแก้ไขก่อนที่สมาชิกจะสามารถย้ายไปยังกลุ่มอื่นได้ และให้มีการปรับปรุงทะเบียนให้เป็นปัจจุบัน เพื่อให้ครอบคลุมการเปลี่ยนแปลงทั้งจำนวนสมาชิกและพื้นที่

2.5.2.7 กลุ่มและสมาชิกต้องมีบันทึกการลงนามในสัญญาระหว่างกัน โดยหนังสือสัญญา ประกอบด้วยรายการต่าง ๆ อย่างน้อย ดังนี้

- 1) ชื่อและเลขบัตรประจำตัวประชาชนของสมาชิก
- 2) ที่อยู่ของสมาชิก
- 3) ที่ตั้ง แผนผัง และขนาดของสถานที่ผลิต
- 4) พันธุ์ข้าวหรือประเภทข้าวที่ขอการรับรอง
- 5) คำสัญญาการยินยอมปฏิบัติตามข้อกำหนดของ มกษ. ที่ขอการรับรอง และ CS ฉบับนี้
- 6) ข้อตกลงที่สมาชิกยินยอมปฏิบัติตามขั้นตอนที่ระบุในคู่มือคุณภาพของกลุ่ม นโยบายที่กำหนดไว้ รวมทั้งคำแนะนำทางด้านเทคนิค และเอกสารอื่นใดที่กลุ่มกำหนดไว้
- 7) มาตรการลงโทษอาจนำมาใช้ในกรณีที่สมาชิกไม่สามารถปฏิบัติตามสัญญาในรายการที่ 5) และ 6) ข้างต้น
- 8) วันที่ทำสัญญา

2.5.2.8 ผู้ขอการรับรองต้องให้ความร่วมมือในการรับการตรวจประเมิน ดังนี้

- 1) ผู้ขอการรับรองแบบกลุ่มต้องยินยอมรับการตรวจประเมินทุกข้อกำหนดของ มกษ.
- 2) ผู้ขอการรับรองแบบกลุ่มต้องยินยอมให้ความร่วมมือแก่ CB ตรวจประเมิน ณ สำนักงานของกลุ่มและตรวจประเมินสถานที่ผลิตของสมาชิกที่ขอรับการรับรองตามที่ CB แจ้งและกำหนดไว้ โดย CB จะกำหนดจำนวนสมาชิกที่ต้องตรวจประเมินตามภาคผนวก ฉ ตามลำดับความเสี่ยง และต้องครอบคลุมการผลิตข้าวทุกรูปแบบ
- 3) ผู้ขอการรับรองแบบกลุ่มต้องยินยอมรับการตรวจติดตามจาก CB เป็นประจำทุกปี และการตรวจประเมินแบบแจ้งให้ทราบล่วงหน้าภายในระยะเวลาอันสั้น อย่างน้อย 1 ครั้ง ใน 1 รอบการรับรอง
- 4) ผู้ขอการรับรองต้องยินยอมให้ชักตัวอย่างผลิตผลหรือสินค้าข้าว รวมทั้งตัวอย่างดินและน้ำ เมื่อมีความเสี่ยงหรือตามข้อกำหนดของ มกษ. ที่ขอการรับรอง

2.5.2.9 กรณีที่ผู้ขอการรับรองได้รับการตรวจประเมินจาก CB และพบความไม่สอดคล้องของสมาชิกอย่างน้อยหนึ่งราย จะถือว่าผู้ขอการรับรองแบบกลุ่มนั้นไม่ผ่านการตรวจประเมินจนกว่าจะสามารถแก้ไขได้ตามเงื่อนไขของ CB ทั้งนี้ ผู้ขอการรับรองต้องสอบสวนปัญหาและแก้ไขให้ครอบคลุมสมาชิกกลุ่มรายอื่นที่มีผลกระทบด้วย โดยพิจารณาแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

2.5.2.9.1 กรณีพบความไม่สอดคล้องของสมาชิกหนึ่งราย ผู้รับผิดชอบของกลุ่มต้องดำเนินการดังนี้

- 1) แจ้งเตือนสมาชิกทุกคนในกลุ่มเกี่ยวกับข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง
- 2) ทบทวนวิธีการประเมินภายในเพื่อสำรวจความไม่สอดคล้องที่เกิดขึ้น และบันทึกข้อผิดพลาดที่ทำให้ยังเกิดความไม่สอดคล้องอยู่
- 3) กำหนดให้สมาชิกที่พบความไม่สอดคล้องดังกล่าวแสดงหลักฐานการปฏิบัติที่สอดคล้องเพื่อให้ CB ยอมรับ
- 4) กำหนดให้สมาชิกทุกคนแสดงหลักฐานการปฏิบัติที่สอดคล้องกับทุกข้อกำหนดในการประเมินภายในครั้งถัดไป

2.5.2.9.2 กรณีพบความไม่สอดคล้องของสมาชิกสองรายขึ้นไป ผู้รับผิดชอบของกลุ่มต้องดำเนินการดังนี้

- 1) ดำเนินการวิเคราะห์เพิ่มเติมเพื่อระบุจำนวนสมาชิกที่พบความไม่สอดคล้องและบันทึกผลการวิเคราะห์
- 2) แจ้งเตือนสมาชิกทุกคนในกลุ่มเกี่ยวกับข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง
- 3) ทบทวนวิธีการประเมินภายในและการประเมินระบบควบคุมภายในเพื่อสำรวจความไม่สอดคล้องที่เกิดขึ้นและบันทึกข้อผิดพลาดที่ทำให้ยังเกิดความไม่สอดคล้องอยู่
- 4) กำหนดให้สมาชิกที่พบความไม่สอดคล้องดังกล่าวแสดงหลักฐานการปฏิบัติที่สอดคล้องเพื่อให้ CB ยอมรับ
- 5) กำหนดให้สมาชิกทุกคนแสดงหลักฐานการปฏิบัติที่สอดคล้องกับทุกข้อกำหนดในการประเมินภายในครั้งถัดไป

2.5.2.10 ในระหว่างขั้นตอนการตรวจประเมิน เพื่อให้การรับรองหรือการคงไว้ซึ่งการรับรอง ผู้ขอการรับรองหรือผู้ได้รับการรับรองไม่สามารถขอละเว้นหรือยกเลิกการรับรองสมาชิกที่พบความไม่สอดคล้องได้

2.5.2.11 ใบรับรองที่ผู้ขอการรับรองหรือผู้ได้รับการรับรองได้รับจะต้องระบุชื่อและที่อยู่ของกลุ่มและชื่อและที่อยู่ของสมาชิก ในกรณีที่ไม่สามารถระบุชื่อและที่อยู่ของสมาชิกในใบรับรองได้ทั้งหมด ให้ระบุไว้ในใบแนบใบรับรอง

2.5.3 ผู้ขอการรับรองแบบหลายสาขาหรือหลายพื้นที่

2.5.3.1 ผู้ขอการรับรองต้องมีคุณสมบัติตามข้อ 2.4 และผู้ขอการรับรองแบบหลายสาขาหรือหลายพื้นที่หรือผู้แทนต้องยื่นคำขอเพื่อขอการรับรองต่อ CB โดยต้องระบุขอบข่ายการรับรอง พร้อมหลักฐานและเอกสารต่าง ๆ ที่เป็นปัจจุบัน ตามแบบคำขอรับการรับรองที่ CB กำหนด อย่างน้อยตามที่กำหนดไว้ในภาคผนวก ข ข้อ ๗.3

2.5.3.2 กระบวนการยื่นคำขอจะต้องเสร็จสิ้นก่อนการตรวจประเมินครั้งแรกและการตรวจต่ออายุการรับรอง

2.5.3.3 กรณีที่เครือข่ายและสาขาไม่เป็นนิติบุคคลเดียวกับสำนักงานส่วนกลาง ต้องมีสัญญาหรือนิติกรรมใด ๆ ที่แสดงว่าสำนักงานส่วนกลางมีอำนาจในการประเมินภายในและการดำเนินการแก้ไขในเครือข่ายและสาขาต่าง ๆ

2.5.3.4 ก่อนยื่นคำขอรับการตรวจประเมินจาก CB ผู้ขอการรับรองแบบหลายสาขาหรือหลายพื้นที่ต้องปฏิบัติตามมกษ. ที่ขอการรับรองและ CS ฉบับนี้ และมีระบบควบคุมภายในตามภาคผนวก ค และได้ดำเนินการประเมินภายในและประเมินระบบควบคุมภายในให้เสร็จสิ้นก่อน รวมทั้งเก็บบันทึกผลการประเมิน (ที่ระบุวันที่และคำอธิบาย) และผลการตรวจวิเคราะห์ตาม มกษ. ที่ขอการรับรอง (ถ้ามี) ไว้เป็นหลักฐานสำหรับ CB ใช้ตรวจประเมิน

2.5.3.5 ต้องมีสำนักงานส่วนกลางเป็นผู้ดำเนินการวางแผน ควบคุม จัดการ แก่หน่วยงาน เครือข่ายและสาขาที่ดำเนินกิจกรรมเดียวกันทั้งหมดหรือบางส่วน โดยดำเนินการผลิตภายใต้ระบบควบคุมภายในเดียวกัน และมีการควบคุมระบบการผลิตให้สอดคล้องกับ มกษ. ที่ขอการรับรอง และ CS ฉบับนี้

2.5.3.6 สำนักงานส่วนกลางต้องมีทะเบียนรายชื่อสาขาหรือพื้นที่ ทั้งนี้ สาขาหรือพื้นที่ที่จะขึ้นทะเบียน ต้องได้รับการประเมินความเสี่ยง รวมทั้งได้รับการประเมินภายในก่อน และให้มีการปรับปรุงทะเบียนให้เป็นปัจจุบัน เพื่อให้ครอบคลุมการเปลี่ยนแปลงทั้งจำนวนสาขาและพื้นที่

2.5.3.7 ห้ามจ้างหน่วยงานภายนอกให้ดำเนินการแทนสำนักงานส่วนกลาง

2.5.3.8 สำนักงานส่วนกลางต้องเป็นผู้กำกับดูแลสาขาหรือพื้นที่ และดำเนินกิจกรรมการประเมินระบบควบคุมภายใน การจัดการข้อร้องเรียน ประเมินผลความไม่สอดคล้องและดำเนินการแก้ไขป้องกัน โดยครอบคลุมสาขาหรือพื้นที่ที่ยื่นคำขอการรับรองด้วย

2.5.3.9 สำนักงานส่วนกลางของผู้ขอการรับรองหรือผู้ได้รับการรับรองแบบหลายสาขาหรือหลายพื้นที่ ต้องเป็นศูนย์กลางของการควบคุมดูแลประสิทธิภาพของระบบ ซึ่งรวมถึงการรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูล และการแก้ไขความไม่สอดคล้องกับข้อกำหนดที่เกิดขึ้นของสาขาต่างๆ เพื่อให้เกิดการแก้ไขความไม่สอดคล้องให้ครอบคลุมทั้งส่วนกลางและสาขาหรือพื้นที่ต่างๆ ในกรณีที่ความไม่สอดคล้องมีส่วนเกี่ยวข้องทั้งหมด

2.5.3.10 ผู้ขอการรับรองแบบหลายสาขาหรือหลายพื้นที่ต้องให้ความร่วมมือในการรับการตรวจประเมิน ดังนี้

1) ผู้ขอการรับรองแบบหลายสาขาหรือหลายพื้นที่ต้องยินยอมรับการตรวจประเมินทุกข้อกำหนดของ มกษ.

2) ผู้ขอการรับรองแบบหลายสาขาหรือหลายพื้นที่ต้องยินยอมให้ความร่วมมือแก่ CB ในการตรวจประเมิน ณ สำนักงานส่วนกลางและตรวจประเมินสถานที่ผลิตของสาขาหรือพื้นที่ที่ขอรับการรับรองตามที่ CB แจ้งและกำหนดไว้ โดยการตรวจประเมินครั้งแรกของกลุ่มต้องเป็นการสุ่มจากจำนวนสมาชิกที่ขอการรับรองทั้งหมด และการตรวจติดตามต้องเลือกตรวจสอบสมาชิกตามลำดับความเสี่ยงที่พบ การปฏิบัติที่ไม่สอดคล้องกับข้อกำหนดบังคับ โดยต้องครอบคลุมการผลิตซ้ำทุกรูปแบบ ทั้งนี้ ขนาดตัวอย่างให้เป็นไปตามภาคผนวก ฉ

3) ผู้ขอการรับรองแบบหลายสาขาหรือหลายพื้นที่ต้องได้รับการตรวจติดตามจาก CB เป็นประจำทุกปี ซึ่งจะมีการตรวจประเมินแบบแจ้งให้ทราบล่วงหน้าภายในระยะเวลาอันสั้น อย่างน้อย 1 ครั้ง ใน 1 รอบการรับรอง

4) ผู้ขอการรับรองต้องยินยอมให้ชักตัวอย่างผลิตภัณฑ์หรือสินค้าข้าว รวมทั้งตัวอย่างดินและน้ำ เมื่อมีความเสี่ยงหรือตามข้อกำหนดของ มกษ. ที่ขอการรับรอง

2.5.3.11 สำนักงานส่วนกลางต้องประเมินภายในและระบบควบคุมภายในทุกสาขาหรือพื้นที่ที่ขอการรับรองอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง ก่อนการตรวจประเมินของ CB และหากพบความไม่สอดคล้องที่สาขาหรือพื้นที่ใดผู้ขอการรับรองต้องสอบสวนปัญหาและแก้ไขให้ครอบคลุมสาขาหรือพื้นที่อื่นที่มีผลกระทบ รวมถึงสำนักงานส่วนกลางด้วย

2.5.3.12 ผู้ขอการรับรองต้องแต่งตั้งผู้แทนที่มีความรับผิดชอบดูแลรักษาระบบทั้งหมดและประสานงานกับ CB

2.5.3.13 กรณีที่ผู้ขอการรับรองได้รับการตรวจประเมินจาก CB และพบความไม่สอดคล้องที่สาขาหรือพื้นที่ใดอย่างน้อยหนึ่งสาขาหรือพื้นที่ จะถือว่าผู้ขอการรับรองนั้นไม่ผ่านการตรวจประเมินจนกว่าจะสามารถแก้ไขได้ตามเงื่อนไขของ CB ทั้งนี้ ผู้ขอการรับรองต้องสอบสวนปัญหาและแก้ไขให้ครอบคลุมสาขาหรือพื้นที่อื่นที่มีผลกระทบรวมถึงสำนักงานส่วนกลางด้วย โดยพิจารณาแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

2.5.3.13.1 กรณีพบความไม่สอดคล้องของสาขาหรือพื้นที่เพียงหนึ่งราย ตัวแทนสำนักงานส่วนกลาง ต้องดำเนินการดังนี้

- 1) แจ้งเตือนผู้รับผิดชอบในแต่ละสาขาหรือพื้นที่เกี่ยวกับข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง
- 2) ทบทวนวิธีการประเมินภายในเพื่อสำรวจความไม่สอดคล้องที่เกิดขึ้นและบันทึกข้อผิดพลาดที่ทำให้ยังเกิดความไม่สอดคล้องอยู่
- 3) กำหนดให้ผู้รับผิดชอบสาขาหรือพื้นที่ที่พบความไม่สอดคล้องดังกล่าวแสดงหลักฐานการปฏิบัติที่สอดคล้องเพื่อให้ CB ยอมรับ
- 4) กำหนดให้ผู้รับผิดชอบทุกสาขาหรือพื้นที่แสดงหลักฐานการปฏิบัติที่สอดคล้องกับทุกข้อกำหนดในการประเมินภายในครั้งถัดไป

2.5.3.13.2 หากพบความไม่สอดคล้องของสองสาขาหรือสองพื้นที่ขึ้นไป ตัวแทนสำนักงานส่วนกลาง ต้องดำเนินการดังนี้

- 1) ดำเนินการวิเคราะห์เพิ่มเติมเพื่อระบุจำนวนสาขาหรือพื้นที่ที่พบความไม่สอดคล้อง และบันทึกผลการวิเคราะห์
- 2) แจ้งเตือนผู้รับผิดชอบในแต่ละสาขาหรือพื้นที่เกี่ยวกับข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง
- 3) ทบทวนวิธีการประเมินภายในและการประเมินระบบควบคุมภายในเพื่อสำรวจความไม่สอดคล้องที่เกิดขึ้นและบันทึกข้อผิดพลาดที่ทำให้ยังเกิดความไม่สอดคล้องอยู่
- 4) กำหนดให้ผู้รับผิดชอบในสาขาหรือพื้นที่ที่พบความไม่สอดคล้องดังกล่าวแสดงหลักฐานการปฏิบัติที่สอดคล้องเพื่อให้ CB ยอมรับ
- 5) กำหนดให้ผู้รับผิดชอบทุกสาขาหรือพื้นที่แสดงหลักฐานการปฏิบัติที่สอดคล้องกับทุกข้อกำหนดในการประเมินภายในครั้งถัดไป

2.5.3.14 ในระหว่างขั้นตอนการตรวจประเมินเพื่อให้การรับรองหรือการคงไว้ซึ่งการรับรอง ผู้ขอการรับรองหรือผู้ได้รับการรับรองไม่สามารถขอเลื่อนหรือยกเลิกการรับรองสาขาหรือพื้นที่ที่พบความไม่สอดคล้องได้

2.5.3.15 ใบรับรองที่ผู้ขอการรับรองหรือผู้ได้รับการรับรองได้รับ จะต้องระบุชื่อและที่อยู่ของสำนักงานส่วนกลาง และชื่อและที่อยู่ของสาขาหรือพื้นที่ต่างๆ ในกรณีที่ไม่สามารถระบุชื่อและที่อยู่ของสาขาหรือพื้นที่ต่างๆ ในใบรับรองได้ทั้งหมด ให้ระบุไว้ในใบแนบใบรับรอง

2.6 การขยายหรือลดขอบข่ายการรับรอง

ผู้ได้รับการรับรองที่ประสงค์จะขอขยายหรือลดขอบข่ายการรับรองในระหว่างที่ใบรับรองยังไม่หมดอายุ เช่น การเพิ่มหรือลดพันธุ์ข้าว ประเภทสินค้าข้าว พื้นที่การผลิต (ไม่ว่าจะเป็นการเปลี่ยนแปลงจากพื้นที่การผลิตเดิมหรือพื้นที่การผลิตใหม่) จำนวนสมาชิก (กรณีการรับรองแบบกลุ่ม) หรือสาขาหรือพื้นที่ (กรณีการรับรองแบบหลายสาขาหรือหลายพื้นที่) ต้องแจ้งเป็นลายลักษณ์อักษรให้ CB พิจารณาดำเนินการ ตามหลักเกณฑ์ที่ CB กำหนด โดยยังคงวันหมดอายุการรับรองตามรอบการรับรองเดิม

2.7 สถานะของการรับรอง

2.7.1 อายุการรับรอง

ผู้ได้รับการรับรองแต่ละรายจะได้รับการรับรองที่มีอายุ 3 ปี ซึ่งจะระบุวันที่ได้การรับรองและวันหมดอายุในใบรับรอง

2.7.2 การยกเลิก พักใช้และเพิกถอนการรับรอง

2.7.2.1 การยกเลิกการรับรอง

2.7.2.1.1 ผู้ได้รับการรับรองสามารถขอยกเลิกการรับรองกับ CB ได้ หากไม่ได้อยู่ระหว่างการพักใช้การรับรอง หรือลงโทษจาก CB

2.7.2.1.2 เมื่อยกเลิกการรับรองแล้ว ผู้ได้รับการรับรองต้องยุติการใช้หรือแสดงเครื่องหมายรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตร การใช้ใบรับรอง รวมทั้งการอ้างอิงการรับรอง และการกล่าวอ้างใด ๆ บนเอกสารเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ หรือสื่อต่าง ๆ ที่ก่อให้เกิดความเข้าใจผิด และส่งคืนใบรับรองให้แก่ CB

2.7.2.2 การพักใช้และการเพิกถอน

2.7.2.2.1 ผู้ได้รับการรับรองสามารถแจ้งต่อ CB ในการขอพักใช้หรือระงับการรับรองที่อยู่ในขอบข่ายการรับรองเป็นการชั่วคราวได้ เช่น ผู้ได้รับการรับรองไม่สามารถปฏิบัติให้สอดคล้องกับข้อกำหนดของมกษ. ที่ได้รับการรับรองในช่วงระยะเวลาหนึ่งได้ ทั้งนี้ ช่วงระยะเวลาที่มีการระงับการรับรองชั่วคราวจะไม่มีผลต่อการขยายอายุใบรับรองเดิม และไม่มีผลในการขยายเวลาการขอการรับรองใหม่ ทั้งนี้ ในช่วงที่ผู้ได้รับการรับรองระงับการรับรองชั่วคราวจะไม่สามารถกล่าวอ้างว่าได้รับการรับรอง หรือแสดงใบรับรอง หรือแสดงเครื่องหมายรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรนั้นได้ นอกจากนี้การขอพักใช้หรือระงับการรับรองชั่วคราวจะกระทำมิได้ หากอยู่ระหว่างการถูกลงโทษจาก CB หรือยังแก้ไขความไม่สอดคล้องที่ได้รับจาก CB ไม่แล้วเสร็จ

2.7.2.2.2 ในระหว่างที่ผู้ได้รับการรับรอง หากผู้ได้รับการรับรองปฏิบัติไม่สอดคล้องตาม มกษ. ที่ได้รับการรับรอง หรือ CS ฉบับนี้ หรือหลักเกณฑ์ที่ CB กำหนด ผู้ได้รับการรับรองอาจถูกพักใช้หรือเพิกถอนการรับรองจาก CB

2.7.2.2.3 เมื่อมีการพักใช้การรับรองจาก CB หากผู้ได้รับการรับรองสามารถดำเนินการแก้ไขความไม่สอดคล้องที่ได้รับอย่างมีประสิทธิภาพก่อนวันสิ้นสุดการพักใช้การรับรอง CB สามารถพิจารณาคืนสถานะการรับรองได้

2.7.2.2.4 เมื่อมีการเพิกถอนการรับรองจาก CB ผู้ได้รับการรับรองต้องยุติการใช้หรือแสดงเครื่องหมายรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตร การใช้ใบรับรอง รวมทั้งการอ้างอิงการรับรอง และการกล่าวอ้างใด ๆ บนเอกสารเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ หรือสื่อต่าง ๆ ที่ก่อให้เกิดความเข้าใจและส่งคืนใบรับรองให้แก่ CB

2.8 การขอโอนย้าย CB

2.8.1 ผู้ได้รับการรับรองสามารถโอนย้ายจาก CB หนึ่งไปยังอีก CB หนึ่งได้ รวมถึงในกรณีที่ CB เดิมถูกยกเลิกหรือถูกเพิกถอนการรับรองระบบงานจาก AB เช่น ถูกยกเลิกหรือเพิกถอนจากบทลงโทษล้มละลาย หรือสาเหตุอื่น ๆ โดย CB ใหม่ที่ผู้ได้รับการรับรองโอนย้ายไป ต้องเป็น CB ที่มีคุณสมบัติตาม CS ฉบับนี้

2.8.2 ผู้ได้รับการรับรองสามารถขอโอนย้าย CB ในขณะที่ยังไม่สิ้นสุดระยะเวลาการรับรองจาก CB เดิมได้ ยกเว้นผู้ที่อยู่ระหว่างการถูกลงโทษจาก CB หรือยังแก้ไขความไม่สอดคล้องที่ได้รับจาก CB ไม่แล้วเสร็จ ทั้งนี้ การโอนย้ายสามารถทำได้เมื่อ CB ใหม่ได้รับหลักฐานการยกเลิกการรับรองและข้อมูลรายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับการรับรองจาก CB เดิม

2.8.3 เมื่อผู้ได้รับการรับรองต้องการขอรับการรับรองจาก CB รายใหม่ ผู้ได้รับการรับรองต้องแจ้งและปฏิบัติ ดังนี้

1) ให้ข้อมูลที่จำเป็นกับ CB ที่ผู้ได้รับการรับรองประสงค์จะขอการรับรองใหม่ เช่น ผลการรับรองใบรับรองเดิม

2) ยินยอมให้ CB เดิมส่งข้อมูลความไม่สอดคล้องและการพักใช้การรับรอง การเพิกถอนการรับรอง การลงโทษ รวมทั้งเรื่องอื่นใดที่เกี่ยวข้องไปยัง CB ที่ผู้ได้รับการรับรองประสงค์จะขอการรับรองใหม่

2.9 การใช้เครื่องหมายรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรและการกล่าวอ้าง

2.9.1 ผู้ได้รับการรับรองตาม มกษ. สามารถกล่าวอ้างการได้รับการรับรองและแสดงเครื่องหมายรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรกับผลิตภัณฑ์หรือสินค้าข้าวได้ โดยต้องปฏิบัติตามกฎกระทรวงว่าด้วยการกำหนดลักษณะการใช้ และการแสดงเครื่องหมายรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตร ซึ่งออกตามความในพระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ. 2551 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

2.9.2 กรณีผู้ได้รับการรับรองตาม มกษ. แล้ว และประสงค์แสดงการกล่าวอ้าง (claim) ตามรายการ 1) หรือ 2) ดังต่อไปนี้ ผู้ได้รับการรับรองต้องมีการจัดการห่วงโซ่การคุ้มครอง (ภาคผนวก ญ) มาใช้ และได้รับการตรวจประเมินตามตารางที่ ญ.1 ของภาคผนวก ญ และสามารถขอเอกสารจาก CB เพื่อยืนยันสถานะการกล่าวอ้างสำหรับผู้ประกอบการสินค้าข้าว โดยแนบกับใบรับรองได้

1) กรณีเป็นสินค้าข้าวที่มีการจัดการห่วงโซ่การคุ้มครองในรูปแบบการควบคุมอัตลักษณ์ (Identity Preservation; IP) การกล่าวอ้างบนฉลากให้ใช้ข้อความ “ข้าวนี้ปลูกและได้รับการรับรองตามมาตรฐานการผลิตข้าวยั่งยืนที่ [ชื่อสถานที่ผลิต] ใน [จังหวัดที่ผลิต]” หรือใช้ข้อความภาษาอังกฤษ “This rice is cultivated and certified according to the Standard for Sustainable Rice at [Place of production] in [province of production].” ด้วยก็ได้

2) กรณีเป็นสินค้าข้าวที่มีการจัดการห่วงโซ่การคุ้มครองด้วยระบบการแยก (Segregation System; Seg) การกล่าวอ้างบนฉลากให้ใช้ข้อความ “ข้าวนี้ปลูกและได้รับการรับรองตามมาตรฐานการผลิตข้าวยั่งยืน” หรือใช้ข้อความภาษาอังกฤษ “This rice is cultivated and certified according to the Standard for Sustainable Rice.” ด้วยก็ได้

ทั้งนี้ กรณีการกล่าวอ้างบนเอกสารเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้ใช้ข้อความตาม 1) หรือ 2) ข้างต้นแล้วแต่กรณี

ส่วนที่ 3

ข้อกำหนดสำหรับหน่วยรับรอง

3.1 ข้อกำหนดทั่วไป

CB ต้องปฏิบัติ ดังนี้

3.1.1 ต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดใน CS ฉบับนี้ และใช้ร่วมกับมาตรฐาน ISO/IEC 17065 และกรณีจะขอการรับรองระบบงานต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่ AB กำหนดตามประกาศสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์และเงื่อนไขการรับรองระบบงาน

3.1.2 เป็นนิติบุคคลที่ได้รับอนุญาตเป็นผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐานจาก มกช. ในขอบข่าย มกช. ที่จะให้การรับรอง

3.1.3 กำหนดค่าบริการตรวจสอบและรับรอง ต้องไม่เกินอัตราที่กำหนดไว้ในหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ตามประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ว่าด้วยเรื่องกำหนดอัตราค่าบริการตรวจสอบและรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรสำหรับมาตรฐานทั่วไป ที่ออกตามความในพระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ. 2551 และฉบับที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยค่าบริการตรวจสอบและรับรองต้องเป็นธรรม ไม่เลือกปฏิบัติ และมีการอธิบายรายละเอียดของค่าใช้จ่ายและสิทธิประโยชน์ให้ผู้ขอการรับรอง มกช. ที่เกี่ยวข้องกับข้าวยั่งยืน เช่น มกช.4408

3.1.4 แจ้งวันที่จะเข้าตรวจประเมิน ภายใน 30 วันหลังจากวันที่รับคำขอการรับรอง โดยวันที่จะเข้าตรวจประเมินขึ้นอยู่กับการตกลงกับผู้ขอรับการรับรอง ทั้งนี้ ต้องไม่น้อยกว่า 5 วัน ก่อนการตรวจประเมิน

3.1.5 พิจารณาให้การรับรอง มกช. 4408 ตามเกณฑ์ดังนี้

1) การให้การรับรองในระดับแปลงตาม มกช. 4408 (ข้อ 4.1 ถึงข้อ 4.8) ต้องตัดสินตามเกณฑ์ที่กำหนดในภาคผนวก ซ ข้อ ซ.1.1

2) การให้การรับรองในระดับการแปรรูปและบรรจุเป็นสินค้าข้าวตาม มกช. 4408 (ข้อ 4.9 ถึงข้อ 4.10) ต้องตัดสินตามเกณฑ์ที่กำหนดในภาคผนวก ซ ข้อ ซ.1.2

3) การให้การรับรองครอบคลุมตั้งแต่ระดับแปลงถึงการแปรรูปและบรรจุเป็นสินค้าข้าวตาม มกช.4408 (ข้อ 4.1 ถึงข้อ 4.10) ต้องตัดสินตามเกณฑ์ที่กำหนดในภาคผนวก ซ ข้อ ซ.1.3

4) การให้การรับรองแนวทางการจัดการห่วงโซ่การคุ้มครองตามภาคผนวก ญ (หากมีการนำไปปฏิบัติ) ต้องตัดสินตามเกณฑ์ที่กำหนดในภาคผนวก ซ.1.4.2

5) การให้การรับรองผู้ขอการรับรองแบบกลุ่มหรือผู้ขอการรับรองแบบหลายสาขาหรือหลายพื้นที่ ต้องตัดสินตามเกณฑ์ที่กำหนดในภาคผนวก ซ.1.5

3.1.6 กรณีที่ไม่พบความไม่สอดคล้อง ให้แจ้งผลการอนุมัติการรับรองภายใน 42 วันหลังจากที่กระบวนการตรวจประเมินแล้วเสร็จ

3.1.7 กรณีพบความไม่สอดคล้อง CB ต้องให้ผู้ขอการรับรองแก้ไขความไม่สอดคล้องจนเป็นที่ยอมรับตามตารางที่ 1 ภายใต้ข้อ 3.4.2.5 และให้ CB แจ้งผลการอนุมัติการรับรองภายใน 7 วันหลังจากที่ผู้ขอการรับรองแก้ไขความไม่สอดคล้องแล้วเสร็จและ CB ยอมรับผลการแก้ไขดังกล่าว

3.1.8 ส่งข้อมูลผู้ได้รับการรับรองตามขอบข่าย มกษ. ที่ให้การรับรอง ให้ AB เพื่อรายงานผลการดำเนินการตรวจสอบและรับรองมาตรฐาน ตามที่กำหนดในประกาศสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการจัดทำรายงานผลการดำเนินการตรวจสอบหรือตรวจสอบและรับรองมาตรฐาน รวมทั้งส่งข้อมูลผู้ได้รับการรับรองให้ SO เมื่อร้องขอ

3.1.9 ดำเนินการตามขั้นตอนการจัดการข้อร้องเรียนตามที่กำหนดไว้เมื่อได้รับข้อร้องเรียน และต้องสื่อสารให้ผู้ร้องเรียนทราบเป็นระยะ และดำเนินการเช่นเดียวกันในกรณีการอุทธรณ์

3.1.10 เก็บรักษาข้อมูลต่าง ๆ ของผู้ขอการรับรองหรือผู้ได้รับการรับรอง รวมทั้งรายละเอียดของสินค้าและกระบวนการผลิต รายงานการตรวจประเมินและเอกสารที่เกี่ยวข้องเป็นความลับ (ยกเว้นที่ระบุให้เปิดเผยตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง) กรณีจะนำข้อมูลไปเผยแพร่ยังบุคคลที่สามต้องได้รับการยินยอมจากผู้ขอการรับรองหรือผู้ได้รับการรับรองเสียก่อน

3.1.11 เก็บรักษาและปรับปรุงข้อมูลของผู้ได้รับการรับรองให้เป็นปัจจุบัน

3.1.12 มีขั้นตอนการดำเนินการจัดทำหลักเกณฑ์เงื่อนไขกระบวนการตรวจสอบและรับรองที่มีรายละเอียดชัดเจน และให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหรือคณะกรรมการความเป็นกลางเข้ามามีส่วนร่วมในการพิจารณาเพื่อให้สามารถนำไปปฏิบัติได้โดยการสื่อสารทางเว็บไซต์สู่สาธารณะหรือช่องทางอื่นที่เหมาะสม

3.1.13 ไม่เลือกปฏิบัติในการให้การรับรอง เช่น ไม่กำหนดเงื่อนไขเกี่ยวกับขนาดของกิจการ ไม่จำกัดจำนวนลูกค้า หรือเงื่อนไขอื่น ๆ ตามข้อกำหนดของมาตรฐาน ISO/IEC 17065

3.1.14 จัดทำหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการใช้เครื่องหมายรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรให้เป็นไปตามเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวงว่าด้วยการกำหนดลักษณะ การใช้ และการแสดงเครื่องหมายการรับรองมาตรฐานสำหรับสินค้าเกษตร ที่ออกตามความในพระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ. 2551 และฉบับที่แก้ไขเพิ่มเติม และต้องมีการตรวจสอบ ควบคุมและเฝ้าระวังการใช้และการอ้างอิงการรับรองและเครื่องหมายรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตร รวมถึงติดตามการไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนด กรณีพบการใช้เครื่องหมายการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรหรือการอ้างอิง รวมถึงการกล่าวอ้าง (claim) ที่ผิด ต้องแจ้งให้ผู้ได้รับการรับรองดำเนินการแก้ไขให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขของ CB

3.1.15 กำหนดคุณสมบัติของผู้ตรวจประเมิน หัวหน้าผู้ตรวจประเมิน และผู้เชี่ยวชาญให้สอดคล้องตามภาคผนวก ข

3.1.16 ผู้ตรวจประเมินที่ทำหน้าที่ตรวจประเมินตาม มกษ. ของ CB ต้องมีคุณสมบัติตามที่ CB กำหนดในข้อ 3.2

3.1.17 กำหนดขั้นตอนการดำเนินการประเมินความสามารถเพื่อขึ้นทะเบียนเป็นผู้ตรวจประเมินของ CB และต้องกำหนดให้ผู้ตรวจประเมินของ CB มีการพัฒนาทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง เพื่อคงไว้ซึ่งการดำเนินการที่ดีที่สุด

3.1.18 แต่งตั้งผู้ทำหน้าที่ให้การอบรมภายในของ CB เกี่ยวกับ มกษ. ที่เกี่ยวข้อง และ CS ฉบับนี้ เพื่อให้การอบรมประจำปีแก่ผู้ตรวจประเมินและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง โดยผู้ให้การอบรมภายในต้องมีคุณสมบัติสอดคล้องกับคุณสมบัติผู้ตรวจประเมินเป็นอย่างน้อย และต้องได้รับการอบรมจากผู้ผ่านการอบรมตามหลักสูตรที่ มกอช. กำหนดสำหรับผู้ตรวจประเมิน (ตามภาคผนวก ข)

3.1.19 มีรายละเอียดของบุคลากรที่รับผิดชอบการจัดทำระบบคุณภาพ รวมถึงการนำระบบคุณภาพไปใช้ และการรักษาระบบคุณภาพของ CB

3.1.20 กำหนดรอบของการรับรองมกษ. โดยนับจากวันที่ CB มีมติตัดสินใจให้การรับรอง ทั้งนี้ รอบการรับรองต้องมีอายุ 3 ปี และ CB ต้องไม่อนุญาตให้ผู้ได้รับการรับรองโอนใบรับรองให้แก่ผู้อื่นได้

3.1.21 ดำเนินกิจกรรมการตรวจประเมินครั้งแรก การตรวจติดตาม การตรวจต่ออายุการรับรอง และการตรวจประเมินแบบแจ้งให้ทราบล่วงหน้าภายในเวลาอันสั้น ณ สถานที่ผลิตที่ขอการรับรอง รวมถึงพื้นที่ที่มีการบริหารจัดการที่เกี่ยวข้อง

3.1.22 CB สามารถว่าจ้างผู้รับจ้างช่วงเพื่อทำหน้าที่ตรวจประเมิน (ไม่รวมการตัดสินใจให้การรับรอง) โดยใช้หน่วยตรวจที่ได้รับการรับรองระบบงานตามมาตรฐาน ISO/IEC 17020 หรือ CB ที่ได้รับการรับรองระบบงานตามมาตรฐาน ISO /IEC 17065 ในขอบข่าย มกษ. ที่ขอการรับรอง และได้รับอนุญาตเป็นผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐานสำหรับ มกษ. ที่จะให้การรับรองจาก มกช. เท่านั้น

3.1.23 กรณีมีข้อสงสัยอาจประเมินความสามารถของผู้ทำหน้าที่ประเมินระบบควบคุมภายในของกลุ่มหรือขององค์กรในช่วงเวลาที่มีการประเมินระบบควบคุมภายใน

3.1.24 กำหนดให้บุคคลที่ทำหน้าที่ทบทวนรายงานการตรวจประเมินของ CB ซึ่งทำหน้าที่ตัดสินใจให้การรับรอง หรือเป็นสมาชิกในคณะตัดสินใจให้การรับรองของ CB ต้องมีคุณสมบัติของผู้ตรวจประเมินตามข้อ 3.2 อย่างน้อย 1 คน

3.1.25 ตรวจติดตามการปฏิบัติของผู้ได้รับการรับรองว่ายังคงปฏิบัติตามข้อกำหนด มกษ. ที่ขอการรับรองอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง นับจากวันที่ตัดสินใจให้การรับรอง ทั้งนี้ ควรเว้นระยะเวลาอย่างน้อย 6 เดือนระหว่างการตรวจประเมินแต่ละครั้ง แต่ไม่เว้นระยะเวลานานเกินกว่า 16 เดือน

3.1.26 ในรอบการรับรองต้องมีการตรวจประเมินแบบแจ้งให้ทราบล่วงหน้าภายในระยะเวลาอันสั้นอย่างน้อย 1 ครั้ง

3.1.27 มีการกำหนดขั้นตอนการดำเนินการคำนวณระยะเวลาการตรวจประเมินอย่างชัดเจนและเหมาะสมกับขนาดหรือพื้นที่ของสถานที่ผลิต การปฏิบัติของผู้ขอการรับรอง จำนวนสมาชิกหรือสาขาหรือพื้นที่ โดยอ้างอิงจากภาคผนวก ฉ หรือคำนวณโดยอ้างอิงจากหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ในการกำกับดูแล

3.1.28 กำหนดเงื่อนไขและกระบวนการตรวจประเมินกรณีพิเศษหรือเพิ่มความถี่ในการตรวจติดตามตามข้อ 3.11

3.1.29 ผู้ตรวจประเมินต้องจัดทำรายงานการตรวจประเมิน และให้รายละเอียดข้อมูลอย่างน้อย ดังนี้

- 1) วันที่ตรวจประเมิน
- 2) ชื่อและสถานะของผู้ตรวจประเมิน รวมถึงชื่อและสังกัดของผู้เชี่ยวชาญ (ถ้ามี)
- 3) ชื่อและที่อยู่ของผู้ขอการรับรองหรือผู้ได้รับการรับรอง และที่อยู่กลุ่มหรือที่อยู่สำนักงานส่วนกลาง
- 4) ทะเบียนรายชื่อสมาชิก หรือสาขาหรือพื้นที่ พร้อมที่อยู่และขนาดพื้นที่ฟาร์มของสมาชิกแต่ละรายหรือสาขาหรือพื้นที่
- 5) หลักฐานการฝึกอบรม (กรณีผู้ขอการรับรองแบบกลุ่มหรือแบบหลายสาขาหรือหลายพื้นที่)
- 6) มกษ. และขอบข่ายของการตรวจประเมิน

- 7) วิธีการตรวจประเมิน (แบบแจ้งให้ทราบล่วงหน้า, แบบแจ้งให้ทราบล่วงหน้าภายในระยะเวลาอันสั้น)
- 8) ระยะเวลาการตรวจประเมิน
- 9) รายการของสถานที่ผลิต สาขา หรือพื้นที่ที่ถูกตรวจประเมิน กรณีผู้ขอการรับรองแบบกลุ่มหรือแบบหลายสาขาหรือหลายพื้นที่ ให้ระบุจำนวนสมาชิกกลุ่มหรือสาขาหรือพื้นที่ที่ตรวจประเมิน
- 10) ปริมาณผลิตผลและพันธุ์ของผลิตผลและสินค้าข้าวในแต่ละสถานที่ผลิต สาขา หรือพื้นที่
- 11) ข้อมูลผู้รับซื้อ (สำหรับการตามสอบหรือการจัดการห่วงโซ่การคุ้มครอง)
- 12) วิธีการชักตัวอย่าง เหตุผลในการชักตัวอย่างบนพื้นฐานของความเสี่ยงและข้อคิดเห็นที่เกี่ยวข้อง
- 13) หลักฐานที่แสดงว่าทุกพื้นที่ในขอบข่ายได้รับการประเมินอย่างครบถ้วนและเหมาะสม
- 14) ผลการประเมินทะเบียนความเสี่ยงภายในของระบบการจัดการของผู้ขอการรับรองแบบกลุ่มหรือแบบหลายสาขาหรือหลายพื้นที่
- 15) สรุปกะแนนสำหรับผู้ขอการรับรองแบบเดี่ยว หรือสรุปกะแนนเฉลี่ยและผลการประเมินระบบควบคุมภายใน (ICS) สำหรับผู้ขอการรับรองแบบกลุ่มหรือแบบหลายสาขาหรือหลายพื้นที่
- 16) ผลการตรวจประเมิน ทั้งนี้ ให้ระบุประเด็นความสอดคล้องและความไม่สอดคล้องตาม มกษ. ที่ใช้ในการตรวจประเมิน
- 17) ผลการตรวจประเมินการจัดการห่วงโซ่การคุ้มครอง ตามภาคผนวก ญ (ถ้ามีการนำมาปฏิบัติ) และการกล่าวอ้างที่อนุญาต
- 18) รายการอุทธรณ์และเอกสารที่เกี่ยวข้อง (ถ้ามี)
- 19) สถานการณ์พิเศษและแนวทางการบรรเทาผลกระทบที่ CB ดำเนินการ (ถ้ามี)
- 20) ความคลาดเคลื่อนของข้อเท็จจริงใดๆ ที่เกิดขึ้นจากผู้ขอการรับรองหรือผู้ได้รับการรับรองที่ให้แก่ CB และเหตุผลว่าเหตุใดข้อเท็จจริงเหล่านั้นจึงได้รับการยอมรับหรือไม่ยอมรับ
- 21) ลายมือชื่อของผู้ตรวจประเมินและผู้ขอการรับรอง หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย โดยอาจลงนามในรายงานผลการตรวจหลังจากการประชุมปิด

3.1.30 ต้องเผยแพร่ข้อมูลผู้ได้รับการรับรองที่เป็นปัจจุบันบนเว็บไซต์หรือช่องทางอื่นที่เหมาะสม ได้แก่ ชื่อผู้ได้รับการรับรอง ที่ตั้งสถานที่ผลิต (จังหวัด) และขอบข่ายที่ได้รับการรับรอง วันที่ได้รับการรับรอง วันที่ใบรับรองหมดอายุ

3.1.31 กรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงข้อกำหนดในมกษ. ที่ให้การรับรอง ต้องกำหนดแผนการดำเนินงานในการปรับเปลี่ยนและระยะเวลาปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องตามที่กำหนดในประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ว่าด้วยเรื่องกำหนดมาตรฐานสินค้าเกษตรตามขอบข่ายข้อ 1.2.1 ของ CS ฉบับนี้ และ CB ต้องแจ้งผู้ขอการรับรองหรือผู้ได้รับการรับรองทราบและดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง และแจ้งผู้ได้รับการรับรองทราบถึงการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับ มกษ. ที่แก้ไข หรือ CS ที่แก้ไข และระยะเวลาที่ใช้ในการปรับเปลี่ยน

3.1.32 กรณีผู้ได้รับการรับรองมีการโอนย้าย CB ในขณะที่ยังไม่สิ้นสุดระยะเวลาการรับรอง CB ใหม่ ต้องกำหนดให้ผู้ได้รับการรับรองดังกล่าวแสดงหลักฐานการยกเลิกการรับรองจาก CB เดิม และข้อมูลรายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับการรับรองจาก CB เดิม เช่น ผลการรับรอง ใบรับรองเดิม ประวัติความไม่สอดคล้องที่ได้รับจาก CB เดิม ประวัติการพักใช้การรับรอง การลงโทษ นอกจากนี้ เมื่อ CB ใหม่รับคำขอจากผู้ได้รับการรับรองรายดังกล่าวแล้ว ให้ CB ใหม่ดำเนินการขั้นตอนที่เกี่ยวข้องกับการรับรองที่ยังคงค้างจาก CB เดิมให้แล้วเสร็จตามรอบการรับรอง

3.1.33 กำหนดขั้นตอนการดำเนินการตรวจประเมินแบบเดี่ยว แบบกลุ่ม และแบบหลายสาขาหรือหลายพื้นที่ ดังนี้

- 1) การแต่งตั้งคณะผู้ตรวจประเมิน
- 2) การประเมินความพร้อมเบื้องต้น (pre-visit) เฉพาะกรณีการตรวจประเมินแบบกลุ่ม และแบบหลายสาขาหรือหลายพื้นที่
- 3) การทบทวนเอกสารและการจัดทำกำหนดการตรวจประเมิน
- 4) การตรวจประเมิน
- 5) การจัดทำรายงานผลการตรวจประเมิน
- 6) การแก้ไขความไม่สอดคล้อง

3.1.34 ยินยอมเปิดเผยข้อมูล ข้อร้องเรียน และการจัดการข้อร้องเรียนที่ผ่านมาของ CB ให้ AB ทราบ

3.1.35 เตรียมการเรื่องการรับมืออย่างเพียงพอที่ครอบคลุมการดำเนินงานตามรูปแบบการรับรอง โดยพิจารณาจากความเสี่ยงที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมการดำเนินงานของตน

3.1.36 ดำเนินกิจกรรมการรับรองด้วยความเป็นกลาง ไม่มีส่วนได้ส่วนเสียกับผู้ขอการรับรอง หรือผู้ได้รับการรับรอง และต้องเป็นอิสระจากแรงกดดันทางการค้า การเงิน และแรงกดดันอื่น ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อความเป็นกลางในการรับรอง

3.1.37 กำหนดข้อตกลงหรือสัญญาที่ระบุให้ผู้ได้รับการรับรองต้องไม่ทำหรือไม่อนุญาตให้ระบุข้อความที่ทำให้เกิดความเข้าใจผิดหรือนำไปใช้ผิดเกี่ยวกับสถานะหรือขอบข่ายที่ได้รับการรับรอง รวมถึงการแสดงเครื่องหมายการรับรอง และการกล่าวอ้าง

3.1.38 ติดตามและควบคุมการใช้และการอ้างอิงใบรับรองและเครื่องหมายรับรองมาตรฐานสำหรับสินค้าเกษตร รวมถึงการกล่าวอ้าง กรณีพบการใช้เครื่องหมายการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตร การอ้างอิง และการกล่าวอ้างที่ผิด ต้องแจ้งให้ผู้ได้รับการรับรองดำเนินการแก้ไขให้ถูกต้องตามระเบียบที่กำหนด

3.2 คุณสมบัติของผู้ตรวจประเมิน หัวหน้าผู้ตรวจประเมินและผู้เชี่ยวชาญ

3.2.1 CB ต้องกำหนดคุณสมบัติของผู้ตรวจประเมิน หัวหน้าผู้ตรวจประเมิน และผู้เชี่ยวชาญที่ประกอบด้วยการศึกษา ประสบการณ์ ทักษะ การฝึกอบรม ความรู้ความสามารถ ลักษณะส่วนบุคคล ตามภาคผนวก ข และจัดเก็บบันทึกประวัติให้เป็นปัจจุบัน

3.2.2 หากคณะผู้ตรวจประเมินไม่มีผู้ตรวจประเมินที่มีความเชี่ยวชาญทางเทคนิคในขอบข่ายที่ให้การรับรอง ต้องมีผู้เชี่ยวชาญทางเทคนิคที่มีความรู้เกี่ยวกับขอบข่ายที่ให้การรับรอง และมีคุณสมบัติตามภาคผนวก ข ข้อ 3.4 ร่วมทีมคณะผู้ตรวจประเมินด้วย

3.3 หน้าที่และความรับผิดชอบของผู้ตรวจประเมินและหัวหน้าผู้ตรวจประเมิน

ผู้ตรวจประเมินและหัวหน้าผู้ตรวจประเมินมีหน้าที่และความรับผิดชอบที่ต้องปฏิบัติ ดังนี้

3.3.1 ผู้ตรวจประเมิน
มีหน้าที่ ดังนี้

- 1) เตรียมการและตรวจประเมินตามที่ได้รับมอบหมาย
- 2) รายงานผลการตรวจประเมินตรงเวลาและถูกต้อง
- 3) ติดตามการแก้ไขความไม่สอดคล้องตามที่ได้รับมอบหมาย
- 4) เตรียมความพร้อมและกระตือรือร้นในการพัฒนาตนเองทุกด้านอย่างสม่ำเสมอ และติดตามการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ เช่น กฎหมาย มาตรฐาน และระเบียบปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับข้าวยั่งยืน
- 5) หากมีการดำเนินงานในหน้าที่อื่น ๆ ที่ CB มอบหมาย กิจกรรมเหล่านั้นต้องไม่ขัดแย้งกับหลักการของ ISO/IEC 17065 หรือข้อกำหนดของ CS ฉบับนี้ หรือ มกษ. ที่ให้การรับรอง

3.3.2 หัวหน้าผู้ตรวจประเมิน

มีหน้าที่ ดังนี้

- 1) วางแผนการตรวจและการจัดสรรทรัพยากรในระหว่างการตรวจอย่างมีประสิทธิภาพ
- 2) เป็นตัวแทนของคณะผู้ตรวจประเมินในการติดต่อสื่อสารกับผู้ขอการรับรองหรือผู้ได้รับการรับรอง
- 3) การประชุมเปิดและการประชุมปิด
- 4) ตรวจประเมินและควบคุมการดำเนินการของสมาชิกในคณะผู้ตรวจประเมิน
- 5) เป็นผู้นำคณะผู้ตรวจประเมินในการสรุปผลการตรวจ
- 6) จัดทำรายงานการตรวจประเมิน
- 7) ป้องกันและแก้ไขข้อขัดแย้ง
- 8) ให้แนวทางและข้อเสนอแนะแก่ผู้ตรวจประเมินฝึกหัด (ถ้ามี)
- 9) ติดตามการแก้ไขความไม่สอดคล้อง (ถ้ามี)

3.3.3 ความเป็นอิสระและการรักษาความลับ

ผู้ตรวจประเมินและหัวหน้าผู้ตรวจประเมิน ต้องรักษาความเป็นอิสระและความลับอย่างเคร่งครัด ดังนี้

3.3.1.1 ไม่ดำเนินกิจกรรมใด ๆ ที่ส่งผลต่อความเป็นอิสระหรือความยุติธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการให้คำปรึกษาแก่ผู้ขอการรับรองหรือผู้ได้รับการรับรอง อย่างไรก็ตามการฝึกอบรมที่มีความเกี่ยวข้องกับระบบการบริหารหรือการตรวจประเมิน การให้ข้อมูลทั่วไป และการรายงานความไม่สอดคล้อง ไม่ถือว่าเป็นการให้คำปรึกษาโดยตรง

3.3.1.2 ต้องรักษาความลับของผู้ขอการรับรองหรือผู้ได้รับการรับรองและของ CB อย่างเคร่งครัด

3.3.1.3 ต้องไม่มีความเกี่ยวข้องทั้งทางตรงและทางอ้อมกับผู้รับการตรวจ ภายในระยะเวลา 2 ปีที่ผ่านมา หรือต้องไม่ทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาหรือจัดทำระบบคุณภาพให้แก่ผู้ยื่นคำขอ ผู้ขอรับการรับรอง หรือผู้ได้รับการรับรอง ภายในระยะเวลา 2 ปีที่ผ่านมา

3.4 กระบวนการตรวจประเมิน

3.4.1 ข้อกำหนดทั่วไป

CB จะต้องปฏิบัติ ดังนี้

3.4.1.1 ตรวจสอบคุณสมบัติของผู้ขอการรับรองให้ครบถ้วน (ตามส่วนที่ 2) ก่อนเริ่มการตรวจประเมิน

3.4.1.2 นำ มกษ. ตามขอบข่ายที่ขอการรับรองไปใช้ในการตรวจประเมิน โดยต้องครอบคลุมทุกรายการตามข้อกำหนดใน มกษ. ที่จะให้การรับรอง

3.4.1.3 การจัดทำรายการการตรวจประเมินของ CB ต้องเป็นไปตามรายการการตรวจประเมินที่กำหนดไว้ในภาคผนวก ฉ

3.4.1.4 กรณีการตรวจรับรองแบบกลุ่มและแบบหลายสาขาหรือหลายพื้นที่ ต้องตรวจประเมินระบบควบคุมภายในเพิ่มเติมจากข้อ 3.4.1.2 และเปรียบเทียบผลการประเมินภายใน ผลการประเมินระบบควบคุมภายใน และผลการตรวจประเมินของ CB เพื่อประเมินความเหมาะสมของระบบการควบคุมภายใน

3.4.1.5 กรณีที่ผู้ตรวจประเมินมีข้อวินิจฉัยชี้ว่ามีความเสี่ยงในกระบวนการผลิต ให้ผู้ตรวจประเมินดำเนินการชักตัวอย่างเพื่อการวิเคราะห์โดยพิจารณาความเสี่ยงและวิธีการชักตัวอย่างตามที่ระบุไว้ในภาคผนวก จ

3.4.1.6 CB ต้องแจ้งให้ผู้ขอการรับรองแบบกลุ่มหรือแบบหลายสาขาหรือหลายพื้นที่ทราบล่วงหน้าเกี่ยวกับข้อมูลรายชื่อสมาชิกหรือสาขาหรือพื้นที่ที่จะเลือกสำหรับการตรวจประเมิน โดยต้องแจ้งล่วงหน้าไม่เกิน 2 วัน

3.4.1.7 กำหนดขั้นตอนการดำเนินการเกี่ยวกับช่วงเวลาของการตรวจประเมินอย่างน้อย ดังนี้

1) กำหนดขั้นตอนการดำเนินการในเรื่องการคำนวณระยะเวลาการตรวจประเมินอย่างชัดเจน และเหมาะสมกับการปฏิบัติ หรือจำนวนสมาชิก จำนวนสาขาหรือพื้นที่ ขนาดหรือพื้นที่ของสถานที่ผลิต หรืออ้างอิงจากหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ในการกำกับดูแล ซึ่งระยะเวลาในการตรวจประเมินต้องเพียงพอที่จะตรวจประเมินได้ทุกข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องใน มกษ. ที่ขอการรับรองตามแผนการตรวจประเมิน โดยอ้างอิงจากภาคผนวก ฉ ข้อ ฉ.2

2) ต้องตรวจประเมินในช่วงเวลาระหว่างการเก็บเกี่ยวหรือช่วงที่พร้อมสำหรับการเก็บเกี่ยวหรือช่วงการผลิตสินค้าแล้วแต่กรณี ตามข้อกำหนดใน มกษ. ที่ขอการรับรอง ในการตรวจประเมินครั้งแรก และการตรวจต่ออายุการรับรอง

3.4.1.8 เมื่อ CB ตรวจประเมินระบบควบคุมภายในของผู้ขอการรับรองหรือผู้ได้รับการรับรอง CB ต้องประเมินคุณสมบัติและความสามารถของผู้ทำหน้าที่ประเมินระบบควบคุมภายในและคณะกรรมการรับรองที่ได้ระบุไว้ตามภาคผนวก ง โดยอาจตรวจการปฏิบัติงานของผู้ทำหน้าที่ประเมินระบบควบคุมภายในและคณะกรรมการรับรองว่าเป็นไปตามข้อกำหนดต่าง ๆ ที่ได้ระบุไว้ตามภาคผนวก ค

3.4.1.9 หากมีการจ้างช่วงในกิจกรรมใดๆ CB ต้องประเมินความเสี่ยงว่าจำเป็นต้องมีการตรวจประเมินผู้รับจ้างช่วงดังกล่าวหรือไม่ ผู้รับจ้างช่วงที่ถือว่ามีความเสี่ยงสูง เช่น กิจกรรมที่รับจ้างช่วงมีความเสี่ยงที่จะไม่สามารถควบคุมความเสี่ยงที่ไม่ตั้งใจหรือความเสี่ยงจากการปนเปื้อนข้ามที่ส่งผลให้เกิดการ ปะปนระหว่างผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการรับรองกับผลิตภัณฑ์ที่ไม่ได้รับการรับรอง กรณีเช่นนี้ขอขยายในการตรวจประเมินควรมีการตรวจประเมินผู้รับจ้างช่วงและต้องมีการตรวจประเมินพื้นที่ของผู้รับจ้างช่วงด้วย

3.4.1.10 กรณีพบการไม่ปฏิบัติตาม CS ฉบับนี้ รวมถึงสัญญา กฎระเบียบ หรือหลักเกณฑ์เงื่อนไขที่ CB กำหนด ให้ CB ดำเนินการตามกระบวนการที่ CB กำหนดไว้

3.4.2 การตรวจประเมินครั้งแรก

CB ต้องดำเนินการ ดังนี้

3.4.2.1 กำหนดให้ผู้ขอการรับรองต้องนำข้อกำหนดต่าง ๆ ใน มกษ. ที่ขอการรับรองไปปฏิบัติ

1) ในกรณีขอการรับรองแบบเดี่ยว ผู้ขอการรับรองต้องประเมินภายในให้เสร็จสิ้นก่อน และเก็บบันทึกผลการประเมินไว้เป็นหลักฐานสำหรับให้ CB ใช้ตรวจประเมิน

2) ในกรณีขอการรับรองแบบกลุ่มหรือแบบหลายสาขาหรือหลายพื้นที่ สมาชิกแต่ละรายหรือแต่ละสาขาหรือพื้นที่ต้องได้รับการประเมินภายใน และผู้ขอการรับรองต้องประเมินระบบควบคุมภายในให้เสร็จสิ้นก่อนและเก็บบันทึกผลการตรวจประเมินทั้งหมดไว้เป็นหลักฐานสำหรับให้ CB ใช้ตรวจประเมิน

3.4.2.2 เมื่อผู้ขอการรับรองยื่นคำขอการรับรอง มกษ. กับ CB แล้วให้ CB ดำเนินการดังนี้

1) กำหนดวันที่ตรวจประเมินและแต่งตั้งผู้ตรวจประเมินที่มีความสามารถเหมาะสม และไม่มีส่วนได้เสียกับผู้ขอการรับรองเพื่อให้ทำหน้าที่ตรวจประเมิน

2) ดำเนินการนัดหมายการตรวจประเมินกับผู้ขอการรับรอง

3) ดำเนินการตรวจประเมินระบบการผลิต และชักตัวอย่างเพื่อการวิเคราะห์เมื่อมีความเสี่ยงหรือตามที่ มกษ. ที่ขอการรับรองกำหนด ทั้งนี้ให้บันทึกเหตุผลในการชักตัวอย่างและขนาดตัวอย่างที่กำหนด

4) จัดทำรายงานผลการตรวจประเมิน สรุปคะแนนและรายงานความไม่สอดคล้อง (ถ้ามี)

5) พิจารณาตัดสินให้การรับรอง

6) จัดทำใบรับรอง

7) ทวนสอบความถูกต้องของข้อความที่ขอก่ออ้าง ตามข้อ 2.9.2 (กรณีประยุกต์ใช้การจัดการห่วงโซ่อุปทานตามภาคผนวก ก ญ)

3.4.2.3 กำหนดแผนการตรวจประเมิน โดยเลือกช่วงเวลาที่เหมาะสมสำหรับการตรวจประเมิน ให้สามารถตรวจประเมินได้ครบทุกข้อกำหนดอย่างมีประสิทธิภาพ และบรรลุวัตถุประสงค์ของการตรวจประเมิน

3.4.2.4 CB ต้องตรวจประเมินในช่วงที่มีการเก็บเกี่ยวหรือช่วงที่พร้อมสำหรับการเก็บเกี่ยวหรือในช่วงที่มีการผลิตสินค้าแล้วแต่กรณี อย่างน้อย 1 ครั้ง

3.4.2.5 CB ต้องรายงานผลการตรวจประเมินและปฏิบัติตามกำหนดเวลา ที่ต้องดำเนินการ และอนุมัติการรับรอง รายละเอียดดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การรายงานผลการตรวจประเมินและกรอบระยะเวลาที่เกี่ยวข้อง

ผู้รับผิดชอบ	กิจกรรม	จำนวนวัน ของแต่ละกิจกรรม ต้องไม่เกิน	จำนวนวัน นับจากวันสุดท้าย ของการตรวจประเมิน
ผู้ตรวจประเมิน	จัดทำร่างรายงานการตรวจประเมิน	21	21
ผู้ทบทวนของ CB	ทบทวนและพิจารณารับรองรายงานการตรวจประเมินก่อนจัดส่งให้ผู้ขอการรับรอง	7	28
ผู้ขอการรับรอง	ตรวจสอบและให้ความเห็นต่อความถูกต้องของรายงานการตรวจประเมิน	7	35
กรณีไม่พบความไม่สอดคล้องและมีผลคะแนนมากกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 90			
CB	จัดทำรายงานฉบับสมบูรณ์ ตัดสินให้การรับรอง และแจ้งผลการอนุมัติ	7	42

ผู้รับผิดชอบ	กิจกรรม	จำนวนวัน ของแต่ละกิจกรรม ต้องไม่เกิน	จำนวนวัน นับจากวันสุดท้าย ของการตรวจประเมิน
	การรับรองพร้อมจัดส่งรายงานฉบับสมบูรณ์และใบรับรอง		
กรณีพบความไม่สอดคล้องหรือมีผลคะแนนน้อยกว่าร้อยละ 90			
CB	จัดทำรายงานฉบับสมบูรณ์และจัดส่งให้ผู้ขอการรับรองทราบ เพื่อดำเนินการวิเคราะห์สาเหตุที่แท้จริงและจัดทำแนวทางการแก้ไขและป้องกันความไม่สอดคล้อง	7	42
กรณีพบความไม่สอดคล้องหรือมีผลคะแนนน้อยกว่าร้อยละ 90 ในข้อกำหนดที่ตรวจประเมินได้ภายในฤดูปลูกนั้น			
ผู้ขอการรับรอง	จัดส่งผลการวิเคราะห์สาเหตุที่แท้จริงและแนวทางการแก้ไขและป้องกันความไม่สอดคล้องให้ CB	28	70
ผู้ทบทวนของ CB	ทบทวนผลและให้ความเห็นชอบกับแนวทางการแก้ไขและป้องกัน	14	84
ผู้ขอการรับรอง	จัดส่งหลักฐานการปฏิบัติตามแนวทางการแก้ไขและป้องกันความไม่สอดคล้อง	21	105
ผู้ทบทวนของ CB	ทบทวนและให้ความเห็นชอบต่อหลักฐาน	14	119
CB	จัดทำรายงานฉบับสมบูรณ์ ตัดสินให้การรับรอง และแจ้งผลการอนุมัติการรับรองพร้อมจัดส่งรายงานฉบับสมบูรณ์และใบรับรอง	7	126
กรณีพบความไม่สอดคล้องหรือมีผลคะแนนน้อยกว่าร้อยละ 90 ในข้อกำหนดที่ตรวจประเมินได้ในฤดูปลูกถัดไปเท่านั้น			
ผู้ขอการรับรอง	จัดส่งผลการวิเคราะห์สาเหตุที่แท้จริงและแนวทางการแก้ไขและป้องกันความไม่สอดคล้องให้ CB	28	70
ผู้ทบทวนของ CB	ทบทวนผลและให้ความเห็นชอบกับแนวทางการแก้ไขและป้องกัน	14	84
ผู้ขอการรับรอง	จัดส่งหลักฐานการปฏิบัติตามแนวทางการแก้ไขและป้องกันความไม่สอดคล้อง	ตรวจประเมิน หลักฐานในการตรวจ ประเมินครั้งถัดไป	

ผู้รับผิดชอบ	กิจกรรม	จำนวนวัน ของแต่ละกิจกรรม ต้องไม่เกิน	จำนวนวัน นับจากวันสุดท้าย ของการตรวจประเมิน
CB	จัดทำรายงานฉบับสมบูรณ์ ตัดสินให้ การรับรอง และแจ้งผลการอนุมัติ การรับรองพร้อมจัดส่งรายงานฉบับ สมบูรณ์และใบรับรอง	7	91

3.4.2.6 ในการทวนสอบแนวทางการแก้ไขและป้องกันความไม่สอดคล้อง ซึ่งอาจดำเนินการ โดยการตรวจประเมิน ณ สถานประกอบการเพิ่มเติม หรือพิจารณาจากเอกสารที่ผู้ขอการรับรองจัดส่งให้ CB ซึ่งอาจเป็นกระบวนการที่ปรับปรุงใหม่ บันทึก และรูปถ่าย

3.4.2.7 กรณี CB ไม่ยอมรับแนวทางการแก้ไขและป้องกันความไม่สอดคล้อง หรือผู้ขอการรับรอง ไม่สามารถเสนอแนวทางการแก้ไขและป้องกันได้ทันตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในตารางที่ 1 ภายใต้ข้อ 3.4.2.5 ให้ CB พิจารณายุติการตรวจประเมิน หรือตรวจประเมินใหม่ทุกข้อกำหนด หรือไม่ให้การรับรอง แล้วแต่กรณี

3.4.2.8 กรณี CB พบความไม่สอดคล้องของสมาชิกในกลุ่มหรือสาขาหรือพื้นที่อย่างน้อย 1 ราย ผู้ขอการรับรองแบบกลุ่มหรือแบบหลายสาขาหรือหลายพื้นที่ถือว่าไม่ผ่านการตรวจประเมินจนกว่าจะสามารถ แก้ไขได้ตามเงื่อนไขของ CB ทั้งนี้ CB ต้องกำหนดให้ผู้ขอการรับรองต้องสอบสวนปัญหาและแก้ไขให้ครอบคลุม สมาชิกกลุ่มรายอื่นที่มีผลกระทบด้วย โดยพิจารณาแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

3.4.2.8.1 กรณีพบความไม่สอดคล้องของสมาชิกหนึ่งราย หรือสาขาหรือพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่ง ผู้รับผิดชอบของกลุ่มหรือตัวแทนสำนักงานส่วนกลาง ต้องดำเนินการดังนี้

- 1) แจ้งเตือนสมาชิกทุกคนในกลุ่มหรือผู้รับผิดชอบในแต่ละสาขาหรือพื้นที่ เกี่ยวกับข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง
- 2) ทบทวนวิธีการประเมินภายในเพื่อสำรวจความไม่สอดคล้องที่เกิดขึ้น และบันทึกข้อผิดพลาดที่ทำให้ยังเกิดความไม่สอดคล้องอยู่
- 3) กำหนดให้สมาชิกหรือผู้รับผิดชอบสาขาหรือพื้นที่ที่พบความไม่สอดคล้อง แสดงหลักฐานการปฏิบัติที่สอดคล้องเพื่อให้ CB ยอมรับ
- 4) กำหนดให้สมาชิกทุกคนหรือผู้รับผิดชอบทุกสาขาหรือพื้นที่ แสดงหลักฐาน การปฏิบัติที่สอดคล้องกับทุกข้อกำหนดในการประเมินภายในครั้งถัดไป

3.4.2.8.2 กรณีพบความไม่สอดคล้องของสมาชิกสองราย หรือสองสาขาหรือสองพื้นที่ขึ้นไป ผู้รับผิดชอบของกลุ่มหรือตัวแทนสำนักงานส่วนกลาง ต้องดำเนินการดังนี้

- 1) ดำเนินการวิเคราะห์เพิ่มเติมเพื่อระบุจำนวนสมาชิกหรือสาขาหรือพื้นที่ที่พบ ความไม่สอดคล้อง และบันทึกผลการวิเคราะห์
- 2) แจ้งเตือนสมาชิกทุกคนในกลุ่มหรือผู้รับผิดชอบในแต่ละสาขาหรือพื้นที่ เกี่ยวกับข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง
- 3) ทบทวนวิธีการประเมินภายในและการประเมินระบบควบคุมภายในเพื่อสำรวจ ความไม่สอดคล้องที่เกิดขึ้นและบันทึกข้อผิดพลาดที่ทำให้ยังเกิดความไม่สอดคล้องอยู่

4) กำหนดให้สมาชิกหรือผู้รับผิดชอบสาขาหรือพื้นที่ที่พบความไม่สอดคล้องดังกล่าวแสดงหลักฐานการปฏิบัติที่สอดคล้องเพื่อให้ CB ยอมรับ

5) กำหนดให้สมาชิกกลุ่มทุกคนหรือผู้รับผิดชอบทุกสาขาหรือพื้นที่แสดงหลักฐานการปฏิบัติที่สอดคล้องกับทุกข้อกำหนดในการประเมินภายในครั้งถัดไป

3.4.2.9 เมื่อ CB พิจารณาให้การรับรองแล้ว CB จะออกไปรับรองให้ผู้ขอการรับรอง โดยไปรับรองมีอายุ 3 ปี และมีผลตั้งแต่วันที่ตัดสินใจให้การรับรอง

3.4.2.10 CB สามารถออกเอกสารยืนยันสถานะการกล่าวอ้าง (claim) แนบกับใบรับรองได้ สำหรับผู้ประกอบการสินค้าข้าวที่ประยุกต์ใช้การจัดการห่วงโซ่การคุ้มครอง (ภาคผนวก ญ) โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) กรณีเป็นสินค้าข้าวที่มีการจัดการห่วงโซ่การคุ้มครองในรูปแบบการควบคุมอัตลักษณ์ (Identity Preservation; IP) การกล่าวอ้างบนฉลากให้ใช้ข้อความ “ข้าวนี้ปลูกและได้รับการรับรองตามมาตรฐานการผลิตข้าวยั่งยืนที่ [ชื่อสถานที่ผลิต] ใน [จังหวัดที่ผลิต]” หรือใช้ข้อความภาษาอังกฤษ “This rice was grown and certified according to the sustainable rice production standard at [ชื่อสถานที่ผลิต] in [จังหวัดที่ผลิต]” ด้วยก็ได้

2) กรณีเป็นสินค้าข้าวที่มีการจัดการห่วงโซ่การคุ้มครองด้วยระบบการแยก (Segregation System; Seg) การกล่าวอ้างบนฉลากให้ใช้ข้อความ “ข้าวนี้ปลูกและได้รับการรับรองตามมาตรฐานการผลิตข้าวยั่งยืน” หรือใช้ข้อความภาษาอังกฤษ “This rice was grown and certified according to the sustainable rice production standard.” ด้วยก็ได้

ทั้งนี้ กรณีการกล่าวอ้างบนเอกสารเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้ใช้ข้อความ ตามรายการที่ 1) หรือ 2) ข้างต้น แล้วแต่กรณี

3.4.2.11 CB ต้องเผยแพร่ข้อมูลสถานะการกล่าวอ้างของผู้ที่ได้รับการยืนยันสถานะการกล่าวอ้างที่เป็นปัจจุบันบนเว็บไซต์หรือช่องทางอื่นที่เหมาะสม

3.4.3 การตรวจติดตาม

CB ต้องดำเนินการดังนี้

3.4.3.1 ในรอบของการรับรอง จะต้องมีการตรวจประเมินข้อกำหนดตาม มกษ. ที่ได้รับการรับรองให้ครบถ้วนก่อนครบรอบการรับรอง

3.4.3.2 จัดทำแผนการตรวจติดตาม ที่อย่างน้อยประกอบไปด้วย:

1) การทบทวนการดำเนินการแก้ไขและป้องกันความไม่สอดคล้องที่พบจากการตรวจประเมินครั้งก่อน (ถ้ามี)

2) การทบทวนการจัดการข้อร้องเรียน (ถ้ามี)

3) การทบทวนการเปลี่ยนแปลงสำคัญที่มีผลต่อการรับรอง (ถ้ามี)

4) การใช้และการกล่าวอ้างถึงเครื่องหมายรับรองมาตรฐานและใบรับรอง

3.4.3.3 ตรวจติดตามอย่างน้อยปีละ 1 ครั้งนับจากวันที่ตัดสินใจให้การรับรองตลอดช่วงเวลาของการรับรอง โดยให้เป็นการตรวจประเมินในช่วงเวลาระหว่างการเก็บเกี่ยวหรือช่วงที่พร้อมสำหรับการเก็บเกี่ยวหรือช่วงที่มีการผลิตสินค้าข้าว แล้วแต่กรณี

3.4.3.4 แผนการตรวจติดตามควรมีความยืดหยุ่นตามฤดูกาลผลิตข้าว CB อาจกำหนดกรอบระยะเวลาการตรวจติดตามใน 1 รอบการรับรอง โดยการตรวจติดตามในปีที่ 2 อาจดำเนินการในช่วงระหว่าง 8 เดือน ถึง 16 เดือนนับจากสิ้นสุดการตรวจประเมินครั้งแรก และการตรวจติดตามในปีที่ 3 อาจดำเนินการในช่วงระหว่าง 20 ถึง 28 เดือน นับจากสิ้นสุดการตรวจประเมินครั้งแรก ทั้งนี้ ระยะห่างระหว่างการตรวจประเมินแต่ละครั้งไม่ควรน้อยกว่า 6 เดือน แต่ไม่ควรเกิน 16 เดือน หากผู้ได้รับการรับรองไม่ยินยอมให้ CB ดำเนินการตรวจติดตามในช่วงเวลาที่กำหนดไว้ CB สามารถพิจารณาพักใช้การรับรองหรืออาจพิจารณาเพิกถอนการรับรอง หากมีหลักฐานที่แสดงให้เห็นว่าผู้ได้รับการรับรองมีการปฏิบัติที่ไม่สอดคล้องกับ CS ฉบับนี้

3.4.3.5 กรณีที่มีความจำเป็นอาจมีการปรับแผนการตรวจติดตามได้

3.4.3.6 CB ต้องรายงานผลการตรวจติดตามและปฏิบัติตามกำหนดเวลาที่ต้องดำเนินการและอนุมัติการรับรอง รายละเอียดดังตารางที่ 1 ภายใต้ข้อ 3.4.2.5

3.4.3.7 ให้ CB พิจารณาพักใช้การรับรอง หากผู้ได้รับการรับรองไม่สามารถแก้ไขความไม่สอดคล้องได้ภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ในตารางที่ 1 ภายใต้ข้อ 3.4.2.5 และ CB อาจพิจารณาเพิกถอนการรับรองหากผู้ได้รับการรับรองไม่สามารถแก้ไขความไม่สอดคล้องดังกล่าวได้ภายใน 90 วันหลังจากถูกตัดสินให้พักใช้การรับรอง

หมายเหตุ กรณีพบความไม่สอดคล้องเรื่องสารต้องห้ามที่ระบุในทะเบียนวัตถุอันตรายทางการเกษตรที่ห้ามใช้ หรือปริมาณสารตกค้างที่เป็นอันตรายในผลิตภัณฑ์และสินค้าข้าวเกินเกณฑ์ที่กำหนดตามประกาศของทางราชการ ให้ CB พิจารณาพักใช้หรือเพิกถอนการรับรอง แล้วแต่กรณี ทั้งนี้ สารต้องห้ามที่ระบุในทะเบียนวัตถุอันตรายทางการเกษตรที่ห้ามใช้ ครอบคลุม

1) วัตถุอันตรายประเภทที่ 4 ตามประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่อง บัญชีรายชื่อวัตถุอันตราย

2) สารมลพิษที่ตกค้างยาวนาน (persistent organic pollutants; POPs) ที่ระบุในอนุสัญญาสตอกโฮล์มว่าด้วยสารมลพิษที่ตกค้างยาวนาน (Stockholm convention on POPs)

3) สารที่เป็นอันตรายรุนแรงกลุ่ม 1A (extremely hazardous) หรือสารที่เป็นอันตรายสูงกลุ่ม 1B (highly hazardous) ตามข้อมูลขององค์การอนามัยโลกในการจำแนกวัตถุอันตรายทางการเกษตรจากความเป็นอันตราย

4) สารเคมีตามบัญชีรายชื่อในภาคผนวก III (Annex III) ของอนุสัญญา Rotterdam ว่าด้วยกระบวนการแจ้งข้อมูลสารเคมีล่วงหน้าสำหรับสารเคมีอันตรายและสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชและสัตว์บางชนิดในการค้าระหว่างประเทศ (Rotterdam Convention on the Prior Informed Consent Procedure for Certain Hazardous Chemicals and Pesticides in International Trade)

3.4.4 การตรวจต่ออายุการรับรอง

CB ต้องดำเนินการ ดังนี้

3.4.4.1 ก่อนครบรอบอายุการรับรอง CB ต้องแจ้งผู้ได้รับการรับรองทราบไม่น้อยกว่า 90 วันก่อนใบรับรองหมดอายุ

3.4.4.2 หากผู้ได้รับการรับรองแจ้งความประสงค์จะขอต่ออายุการรับรอง ให้ยื่นคำขอพร้อมกรอกข้อมูลในแบบคำขอการรับรองต่อ CB ก่อนวันหมดอายุการรับรอง ภายในระยะเวลาตามที่ CB กำหนด ส่วนที่ 3 ข้อกำหนดสำหรับหน่วยรับรอง

3.4.4.3 เมื่อ CB ได้รับคำขอต่ออายุการรับรองภายในระยะเวลาที่ CB กำหนดแล้ว CB ต้องนัดหมาย และตรวจต่ออายุการรับรองก่อนใบรับรองหมดอายุ

3.4.4.4 ในกรณีที่ผู้ได้รับการรับรองไม่พร้อมที่จะให้ CB เข้าตรวจในช่วงเวลาที่กำหนดด้วย เหตุผลอันควร เช่น ภัยพิบัติ ผู้ได้รับการรับรองสามารถแจ้งความประสงค์ขอขยายอายุใบรับรองต่อ CB ซึ่ง CB อาจพิจารณาให้สามารถขยายเวลาการต่ออายุใบรับรองได้ไม่เกิน 120 วัน ด้วยเหตุอันควรเท่านั้น

3.4.4.5 CB ต้องรายงานผลการตรวจต่ออายุการรับรองและปฏิบัติตามกำหนดเวลาที่ต้อง ดำเนินการและอนุมัติการต่ออายุการรับรอง รายละเอียดดังตารางที่ 1 ภายใต้ข้อ 3.4.2.5

3.4.5 การตรวจประเมินแบบแจ้งให้ทราบล่วงหน้าภายในระยะเวลาอันสั้น

การตรวจประเมินแบบแจ้งให้ทราบล่วงหน้าภายในระยะเวลาอันสั้น (คือ ไม่เกิน 1 วันก่อนวันที่กำหนด ตรวจประเมิน หรือกรณีที่มีเหตุด้านคมนาคมที่ไม่ปกติ อาจแจ้งให้ทราบล่วงหน้าไม่เกิน 2 วัน) อย่างน้อย 1 ครั้ง ใน 1 รอบการรับรอง ทั้งนี้ กรณีที่มีเหตุผลอันสมควรที่ทำให้ผู้ได้รับการรับรองไม่สามารถยอมรับวันที่ CB เสนอ ไว้ได้ CB สามารถปรับเปลี่ยนวันตรวจประเมินแบบแจ้งให้ทราบล่วงหน้าภายในระยะเวลาอันสั้นได้หนึ่งครั้ง แต่หากผู้ได้รับการรับรองไม่ยินยอมให้ CB เข้าตรวจติดตามโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร CB สามารถพิจารณา พักใช้การรับรอง

3.5 การลดขอบข่าย การพักใช้ ยกเลิก และเพิกถอนการรับรอง

CB ต้องจัดทำเอกสารขั้นตอนการดำเนินการเกี่ยวกับการลดขอบข่ายของการรับรอง การพักใช้การรับรอง การยกเลิกการรับรอง และการเพิกถอนการรับรอง และกำหนดให้สามารถดำเนินการกับผู้ขอการรับรองหรือ ผู้ได้รับการรับรองได้ ดังนี้

3.5.1 การลดขอบข่ายการรับรอง

3.5.1.1 CB สามารถพิจารณาตัดสินใจลดขอบข่ายของการรับรองได้ เมื่อ CB ได้รับแจ้งเป็น ลายลักษณ์อักษรจากผู้ได้รับการรับรองว่าประสงค์จะลดขอบข่ายการรับรอง ในระหว่างที่ใบรับรอง ยังไม่หมดอายุ เช่น ลดขนาดพื้นที่การผลิต ลดจำนวนสมาชิก ลดจำนวนสาขาหรือพื้นที่

3.5.1.2 CB สามารถพิจารณาตัดสินใจลดขอบข่ายการรับรองได้ เมื่อพบว่าผู้ขอการรับรองหรือผู้ได้รับ การรับรองไม่สามารถปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการรับรองได้

3.5.1.3 ในกรณีที่มีการลดขอบข่ายการรับรอง CB ต้องออกใบรับรองฉบับใหม่ตามขอบข่าย ที่เป็นปัจจุบัน โดยยังคงวันหมดอายุการรับรองตามรอบการรับรองเดิม และเรียกคืนใบรับรองฉบับเดิม รวมทั้งกำหนดให้ผู้ได้รับการรับรองต้องใช้หรือแสดงเครื่องหมายรับรองมาตรฐานสำหรับสินค้าเกษตร หรือใบอนุญาต หรือใบรับรอง หรือเอกสารต่าง ๆ เฉพาะขอบข่ายที่ได้รับการรับรอง

3.5.1.4 CB ต้องเผยแพร่ข้อมูลขอบข่ายการรับรองของผู้ได้รับการรับรองที่เป็นปัจจุบัน บนเว็บไซต์หรือช่องทางอื่นที่เหมาะสม

3.5.2 การพักใช้การรับรอง

3.5.2.1 CB สามารถกำหนดให้มีการพักใช้การรับรอง เป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า 60 วัน แต่ไม่เกิน 90 วันได้ ในกรณีต่าง ๆ ดังนี้

- 1) กรณีที่ CB มีการตรวจติดตามแล้วพบว่าผู้ได้รับการรับรองไม่สามารถแก้ไขความไม่สอดคล้องที่ CB แจ้งให้ดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพภายในระยะเวลาที่กำหนด
- 2) กรณีที่ CB พบว่าผู้ได้รับการรับรองไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขอื่นใดของการรับรอง
- 3) กรณีที่ผู้ได้รับการรับรองไม่สามารถดำเนินการได้ตามเวลาที่กำหนดส่งผลให้การจัดทำรายงานการตรวจประเมินไม่แล้วเสร็จตามที่กำหนดไว้ในตารางที่ 1 ข้อ 3.4.2.5
- 4) กรณีที่ CB พบว่าผู้ได้รับการรับรองมีเจตนาไม่แจ้งหรือปกปิดข้อมูลของตนที่มีผลกระทบต่อ การรับรอง
- 5) กรณีที่ CB พบว่าผู้ได้รับการรับรองไม่อนุญาตให้ CB ตรวจติดตามตามระยะเวลาที่ CB กำหนดโดยไม่มีเหตุผลอันควร ทั้งนี้ รวมถึงการตรวจประเมินแบบแจ้งให้ทราบล่วงหน้าภายในระยะเวลาอันสั้น
- 6) CB สามารถพักใช้การรับรองตามที่ผู้ได้รับการรับรองร้องขอ เนื่องจากความไม่พร้อม ในบางส่วนหรือทุกส่วนของระบบ

3.5.2.2 ภายหลังจากที่มีการพักใช้การรับรอง CB ต้องกำหนดให้มีการตกลงเรื่องกรอบเวลาสำหรับการแก้ไข ซึ่ง CB จะกำหนดระยะเวลาในการพักใช้การรับรองได้ไม่เกิน 90 วัน นับจากวันที่มีมติพักใช้การรับรอง หากการพักใช้การรับรองเกิดจากการร้องขอด้วยความสมัครใจ ระยะเวลาสำหรับการแก้ไขจะต้องกำหนดร่วมกันระหว่างผู้ได้รับการรับรอง และ CB โดยผู้ได้รับการรับรองจะต้องแก้ไขให้แล้วเสร็จก่อนที่จะมีการยกเลิกการรับรอง การพักใช้การรับรอง และก่อนที่ใบรับรองจะหมดอายุ หรือก่อนการยื่นคำขอการรับรองใหม่

3.5.2.3 ในช่วงเวลาที่มีการพักใช้การรับรอง CB ต้องกำหนดให้ผู้ได้รับการรับรองต้องไม่ใช้ หรือแสดงเครื่องหมายรับรองมาตรฐานสำหรับสินค้าเกษตร หรือใบอนุญาต หรือใบรับรอง หรือเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับมกษ. ที่มีการพักใช้การรับรอง และยุติการอ้างอิงหรือการกล่าวอ้างเกี่ยวกับการรับรองบนเอกสาร เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ หรือสื่อต่างๆ ที่ก่อให้เกิดการเข้าใจผิด

3.5.2.4 CB สามารถยกเลิกการพักใช้การรับรองได้ ถ้าผู้ได้รับการรับรองสามารถแสดงหลักฐาน การแก้ไขความไม่สอดคล้องได้อย่างมีประสิทธิภาพก่อนระยะเวลาที่ CB กำหนด

3.5.2.5 หากสาเหตุของการพักใช้การรับรองไม่ได้รับการแก้ไขในช่วงระยะเวลาที่กำหนด CB ต้องพิจารณาเพิกถอนการรับรอง

3.5.2.6 CB ต้องเผยแพร่ข้อมูลผู้ถูกพักใช้การรับรองบนเว็บไซต์ หรือช่องทางอื่นที่เหมาะสม

3.5.3 การยกเลิกและการเพิกถอนการรับรอง

3.5.3.1 CB สามารถพิจารณายกเลิกการรับรองได้ ในกรณี ดังนี้

- 1) ผู้ได้รับการรับรองเลิกประกอบกิจการที่ผู้ได้รับการรับรอง
- 2) ผู้ได้รับการรับรองที่เป็นนิติบุคคลนั้นล้มละลาย หรือเสียชีวิต หรือไม่มีผู้รับโอนกิจการ
- 3) ผู้ได้รับการรับรองแจ้งขอยกเลิกการรับรองเป็นลายลักษณ์อักษรต่อ CB ทราบล่วงหน้า เช่น มีการเปลี่ยนแปลงข้อกำหนดใน มกษ. ที่ได้รับการรับรอง และผู้ที่ได้รับการรับรองนั้นไม่สามารถปฏิบัติตามข้อกำหนดใหม่ได้
- 4) มีการยกเลิก มกษ. ที่ได้รับการรับรอง

3.5.3.2 CB สามารถพิจารณาเพิกถอนการรับรองได้ ในกรณีที่ CB พบว่า

- 1) ผู้ได้รับการรับรองไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ และเงื่อนไขที่ CB กำหนด และส่งผลกระทบต่อรายแรงต่อการรับรอง เช่น มีการดำเนินการที่ไม่เป็นไปตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง
- 2) ผู้ได้รับการรับรองไม่ปฏิบัติตาม มกษ. ที่ได้รับการรับรองในสาระสำคัญ เช่น พบการใช้สารต้องห้ามตามที่ระบุในหมายเหตุของข้อ 3.4.3.8
- 3) ผู้ได้รับการรับรองไม่ดำเนินการแก้ไขปรับปรุงความไม่สอดคล้องหลังการถูกพักใช้การรับรองภายใน 90 วัน หรือดำเนินการแล้วแต่ไม่มีประสิทธิผล
- 4) มีข้อร้องเรียนที่พิจารณาแล้วเห็นว่าทำให้เกิดความเสียหายต่อการรับรอง เช่น การปลอมใบรับรอง การแก้ไขใบรับรองโดยไม่ได้รับอนุญาต และการนำผลิตภัณฑ์หรือสินค้าข้าวที่ไม่ได้การรับรองมากล่าวอ้าง

3.5.3.3 CB ต้องกำหนดให้การยกเลิกหรือเพิกถอนการรับรองมีผลต่อการที่ต้องยุติการใช้หรือแสดงเครื่องหมายรับรองมาตรฐานสำหรับสินค้าเกษตร การใช้ใบรับรอง รวมทั้งการอ้างอิงการรับรองและการกล่าวอ้างใด ๆ บนเอกสารเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ หรือสื่อต่าง ๆ ที่ก่อให้เกิดความเข้าใจผิด

3.5.3.4 CB ต้องกำหนดให้ผู้ได้รับการรับรองที่ถูกเพิกถอนการรับรอง ไม่สามารถยื่นคำขอการรับรองได้ เว้นแต่เคยถูกเพิกถอนมาแล้วแต่เวลาได้ล่วงพ้นการเพิกถอนมาแล้วไม่น้อยกว่า 180 วันนับตั้งแต่วันที่ถูกละทิ้ง ทั้งนี้ ต้องแสดงให้เห็นว่าได้มีการแก้ไขสาเหตุที่ทำให้ถูกเพิกถอนการรับรอง ผ่านการประเมินภายในและกระบวนการผลิตกลับสู่กระบวนการที่มีคุณภาพตาม มกษ. แล้ว ทั้งนี้ กรณีผู้ถูกเพิกถอนการรับรองอันเนื่องมาจากการล่อลวงที่เกิดจากการนำผลิตภัณฑ์หรือสินค้าข้าวที่ไม่ได้การรับรองมากล่าวอ้าง จะไม่สามารถยื่นคำขอการรับรองอีกครั้งได้ เว้นแต่เคยถูกเพิกถอนมาแล้วแต่เวลาได้ล่วงพ้นการเพิกถอนมาแล้วไม่น้อยกว่า 1 ปีนับตั้งแต่วันที่ถูกละทิ้ง

3.5.3.5 กรณีที่มีการยกเลิกหรือเพิกถอนการรับรอง CB ต้องกำหนดให้ผู้ได้รับการรับรองส่งใบรับรองที่ยกเลิกหรือเพิกถอนแล้วนั้นคืนให้แก่ CB ตามระยะเวลาที่ CB กำหนดแต่ไม่เกิน 15 วัน นับจากวันที่ได้รับหนังสือแจ้งจาก CB ทั้งนี้ CB ต้องเผยแพร่ข้อมูลการยกเลิกหรือเพิกถอนดังกล่าวบนเว็บไซต์หรือช่องทางอื่นที่เหมาะสมหรือเมื่อได้รับการร้องขอ

3.6 การร้องเรียนและการอุทธรณ์

CB ต้องมีขั้นตอนการดำเนินการในเรื่องการร้องเรียนและการอุทธรณ์ และบันทึกข้อมูล ตลอดจนการดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวที่สอดคล้องตามมาตรฐาน ISO/IEC 17065 ที่เป็นลำดับขั้นตอน ดังนี้

3.6.1 การร้องเรียน

3.6.1.1 ให้ผู้ขอการรับรองหรือผู้ได้รับการรับรองสามารถยื่นข้อร้องเรียนเป็นลายลักษณ์อักษรต่อ CB ได้

3.6.1.2 ตรวจสอบข้อมูลและหลักฐานประกอบการร้องเรียนเพื่อพิจารณาความเกี่ยวข้องกับกิจกรรมการรับรองของ CB หากเกี่ยวข้องให้ดำเนินการจัดการกับข้อร้องเรียนและบันทึกข้อมูลไว้

3.6.1.3 แจ้งผลการจัดการข้อร้องเรียนให้ผู้ยื่นข้อร้องเรียนทราบภายใน 45 วัน นับตั้งแต่วันที่ได้รับข้อร้องเรียน

3.6.1.4 ให้ผู้ขอการรับรองหรือผู้ได้รับการรับรองเก็บรักษาบันทึกเกี่ยวกับข้อร้องเรียนทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับความสอดคล้องตามข้อกำหนดการรับรองและสามารถแสดงบันทึกดังกล่าวต่อ CB เมื่อได้รับการร้องขอ และดำเนินการที่เหมาะสมตามข้อร้องเรียนและสิ่งบกพร่องที่พบในผลิตภัณฑ์ ซึ่งส่งผลกระทบต่อความสอดคล้องตามข้อกำหนดการรับรอง รวมทั้งบันทึกผลดำเนินการดังกล่าวเป็นเอกสาร

3.6.2 การอุทธรณ์

3.6.2.1 ให้ผู้ขอการรับรองและผู้ได้รับการรับรองที่ไม่เห็นด้วยกับผลการตัดสิน เช่น การยกเลิกคำขอการถูกลดขอบข่าย พักใช้หรือเพิกถอนการรับรอง สามารถยื่นอุทธรณ์เป็นลายลักษณ์อักษรต่อ CB ได้ ภายใน 30 วัน นับตั้งแต่วันที่หนังสือแจ้งผลการพิจารณาหรือแจ้งให้ดำเนินการ

3.6.2.2 ต้องตรวจสอบข้อมูลและหลักฐานประกอบการอุทธรณ์ เพื่อพิจารณาความเกี่ยวข้องกับกิจกรรมการรับรองและแนวทางการดำเนินการแก้ไข เมื่อพิจารณาแล้วให้ดำเนินการจัดการกับข้ออุทธรณ์และบันทึกข้อมูลไว้

3.6.2.3 แจ้งผลการจัดการอุทธรณ์ให้ผู้ยื่นอุทธรณ์ทราบภายใน 45 วัน นับตั้งแต่วันที่รับคำอุทธรณ์

3.6.2.4 กำหนดให้ระหว่างการพิจารณาอุทธรณ์ยังไม่สิ้นสุดให้ถือว่าผลการพิจารณาเดิมมีผลบังคับใช้อยู่

3.6.2.5 กำหนดให้ผลการพิจารณาอุทธรณ์ให้ถือเป็นที่สุด

3.6.3 การตัดสินข้อร้องเรียนหรืออุทธรณ์

ต้องดำเนินการโดยบุคคลที่เป็นอิสระและไม่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการรับรองที่เกี่ยวข้องกับข้อร้องเรียนหรืออุทธรณ์ ที่ปรึกษาที่เป็นผู้ตัดสินและทบทวนข้อร้องเรียนหรืออุทธรณ์ ต้องไม่มีความเกี่ยวข้องกับผู้ได้รับการรับรองเป็นระยะเวลาอย่างน้อย 2 ปี ก่อนหน้านั้น

3.7 สถานะการรับรอง

3.7.1 อายุการรับรอง

CB ต้องจัดทำใบรับรองให้กับผู้ได้รับการรับรอง โดยใบรับรองมีอายุ 3 ปี ซึ่งจะระบุวันที่ให้การรับรองและวันหมดอายุในใบรับรอง

3.7.2 ใบรับรอง

ใบรับรองต้องระบุข้อมูลต่างๆ อย่างน้อยดังต่อไปนี้

- 1) ชื่อและที่อยู่ของ CB
- 2) ชื่อและที่อยู่ของผู้ที่ได้รับการรับรอง (กรณีเป็นแบบกลุ่มและแบบที่มีหลายสาขา หรือหลายพื้นที่ต้องระบุชื่อและที่อยู่ของสถานที่ผลิตทุกแห่งที่ได้รับการรับรอง)
- 3) ชื่อ มกษ. ที่ได้รับการรับรอง
- 4) ขอบข่ายของการรับรอง เช่น พันธุ์ข้าว ประเภทข้าว ขนาดพื้นที่ที่ได้รับการรับรอง (กรณีเป็นแบบกลุ่มและแบบหลายสาขาหรือหลายพื้นที่ต้องระบุรายชื่อพันธุ์ข้าว ประเภทข้าว รวมทั้งขนาดพื้นที่ที่ได้รับการรับรองของสมาชิกแต่ละราย)
- 5) ค่าคะแนนที่ได้รับ

- 6) วันที่ให้การรับรองและวันที่หมดอายุ
- 7) เลขที่ใบรับรอง
- 8) ลายเซ็นผู้มีอำนาจในการออกใบรับรอง
- 9) การกล่าวอ้างที่อนุญาต (ถ้ามี)

3.8 การดำเนินการในกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ รวมถึงการขยายขอบข่าย

3.8.1 กรณีการเปลี่ยนแปลงสำคัญที่มีผลต่อการรับรอง

3.8.1.1 กำหนดให้ผู้ได้รับการรับรองแจ้งกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญที่มีผลกระทบต่อ การรับรองให้ CB ทราบ เช่น การเปลี่ยนเจ้าของกิจการ การเปลี่ยนสถานที่ตั้ง การเปลี่ยนชื่อเจ้าของสถานที่ผลิต การโอนกิจการ การเปลี่ยนผู้ดูแล จำนวนพื้นที่ผลิต จำนวนสถานที่ผลิต พื้นที่ปลูก การเพิ่มหรือลดรายชื่อ สมาชิกภายในกลุ่ม การเพิ่มหรือลดจำนวนฟาร์ม การเพิ่มหรือลดจำนวนสาขา CB อาจพิจารณาตรวจสอบประเมิน เพิ่มเติม ณ สถานที่ผลิต และให้ผู้ได้รับการรับรองส่งหลักฐานการปฏิบัติตาม มกษ. เพิ่มเติม โดยพิจารณา ตามความเสี่ยง ก่อนที่ CB จะพิจารณาคงไว้ซึ่งการรับรอง ขยายหรือลดขอบข่ายการรับรอง แต่ต้องคงวันที่ หมดอายุของใบรับรองไว้ตามใบรับรองเดิมตามเงื่อนไขที่ CB กำหนด ทั้งนี้ กรณีเป็นการเปลี่ยนแปลงจำนวน สมาชิกหรือพื้นที่หรือสาขามากกว่า 10% ของจำนวนทั้งหมด (แล้วแต่กรณี) CB ต้องมีการตรวจสอบประเมินใหม่ ก่อนที่จะยอมให้มีการเปลี่ยนแปลงจำนวนสมาชิก พื้นที่ หรือสาขาในใบรับรอง

3.8.1.2 CB แจ้งผู้ที่ได้รับการรับรองทราบถึงการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับ มกษ. ที่แก้ไข หรือ CS ที่แก้ไข รวมถึงแผนการดำเนินงานในการปรับเปลี่ยนและระยะเวลาที่ใช้ในการปรับเปลี่ยน

3.8.2 กรณีการเปลี่ยนแปลงสำคัญที่ไม่มีผลต่อการรับรอง

เมื่อ CB ได้รับแจ้งการเปลี่ยนแปลงสำคัญที่ไม่มีผลต่อการรับรอง เช่น การเปลี่ยนแปลงที่อยู่ตาม ทะเบียนราษฎร์ CB ต้องเก็บเอกสารหลักฐานหรือบันทึกข้อมูลให้เป็นปัจจุบัน

3.9 ช่วงเวลาปรับเปลี่ยน

กรณี มกษ. ที่ขอการรับรองมีการเปลี่ยนแปลงสาระสำคัญหรือทบทวนใหม่ ให้ดำเนินการตามช่วงเวลา การปรับเปลี่ยนในการนำ มกษ. ไปตรวจรับรองตามที่กำหนดในประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ของ มกษ. ที่เปลี่ยนแปลงนั้น ที่ออกตามความในพระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ. 2551 และ CB ต้องแจ้งผู้ขอการรับรองหรือผู้ได้รับการรับรองทราบและดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง

3.10 การชักตัวอย่างเพื่อการวิเคราะห์

กรณีที่ มกษ. ที่ขอการรับรองมีการกำหนดให้ประเมินความเสี่ยงเพื่อพิจารณาความจำเป็นในการชักตัวอย่าง เมื่อ CB มีข้อวินิจฉัยแล้วว่ามีความเสี่ยงต้องชักตัวอย่างเพื่อการวิเคราะห์ ประกอบการรับรองสามารถ ดำเนินการได้ ทั้งนี้ให้บันทึกเหตุผลในการชักตัวอย่างและขนาดตัวอย่างที่กำหนด โดยพิจารณารายละเอียด ตามภาคผนวก จ

3.11 การตรวจประเมินกรณีพิเศษ

การตรวจประเมินกรณีพิเศษที่สามารถดำเนินการได้ ในกรณีที่มีความจำเป็น เช่น

1) ต้องมีการสืบหาสาเหตุข้อร้องเรียนของผู้ได้รับการรับรอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งข้อร้องเรียนที่มีผลต่อการกล่าวอ้างการรับรอง หรือกรณีมีความเสี่ยงที่เป็นอันตรายต่อผู้บริโภค

2) ทบทวนหรือติดตามผลกระทบที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงใด ๆ ในสาระสำคัญภายหลังจากที่ได้รับการรับรอง เช่น การเปลี่ยนแปลงสถานะทางกฎหมายทางการค้า องค์กรหรือเจ้าของ ชื่อ ที่อยู่สถานที่ผลิต ขอบข่ายที่ได้รับการรับรอง การเปลี่ยนแปลงที่สำคัญของระบบผลิต และกระบวนการติดตามผลการพักใช้การรับรอง

3) มีเหตุอันทำให้สงสัยหรือมีหลักฐานว่าความสามารถในการปฏิบัติตามข้อกำหนดของ มกษ. ที่ได้รับการรับรองไม่มีประสิทธิผล

4) กรณีที่ผลการตรวจประเมินไม่เพียงพอในการตัดสินใจให้การรับรอง CB อาจพิจารณาให้ตรวจประเมินเพิ่มเติม

3.12 การเผยแพร่ข้อมูลและการสื่อสาร

3.12.1 CB ต้องเก็บรักษาข้อมูลต่าง ๆ ของผู้ขอการรับรองหรือผู้ได้รับการรับรอง รวมทั้งรายละเอียดของสินค้าและกระบวนการผลิต รายงานการตรวจประเมินและเอกสารที่เกี่ยวข้องเป็นความลับ ยกเว้นที่ระบุให้เปิดเผยตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

3.12.2 กรณีที่ CB จะนำข้อมูลไปเผยแพร่ยังบุคคลที่สามต้องได้รับการยินยอมจากผู้ขอการรับรองหรือผู้ได้รับการรับรองก่อน

3.12.3 CB ต้องเก็บรักษาและมีข้อมูลของผู้ได้รับการรับรองที่เป็นปัจจุบัน

3.13 ค่าบริการตรวจสอบและรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตร

CB ต้องกำหนดให้ผู้ขอการรับรองหรือผู้ได้รับการรับรองมีหน้าที่ต้องชำระค่าบริการตรวจสอบและรับรองตามประกาศกระทรวงและสหกรณ์ว่าด้วยเรื่องกำหนดอัตราค่าบริการตรวจสอบและรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรสำหรับมาตรฐานทั่วไปที่ออกตามความในพระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ. 2551 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

ภาคผนวก ก

หน่วยงานที่ให้ข้อเสนอแนะในการจัดทำ ร่างระเบียบปฏิบัติสำหรับการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตร เรื่อง การผลิตข้าวยั่งยืน

ก.1 หน่วยงานราชการ

- 1) สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ
- 2) กรมการข้าว
- 3) กรมประมง
- 4) กรมปศุสัตว์
- 5) กรมวิชาการเกษตร

ก.2 หน่วยรับรองภาคเอกชน

- 1) ชมรมหน่วยรับรองแห่งประเทศไทย
- 2) สมาคมผู้ตรวจรับรองและวิเคราะห์คุณภาพ

ก.3 ผู้ประกอบการ/ผู้ค้าปลีก

- 1) สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย
- 2) กลุ่มอุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่ม สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

ก.4 เกษตรกร

- สภาเกษตรกรแห่งชาติ

ภาคผนวก ข

ข้อมูลและเอกสารประกอบการยื่นคำขอการรับรอง

ผู้ขอการรับรองต้องยื่นคำขอการรับรองพร้อมข้อมูลและเอกสาร ดังต่อไปนี้

ข.1 ผู้ขอการรับรองแบบเดี่ยว

ผู้ขอการรับรองแบบเดี่ยวต้องยื่นคำขอพร้อมข้อมูลและเอกสารดังต่อไปนี้

- 1) ชื่อผู้ขอการรับรองที่เป็นบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคล และชื่อสถานที่ผลิต (ถ้ามี)
- 2) กรณีผู้ขอการรับรองเป็นบุคคลธรรมดาให้แสดงบัตรประจำตัวประชาชน หรือในกรณีที่ผู้ขอรับการรับรองเป็นนิติบุคคลให้แสดงสำเนาหนังสือรับรองการจดทะเบียนนิติบุคคล (ที่ออกมาแล้ว ไม่เกิน 90 วันนับแต่วันที่ขอหนังสือรับรอง)
 - กรณีที่ผู้ขอการรับรองไม่ได้มายื่นด้วยตนเอง ให้มีเอกสารเพิ่มเติม ดังนี้
 - ก) หนังสือมอบอำนาจ
 - ข) สำเนาบัตรประจำตัวประชาชนของผู้ขอการรับรอง (ผู้มอบอำนาจ) พร้อมลงนามรับรอง สำเนาถูกต้อง และแสดงบัตรประจำตัวประชาชนของผู้รับมอบอำนาจ
- 3) ชื่อและที่อยู่สำหรับการติดต่อที่เป็นปัจจุบัน และช่องทางการติดต่อ เช่น หมายเลขโทรศัพท์ อีเมล (ถ้ามี)
- 4) สำเนาใบรับรองเดิมที่เคยได้รับ รวมถึงข้อมูลการถูกพักใช้หรือเพิกถอนการรับรอง (ถ้ามี)
- 5) มกษ. ที่ขอการรับรอง
- 6) ประเภทกิจกรรมที่ต้องการขอการรับรอง ได้แก่ กิจกรรมในระดับแปลงหรือกิจกรรมในระดับการแปรรูปหรือบรรจุเป็นสินค้าข้าว หรือทั้งสองกิจกรรม
 - 7) พันธุ์ข้าวและประเภทของสินค้าข้าวที่ขอการรับรอง
 - 8) แผนที่และพิกัดที่ตั้งสถานที่ผลิต
 - 9) ขนาดพื้นที่หรือสถานที่ผลิต
 - 10) แผนผังของสถานที่ผลิต เช่น พื้นที่ปลูก แหล่งน้ำที่ใช้ในการเพาะปลูก สถานที่เก็บ สถานที่เตรียมปัจจัยการผลิต สถานที่เก็บผลิตผลหรือสินค้าข้าว
 - 11) ข้อมูลการใช้ปัจจัยการผลิต
 - 12) ผลผลิตที่คาดว่าจะได้ในรอบปีหรือรอบการผลิต
 - 13) รูปแบบการผลิตอื่นที่ดำเนินการคู่ขนานกับการผลิตข้าวยั่งยืน (ถ้ามี) เช่น การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (Good Agricultural Practices; GAP) สำหรับข้าวและข้าวหอมมะลิไทย เกษตรอินทรีย์
 - 14) รูปแบบของห่วงโซ่อุปทาน ประเภทของกระบวนการที่อยู่ในขอบข่ายของระบบ CoC และเอกสารขั้นตอนการดำเนินการจัดการ CoC (ถ้ามีการประยุกต์ใช้ข้อกำหนด CoC ตามภาคผนวก ก)
 - 15) ผลการประเมินภายใน (กรณีไม่ได้แนบพร้อมการยื่นขอการรับรอง ให้แสดงต่อ CB ก่อนวันตรวจประเมินได้)

ข.2 ผู้ขอการรับรองแบบกลุ่ม

ผู้ขอการรับรองแบบกลุ่มต้องยื่นคำขอพร้อมข้อมูลและเอกสารดังต่อไปนี้

- 1) ชื่อผู้ขอการรับรองแบบกลุ่ม หรือนิติบุคคล

- 2) ชื่อบุคคล ที่อยู่ติดต่อได้ของกลุ่ม และช่องทางการติดต่อ เช่น หมายเลขโทรศัพท์ อีเมล (ถ้ามี)
- 3) ชื่อประธานกลุ่ม หรือผู้แทนกลุ่มที่ได้รับมอบอำนาจให้ทำการแทนกลุ่มพร้อมสำเนาหนังสือมอบอำนาจที่ลงนามโดยผู้มีอำนาจ
- 4) กรณีกลุ่มไม่ได้เป็นนิติบุคคล ให้แสดงบัตรประจำตัวประชาชนของประธานกลุ่มที่มีอำนาจลงนามหรือกรรมการผู้มีอำนาจลงนาม
- 5) กรณีกลุ่มที่จดทะเบียนกับหน่วยงานภาครัฐ ให้แนบสำเนาหนังสือรับรองการจัดตั้งกลุ่ม
- 6) กรณีกลุ่มที่จดทะเบียนเป็นนิติบุคคล ให้แนบสำเนาหนังสือการรับรองการจดทะเบียนนิติบุคคล (ที่ออกมาแล้วไม่เกิน 90 วัน นับแต่วันที่ขอหนังสือรับรอง)
- 7) กรณีมอบอำนาจให้ผู้อื่นมายื่นคำขอแทน ให้มีเอกสารเพิ่มเติม ดังนี้
 - ก) หนังสือมอบอำนาจ
 - ข) สำเนาบัตรประจำตัวประชาชนของผู้ขอการรับรอง (ผู้มอบอำนาจ) พร้อมลงนามรับรองสำเนาถูกต้อง และแสดงบัตรประจำตัวประชาชนของผู้รับมอบอำนาจ
- 8) สำเนาคู่มือระบบควบคุมภายในของกลุ่ม
- 9) ผังโครงสร้างของผู้ขอการรับรองแบบกลุ่มหรือนิติบุคคล
- 10) จำนวนและทะเบียนรายชื่อสมาชิกที่ต้องการขอการรับรอง พร้อมทั้งที่อยู่ของกลุ่มและสมาชิกแต่ละราย ที่ขอการรับรองและช่องทางการติดต่อ เช่น หมายเลขโทรศัพท์ อีเมล (ถ้ามี)
- 11) แผนที่และพิกัดที่ตั้งกลุ่มและสมาชิกแต่ละรายที่ขอการรับรอง
- 12) สำเนาสรุปผลการประเมินภายในประจำปี ซึ่งระบุวันเดือนปีที่ตรวจประเมิน (กรณีไม่ได้แนบพร้อมกับการยื่นขอการรับรอง ให้แสดงต่อ CB ก่อนวันตรวจประเมินได้)
- 13) สำเนาสรุปผลการประเมินระบบควบคุมภายในประจำปี ซึ่งระบุวันเดือนปีที่ตรวจประเมิน (กรณีไม่ได้แนบพร้อมกับการยื่นขอการรับรอง ให้แสดงต่อ CB ก่อนวันตรวจประเมินได้)
- 14) สำเนาใบรับรองเดิมที่เคยได้รับ รวมถึงข้อมูลการถูกพักใช้หรือเพิกถอนการรับรอง (ถ้ามี)
- 15) มกษ. ที่ขอการรับรอง
- 16) ประเภทกิจกรรมที่ต้องการขอการรับรอง ได้แก่ กิจกรรมในระดับแปลงหรือกิจกรรมในระดับการแปรรูปหรือบรรจุเป็นสินค้าข้าว หรือทั้งสองกิจกรรม
- 17) พันธุ์ข้าวและประเภทสินค้าข้าวที่ขอการรับรอง
- 18) ขนาดพื้นที่ผลิต ปริมาณผลผลิตต่อปี และจำนวนรอบการผลิตต่อปีของสมาชิกแต่ละรายในกลุ่มที่ขอการรับรอง
- 19) แผนผังสถานที่ผลิตของสมาชิกแต่ละรายที่ต้องการขอการรับรองที่แสดง รายละเอียดชัดเจน
- 20) รูปแบบการผลิตอื่นที่ดำเนินการคู่ขนานกับการผลิตข้าวยั่งยืน (ถ้ามี) เช่น GAP สำหรับข้าว (มกษ. 4401) GAP ข้าวหอมมะลิไทย (มกษ. 4400) เกษตรอินทรีย์
- 21) รูปแบบของห่วงโซ่อุปทาน ประเภทของกระบวนการที่อยู่ในขอบข่ายของระบบ CoC และเอกสารขั้นตอนการดำเนินการจัดการ CoC (ถ้ามีการประยุกต์ใช้ข้อกำหนด CoC ตามภาคผนวก ก ญ)

ข.3 ผู้ขอการรับรองแบบหลายสาขาหรือหลายพื้นที่

ผู้ขอการรับรองแบบหลายสาขาหรือหลายพื้นที่ที่ยื่นคำขอพร้อมข้อมูลและเอกสารดังต่อไปนี้

- 1) ชื่อผู้ขอการรับรองและที่อยู่ของสำนักงานส่วนกลางของผู้ขอการรับรองแบบหลายสาขาหรือหลายพื้นที่
- 2) ชื่อบุคคล ที่อยู่ติดต่อได้ รวมถึงหมายเลขโทรศัพท์ หมายเลขโทรสาร อีเมล (ถ้ามี)

- 3) กรณีไม่ได้เป็นนิติบุคคล ให้แสดงบัตรประจำตัวประชาชนของผู้ขอการรับรองแบบหลายสาขาหรือหลายพื้นที่ที่มีอำนาจลงนามหรือเป็นกรรมการผู้มีอำนาจลงนาม
- 4) กรณีที่เป็นนิติบุคคล ให้แนบสำเนาหนังสือจดทะเบียนการค้าหรือสำเนาหนังสือการรับรองการจดทะเบียนนิติบุคคล แล้วแต่กรณี (ที่ออกมาแล้วไม่เกิน 90 วัน นับแต่วันที่ขอหนังสือรับรอง)
- 5) กรณีมอบอำนาจให้ผู้อื่นมายื่นคำขอแทน ให้มีเอกสารเพิ่มเติม ดังนี้
 - ก) หนังสือมอบอำนาจ
 - ข) สำเนาบัตรประจำตัวประชาชนของผู้ขอการรับรอง (ผู้มอบอำนาจ) พร้อมลงนามรับรองสำเนาถูกต้อง และแสดงบัตรประจำตัวประชาชนของผู้รับมอบอำนาจ
- 6) สำเนาคู่มือระบบควบคุมภายในของสาขาหรือพื้นที่
- 7) ผังโครงสร้างของผู้ขอการรับรองแบบหลายสาขาหรือหลายพื้นที่
- 8) จำนวนและทะเบียนรายชื่อสาขาหรือพื้นที่ที่ต้องการขอรับการรับรอง พร้อมทั้งอยู่ รวมถึงหมายเลขโทรศัพท์ หมายเลขโทรสาร อีเมล (ถ้ามี)
- 9) ชื่อ ที่อยู่ติดต่อได้ของสำนักงานส่วนกลาง และช่องทางการติดต่อ เช่น หมายเลขโทรศัพท์ อีเมล (ถ้ามี)
- 10) แผนที่และพิกัดที่ตั้งสำนักงานส่วนกลางและสาขาหรือพื้นที่ที่ต้องการขอรับการรับรอง
- 11) สำเนาสรุปผลการประเมินภายในประจำปี ซึ่งระบุวันเดือนปีที่ตรวจประเมิน (กรณีไม่ได้แนบพร้อมกับการยื่นขอการรับรอง ให้แสดงต่อ CB ก่อนวันตรวจประเมินได้)
- 12) สำเนาสรุปผลการประเมินระบบควบคุมภายในประจำปี ซึ่งระบุวันเดือนปีที่ตรวจประเมิน (กรณีไม่ได้แนบพร้อมกับการยื่นขอการรับรอง ให้แสดงต่อ CB ก่อนวันตรวจประเมินได้)
- 13) สำเนาใบรับรองเดิมที่เคยได้รับ รวมถึงข้อมูลการถูกพักใช้หรือเพิกถอนการรับรอง (ถ้ามี)
- 14) มกษ. ที่ขอการรับรอง
- 15) ประเภทกิจกรรมที่ต้องการขอการรับรอง ได้แก่ กิจกรรมในระดับแปลงหรือกิจกรรมในระดับการแปรรูปหรือบรรจุเป็นสินค้าข้าว หรือทั้งสองกิจกรรม
- 16) พันธุ์ข้าวและประเภทสินค้าข้าวที่ขอการรับรอง
- 17) ขนาดพื้นที่ผลิต ปริมาณผลผลิตต่อปี และจำนวนรอบการผลิตต่อปี ของแต่ละสาขาหรือพื้นที่ที่ขอการรับรอง
- 18) แผนผังสถานที่ผลิตของแต่ละสาขาหรือพื้นที่ที่ต้องการขอรับการรับรองที่แสดงรายละเอียดชัดเจน
- 19) รูปแบบการผลิตอื่นที่ดำเนินการคู่ขนานกับการผลิตข้าวยั่งยืน (ถ้ามี) เช่น GAP สำหรับข้าว (มกษ. 4401) GAP ข้าวหอมมะลิไทย (มกษ. 4400) เกษตรอินทรีย์
- 20) รูปแบบของห่วงโซ่อุปทาน ประเภทของกระบวนการที่อยู่ในขอบข่ายของระบบ CoC และเอกสารขั้นตอนการดำเนินการจัดการ CoC (ถ้ามีการประยุกต์ใช้ข้อกำหนด CoC ตามภาคผนวก ก)

ภาคผนวก ค

ระบบควบคุมภายใน (Internal Control System; ICS)

ผู้ขอการรับรองแบบกลุ่มและผู้ขอการรับรองแบบหลายสาขาหรือหลายพื้นที่ ต้องมีระบบควบคุมภายใน และจัดทำเป็นเอกสารเพื่อนำไปใช้และมีการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง โดยมีรายละเอียดอย่างน้อยดังนี้

ค.1 คู่มือคุณภาพ

ค.1.1 ต้องจัดทำคู่มือคุณภาพของกลุ่มหรือองค์กรที่มีหลายสาขาหรือหลายพื้นที่ โดยมีรายละเอียดอย่างน้อย ดังนี้

- 1) ขอบข่าย
- 2) นโยบายคุณภาพ ซึ่งครอบคลุมถึงการส่งเสริมความเท่าเทียมทางเพศและการเสริมสร้างสิทธิของสตรี
- 3) วัตถุประสงค์คุณภาพ
- 4) โครงสร้างการบริหารงานและผังการบริหารงาน ที่แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกกับกลุ่มหรือระหว่างสาขาหรือพื้นที่ต่างๆ ที่ขอการรับรองกับสำนักงานส่วนกลาง และมีรายละเอียดดังนี้

ก) แบบกลุ่ม: ให้ระบุหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้ขอการรับรองแบบกลุ่มและสมาชิก

ข) แบบหลายสาขาหรือหลายพื้นที่: ให้ระบุหน้าที่ความรับผิดชอบของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการรับรอง

5) การบริหารและการจัดการของกลุ่มหรือขององค์กรที่มีหลายสาขาหรือหลายพื้นที่

6) ขั้นตอนการดำเนินการ ซึ่งต้องมีรายละเอียดเพียงพอที่จะแสดงให้เห็นถึงขั้นตอนในการควบคุมคุณภาพของระบบควบคุมภายใน เพื่อให้สามารถปฏิบัติได้สอดคล้องตามข้อกำหนดของ มกษ. ที่ขอการรับรองและ CS ฉบับนี้ รายละเอียดที่ควรกำหนดไว้เป็นขั้นตอนการดำเนินการ เช่น

ก) การขึ้นทะเบียนสมาชิก

ข) การทำสัญญากับสมาชิก

ค) การส่งเสริมความเท่าเทียมทางเพศและการเสริมสร้างสิทธิของสตรี

ง) การประเมินความเสี่ยง

จ) การประเมินภายใน

ฉ) บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการรับรอง

ช) การรักษาความเป็นกลาง

ซ) การประเมินระบบควบคุมภายใน

ฅ) การพิจารณาให้การรับรองสมาชิก สาขา หรือพื้นที่ที่ขอการรับรอง

ญ) การปฏิบัติการแก้ไขความไม่สอดคล้องและการป้องกัน

ฎ) การจัดการกับกรณีข้อร้องเรียน

ฏ) การทบทวนระบบควบคุมภายใน

ฑ) การลงโทษและการละเมิด

ฒ) การจำแนกและการตามสอบ

ณ) การจ้างช่วง

ด) การควบคุมเอกสารและบันทึก

ค.1.2 สื่อสารคู่มือคุณภาพให้แก่สมาชิกกลุ่มหรือองค์กรที่มีหลายสาขาหรือหลายพื้นที่และบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการรับรอง

ค.1.3 มีการทบทวนเนื้อหาของคู่มือคุณภาพอย่างสม่ำเสมอด้วยความถี่ที่เหมาะสม เพื่อให้มั่นใจได้ว่ารายละเอียดต่างๆ ในคู่มือเป็นไปตามข้อกำหนดของมกษ. และข้อกำหนดอื่นๆ ของผู้ขอการรับรอง และในกรณีที่มีการปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงข้อกำหนดของ มกษ. และข้อกำหนดอื่นๆ ผู้ขอการรับรองต้องดำเนินการปรับปรุงหรือเพิ่มเติมในคู่มือคุณภาพ และแจ้งบุคลากรผู้เกี่ยวข้องทราบ

ค.1.4 มีการรวบรวมเอกสาร เช่น มกษ. ที่ใช้อ้างอิงในการรับรอง ข้อกำหนด CS และเกณฑ์หรือข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องฉบับที่เป็นปัจจุบันสำหรับให้สมาชิก หรือผู้รับผิดชอบสาขาหรือพื้นที่ ใช้อ้างอิงในการปฏิบัติงาน

ค.2 สถานะทางกฎหมาย และการบริหารงานระบบควบคุมภายใน

ค.2.1 สถานะทางกฎหมาย

ผู้ขอการรับรองต้องแสดงสถานะทางกฎหมายของกลุ่มผู้ผลิตที่แสดงถึงสิทธิตามกฎหมายในการดำเนินการผลิตทางการเกษตรและการค้าหรืออย่างใดอย่างหนึ่ง และสิทธิในการทำสัญญาทางกฎหมายกับกลุ่มหรือองค์กรและสามารถเป็นตัวแทนของสมาชิกกลุ่มหรือองค์กรได้ โดยแบ่งเป็น 3 ประเภท ดังนี้

- 1) **กรณีไม่ได้เป็นนิติบุคคล** ต้องมีหลักฐานแสดงสถานะทางกฎหมายของสมาชิกในกลุ่ม เช่น บัตรประจำตัวประชาชน
- 2) **กรณีจดทะเบียนกับหน่วยงานภาครัฐ** ต้องมีสำเนาหนังสือรับรองการจัดตั้งกลุ่ม
- 3) **กรณีจดทะเบียนเป็นนิติบุคคล** ต้องมีสำเนาหนังสือการรับรองการจดทะเบียนนิติบุคคล

ค.2.2 โครงสร้างการบริหารงาน

ต้องมีโครงสร้างการบริหารงาน (ตามข้อ ค.1.1 4)) ที่จัดทำไว้เป็นเอกสาร และจัดให้มีทรัพยากรที่เหมาะสมเพียงพอที่ทำให้มั่นใจได้ว่าสมาชิกของกลุ่มหรือองค์กรที่มีหลายสาขาหรือพื้นที่ที่ขอการรับรองมีคุณสมบัติเป็นไปตามข้อกำหนดของ มกษ. และตามที่ CB กำหนด โดยต้องมีเอกสารประกอบที่มีข้อมูลต่างๆ ดังนี้

- 1) หน้าที่และความรับผิดชอบในตำแหน่งสำคัญตามโครงสร้างการบริหารงาน กรณีผู้ขอการรับรองแบบหลายสาขาหรือหลายพื้นที่ ต้องมีเอกสารกำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบของสำนักงานส่วนกลางและสาขาหรือพื้นที่ต่างๆ ที่ขอการรับรอง ทั้งนี้ การมอบหมายหน้าที่และความรับผิดชอบให้คำนึงถึงการมีส่วนร่วมได้ส่วนเสีย ไม่ว่าจะทางตรงหรือทางอ้อมด้วย
- 2) การแต่งตั้งและมอบหมายผู้ประสานงานระบบควบคุมภายในทำหน้าที่รับผิดชอบการประสานงานด้านระบบควบคุมภายใน การประเมินระบบควบคุมภายใน และเป็นตัวแทนติดต่อกับ CB
- 3) การแต่งตั้งและมอบหมายผู้ทำหน้าที่ประเมินระบบควบคุมภายในเพื่อรับผิดชอบการประเมินระบบควบคุมภายในประจำปีของกลุ่มหรือองค์กรที่มีหลายสาขาหรือหลายพื้นที่ โดยประเมิน ณ สถานที่ผลิตของสมาชิกทุกราย ทุกสาขา หรือทุกพื้นที่ที่ขอการรับรอง อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง เพื่อให้มั่นใจว่าสมาชิก สาขาหรือพื้นที่ สามารถปฏิบัติตามข้อกำหนด มกษ. และสามารถประเมินระบบควบคุมภายในให้เป็นไปตาม CS ฉบับนี้และที่ CB กำหนด ทั้งนี้ หน้าที่ความรับผิดชอบและคุณสมบัติของผู้ทำหน้าที่ประเมินระบบควบคุมภายในมีรายละเอียดตามภาคผนวก ง
- 4) การแต่งตั้งและมอบหมายบุคคลเป็นสมาชิกในคณะกรรมการรับรองอย่างน้อย 1 คน เพื่อพิจารณาตัดสินให้การรับรองสมาชิกของกลุ่มหรือองค์กรที่มีหลายสาขาหรือหลายพื้นที่ ตามข้อกำหนด มกษ. ทั้งนี้ หน้าที่ความรับผิดชอบและคุณสมบัติของคณะกรรมการรับรองมีรายละเอียดตามภาคผนวก ง
- 5) บัญชีรายชื่อทั้งหมดของผู้ทำหน้าที่ประเมินระบบควบคุมภายในและคณะกรรมการรับรอง โดยข้อมูลต้องสมบูรณ์และเป็นปัจจุบัน

ค.2.3 แผนการจัดการกลุ่ม

ค.2.3.1 มีการจัดทำแผนการจัดการกลุ่มและมีการทบทวนทุกปี โดยแผนดังกล่าวต้องรวมการดำเนินการทั้งหมด เพื่อแก้ไขปัญหาที่ระบุจากผลการประเมินความเสี่ยง ผลการประเมินภายใน (ที่รวมไว้ในรายงานสรุปของกลุ่มหรือองค์กร) รายงานการประเมินระบบควบคุมภายใน และประเด็นที่พบจากการตรวจประเมินโดย CB

ค.2.3.2 แผนการจัดการกลุ่มอย่างน้อยต้องมีรายละเอียดดังนี้

- 1) การปรับปรุงบำรุงดิน
- 2) การจัดการศัตรูพืชแบบบูรณาการ
- 3) นโยบายส่งเสริมความเท่าเทียมทางสังคมและความเท่าเทียมทางเพศ

ค.2.3.3 มีการนำแผนการจัดการกลุ่มไปปฏิบัติและมีการบันทึกผลการปฏิบัติ

ค.2.3.4 แผนประจำปีควรให้เกิดผลลัพธ์ที่เฉพาะ, วัดได้, สำเร็จได้, เฉพาะที่เกี่ยวข้อง และมีกรอบเวลา (Specific, Measurable, Achievable, Relevant, Time bound)

ค.2.3.5 ต้องมีการรวบรวมชุดข้อมูลเพื่อกำหนดคะแนนและเกณฑ์การปฏิบัติให้สอดคล้องตามมาตรฐาน และเก็บข้อมูลไว้ที่กลุ่มหรือสำนักงานส่วนกลาง

ค.3 ขั้นตอนการดำเนินการในระบบควบคุมภายใน

ค.3.1 การขึ้นทะเบียนสมาชิก

ค.3.1.1 สมาชิกที่จะขึ้นทะเบียนต้องได้รับการประเมินความเสี่ยงรวมทั้งได้รับการประเมินภายในก่อน และสมาชิกใหม่จะต้องไม่เป็นผู้อยู่ระหว่างรับการลงโทษจากกลุ่มเดิม หรือมีประเด็นที่ CB ได้เคยให้ไว้

ค.3.1.2 ผู้ขอการรับรองต้องจัดทำทะเบียนสมาชิกหรือสาขาหรือพื้นที่ทั้งหมดที่เข้าร่วมกลุ่มหรือองค์กรที่ประสงค์ขอการรับรอง (แล้วแต่กรณี) จัดเก็บทะเบียนไว้ที่สำนักงานส่วนกลางของกลุ่มหรือองค์กร และปรับปรุงทะเบียนผู้ผลิตให้เป็นปัจจุบัน โดยข้อมูลที่ดำเนินการจัดเก็บ ประกอบด้วย

- 1) รายชื่อสมาชิกแต่ละราย พร้อมช่องทางการติดต่อ
- 2) สถานะการครอบครองที่ดิน เช่น เป็นเจ้าของ เช่า
- 3) แผนที่และพิกัดที่ตั้งสมาชิกแต่ละราย
- 4) ขนาดพื้นที่ผลิต ปริมาณผลผลิต และจำนวนรอบการผลิตต่อปีของสมาชิกแต่ละราย
- 5) วันที่เข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่ม และวันที่เข้าสู่ระบบการผลิตข้าวยั่งยืน
- 6) ผลผลิต (ผลผลิตก่อนหน้านับตั้งแต่วันที่เข้าเป็นสมาชิกกลุ่มและประมาณการผลผลิตปี

ปัจจุบัน) ที่ตรวจสอบความถูกต้องโดยระบบควบคุมภายใน

ค.3.2 การทำสัญญาระหว่างกลุ่มกับสมาชิก

ค.3.2.1 กลุ่มและสมาชิกต้องมีบันทึกการลงนามในสัญญาระหว่างกัน โดยหนังสือสัญญาประกอบด้วยรายการต่าง ๆ อย่างน้อย ดังนี้

- 1) ชื่อและเลขบัตรประจำตัวประชาชนของสมาชิก
- 2) ที่อยู่ของสมาชิก
- 3) ที่ตั้ง แผนผัง และขนาดของสถานที่ผลิต
- 4) พันธุ์ข้าวหรือประเภทข้าวที่ขอการรับรอง

- 5) คำสัญญาการยินยอมปฏิบัติตามข้อกำหนดของ มกษ. ที่ขอการรับรอง และ CS ฉบับนี้
- 6) ข้อตกลงที่สมาชิกยินยอมปฏิบัติตามขั้นตอนที่ระบุในคู่มือคุณภาพของกลุ่ม นโยบายที่กำหนดไว้ รวมทั้งคำแนะนำทางด้านเทคนิค และเอกสารอื่นใดที่กลุ่มกำหนดไว้
- 7) มาตรการลงโทษอาจนำมาใช้ในกรณีที่สมาชิกไม่สามารถปฏิบัติตามสัญญาในรายการที่ 5) และ 6) ข้างต้น
- 8) วันที่ทำสัญญา

ค.3.2.2 ข้อตกลงหรือหนังสือสัญญาระหว่างสมาชิกกับกลุ่ม หรือระหว่างสาขาหรือพื้นที่กับสำนักงานส่วนกลาง (ถ้ามี) ให้เก็บไว้อย่างปลอดภัยที่กลุ่มหรือสำนักงานส่วนกลาง และมีการปรับปรุงให้เป็นปัจจุบัน และให้เก็บสำเนาของสัญญาที่ได้มีการลงนามที่สมาชิกแต่ละราย หรือแต่ละสาขาหรือพื้นที่ด้วย

ค.3.2.3 สมาชิกต้องเข้าใจข้อตกลงหรือสัญญารวมถึงสิทธิประโยชน์และภาระผูกพันของการเป็นสมาชิกของกลุ่มหรือองค์กร

ค.3.3 การส่งเสริมความเท่าเทียมทางเพศและการเสริมสร้างสิทธิของสตรี

ค.3.3.1 แต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบในการดำเนินการ ติดตามและประเมินผลมาตรการเพื่อส่งเสริมความเท่าเทียมทางเพศและการเสริมสร้างสิทธิของสตรี

ค.3.3.2 มีการดำเนินการ ติดตาม และประเมินผลการส่งเสริมความเท่าเทียมทางเพศและการเสริมสร้างสิทธิของสตรี โดยจัดประชุมคณะกรรมการตามข้อ ค.3.3.1 อย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง ทั้งนี้ ต้องมีสมาชิกฝ่ายบริหารทั้งหมด รวมถึงสมาชิกในกลุ่มเข้าร่วมประชุม เพื่อทบทวนความคืบหน้าในการส่งเสริมความเท่าเทียมทางเพศและการเสริมสร้างสิทธิของสตรี

ค.3.4 การประเมินความเสี่ยง

ค.3.4.1 จัดทำขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงเป็นเอกสาร และต้องได้รับความเห็นชอบร่วมกันจากกลุ่มหรือองค์กร

ค.3.4.2 ดำเนินการประเมินความเสี่ยงของสมาชิกหรือสาขาหรือพื้นที่ (แล้วแต่กรณี) ตามขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงที่กำหนดไว้ เพื่อประเมินข้อมูลแสดงลักษณะเฉพาะของความเสี่ยง (risk profile) ของแต่ละสมาชิกหรือสาขาหรือพื้นที่ โดยให้ดำเนินการทุกปี

ค.3.4.3 บันทึกผลการประเมินความเสี่ยงและการดำเนินการติดตามผลเป็นเอกสาร

ค.3.5 การประเมินภายใน

ค.3.5.1 ผู้ขอการรับรองต้องมีระบบการประเมินภายใน (โดยประเมินความสอดคล้องกับมาตรฐานที่จะขอการรับรอง เช่น มกษ. 4408 ให้ใช้ภาคผนวก ฅ ตารางที่ ฅ.1) สำหรับสมาชิกกลุ่มหรือสาขาหรือพื้นที่ และมีการนำระบบไปใช้

ค.3.5.2 ต้องประเมินสมาชิกใหม่หรือสาขาใหม่หรือพื้นที่ใหม่ทุกรายในช่วงปีแรกของการเข้าร่วมกลุ่มหรือองค์กร ดำเนินการโดยสมาชิกในกลุ่มหรือผู้ได้รับมอบหมายเป็นผู้ประเมิน

ค.3.5.3 ต้องประเมินสมาชิกหรือสาขาหรือพื้นที่ทุกรายให้แล้วเสร็จก่อนการขอรับการตรวจประเมินจาก CB โดยอาจดำเนินการสมาชิกในกลุ่มหรือผู้ได้รับมอบหมายเป็นผู้ประเมิน

ค.3.5.4 มีกลไกการกำหนดความถี่ในการประเมินภายในของสมาชิกเดิมหรือสาขาหรือพื้นที่เดิมอย่างชัดเจน โดยอยู่บนพื้นฐานของข้อมูลแสดงลักษณะเฉพาะของความเสี่ยงที่ระบุไว้ชัดเจนเป็นเอกสารจากขั้นตอนการประเมินความเสี่ยง

ค.3.5.5 บันทึกผลของการประเมินภายในของสมาชิกหรือสาขาหรือพื้นที่ในสมุดบันทึกกิจกรรมและในรายงานสรุปของกลุ่มหรือองค์กร ทั้งนี้ รายงานดังกล่าวให้มีข้อมูล ดังนี้

- 1) การระบุตัวตนของผู้ผลิต
- 2) การประมาณการผลผลิตในรอบการผลิตที่แล้วและรอบปัจจุบัน
- 3) ลายมือชื่อของผู้ผลิต
- 4) วันที่ตรวจสอบ
- 5) ชื่อผู้ตรวจสอบ
- 6) ความไม่สอดคล้องที่พบ
- 7) การแก้ไข และแนวทางการแก้ไขป้องกัน
- 8) การตัดสินใจอนุมัติหรือลงโทษ

ค.3.6 บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการรับรอง

ค.3.6.1 จัดให้มีทรัพยากรที่เหมาะสมเพียงพอที่ทำให้มั่นใจได้ว่าสมาชิกของกลุ่มหรือองค์กรที่มีหลายสาขาหรือหลายพื้นที่ที่ขอการรับรอง มีคุณสมบัติเป็นไปตามข้อกำหนดของ CS และตามที่ CB กำหนด

ค.3.6.2 สมาชิกทุกคน ทุกสาขาหรือพื้นที่ที่เกี่ยวข้องกับการรับรอง (ผู้ผลิต ผู้ตรวจประเมิน และคณะกรรมการรับรอง) ต้องตระหนักถึงความสำคัญในการพัฒนาความรู้ความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ โดยได้รับการฝึกอบรม มกษ. ที่ขอการรับรอง CS ฉบับนี้ และเอกสารในระบบควบคุมภายในอย่างเพียงพอและมีความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ตามที่ระบุไว้ในข้อกำหนดของคู่มือคุณภาพ โดยอาจได้รับการอบรมจากบุคคลที่มีความสามารถ (competent person) ภายในกลุ่มได้

ค.3.6.3 กำหนดคุณสมบัติของสมาชิกหรือบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ในสาขาหรือพื้นที่ในตำแหน่งที่เกี่ยวข้องกับการรับรอง โดยจะต้องผ่านการฝึกอบรม มีความรู้ ความสามารถ และคุณสมบัติของสมาชิกหรือบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ในสาขาหรือพื้นที่สอดคล้องตามข้อกำหนดที่แสดงไว้ในคู่มือคุณภาพ

ค.3.6.4 เก็บบันทึกประวัติการฝึกอบรมของบุคลากรทุกคนที่เกี่ยวข้องกับการรับรอง โดยให้ระบุวันที่และหลักสูตรที่ได้รับการฝึกอบรม

ค.3.6.5 ผู้ทำหน้าที่ประเมินระบบควบคุมภายในของกลุ่มหรือองค์กรที่มีหลายสาขาหรือพื้นที่ที่ขอการรับรอง และคณะกรรมการรับรองต้องผ่านการฝึกอบรม และการประเมินผลการฝึกอบรม มกษ. ที่ขอการรับรอง CS ฉบับนี้ และเอกสารในระบบควบคุมภายใน เพื่อให้มั่นใจในความสอดคล้องกันของวิธีการตรวจ และการแปลความหมายตาม มกษ. ที่ผู้ทำหน้าที่ประเมินระบบควบคุมภายในและคณะกรรมการรับรองนำไปใช้ปฏิบัติ

ค.3.6.6 ต้องแสดงให้เห็นถึงการเผยแพร่ข้อมูลที่มีการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ เช่น กฎหมายที่เกี่ยวข้อง มกษ. CS คู่มือคุณภาพ รวมทั้งต้องแสดงให้เห็นว่าบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการรับรองจะได้รับการแจ้งข้อมูลดังกล่าว และมีการนำไปปฏิบัติให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง

ค.3.7 การรักษาความเป็นกลาง

ค.3.7.1 บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการระบบควบคุมภายในมีการลงนามแสดงความไม่มีส่วนได้ส่วนเสีย และมีความเข้าใจถึงความมีส่วนได้เสีย

ค.3.7.2 ในเอกสารลงนามความไม่มีส่วนได้เสีย ต้องกำหนดรายละเอียดการไม่ตรวจประเมินหรือ ตัดสินผลของสมาชิกเมื่อพบว่ามีหรืออาจจะมีส่วนได้ส่วนเสีย

ค.3.7.3 ผู้ที่ทำหน้าที่ในระบบควบคุมภายใน เช่น ผู้ทำหน้าที่ประเมินระบบควบคุมภายใน ต้องเป็นอิสระต่อกิจกรรมและพื้นที่ที่จะตรวจประเมิน รวมทั้งต้องแสดงความมุ่งมั่นในการแสดงความไม่มีส่วนได้เสียทั้งทางตรงและทางอ้อม

ค.3.7.4 การแสดงความไม่มีส่วนได้เสียต้องได้รับการทวนสอบโดยหัวหน้ากลุ่มหรือผู้จัดการส่วนกลาง

ค.3.8 การประเมินระบบควบคุมภายใน

กลุ่มหรือองค์กรต้องประเมินความครบถ้วนและความเพียงพอของข้อมูลที่สนับสนุนความสอดคล้องของการปฏิบัติตามระบบควบคุมภายในที่ได้ระบุไว้ในคู่มือคุณภาพของกลุ่ม ณ สำนักงานของกลุ่มหรือสำนักงานส่วนกลางขององค์กร รวมทั้งตรวจประเมินสถานที่ผลิตของสมาชิกแต่ละรายว่าปฏิบัติตามสอดคล้องตาม มกษ. หรือไม่ โดยต้องดำเนินการ ดังนี้

ค.3.8.1 ผู้ทำหน้าที่ประเมินระบบควบคุมภายในของกลุ่มต้องได้รับการแต่งตั้งจากผู้มีอำนาจของกลุ่ม เป็นลายลักษณ์อักษร

ค.3.8.2 ต้องมีขั้นตอนการประเมินระบบควบคุมภายในที่เป็นลายลักษณ์อักษร ที่กำหนดในเอกสาร ขั้นตอนการดำเนินการหรืออาจรวมไว้ในคู่มือคุณภาพ

ค.3.8.3 จัดเก็บเอกสารขั้นตอนการดำเนินการสำหรับการประเมินระบบควบคุมภายในไว้ที่สำนักงานหรือที่ทำการของกลุ่ม หรือที่สำนักงานส่วนกลางขององค์กรที่มีหลายสาขาหรือหลายพื้นที่ และชี้แจงให้สมาชิกหรือผู้ดูแลสาขาหรือพื้นที่ทราบ และให้สามารถเข้าถึงเอกสารดังกล่าวได้

ค.3.8.4 ต้องประเมินระบบควบคุมภายในตามแผนงานที่กลุ่มหรือองค์กรกำหนดอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง โดยใช้รายการการตรวจประเมินที่กลุ่มหรือองค์กรกำหนดที่สอดคล้องตามข้อกำหนดของ มกษ. และ CS ฉบับนี้ (ภาคผนวก ฅ ตารางที่ ฅ.1 และ ฅ.2) ทั้งนี้ ต้องประเมินครบถ้วนทุกข้อกำหนดของ มกษ. และประเมินสมาชิกให้ครบทุกราย ทุกสาขา หรือทุกพื้นที่ที่ขอการรับรอง เพื่อไม่ให้เกิดการปฏิบัติที่ไม่สอดคล้องกับเกณฑ์การปฏิบัติของ มกษ.

ค.3.8.5 กำหนดให้ผู้ทำหน้าที่ประเมินระบบควบคุมภายใน ต้องมีคุณสมบัติตามภาคผนวก ง

ค.3.8.6 ต้องจัดเก็บแผนการประเมินระบบควบคุมภายใน ผลการประเมินและการติดตามประสิทธิผลของแนวทางการแก้ไขความไม่สอดคล้องที่ได้รับจากการประเมินระบบควบคุมภายในให้ครบถ้วน โดยจัดเก็บในสถานที่เหมาะสมและสามารถเข้าถึงได้ และสามารถแสดงให้เห็นให้ผู้ตรวจประเมินของ CB ทวนสอบได้ เมื่อได้รับการร้องขอ

ค.3.8.7 รายงานการประเมิน ณ สำนักงานของกลุ่มหรือสำนักงานส่วนกลางขององค์กรที่ขอการรับรอง ประกอบด้วยข้อมูลต่างๆ อย่างน้อย ดังนี้

- 1) ลายมือชื่อผู้รับการตรวจประเมิน
- 2) วัน เดือน ปี ที่ตรวจประเมิน
- 3) ชื่อผู้ตรวจประเมิน

- 4) ผลการตรวจประเมินที่เป็นบันทึกแสดงหลักฐานการตรวจประเมินตามระบบ ICS ของกลุ่ม
- 5) รายละเอียดของการปฏิบัติที่ไม่สอดคล้องตามข้อกำหนดและระยะเวลาที่ใช้ในการแก้ไข (ถ้ามี)

ค.3.8.8 รายงานการตรวจประเมินสมาชิกของกลุ่มหรือสาขาหรือพื้นที่ที่ขอการรับรอง ประกอบด้วย ข้อมูลต่าง ๆ อย่างน้อย ดังนี้

1) ชื่อสมาชิกกลุ่มและสถานที่ผลิตของสมาชิกแต่ละราย หรือกรณีองค์กรที่มีหลายสาขาหรือหลายพื้นที่ ให้ระบุชื่อสาขาหรือพื้นที่ที่ผลิต

2) ลายมือชื่อของสมาชิก สาขา หรือพื้นที่ ที่ได้รับการตรวจประเมิน

3) วัน เดือน ปี ที่ตรวจประเมิน

4) ชื่อผู้ตรวจประเมิน

5) ผลิตผลหรือสินค้าขาวที่ขอการรับรอง

6) ผลการตรวจประเมินที่เป็นบันทึกแสดงหลักฐานการตรวจประเมินตามข้อกำหนด มกษ. ทุกข้อ

7) รายละเอียดของการปฏิบัติที่ไม่สอดคล้องตามข้อกำหนดและระยะเวลาที่ใช้ในการแก้ไข (ถ้ามี)

ค.3.8.9 ต้องมีกระบวนการทบทวนผลการประเมินระบบควบคุมภายในในรายงานการประเมินและสถานะของสมาชิก หรือสาขาหรือพื้นที่ที่ขอการรับรอง

ค.3.9 การพิจารณาให้การรับรองสมาชิก สาขา หรือพื้นที่ที่ขอการรับรอง

การพิจารณาให้การรับรองสมาชิกหรือสาขาหรือพื้นที่ที่ขอการรับรอง ให้ดำเนินการดังนี้

ค.3.9.1 แต่งตั้งคณะกรรมการรับรองของผู้ขอการรับรองแบบกลุ่ม หรือแบบหลายสาขาหรือหลายพื้นที่ โดยผู้มีอำนาจของกลุ่มหรือองค์กรเป็นลายลักษณ์อักษร โดยให้คณะกรรมการรับรองมีหน้าที่พิจารณาตัดสินให้การรับรองสมาชิกของกลุ่มหรือองค์กรที่ยื่นคำขอรับการรับรองแต่ละรายหรือแต่ละสาขาหรือพื้นที่ อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง รวมทั้งสมาชิกรายใหม่ สาขาหรือพื้นที่ที่ขอการรับรองรายใหม่ เพื่อไม่ให้เกิดการปฏิบัติที่ไม่สอดคล้องกับเกณฑ์การปฏิบัติของ มกษ. ที่เกี่ยวข้อง และ CS ฉบับนี้ รวมถึงให้คณะกรรมการรับรองมีหน้าที่พิจารณาการลงโทษ เช่น การพักใช้หรือการเพิกถอนการรับรอง

ค.3.9.2 จัดทำขั้นตอนการพิจารณาตัดสินให้การรับรองที่เป็นลายลักษณ์อักษรที่กำหนดในเอกสาร ขั้นตอนการดำเนินการหรืออาจรวมไว้ในคู่มือคุณภาพ

ค.3.9.3 ต้องจัดเก็บรายงานการพิจารณาตัดสินให้การรับรองสมาชิก สาขา หรือพื้นที่ที่ขอการรับรอง พร้อมสถานภาพของสมาชิก สาขา หรือพื้นที่ที่ขอการรับรอง และการลงนามการตัดสินใจในทุกขั้นตอนให้ครบถ้วน ต้องสื่อสารผลการตัดสินให้สมาชิก สาขา หรือพื้นที่ที่เกี่ยวข้องรับทราบ ทั้งนี้ ให้เก็บรักษารายงานการพิจารณาตัดสินไว้ที่สำนักงานหรือที่ทำการของกลุ่ม หรือที่สำนักงานส่วนกลางของผู้ขอการรับรองแบบหลายสาขา หรือหลายพื้นที่ และสามารถเข้าถึงได้ รวมทั้งสามารถแสดงให้ผู้ตรวจประเมินของ CB เพื่อทวนสอบได้ เมื่อได้รับการร้องขอ

ค.3.9.4 หากสมาชิกรายใดที่ถูกให้ออกจากกลุ่มแล้ว อาจสมัครเป็นสมาชิกกลุ่มอีกครั้ง โดยให้ปฏิบัติตามแนวทางการพิจารณาให้การรับรองสมาชิก ทั้งนี้ หากประเด็นที่ทำให้สมาชิกถูกให้ออกจากกลุ่มเกี่ยวกับการปฏิบัติไม่สอดคล้องกับข้อกำหนดของ มกษ. ที่ขอการรับรอง สมาชิกรายดังกล่าวจะสมัครเป็นสมาชิกกลุ่มอีกครั้งได้ เมื่อแสดงให้เห็นถึงการพัฒนาว่าสามารถปฏิบัติได้สอดคล้องตามข้อกำหนดของ มกษ. ที่ขอการรับรอง ภายหลังจาก 1 ฤดูเก็บเกี่ยว

ค.3.9.5 หากสาขาหรือพื้นที่ใดที่ถูกแยกออกจากองค์กรแล้ว อาจเพิ่มเป็นส่วนหนึ่งขององค์กรได้อีกครั้ง โดยให้ปฏิบัติตามแนวทางการพิจารณาให้การรับรองสาขาหรือพื้นที่ ทั้งนี้ หากประเด็นที่ทำให้สาขาหรือพื้นที่ถูกแยกจากองค์กรเกี่ยวกับความไม่สอดคล้องกับข้อกำหนดของ มกษ. ที่ขอการรับรอง การเพิ่มสาขาหรือพื้นที่ดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งขององค์กรอีกครั้งได้ เมื่อมีการแสดงให้เห็นถึงการพัฒนาว่าสามารถปฏิบัติตามสอดคล้องตามข้อกำหนดของ มกษ. ที่ขอการรับรอง ภายหลังจาก 1 ฤดูเก็บเกี่ยว

ค.3.10 การปฏิบัติการแก้ไขความไม่สอดคล้องและการป้องกัน

ผู้ขอการรับรองต้องมีวิธีดำเนินการแก้ไขความไม่สอดคล้อง ดังนี้

ค.3.10.1 กำหนดขั้นตอนการดำเนินการในการจัดการความไม่สอดคล้อง และการเสนอแนวทางการแก้ไขที่พบจากการตรวจประเมินทั้งภายในและภายนอกองค์กร เช่น ข้อร้องเรียนจากลูกค้า หรือปัญหาที่พบของระบบควบคุมภายใน ผลการตรวจประเมินจาก CB

ค.3.10.2 ปฏิบัติตามเอกสารขั้นตอนการดำเนินการเพื่อการบ่งชี้และการประเมินผลจากการปฏิบัติที่ไม่สอดคล้องกับข้อปฏิบัติ โดยกำหนดให้จัดส่งรายงานการตรวจไปยังผู้รับผิดชอบหรือสมาชิกในกลุ่ม

ค.3.10.3 แนวทางการแก้ไขความไม่สอดคล้องต้องกำหนดช่วงเวลาสำหรับการดำเนินการแก้ไขแล้วเสร็จ และต้องได้รับการยอมรับโดยผู้ทำหน้าที่ประเมินระบบควบคุมภายใน

ค.3.10.4 ระบุผู้รับผิดชอบในการดำเนินการติดตามแนวทางแก้ไขอย่างชัดเจน

ค.3.10.5 ต้องจัดเก็บบันทึกผลการแก้ไขความไม่สอดคล้องในสถานที่ที่เหมาะสม เช่น เก็บไว้ที่สำนักงานหรือที่ทำการของกลุ่ม หรือสำนักงานส่วนกลางขององค์กรที่มีหลายสาขาหรือหลายพื้นที่ และสามารถเข้าถึงได้และสามารถแสดงให้ผู้ตรวจประเมินของ CB เพื่อทวนสอบได้ เมื่อได้รับการร้องขอ

ค.3.11 การจัดการกับข้อร้องเรียน

กรณีที่มีการร้องเรียน ผู้ขอการรับรองต้องมีวิธีการจัดการข้อร้องเรียนที่มีประสิทธิภาพ ดังนี้

ค.3.11.1 มีเอกสารขั้นตอนการดำเนินการครอบคลุมถึงการรับเรื่องร้องเรียน การขึ้นทะเบียนการระบุปัญหา การวิเคราะห์หาสาเหตุ การแก้ไข การติดตามผลการแก้ไขข้อร้องเรียน และการทบทวน

ค.3.11.2 การจัดการข้อร้องเรียนต้องครอบคลุมข้อร้องเรียนระหว่างผู้ขอการรับรองแบบกลุ่มและสมาชิกแต่ละรายกรณีผู้ขอการรับรองแบบกลุ่ม หรือต้องครอบคลุมข้อร้องเรียนระหว่างสำนักงานส่วนกลางกับสาขาหรือพื้นที่ต่างๆ กรณีผู้ขอการรับรองแบบหลายสาขาหรือหลายพื้นที่

ค.3.11.3 สื่อสารให้กับผู้ร้องเรียนทราบผลการจัดการข้อร้องเรียนเป็นระยะ

ค.3.11.4 เก็บรักษาเอกสารและบันทึกที่เกี่ยวข้องกับข้อร้องเรียนไว้

ค.3.12 การทบทวนระบบควบคุมภายใน

ต้องกำหนดขั้นตอนการทบทวนระบบควบคุมภายในตามรอบเวลาที่วางแผนไว้ เพื่อให้มั่นใจในระบบว่ามีความเหมาะสม พอเพียง และมีประสิทธิผล รวมทั้งสอดคล้องกับนโยบายและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ และต้องเก็บรักษาบันทึกการทบทวนไว้

ค.3.13 การลงโทษและการละเมิด

ค.3.13.1 จัดให้มีระบบการลงโทษสมาชิกของกลุ่มหรือองค์กร (สาขาหรือพื้นที่ที่ขอการรับรอง) ที่ปฏิบัติไม่สอดคล้องตามข้อกำหนดของ มกษ. ที่เกี่ยวข้อง CS ฉบับนี้ คู่มือคุณภาพ และข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง

ค.3.13.2 มีหนังสือสัญญาที่กระทำระหว่างกลุ่มกับสมาชิก หรือระหว่างสำนักงานส่วนกลาง และสาขาหรือพื้นที่ซึ่งต้องระบุขั้นตอนการลงโทษรวมถึงระดับของการเตือน การพักใช้และการเพิกถอนการรับรองของสมาชิก หรือสาขาหรือพื้นที่ที่ขอการรับรอง

ค.3.13.3 มีกลไกหรือขั้นตอนของกลุ่มหรือองค์กรในการแจ้งเรื่องไปยัง CB ในทันทีเมื่อมีการพักใช้หรือการเพิกถอนการรับรองของสมาชิก หรือสาขาหรือพื้นที่ที่ขอการรับรอง

ค.3.13.4 มีกลไกหรือขั้นตอนของกลุ่มหรือองค์กรในการรับการอุทธรณ์ผลการตัดสินให้เพิกถอนการเป็นสมาชิกของกลุ่ม ซึ่งต้องสอดคล้องกับขั้นตอนการอุทธรณ์และร้องเรียนของกลุ่ม

ค.3.13.5 จัดเก็บบันทึกข้อมูลของการปฏิบัติที่ไม่สอดคล้องทั้งหมด รวมถึงแนวทางการแก้ไขและกระบวนการในการตัดสินใจ

ค.3.14 การจำแนกและการตามสอบ

มีมาตรการการจำแนกผลิตผลหรือสินค้าข้าวที่ยื่นคำขอรับการรับรองจากผลิตผลหรือสินค้าข้าวอื่นที่ไม่ได้ขอการรับรอง และมีมาตรการตามสอบที่มีประสิทธิภาพ ดังนี้

ค.3.14.1 จัดทำเอกสารขั้นตอนการดำเนินการที่ครอบคลุมการจำแนกสินค้าที่ยื่นคำขอรับการรับรอง เพื่อให้สามารถตรวจประเมินการตามสอบสินค้าทั้งหมดได้ โดยพิจารณาความสอดคล้องของผลิตผลกับพื้นที่การผลิต ทั้งนี้ ให้มีผังงานของผลิตภัณฑ์ตั้งแต่แหล่งที่มา ขั้นตอน จนถึงการบันทึกการผลิตและผลิตผลที่ได้ การเคลื่อนย้าย การเก็บรักษา จนถึงการขาย

ค.3.14.2 จำแนกผลิตผลหรือสินค้าข้าวที่เป็นไปตามข้อกำหนดของ มกษ. ที่เกี่ยวข้องและต้องแสดงหรือระบุให้สามารถตามสอบผลิตผลไปยังสมาชิกได้ รวมถึงต้องมีวิธีการจัดการผลิตผลหรือสินค้าข้าว เพื่อป้องกันการปะปนของผลิตผลหรือสินค้าข้าวที่ได้รับรองกับผลิตผลหรือสินค้าข้าวอื่นที่ไม่ได้รับการรับรองตาม มกษ. ที่เกี่ยวข้อง

ค.3.14.3 มีระบบและการดำเนินงานที่มีประสิทธิผลในการลดความเสี่ยง โดยต้องระบุจุดเสี่ยงและแผนการลดความเสี่ยงเพื่อลดความเสี่ยงในการปะปนกันของสินค้าที่ผลิตจากแต่ละขั้นตอนการผลิต เช่น ความเสี่ยงจากการแสดงฉลากผิดพลาด หรือการเกิดปะปนกันระหว่างผลิตผลหรือสินค้าข้าวที่ได้รับรอง และไม่ได้รับการรับรองตาม มกษ. ที่เกี่ยวข้อง โดยแนวทางการในการจำแนกและการตามสอบ ผู้ขอการรับรองอาจประยุกต์ใช้หลักการและระบบห่วงโซ่การคุ้มครอง (Chain of Custody; CoC) ได้ โดยมีรายละเอียดระบุไว้ในภาคผนวก ก

ค.3.14.4 มีการบันทึกข้อมูลการค้าทั้งหมด (ใบแจ้งการซื้อ ใบแจ้งการขาย ข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการขายและการจัดส่ง) ไว้ในระบบควบคุมภายใน

ค.3.15 การจ้างช่วง

กรณีที่มีการจ้างผู้รับจ้างช่วง ต้องดำเนินการ ดังนี้

ค.3.15.1 จัดทำขั้นตอนการดำเนินการจ้างช่วง เพื่อให้มั่นใจได้ว่าการบริการใดๆ ที่มีการรับจ้างช่วง ดำเนินการโดยหน่วยงานภายนอกอื่นๆ ต้องปฏิบัติให้สอดคล้องกับข้อกำหนดของ มกษ.

ค.3.15.2 มีการประเมินความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้รับจ้างช่วงว่ามีความสามารถตรงตาม ข้อกำหนดของมกษ. ที่เกี่ยวข้อง และจัดเก็บบันทึกการประเมินความสามารถ

ค.3.15.3 จัดทำข้อตกลงหรือหนังสือสัญญาการให้บริการระหว่างกลุ่มและผู้รับจ้างช่วงว่าผู้รับจ้างช่วง ต้องปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง และขั้นตอนที่เกี่ยวข้องกับระบบควบคุมภายในของผู้ขอการรับรอง

ค.4 การควบคุมเอกสาร

ต้องควบคุมเอกสารในระบบควบคุมภายใน ได้แก่ คู่มือคุณภาพ ขั้นตอนดำเนินการ แบบฟอร์มสำหรับบันทึก และเอกสารภายนอกอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยดำเนินการดังนี้

ค.4.1 จัดทำขั้นตอนการดำเนินการควบคุมเอกสารที่เป็นลายลักษณ์อักษรที่กำหนดในเอกสารขั้นตอน การดำเนินการหรืออาจรวมไว้ในคู่มือคุณภาพ

ค.4.2 ทวนสอบความถูกต้องของเอกสารทั้งหมดในระบบควบคุมภายในและอนุมัติโดยผู้มีอำนาจลงนาม ก่อนประกาศใช้ภายในกลุ่มหรือองค์กร

ค.4.3 มีทะเบียนควบคุมเอกสาร และชี้บ่งสถานะปัจจุบันของเอกสารที่ใช้งาน เพื่อให้มั่นใจว่าเอกสารที่ใช้ เป็นฉบับปัจจุบันและเพื่อป้องกันการนำเอกสารที่ยกเลิกแล้วมาใช้

ค.4.4 การเปลี่ยนแปลงใด ๆ ที่เกิดขึ้นกับเอกสารเหล่านี้ ต้องได้รับการตรวจสอบและอนุมัติโดยผู้มีอำนาจ ลงนามก่อนประกาศใช้ภายในกลุ่มหรือองค์กร ทั้งนี้ให้อธิบายเหตุผลที่ต้องเปลี่ยนแปลงไว้ในเอกสารดังกล่าวด้วย ตามความเหมาะสม

ค.4.5 สมาชิกของกลุ่มหรือองค์กรที่มีหลายสาขาหรือหลายพื้นที่ที่ขอการรับรอง ต้องเข้าถึงเอกสารระบบ ควบคุมภายในได้

ค.5 การควบคุมบันทึก

ต้องดำเนินการดังนี้

ค.5.1 รักษาไว้ซึ่งข้อมูลเพื่อแสดงให้เห็นถึงการควบคุมที่มีประสิทธิภาพของข้อกำหนดระบบควบคุมภายใน และการปฏิบัติตามข้อกำหนดของ มกษ.

ค.5.2 ข้อมูลและบันทึกที่เกิดขึ้นในการปฏิบัติตามระบบควบคุมภายในและจากการปฏิบัติตามข้อกำหนดของ มกษ. ต้องได้รับการเก็บรักษาไว้ตลอดอายุการรับรองหรือตามที่มิถุนายนกำหนดไว้โดยเฉพาะ

ค.5.3 ข้อมูลและบันทึกจะต้องเป็นต้นฉบับ อ่านง่าย รวบรวมและเก็บข้อมูลและบันทึกในสถานที่ที่เหมาะสม และสามารถเข้าถึงได้เมื่อมีการร้องขอ

ค.5.4 หากมีการเก็บรักษาบันทึกข้อมูลโดยผ่านระบบออนไลน์หรือระบบอิเล็กทรอนิกส์ ข้อมูลและบันทึก ในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์นั้นจะต้องจัดให้มีและเข้าถึงได้ระหว่างการตรวจประเมินของ CB ทั้งนี้ ต้องจัดทำระบบ สำรองข้อมูลและดำเนินการสำรองข้อมูลไว้ตลอดเวลา

ภาคผนวก ง

หน้าที่ความรับผิดชอบและคุณสมบัติของผู้ทำหน้าที่ประเมินระบบควบคุมภายใน และคณะกรรมการรับรองของผู้ขอการรับรองแบบกลุ่ม และแบบหลายสาขาหรือหลายพื้นที่

ง.1 ผู้ทำหน้าที่ประเมินระบบควบคุมภายใน

ผู้ทำหน้าที่ประเมินระบบควบคุมภายในของผู้ขอการรับรองแบบกลุ่มและแบบหลายสาขาหรือหลายพื้นที่ อาจเป็น บุคคลเดี่ยวหรือกลุ่มบุคคล ผู้ทำหน้าที่ประเมินระบบควบคุมภายในต้องมีหน้าที่ความรับผิดชอบและคุณสมบัติดังนี้

ง.1.1 หน้าที่ความรับผิดชอบ

ง.1.1.1 ตรวจสอบสถานที่ผลิตของสมาชิกในกลุ่มหรือสาขาหรือพื้นที่ที่ขอการรับรอง และตรวจสอบประเมิน และตรวจติดตามระบบควบคุมภายในของกลุ่มหรือสำนักงานส่วนกลาง

ง.1.1.2 การปฏิบัติต้องไม่ให้เกิดการมีส่วนได้ส่วนเสีย โดยปฏิบัติดังนี้

ง.1.1.2.1 ผู้ทำหน้าที่ประเมินระบบควบคุมภายในต้องไม่ประเมินสถานที่ผลิตที่ตนเองมีส่วนได้ส่วนเสีย เช่น ไม่ประเมินสถานที่ผลิตของตนเอง ญาติ หรือ สถานที่ผลิต ที่ผู้ทำหน้าที่ประเมินระบบควบคุมภายในได้ให้คำปรึกษา

ง.1.1.2.2 ผู้ทำหน้าที่ประเมินระบบควบคุมภายในไม่สามารถประเมินระบบควบคุมภายในได้ ถ้าผู้ประเมินนั้นเป็นผู้ดำเนินการระบบควบคุมภายในของกลุ่มเองหรือของสำนักงานส่วนกลาง

ง.1.1.3 จัดทำรายงานผลการประเมินที่มีความถูกต้องครบถ้วนภายในระยะเวลาที่กำหนด

ง.1.2 คุณสมบัติ

ง.1.2.1 ประสบการณ์

มีประสบการณ์ในขอบข่ายที่เกี่ยวข้องกับข้าวยั่งยืนเป็นระยะเวลาอย่างน้อย 2 ปี

ง.1.2.2 ทักษะ

1) มีความสามารถสามารถอ่านออกเขียนได้ สื่อสาร และเขียนรายงานการตรวจประเมินได้
2) มีความสามารถในการสื่อสารโดยเฉพาะ “ภาษาใช้งาน” ซึ่งหมายถึง ภาษาท้องถิ่นหรือภาษาที่ใช้ในการทำงาน

ง.1.2.3 การฝึกอบรม

ต้องผ่านการอบรมหรือมีความรู้ความเข้าใจอย่างน้อย ดังนี้

- 1) ระบบควบคุมภายใน (ICS) หรือเทียบเท่า เช่น ระบบการบริหารจัดการคุณภาพ (QMS)
- 2) การประเมินภายในและการประเมินระบบควบคุมภายใน หรือหลักการตรวจประเมิน
- 3) มกษ. ที่เกี่ยวข้อง
- 4) คู่มือคุณภาพของกลุ่มหรือขององค์กรที่มีหลายสาขาหรือหลายพื้นที่ (แล้วแต่กรณี)

ง.2 คณะกรรมการรับรอง

คณะกรรมการรับรองของผู้ขอการรับรองแบบกลุ่มและแบบหลายสาขาหรือหลายพื้นที่ อาจเป็นบุคคลเดียวหรือกลุ่มบุคคล คณะกรรมการรับรองมีหน้าที่ความรับผิดชอบและคุณสมบัติ ดังนี้

ง.2.1 หน้าที่ความรับผิดชอบ

ง.2.1.1 คณะกรรมการรับรองมีหน้าที่พิจารณาผลการตรวจและตัดสินให้การรับรองสมาชิกแต่ละรายหรือแต่ละสาขาหรือพื้นที่ภายหลังจากการตรวจประเมินสถานที่ผลิตของสมาชิก สาขาหรือพื้นที่

ง.2.1.2 การปฏิบัติต้องไม่ให้เกิดการมีส่วนได้ส่วนเสีย โดยปฏิบัติดังนี้

- 1) คณะกรรมการรับรองต้องไม่มีส่วนได้ส่วนเสียกับผู้รับการตรวจที่อยู่ระหว่างการรับรอง
- 2) กรณีที่คณะกรรมการรับรองเป็นผู้ตรวจประเมินคุณภาพภายใน ไม่สามารถตัดสินผลในรายที่ตนเองเป็นผู้ตรวจประเมิน โดยให้งดออกเสียงในการพิจารณาสมาชิกรายดังกล่าว

ง.2.1.3 จัดทำรายงานผลการรับรองที่มีความถูกต้องครบถ้วนภายในระยะเวลาที่กำหนด

ง.2.2 คุณสมบัติ

ง.2.2.1 ประสบการณ์

มีประสบการณ์ในขอบข่ายที่เกี่ยวข้องกับข้าวยั่งยืนเป็นระยะเวลาอย่างน้อย 2 ปี

ง.2.2.2 ทักษะ

- 1) มีความสามารถสามารถอ่านออกเขียนได้ สื่อสาร และเขียนรายงานการพิจารณารับรองได้
- 2) มีความสามารถในการสื่อสารโดยเฉพาะ “ภาษาใช้งาน” ซึ่งหมายถึง ภาษาท้องถิ่นหรือภาษาที่ใช้ในการทำงาน

ง.1.2.3 การฝึกอบรม

กรรมการรับรองต้องผ่านการอบรมหรือมีความรู้ความเข้าใจอย่างน้อย ดังนี้

- 1) ระบบควบคุมภายใน (ICS) หรือเทียบเท่า เช่น ระบบการบริหารจัดการคุณภาพ (QMS)
- 2) การประเมินภายในและการประเมินระบบควบคุมภายใน หรือหลักการตรวจประเมิน
- 3) มกษ. ที่เกี่ยวข้อง
- 4) คู่มือคุณภาพของกลุ่มหรือขององค์กรที่มีหลายสาขาหรือหลายพื้นที่ (แล้วแต่กรณี)

ภาคผนวก จ

แนวทางการพิจารณาความเสี่ยง ประเภทของการตรวจวิเคราะห์และวิธีการชักตัวอย่าง

จ.1 แนวทางการพิจารณาความเสี่ยง

ให้ CB พิจารณาความเสี่ยงโดยอาศัยแนวทาง ดังนี้

- 1) กรณีที่มีหลักฐานหรือมีเหตุอันควรสงสัย เช่น มีบันทึกข้อมูลหรือพบว่ามี การปฏิบัติไม่ถูกต้องในการใช้สารเคมีวัตถุอันตรายทางการเกษตรไม่ตรงตามฉลากหรือคำแนะนำของหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ หรือผลการประเมินความเสี่ยงคุณภาพดินและคุณภาพน้ำตามมกษ. ที่ขอการรับรอง เช่น ภาคผนวก ก ของ มกษ. 4408 พบว่ามีความเสี่ยง หรือพบการผลิตข้าวเปลือกไม่ตรงตามพันธุ์ที่กำหนดในมาตรฐาน
- 2) มีข้อมูลหรือประวัติแหล่งน้ำหรือสภาพแวดล้อมที่ก่อให้เกิดการปนเปื้อนกับผลิตผลหรือสินค้าข้าว
- 3) กรณีมีข้อร้องเรียนจากผู้บริโภค หรือการแจ้งเตือนจากหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ หรือจากประเทศคู่ค้าเกี่ยวกับสินค้าที่ได้รับการรับรองที่อาจส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยด้านอาหาร

จ.2 ประเภทของการวิเคราะห์

วิเคราะห์สารพิษตกค้างจากวัตถุอันตรายทางการเกษตร สารปนเปื้อนในผลิตผลหรือสินค้าข้าว ดิน และน้ำ กรณีสงสัยว่ามีความเสี่ยงให้เก็บตัวอย่างเพิ่มทุกครั้งที่สภาพแวดล้อมเสี่ยงต่อการปนเปื้อน ดังนี้

จ.2.1 การวิเคราะห์ตัวอย่างผลิตผลหรือสินค้าข้าว

จ.2.1.1 ชักตัวอย่างข้าวเพื่อวิเคราะห์สารพิษตกค้าง (pesticide residues) จากวัตถุอันตรายทางการเกษตร ตามพระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ.2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม เช่น ชนิดของวัตถุอันตรายทางการเกษตร ที่มีหลักฐานหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตรไม่ตรงตามคำแนะนำ หรือมีการใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตรที่ได้รับการประกาศเป็นวัตถุอันตรายชนิดที่ ๔ ที่ห้ามใช้หรือครอบครอง และกรณีที่สงสัยอื่น ๆ (ตามความจำเป็น) หรือพื้นที่ปลูกมีการใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตรสูงต่อเนื่อง

จ.2.1.2 ชักตัวอย่างข้าวเพื่อวิเคราะห์สารปนเปื้อน (contaminants) เช่น โลหะหนัก แคดเมียม ตะกั่วปรอท เมธิลเมอร์คิวรี สารหนูและสารหนูอินทรีย์ (ตามความจำเป็น)

จ.2.2 การวิเคราะห์ตัวอย่างน้ำ

ชักตัวอย่างน้ำเพื่อวิเคราะห์อันตรายทางเคมี ในช่วงเวลาที่มีสภาพแวดล้อมเสี่ยงต่อการปนเปื้อน ดังนี้

จ.2.2.1 น้ำที่ใช้ในแปลงปลูก พารามิเตอร์ที่ตรวจวัด เช่น โลหะหนัก สารพิษตกค้างจากวัตถุอันตรายทางการเกษตร และอื่น ๆ รวมถึงความเค็ม (ตามความจำเป็น)

จ.2.2.2 น้ำสำหรับใช้ในการจัดการหลังการเก็บเกี่ยว พารามิเตอร์ที่ตรวจวัด เช่น คุณภาพตามมาตรฐานน้ำบริโภคหรือเทียบเท่า และอื่น ๆ (ตามความจำเป็น)

จ.2.3 การวิเคราะห์ตัวอย่างดิน

ชักตัวอย่างดิน วิเคราะห์และทดสอบอันตรายด้านเคมี เช่น สารพิษตกค้างจากวัตถุอันตรายทางการเกษตรและสารปนเปื้อน ความเค็ม ในช่วงเวลาที่มีสภาพแวดล้อมเสี่ยงต่อการปนเปื้อน

จ.3 วิธีการชักตัวอย่าง

ให้ดำเนินการดังนี้

จ.3.1 การชักตัวอย่างผลิตผลและสินค้าข้าว

ชักตัวอย่างผลิตผลและสินค้าข้าวเพื่อวิเคราะห์สารพิษตกค้างจากวัตถุอันตรายทางการเกษตร สารปนเปื้อนจากหน่วยการผลิตให้กระจายเพื่อเป็นตัวแทนที่ดีของผลิตผลและสินค้าข้าวทั้งหมด โดยให้น้ำหนัก รวมตามชนิดและปริมาณตัวอย่างสำหรับการส่งตัวอย่างตรวจวิเคราะห์ตามข้อกำหนดใน มกษ. ที่เกี่ยวข้อง มกษ. 9025 หรือตามที่ห้องปฏิบัติการระบุไว้

จ.3.2 การชักตัวอย่างน้ำที่ใช้ในแปลงนาและน้ำสำหรับใช้ในการจัดการหลังการเก็บเกี่ยว

1) ให้ดำเนินการชักตัวอย่างน้ำที่ใช้ในแปลงนาและน้ำสำหรับใช้ในการจัดการหลังการเก็บเกี่ยว ตามข้อกำหนดใน มกษ. ที่เกี่ยวข้อง หรือตามที่ห้องปฏิบัติการระบุไว้ เพื่อวิเคราะห์โลหะหนัก สารพิษตกค้าง จากวัตถุอันตรายทางการเกษตร และอื่น ๆ รวมถึงความเค็ม (ตามความจำเป็น)

2) นำตัวอย่างน้ำบรรจุในภาชนะเก็บตัวอย่างและปิดให้สนิท พร้อมติดป้ายแสดงรายละเอียดข้อมูล ตัวอย่าง

3) ต้องส่งตัวอย่างน้ำไปยังห้องปฏิบัติการให้เร็วที่สุด โดยเก็บในที่เย็นไม่ให้อุณหภูมิและความร้อนและแสง

จ.3.3 การชักตัวอย่างดิน

1) ชักตัวอย่างดินในแปลงตามข้อกำหนดใน มกษ. ที่เกี่ยวข้อง หรือตามที่ห้องปฏิบัติการระบุไว้ เพื่อวิเคราะห์โลหะหนัก สารพิษตกค้างจากวัตถุอันตรายทางการเกษตร และอื่น ๆ (ตามความจำเป็น)

2) นำตัวอย่างดินบรรจุในถุงพลาสติกและปิดผนึกถุง พร้อมบันทึกรายละเอียดข้อมูลตัวอย่าง

3) นำส่งตัวอย่างดินไปยังห้องปฏิบัติการให้เร็วที่สุด ในกรณีที่ไม่สามารถนำส่งเพื่อวิเคราะห์ได้ทันที ให้เก็บตัวอย่างดินไว้ในที่มืดที่อุณหภูมิ 4°C

จ.4 หน่วยงานที่ตรวจวิเคราะห์

ห้องปฏิบัติการที่ได้รับการรับรองตามมาตรฐาน ISO/IEC 17025 หรือห้องปฏิบัติการที่ขึ้นทะเบียนกับ มกช. ในขอบข่ายที่เกี่ยวข้อง

ภาคผนวก ฉ

การกำหนดจำนวนสมาชิก สาขา หรือพื้นที่ และระยะเวลาที่ต้องตรวจประเมิน

ฉ.1 การกำหนดจำนวนสมาชิก

ฉ.1.1 กรณีผู้ขอการรับรองเป็นแบบกลุ่มและแบบหลายสาขาหรือหลายพื้นที่ (แล้วแต่กรณี) CB ต้องกำหนดจำนวนสมาชิกหรือสาขาหรือพื้นที่ที่ต้องตรวจประเมิน โดยอาจใช้วิธีชักตัวอย่างวิธีใดวิธีหนึ่งหรือหลายวิธีดังต่อไปนี้

- 1) แบบแบ่งชั้น (stratified) เพื่อให้มั่นใจว่าได้ตัวอย่างที่เป็นตัวแทนกลุ่มย่อยซึ่งมีการปฏิบัติแตกต่างกัน เช่น กลุ่มหรือสาขาหรือพื้นที่ที่ใช้น้ำฝนและที่ใช้ระบบชลประทาน ซึ่งวิธีการชักตัวอย่างนี้จะลดความต่างในแต่ละกลุ่มย่อยได้
- 2) แบบสุ่ม (randomised) เพื่อให้มั่นใจว่าโอกาสในการชักตัวอย่างเท่ากันทั้งหมด
- 3) แบบมีวัตถุประสงค์ (purposive) เพื่อเน้นสมาชิกหรือสาขาหรือพื้นที่ที่คาดว่าจะมีโอกาสที่จะพบความไม่สอดคล้องสูง หรือเพื่อชักตัวอย่างสมาชิกหรือพื้นที่ที่แตกต่าง ไม่ซ้ำกับการชักตัวอย่างในการตรวจประเมินครั้งก่อน

ฉ.1.2 การกำหนดจำนวนสมาชิกที่ต้องตรวจประเมินสำหรับการรับรองแบบกลุ่ม หรือแบบหลายสาขาหรือหลายพื้นที่ ให้พิจารณาจากจำนวนสมาชิกหรือจำนวนสาขาหรือพื้นที่ที่ต้องชักตัวอย่างเพื่อการตรวจประเมินในการรับรองแบบกลุ่มและแบบหลายสาขาหรือหลายพื้นที่ (แล้วแต่กรณี) โดยคำนวณจากสูตร ดังนี้

$$Y = \sqrt{N}$$

โดยที่ Y = จำนวนสมาชิกหรือจำนวนสาขา (หรือพื้นที่) ที่ขอการรับรองเพื่อชักตัวอย่างสำหรับการตรวจประเมิน

N = จำนวนสมาชิกหรือจำนวนสาขา (หรือพื้นที่) ที่ขอการรับรอง

ถ้าผลการคำนวณมีเศษให้ปัดจำนวนเศษขึ้นเป็นจำนวนเต็ม

ฉ.1.3 การลดจำนวนสมาชิกหรือสาขาหรือพื้นที่ที่ต้องตรวจประเมินขึ้นอยู่กับปัจจัยเสี่ยง (ข้อ ฉ.3) โดยมีจำนวนขั้นต่ำที่ต้องตรวจประเมิน ดังนี้

- 1) การตรวจประเมินครั้งแรกและตรวจต่ออายุการรับรอง

จำนวนสมาชิกหรือสาขาหรือพื้นที่ขั้นต่ำที่ตรวจประเมินต้องไม่ต่ำกว่า \sqrt{N}

- 2) การตรวจติดตาม

จำนวนสมาชิกหรือสาขาหรือพื้นที่ขั้นต่ำที่ตรวจประเมินต้องไม่ต่ำกว่า $0.5\sqrt{N}$

ฉ.1.4 การเพิ่มจำนวนสมาชิกหรือสาขาหรือพื้นที่ที่ต้องตรวจประเมินขึ้นอยู่กับปัจจัยเสี่ยง (ข้อ ฉ.3) และผู้ตรวจประเมินสามารถเพิ่มขนาดตัวอย่างในระหว่างการตรวจประเมินได้ โดยหากพบว่ามีความเสี่ยงสูงและจำเป็นต้องตรวจประเมินสมาชิกทุกรายหรือทุกสาขาหรือทุกพื้นที่ ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของหัวหน้าคณะผู้ตรวจประเมิน

ฉ.2 ระยะเวลาที่ต้องตรวจประเมิน

ฉ.2.1 ระยะเวลาในการตรวจประเมินผู้ขอการรับรองแบบเดี่ยว

การตรวจประเมินการปฏิบัติงาน ณ สถานที่ผลิต สำหรับผู้ขอการรับรองรายเดี่ยว ต้องใช้เวลาโดยเฉลี่ย 1 manday สำหรับพื้นที่ไม่เกิน 62.5 ไร่ และใช้เวลามากขึ้นสำหรับพื้นที่ขนาดใหญ่ขึ้น เพื่อประเมินระบบและสถานที่ของผู้ขอการรับรองได้อย่างมีประสิทธิภาพ และทำให้เกิดความมั่นใจในการให้การรับรอง ทั้งนี้ ระยะเวลาการตรวจประเมินที่แน่นอนยังขึ้นอยู่กับเงื่อนไขอื่นประกอบ เช่น องค์กร, การเตรียมการ, การเข้าถึง, สภาพอากาศ

ฉ.2.2 ระยะเวลาในการตรวจประเมินผู้ขอการรับรองแบบกลุ่มหรือแบบหลายสาขาหรือหลายพื้นที่

ฉ.2.2.1 ในกรณีของกลุ่มเกษตรกรหรือองค์กรประกอบด้วยเกษตรกรรายย่อย หรือสาขาหรือพื้นที่ที่มีขนาดเล็ก (ซึ่งมีขนาดแต่ละรายหรือแต่ละพื้นที่น้อยกว่า 62.5 ไร่ ซึ่งส่วนใหญ่มีขนาดพื้นที่น้อยกว่ารายละหรือพื้นที่ละ 12.5 ไร่) และมีระบบควบคุมภายใน โดยทั่วไปจะต้องใช้เวลาอย่างน้อย 1 manday ในการตรวจประเมิน ณ สถานที่ผลิต (on farm/plot audit) เพื่อตรวจประเมินโครงสร้างการบริหารของกลุ่ม ผลการประเมินระบบควบคุมภายใน และผลการประเมินภายใน และตามด้วยการตรวจประเมินพื้นที่

ฉ.2.2.2 ในการประเมินสมาชิกแต่ละรายของกลุ่มหรือแต่ละสาขาหรือพื้นที่ อาจใช้เวลาการประเมินน้อยกว่าผู้ขอการรับรองแบบรายเดี่ยว เนื่องจากข้อกำหนดบางข้อได้ผ่านการประเมินจากการประเมินระบบควบคุมภายในและสมาชิกกลุ่มทุกรายหรือทุกสาขาหรือพื้นที่ที่มีการปฏิบัติเหมือนกัน จึงสามารถตรวจประเมินสมาชิกกลุ่มหรือสาขาหรือพื้นที่ได้ 4 ถึง 7 รายต่อ 1 manday

ฉ.3 ความเสี่ยงที่มีผลกระทบต่อ การชักตัวอย่างเพื่อตรวจประเมิน

CB อาจขอสงวนสิทธิ์ในการเปลี่ยนแปลงการชักตัวอย่างและจำนวนที่ชักตัวอย่างตามความเหมาะสมได้ แต่ต้องไม่น้อยกว่าจำนวนการชักตัวอย่างสำหรับตรวจประเมินที่กำหนดไว้ โดยมีข้อพิจารณากรณีมีความเสี่ยง ดังนี้

ฉ.3.1 ปัจจัยที่ CB ควรพิจารณาเพื่อกำหนดจำนวนสมาชิกหรือสาขาหรือพื้นที่เพื่อการตรวจประเมิน ได้แก่

- 1) ขนาดพื้นที่ผลิต
- 2) การเปลี่ยนแปลงที่ตั้งของพื้นที่ผลิตและการจัดการ หรืออย่างหนึ่งอย่างใด
- 3) การเพิ่มหรือลดปริมาณการผลิตที่คาดการณ์ หรือจำนวนสมาชิกกลุ่ม หรือจำนวนพื้นที่ปลูก
- 4) การเปลี่ยนแปลงในเทคโนโลยีในการผลิต
- 5) ผู้ทำหน้าที่ประเมินระบบควบคุมภายในไม่มีคุณสมบัติตามที่กำหนดไว้ เช่น บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการรับรองไม่มีความรู้ความเข้าใจ มกษ. ที่ขอการรับรอง CS ฉบับนี้ หรือข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ
- 6) ผลการประเมินระบบควบคุมภายในพบความไม่สอดคล้อง เช่น ไม่มีระบบการควบคุมเอกสารและบันทึก ไม่มีแผนการตรวจประเมินระบบควบคุมภายใน ผลการประเมินภายในไม่ครบทุกรายหรือทุกสาขาหรือพื้นที่ที่ขอการรับรอง
- 7) ผลการตรวจประเมินในรอบก่อนหน้ารวมถึงคะแนนความสอดคล้อง
- 8) ผลการประเมินภายใน ผลการประเมินระบบควบคุมภายใน และผลการประเมินของ CB ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
- 9) ความเร็วและลักษณะของการแก้ไขความไม่สอดคล้องที่เกิดขึ้น เช่น ไม่มีกระบวนการแก้ไขและป้องกันความไม่สอดคล้อง หรือพบความไม่สอดคล้องซ้ำ ๆ กันในประเด็นเดิม

10) จำนวนและลักษณะของข้อร้องเรียนจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เช่น ได้รับข้อร้องเรียนเกี่ยวกับความปลอดภัยหรือความน่าเชื่อถือของผลิตภัณฑ์และสินค้าจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

- 11) อยู่ในพื้นที่หรือมีพื้นที่อยู่ติดกับพื้นที่ที่มีคุณค่าสูงต่อการอนุรักษ์ (High Conservation Value)
- 12) ข้อขัดแย้งในการใช้หรือการครอบครองพื้นที่
- 13) การอยู่ใกล้กับเขตที่มีข้อพิพาทหรือข้อขัดแย้ง
- 14) ประเด็นความยั่งยืนหรือการละเมิดสิทธิแรงงานที่ทราบกันดีในพื้นที่เฉพาะ
- 15) สภาพภูมิอากาศที่ไม่ปกติ

ฉ.3.2 กรณีพบการระบาดของศัตรูพืช โรคพืช และวัชพืช หรือความเสี่ยงจากการตกค้างวัตถุอันตรายทางการเกษตร สารปนเปื้อน และจุลินทรีย์ในพื้นที่ที่มีการประกาศกำหนดเขตควบคุมศัตรูพืชของทางราชการ หรือพื้นที่ผลิตที่มีการระบาดของศัตรูพืช โรคพืช และวัชพืช ในฤดูการผลิตที่ผ่านมา พื้นที่ผลิตมีความเสี่ยงต่อการตกค้างของวัตถุอันตรายทางการเกษตร จุลินทรีย์ และโลหะหนักที่เป็นอันตรายต่อมนุษย์ สัตว์เลี้ยง และสิ่งแวดล้อม

ฉ.4 การบันทึกข้อมูล

ผู้ตรวจประเมินต้องระบุเหตุผลไว้เป็นลายลักษณ์อักษรในการกำหนดจำนวนสมาชิกหรือสาขาหรือพื้นที่ที่ซึ่กตัวอย่างเพื่อตรวจประเมิน ทั้งนี้ ผู้ตรวจประเมินควรให้ความเห็นต่อการนำแนวทางการเลือกดังกล่าวมาใช้ และผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น เพื่อใช้เป็นแนวทางการอ้างอิงในการตรวจประเมินในอนาคต

ภาคผนวก ข

คุณสมบัติของผู้ตรวจประเมิน หัวหน้าผู้ตรวจประเมิน ผู้เชี่ยวชาญทางเทคนิค และหลักเกณฑ์การเลือก

ข.1 คุณสมบัติของผู้ตรวจประเมิน

ข.1.1 การศึกษา ประสบการณ์ทำงาน

ข.1.1.1 กรณีจบการศึกษาอย่างน้อยประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) หรืออนุปริญญาในสาขาที่เกี่ยวข้องกับขอบข่ายมกษ. ที่ขอการรับรองและมีประสบการณ์ ดังนี้

1) กรณีจบการศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) หรืออนุปริญญา มีประสบการณ์ด้านพืช หรือด้านป่าไม้ อย่างน้อย 3 ปี โดยสามารถนับประสบการณ์ในการทำงานด้านพืชระหว่างกำลังศึกษาได้ไม่เกิน 1 ปี

2) กรณีจบการศึกษาปริญญาตรี มีประสบการณ์ทำงานด้านพืช หรือด้านป่าไม้ อย่างน้อย 2 ปี โดยสามารถนับประสบการณ์ในการทำงานด้านพืชระหว่างกำลังศึกษาได้ไม่เกิน 1 ปี

3) ไม่ว่ากรณีใด หากผู้ตรวจประเมินมีความรู้พื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับความยั่งยืน ประเด็นด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม จะเป็นประโยชน์

ข.1.1.2 กรณีจบการศึกษาอย่างน้อยประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) หรืออนุปริญญา ในสาขาอื่นที่ไม่เกี่ยวข้องโดยตรงกับขอบข่ายที่ขอการรับรอง แต่ในหลักสูตรมีการศึกษาวิชาพื้นฐานด้านวิทยาศาสตร์ ต้องมีประสบการณ์ทำงานในด้านการเกษตรที่เกี่ยวข้องกับการผลิตพืชหรือการปฏิบัติทางการเกษตรที่อย่างน้อย 3 ปี

ข.1.1.3 กรณีจบการศึกษาอย่างน้อยประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) หรืออนุปริญญาในสาขาอื่นที่ไม่เกี่ยวข้องโดยตรงกับขอบข่ายที่ขอการรับรอง และหลักสูตรการศึกษาไม่ครอบคลุมวิชาพื้นฐานด้านวิทยาศาสตร์ ต้องมีประสบการณ์ทำงานในด้านการเกษตรที่เกี่ยวข้องกับการผลิตพืช หรือการปฏิบัติทางการเกษตรที่อย่างน้อย 5 ปี

หมายเหตุ: 1. กรณีคณะผู้ตรวจประเมินไม่มีผู้ตรวจประเมินที่มีคุณสมบัติตามข้อ ข.1.1.1 ถึง ข.1.1.3 ต้องมี ผู้เชี่ยวชาญทางเทคนิคที่มีความรู้เกี่ยวกับขอบข่ายที่ให้การรับรองร่วมที่มคณะผู้ตรวจประเมินด้วย

2. กรณีผู้ตรวจประเมินในระบบเกษตรอินทรีย์หรือเทียบเท่า และมีคุณสมบัติครบถ้วนตามข้อ ข.1.1.1 หรือ ข.1.1.2 ยกเว้นขาดประสบการณ์ในการตรวจประเมิน มกษ. ที่อยู่ในขอบข่ายของ CS ฉบับนี้ หากการจะเป็นผู้ตรวจประเมิน มกษ. ได้ ต้องเพิ่มประสบการณ์ในการตรวจประเมิน มกษ. ภายใต้คำแนะนำของหัวหน้าผู้ตรวจประเมินที่มีประสบการณ์ด้าน มกษ. และ สาขาที่เกี่ยวข้องอย่างน้อย 2 ครั้ง เป็นเวลา 2 manday

3. กรณีผู้ตรวจประเมินในระบบบริหารจัดการ (management system) เช่น ISO 9001, ISO 14001, ISO 45001, ระบบความปลอดภัยอาหาร เช่น ISO 22000, GMP, HACCP หรือเทียบเท่าและมีคุณสมบัติครบถ้วนตามข้อ ข.1.1.1 หรือ ข.1.1.2 ยกเว้นขาดประสบการณ์ในการตรวจประเมิน มกษ. การจะเป็นผู้ตรวจประเมิน มกษ. ได้ ต้องเพิ่มประสบการณ์ในการตรวจประเมิน มกษ. ภายใต้คำแนะนำของหัวหน้าผู้ตรวจประเมินที่มีประสบการณ์ด้าน มกษ. และ สาขาที่เกี่ยวข้องอย่างน้อย 2 ครั้ง เป็นเวลา 5 manday

ข.1.2 ทักษะและการฝึกอบรม

ข.1.2.1 ทักษะด้านเทคนิค

ผู้ตรวจประเมินฝึกหัดต้องผ่านการเข้าร่วมการตรวจประเมิน ณ สถานที่ผลิตในฐานะผู้สังเกตการณ์อย่างน้อย 1 ครั้ง หลังจากนั้นต้องมีประสบการณ์ในการตรวจประเมินตาม มกษ. ที่เกี่ยวกับข้าวหรือด้านพีชอย่างน้อย 4 ครั้ง และรวมเวลาในการตรวจไม่ต่ำกว่า 10 Manday ในบทบาทของผู้ตรวจประเมินฝึกหัดภายใต้การควบคุมและแนะนำของหัวหน้าผู้ตรวจประเมินที่ได้รับการแต่งตั้งจาก CB หรือหัวหน้าผู้ตรวจประเมินที่ขึ้นทะเบียนการตรวจประเมินในขอบข่ายนี้ และครอบคลุมข้อกำหนดของ มกษ. ทั้งหมด ทั้งนี้ ต้องอยู่ภายในช่วงเวลา 3 ปีที่ผ่านมาต่อเนื่องกัน

ข.1.2.2 การฝึกอบรม

ผ่านการอบรม ที่มีระยะเวลาเรียนไม่น้อยกว่า 37 ชั่วโมง ในหัวข้อดังนี้

ข.1.2.2.1 การตรวจประเมินระบบการจัดการภายใต้หลักการ ISO 19011 หรือการตรวจประเมินตามมาตรฐานสินค้าเกษตรการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีหรือเทียบเท่า โดยมีเนื้อหาลักษณะอย่างน้อย ดังนี้

- 1) หลักการและเทคนิคการตรวจประเมินตามแนวทางของมาตรฐาน ISO 19011
- 2) การเตรียมการและวางแผนการตรวจประเมิน
- 3) การแต่งตั้งและคัดเลือกคณะผู้ตรวจประเมิน
- 4) เทคนิคการเป็นผู้ตรวจประเมินหรือหัวหน้าผู้ตรวจประเมิน
- 5) การดำเนินการตรวจประเมิน การเปิดประชุม และการปิดประชุม
- 6) ทักษะที่ใช้ในการตรวจประเมิน
- 7) การเขียนและเสนอรายงานการตรวจประเมิน
- 8) การติดตามผลและการปิดประเด็นข้อบกพร่อง
- 9) มีการประเมินผลผู้เข้าอบรม เพื่อให้มั่นใจว่ามีความเข้าใจเทคนิคการตรวจประเมิน

ข.1.2.2.2 มกษ. CS ฉบับนี้ และการฝึกทักษะการตรวจประเมิน มกษ. ที่จะดำเนินการตรวจประเมิน

ข.1.2.2.3 พระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ. 2551 และที่แก้ไขเพิ่มเติม และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

ข.1.2.2.4 หลักการจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน

ข.1.2.2.5 พระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม และวิธีการใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตร

ข.1.2.2.6 ปุ๋ยและสารปรับปรุงดิน

ข.1.2.2.7 กรณีการรับรองแบบกลุ่มหรือแบบหลายสาขาหรือหลายพื้นที่ ผู้ตรวจประเมินต้องผ่านการอบรมเพิ่มเติมจากข้อ ข.1.2.2.1 ถึง ข.1.2.2.6 ดังนี้

- 1) การตรวจประเมินแบบกลุ่ม
- 2) ระบบควบคุมภายใน

ข.1.2.2.8 ควรมีการฝึกอบรมพื้นฐานความรู้เพื่อให้มั่นใจว่าผู้ตรวจประเมินยังคงมีความรู้ และทักษะที่จำเป็นในการตรวจประเมินได้อย่างถูกต้อง โดยเฉพาะเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงข้อกำหนดมกษ. ที่จะให้การรับรอง หรือ CS ฉบับนี้ หรือข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง หรือประเด็นอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการตรวจประเมิน

หมายเหตุ: 1. หลักสูตรการฝึกอบรมควรได้รับการยอมรับจากหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง
2. กรณีที่ผ่านการอบรมหลักสูตรการตรวจประเมินตามแนวทางของมาตรฐาน ISO 19011 ที่ขึ้นทะเบียนกับ International Register of Certificated Auditors (IRCA) ไม่จำเป็นต้องได้รับการอบรมตามข้อ ข.1.2.2.1

3. CB สามารถจัดอบรมภายในได้ โดยนำหลักสูตรที่ได้รับการยอมรับจากหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง และมีการประเมินผลผู้เข้ารับการอบรม พร้อมเก็บหลักฐานเอกสารประกอบการฝึกอบรม และประวัติวิทยากร

ข.1.3 ความสามารถ

ผู้ตรวจประเมิน มกษ. ต้องมีความรู้และทักษะทั่วไป และความรู้และทักษะเฉพาะในกิจกรรมที่ตรวจประเมิน ดังนี้

ข.1.3.1 ความรู้และทักษะทั่วไป

ข.1.3.1.1 ผู้ตรวจประเมินต้องมีความสามารถในเรื่องดังนี้

- 1) ประยุกต์ใช้หลักการขั้นตอนและเทคนิคการตรวจประเมิน
- 2) วางแผนและบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ
- 3) สามารถบริหารเวลาการตรวจประเมินได้อย่างเหมาะสม
- 4) จัดลำดับและมุ่งเน้นประเด็นสำคัญ
- 5) รวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ การฟัง การสังเกต และการทบทวนเอกสาร บันทึกและข้อมูลที่มีประสิทธิภาพ
- 6) เข้าใจเทคนิคการชักตัวอย่างที่เหมาะสมและผลลัพธ์ที่ได้จากการชักตัวอย่าง สำหรับการตรวจประเมิน
- 7) ทวนสอบความถูกต้องของข้อมูลที่รวบรวมไว้
- 8) ยืนยันความเพียงพอและเหมาะสมของหลักฐานการตรวจประเมินเพื่อสนับสนุนสิ่งที่ตรวจพบและสรุปผลการตรวจประเมิน
- 9) ตรวจประเมินปัจจัยที่อาจมีผลกระทบต่อความเชื่อมั่นของสิ่งที่ตรวจพบและสรุปผลการตรวจประเมิน
- 10) ใช้เอกสารการทำงานเพื่อบันทึกกิจกรรมการตรวจประเมิน
- 11) จัดทำรายงานการตรวจประเมิน
- 12) รักษาความลับและความปลอดภัยของข้อมูล
- 13) สื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพทั้งโดยทักษะทางภาษาเฉพาะตัวหรือโดยผ่านล่ามแปลภาษา

ข.1.3.1.2 ผู้ตรวจประเมินต้องมีความรู้และทักษะทั่วไปในเรื่องข้อกำหนดของ มกษ. และเอกสารอ้างอิงเพื่อช่วยให้ผู้ตรวจประเมินสามารถเข้าใจขอบข่ายของการตรวจประเมินและประยุกต์ใช้เกณฑ์การตรวจประเมิน

ช.1.3.1.3 ผู้ตรวจประเมินต้องมีความรู้และทักษะทั่วไปในเรื่องสภาวะการณ์ของผู้ขอการรับรอง และผู้ได้รับการรับรองเพื่อช่วยให้ผู้ตรวจประเมินสามารถเข้าใจการดำเนินงาน โดยความรู้และทักษะในเรื่องนี้ ต้องครอบคลุมถึง

- 1) ขนาด โครงสร้าง หน้าที่ และการบริหารจัดการองค์กร
- 2) กระบวนการผลิตทั่วไปและคำศัพท์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
- 3) ธรรมเนียมทางสังคมและวัฒนธรรม

ช.1.3.1.4 ผู้ตรวจประเมินต้องมีความรู้และทักษะทั่วไปในเรื่องกฎหมาย กฎระเบียบ และข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ผู้ตรวจประเมินสามารถปฏิบัติงานและตระหนักถึงข้อกำหนดที่ใช้ในองค์กร ที่รับการตรวจประเมินโดยความรู้และทักษะในเรื่องนี้ ต้องครอบคลุมถึง

- 1) หลักเกณฑ์กฎหมาย และกฎระเบียบระดับท้องถิ่นและระดับประเทศ
- 2) สัญญาและข้อตกลงร่วม
- 3) อนุสัญญาและสนธิสัญญาสากลต่าง ๆ
- 4) ข้อกำหนดอื่น ๆ ที่เกษตรกร กลุ่มเกษตรกร นิติบุคคล หรือผู้ประกอบการเกี่ยวข้อง

ช.1.3.2 ความรู้และทักษะเฉพาะ

ผู้ตรวจประเมินต้องมีความรู้และทักษะเฉพาะในกิจกรรมที่ตรวจประเมิน ดังต่อไปนี้

- 1) หลักการปลูกข้าวและการจัดการน้ำแบบเปียกสลับแห้ง (alternate wetting and drying; AWD) การปฏิบัติและรักษา จนถึงกระบวนการเก็บเกี่ยว และวิทยาการหลังการเก็บเกี่ยว ความรู้ด้านการใช้ปัจจัยการผลิต ในการปลูกข้าว และสามารถประเมินความเพียงพอของการควบคุมกระบวนการและบันทึกต่าง ๆ และสารเคมี และวัตถุอันตรายทางการเกษตรตามที่กรมวิชาการเกษตรประกาศห้ามใช้
- 2) กระบวนการแปรรูปหรือแปรสภาพข้าว
- 3) มาตรฐาน ข้อแนะนำ และหลักปฏิบัติ (code of practice) ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการผลิตสินค้าข้าว หรือมาตรฐานที่เทียบเท่าและได้รับการยอมรับ
- 4) กระบวนการตามสอบและการป้องกันการปะปนของสินค้าข้าวที่ยั่งยืนจากสินค้าข้าวอื่นที่ไม่ได้ผลิตด้วยระบบยั่งยืน (ตัวอย่างแนวทางการดำเนินการ CoC แสดงไว้ใน ภาคผนวก ญ)

ช.1.4 พฤติกรรมส่วนบุคคล (Personal Behaviour)

ผู้ตรวจประเมินและหัวหน้าคณะผู้ตรวจประเมินควรมีบุคลิกภาพสอดคล้องกับข้อกำหนดของ ISO 19011 เช่น มีความน่าเชื่อถือ มีจรรยาบรรณ ยอมรับข้อคิดเห็นของผู้อื่น มีความสามารถในการติดต่อสื่อสาร ช่างสังเกต มีความสามารถในการรับรู้เข้าใจ สถานการณ์ ปรับตัวได้ และมีความสามารถในการตัดสินใจและแก้ปัญหา ติดตามประเด็นสำคัญได้ สามารถสรุปผลโดยการ วิเคราะห์และใช้เหตุผลได้รวดเร็ว เชื่อมั่นในตนเอง รวมทั้งมีวิสัยทัศน์เพื่อสามารถเข้าใจและรับรู้บทบาทภารกิจของผู้ขอการรับรองหรือผู้ได้รับการรับรองแต่ละราย

ช.2 คุณสมบัติและหลักเกณฑ์ของผู้ตรวจประเมินที่ได้รับเลือกให้เป็นหัวหน้าผู้ตรวจประเมิน

มีคุณสมบัติและประสบการณ์ตามที่กำหนดในข้อ ช.1.1 ถึง ช.1.4 ของภาคผนวกนี้ และดังต่อไปนี้

ช.2.1 การขึ้นเป็นหัวหน้าผู้ตรวจประเมินของทุกขอบข่ายต้องมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานในฐานะหัวหน้าผู้ตรวจประเมินฝึกหัด (Lead Auditor-in-training) ในการตรวจประเมินตาม มกษ. ที่เกี่ยวข้องทางด้านข้าว หรือด้านพืช ภายใต้การควบคุมและการแนะนำของหัวหน้าผู้ตรวจประเมิน (Lead Auditor) อย่างน้อย 3 ครั้ง ทั้งนี้ รวมเวลาในการตรวจประเมินไม่ต่ำกว่า 4 Manday โดยการตรวจประเมินนี้รวมถึงกิจกรรมการเตรียมการตรวจประเมิน

การตรวจประเมิน ณ สถานที่ผลิต และการจัดทำรายงานการตรวจประเมิน ที่ครอบคลุมข้อกำหนดของ มกษ. ทั้งหมด รวมทั้งการทำหน้าที่หัวหน้าผู้ตรวจประเมินฝึกหัดต้องอยู่ภายในช่วงเวลา 3 ปีที่ผ่านมาต่อเนื่องกัน และผ่านการประเมิน โดยหัวหน้าผู้ตรวจประเมินเมื่อครบการตรวจประเมิน 3 ครั้ง 4 Manday

ข.2.2 มีความสามารถที่เป็นที่น่าเชื่อถือและเป็นที่ยอมรับของคณะผู้ตรวจประเมินและผู้รับการตรวจประเมิน

ข.2.3 มีความรู้และทักษะทั่วไปเพิ่มเติมจากของผู้ตรวจประเมิน โดยหัวหน้าผู้ตรวจประเมินต้องสามารถ:

- 1) วางแผนการตรวจประเมินและการจัดสรรทรัพยากรในระหว่างการตรวจประเมินอย่างมีประสิทธิภาพ
- 2) เป็นตัวแทนของคณะผู้ตรวจประเมินในการติดต่อสื่อสารกับผู้ขอการรับรอง
- 3) ดำเนินการเปิดและปิดการประชุมกับผู้ขอการรับรอง
- 4) จัดสรรหน้าที่และการควบคุมสมาชิกในคณะผู้ตรวจประเมิน
- 5) เป็นผู้นำคณะผู้ตรวจประเมินในการสรุปผลการตรวจประเมิน
- 6) จัดทำรายงานการตรวจประเมิน
- 7) ป้องกันและแก้ไขข้อขัดแย้ง
- 8) ให้แนวทางและข้อเสนอแนะแก่ผู้ตรวจประเมินฝึกหัด (ถ้ามี)
- 9) ติดตามการแก้ไขความไม่สอดคล้อง

ข.3 การประเมินและการรักษาความสามารถผู้ตรวจประเมินและหัวหน้าผู้ตรวจประเมิน

CB จะต้องมีขั้นตอนการดำเนินการประเมินความสามารถ และการบันทึกผลการประเมิน โดยกระบวนการประเมินความสามารถนี้ต้องบ่งชี้ได้ถึงความสำเร็จในการฝึกอบรม และการเพิ่มทักษะต่าง ๆ ด้วย เพื่อให้มั่นใจว่ามีการประเมินและรักษาความสามารถผู้ตรวจประเมินและหัวหน้าผู้ตรวจประเมินอย่างต่อเนื่อง

ข.3.1 การประเมินความสามารถครั้งแรก

ข.3.1.1 ผู้ตรวจประเมินฝึกหัดที่จะปรับระดับเป็นผู้ตรวจประเมินจะต้องได้รับการประเมินความสามารถครั้งแรก ณ สถานที่ผลิต ซึ่งการประเมินจะดำเนินการได้ต่อเมื่อมีประสบการณ์ตรวจประเมินไม่น้อยกว่า 4 ครั้ง และรวมเวลาในการตรวจไม่ต่ำกว่า 10 Manday รวมถึงพิจารณาลักษณะส่วนบุคคล ความรู้ และทักษะในการตรวจประเมิน การพิจารณาความสามารถและการประยุกต์ใช้กฎหมายและกฎระเบียบ และผ่านการประเมินโดยหัวหน้าผู้ตรวจประเมินที่ได้รับการแต่งตั้งจาก CB เพื่อให้มั่นใจว่าผู้ตรวจประเมินฝึกหัดมีความรู้ความสามารถเป็นผู้ตรวจประเมินได้

ข.3.1.2 ผู้ตรวจประเมินที่จะปรับระดับเป็นหัวหน้าผู้ตรวจประเมิน จะต้องได้รับการประเมินความสามารถครั้งแรก ณ สถานที่ผลิต ซึ่งการประเมินความสามารถจะดำเนินการได้ต่อเมื่อมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานเป็นหัวหน้าผู้ตรวจประเมินฝึกหัด ตามขอบข่าย มกษ. ที่เกี่ยวข้องกับด้านข่าวหรือด้านพืช ไม่น้อยกว่า 3 ครั้ง และรวมเวลาในการตรวจไม่ต่ำกว่า 4 Manday ภายใต้การควบคุมและแนะนำของหัวหน้าผู้ตรวจประเมินที่ได้รับการแต่งตั้งจาก CB รวมถึงพิจารณาลักษณะส่วนบุคคล ความรู้ และทักษะในการตรวจประเมิน การพิจารณาความสามารถและการประยุกต์ใช้กฎหมายและกฎระเบียบ และผ่านการประเมินโดยหัวหน้าผู้ตรวจประเมินที่ได้รับการแต่งตั้งจาก CB เพื่อให้มั่นใจว่าผู้ตรวจประเมินฝึกหัดมีความรู้ความสามารถเป็นผู้ตรวจประเมินได้

ข.3.2 การรักษาความสามารถในการตรวจประเมินสำหรับผู้ตรวจประเมินและหัวหน้าผู้ตรวจประเมิน

ข.3.2.1 CB จะต้องมีส่วนดำเนินการดำเนินการและวางแผนการตรวจประเมินความสามารถของผู้ตรวจประเมินและหัวหน้าผู้ตรวจประเมินอย่างต่อเนื่อง ในด้านลักษณะส่วนบุคคล ความรู้และทักษะในการตรวจประเมิน การพิจารณาความสามารถและการประยุกต์ใช้กฎหมายและกฎระเบียบ โดยดำเนินการอย่างน้อย 1 ครั้งในรอบ 3 ปี และผ่านการประเมินโดยหัวหน้าผู้ตรวจประเมินที่ได้รับการแต่งตั้งจาก CB ทั้งนี้เพื่อให้มั่นใจว่าผู้ตรวจประเมินและหัวหน้าผู้ตรวจประเมินยังคงรักษาความสามารถตามข้อกำหนดนี้

ข.3.2.2 หากผู้ตรวจประเมินหรือหัวหน้าผู้ตรวจประเมินไม่สามารถประเมินสมรรถนะต่อเนื่องได้ตามที่ CB กำหนด หรือไม่สามารถรักษาความสามารถเพื่อคงสถานะการเป็นผู้ตรวจประเมินหรือหัวหน้าผู้ตรวจประเมินได้ ผู้ตรวจประเมินหรือหัวหน้าผู้ตรวจประเมินต้องได้รับการประเมินสมรรถนะโดยหัวหน้าผู้ตรวจประเมินในการทำหน้าที่ครั้งแรกอีกครั้งหนึ่ง โดยไม่ต้องเริ่มสถานะจากผู้ตรวจประเมินฝึกหัดใหม่

ข.4 คุณสมบัติและหลักเกณฑ์ของผู้เชี่ยวชาญด้านเทคนิค

ข.4.1 CB ต้องมีส่วนดำเนินการดำเนินการในการคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญด้านเทคนิคที่มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ทางวิชาการหรือกระบวนการผลิตในสาขาที่เกี่ยวข้อง

ข.4.2 ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคนิค ต้องไม่มีความเกี่ยวข้องทั้งทางตรงและทางอ้อมกับผู้ขอการรับรองหรือผู้ได้รับการรับรองในระยะเวลาไม่น้อยกว่า 2 ปีก่อนหน้าที่จะไปร่วมทีมตรวจประเมิน หรือต้องไม่เคยให้คำปรึกษาหรือเป็นที่ปรึกษาให้แก่ผู้ขอการรับรองหรือผู้ได้รับการรับรองในระยะเวลาไม่น้อยกว่า 2 ปีนับจากสิ้นสุดวันที่เป็นที่ปรึกษา

ข.4.3 ภายหลังจากการตรวจประเมินผู้เชี่ยวชาญด้านเทคนิค ต้องได้รับการประเมินความสามารถในฐานะผู้เชี่ยวชาญโดยหัวหน้าผู้ตรวจประเมินเพื่อพิจารณาความเหมาะสมในการทำหน้าที่ของผู้เชี่ยวชาญด้านเทคนิค

ภาคผนวก ข

เกณฑ์การตัดสินให้การรับรองตาม มกษ. 4408 และวิธีการคิดคะแนน

ข.1 การตัดสินให้การรับรอง

ในแต่ละข้อข้อย่อยที่ขอการรับรอง ต้องใช้แนวทางดังนี้

ข.1.1 ระดับแปลง

ต้องผ่านตามเกณฑ์ที่กำหนด ดังนี้

ข.1.1.1 ผ่านการตรวจประเมินตามภาคผนวก ฉ ตารางที่ ฉ.1 โดยใช้เกณฑ์การตัดสินที่ระบุในตารางที่ ข.1 โดยไม่มีการให้คะแนน

ข.1.1.2 ทุกข้อกำหนดตาม มกษ. ที่ CS ฉบับนี้ (ภาคผนวก ฉ ตารางที่ ฉ.1) กำหนดให้คิดคะแนนตามข้อ ข.2 โดยต้องได้คะแนนไม่ต่ำกว่าเกณฑ์คะแนนขั้นต่ำของแต่ละข้อที่กำหนดไว้ในตารางที่ ข.1 และได้คะแนนรวมคิดเป็นร้อยละมากกว่าหรือเท่ากับ 90

ตารางที่ ข.1 เกณฑ์การตัดสินให้การรับรอง

ข้อกำหนด มกษ.	เกณฑ์การตัดสิน		
	ต้องผ่านเกณฑ์ตามข้อกำหนด มกษ. (C)	คะแนนขั้นต่ำที่ต้องได้	คะแนนรวมกับข้อกำหนดอื่นทุกข้อที่ต้องคิดคะแนนได้มากกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 90
4.1 การจัดการฟาร์ม			
4.1.1 ปฏิทินเพาะปลูกข้าว	-	1	/
4.1.2 การบันทึกและเก็บรักษาข้อมูล			
4.1.2.1	-	1	/
4.1.2.2	/	-	-
4.1.2.3	/	-	-
4.1.2.4	/	-	-
4.1.3 การฝึกอบรม	-	1	/
4.2 การเตรียมการก่อนปลูก			
4.2.1 ความปลอดภัยด้านอาหาร: โลหะหนัก	-	2	/
4.2.2 ความเค็มของดิน	-	1	/
4.2.3 การเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินและความหลากหลายทางชีวภาพ	-	2	/
4.2.4 ชนิดพันธุ์ต่างถิ่นรุกราน	-	3	/

ข้อกำหนด มกษ.	เกณฑ์การตัดสิน		
	ต้องผ่านเกณฑ์ตามข้อกำหนด มกษ. (C)	คะแนนขั้นต่ำที่ต้องได้	คะแนนรวมกับข้อกำหนดอื่นทุกข้อที่ต้องคิดคะแนนได้มากกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 90
4.2.5 การปรับระดับ			
4.2.5.1	-	2	/
4.2.5.2	-	2	/
4.2.5.3	-	3	/
4.2.6 เมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพ	-	2	/
4.3 การใช้น้ำ			
4.3.1 การจัดการน้ำ			
4.3.1.1 ระบบการผลิตในเขตน้าฝน	-	2	/
4.3.1.2 ระบบการผลิตในเขตชลประทาน-พื้นที่ลุ่ม	-	1	/
4.3.1.3 ระบบการผลิตในเขตชลประทาน-พื้นที่ดอน	-	1	/
4.3.2 ระบบชลประทานระดับชุมชน	-	2	/
4.3.3 คุณภาพของน้ำที่นำเข้าในนาข้าว	-	1	/
4.3.4 การขุดเจาะน้ำบาดาล	-	3	/
4.3.5 การระบายน้ำ	-	2	/
4.4 การจัดการธาตุอาหาร			
4.4.1 การจัดการธาตุอาหารอนินทรีย์หรืออินทรีย์	-	4	/
4.4.2 การเลือกใส่ปุ๋ยอินทรีย์	-	2	/
4.4.3 การเลือกใส่ปุ๋ยอนินทรีย์	-	3	/
4.5 การจัดการศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสาน (IPM)			
4.5.1 การจัดการวัชพืช	-	2	/
4.5.2 การจัดการแมลงศัตรูพืช	-	2	/
4.5.3 การจัดการโรคข้าว	-	2	/
4.5.4 การจัดการหอยเชอรี่	-	2	/
4.5.5 การจัดการหนู	-	2	/
4.5.6 การจัดการนก	-	2	/
4.6 การเก็บเกี่ยวและการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว			
4.6.1 ช่วงเวลาของการเก็บเกี่ยว	-	3	/

ข้อกำหนด มกษ.	เกณฑ์การตัดสิน		
	ต้องผ่านเกณฑ์ตามข้อกำหนด มกษ. (C)	คะแนนขั้นต่ำที่ต้องได้	คะแนนรวมกับข้อกำหนดอื่นทุกข้อที่ต้องคิดคะแนนได้มากกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 90
4.6.2 อุปกรณ์และเครื่องจักรในการเก็บเกี่ยว	-	3	/
4.6.3 ระยะเวลาในการลดความชื้น	-	2	/
4.6.4 เทคนิคการลดความชื้น	-	2	/
4.6.5 การจัดเก็บข้าว	-	2	/
4.6.6 ตอซัง	-	1	/
4.6.7 ฟางข้าว	-	2	/
4.7 สุขภาพและความปลอดภัย			
4.7.1 คำแนะนำด้านความปลอดภัยและการปฐมพยาบาล	-	1	/
4.7.2 เครื่องมือและอุปกรณ์	-	2	/
4.7.3 การฝึกอบรมการใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตร	-	1	/
4.7.4 อุปกรณ์คุ้มครองความปลอดภัยส่วนบุคคล	-	1	/
4.7.5 การซักล้างและเปลี่ยนชุด	-	1	/
4.7.6 ข้อควรระวังสำหรับผู้ปฏิบัติงาน			
4.7.6.1	-	2	/
4.7.6.2	/	-	-
4.7.6.3	/	-	-
4.7.7 การกลับเข้าพื้นที่หลังการใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตร	-	1	/
4.7.8 การจัดเก็บวัตถุอันตรายทางการเกษตรและสารเคมี	-	2	/
4.7.9 การกำจัดวัตถุอันตรายทางการเกษตร	-	1	/
4.8 สิทธิแรงงานในฟาร์ม			
4.8.1 แรงงานเด็ก	-	3	/
4.8.2 งานที่เป็นอันตราย			
4.8.2.1	/	-	-
4.8.2.2	-	3	/
4.8.2.3	/	-	-

ข้อกำหนด มกษ.	เกณฑ์การตัดสิน		
	ต้องผ่านเกณฑ์ตามข้อกำหนด มกษ. (C)	คะแนนขั้นต่ำที่ต้องได้	คะแนนรวมกับข้อกำหนดอื่นทุกข้อที่ต้องคิดคะแนนได้มากกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 90
4.8.3 การศึกษา	-	1	/
4.8.4 แรงงานบังคับ	-	3	/
4.8.5 การเลือกปฏิบัติ	-	3	/
4.8.6 เสรีภาพในการสมาคม	-	3	/
4.8.7 ค่าจ้าง	-	3	/
4.9 การแปรสภาพข้าวเปลือกเป็นสินค้าข้าวยั่งยืน			
4.9.1 การรับซื้อ	/	-	-
4.9.2 การแปรสภาพข้าวเปลือกเป็นสินค้าข้าว (การขัดสีและการปรับปรุงสภาพ) และการบรรจุ	/	-	-
4.9.3 การจัดเก็บ	/	-	-
4.9.4 การขนส่ง	/	-	-
4.9.5 เอกสารและบันทึกข้อมูลของสินค้าข้าว			
4.9.5.1	/	-	-
4.9.5.2	/	-	-
4.10 การแสดงฉลากและการกล่าวอ้าง			
4.10.1 การแสดงฉลากให้เป็นไปตามข้อ 3 ของ มกษ. 9060 สำหรับหีบห่อสำหรับผู้บริโภคและภาชนะบรรจุที่ไม่ได้จำหน่ายตรงต่อผู้บริโภค	/	-	-
4.10.2 การแสดงฉลากหรือกล่าวอ้างว่าเป็นสินค้าข้าวยั่งยืน	/	-	-

ข.1.2 ระดับการแปรสภาพหรือบรรจุเป็นสินค้าข้าว

ข.1.2.1 ต้องผ่านการตรวจประเมินและเกณฑ์การตัดสินตามภาคผนวก ฉ ตารางที่ ฉ.1 ข้อ 4.9 และ 4.10

ข.1.2.2 กรณีโรงสีข้าวขนาดเล็กและโรงบรรจุขนาดเล็กหรืออย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งมีกำลังผลิตสูงสุดไม่เกิน 60 ตันต่อวัน ต้องมีระบบการผลิตที่ดีตลอดกระบวนการผลิตและบรรจุสินค้าข้าว (ภาคผนวก ฉ ตารางที่ ฉ.1 ข้อ 4.9.2) โดยผู้ขอการรับรองต้องผ่านการประเมินการปฏิบัติที่ดีตามเกณฑ์การปฏิบัติที่ดีสำหรับโรงสีข้าวและโรงบรรจุขนาดเล็กที่ระบุในภาคผนวก ฉ ตารางที่ ฉ.2 หรือได้รับการรับรองตามมาตรฐานการปฏิบัติที่ดีสำหรับโรงสีข้าวและโรงปรับปรุงสภาพข้าว (มกษ. 4403) หรือหลักเกณฑ์การปฏิบัติ: หลักการทั่วไปเกี่ยวกับสัญลักษณ์อะอาหาร

(มกษ. 9023) หรือระบบการวิเคราะห์อันตรายและจุดวิกฤตที่ต้องควบคุมและแนวทางการนำไปใช้ (มกษ. 9024) หรือตามมาตรฐานของโคเด็กซ์หรือมาตรฐานอื่นที่เทียบเท่า

ซ.1.3 ระดับแปลงและการแปรสภาพและเป็นสินค้าขาว (ตาม มกษ. 4408 (ข้อ 4.1 ถึงข้อ 4.10))

ต้องผ่านการตรวจประเมินตามเกณฑ์ที่กำหนดทั้งในข้อ ซ.1.1 และข้อ ซ.1.2

ซ.1.4 การรับรองแบบกลุ่มหรือแบบหลายสาขาหรือหลายพื้นที่

ซ.1.4.1 ตรวจประเมินโดยใช้รายการการตรวจประเมินที่กำหนดไว้ในภาคผนวก ฅ ตารางที่ ฅ.3 เพิ่มเติมจากข้อ ซ.1.1 ซ.1.2 หรือ ซ.1.3 ขึ้นอยู่กับขอบข่ายที่ขอการรับรอง

ซ.1.4.2 ต้องผ่านเกณฑ์ที่กำหนดตามข้อ ซ.1.1 ซ.1.2 หรือ ซ.1.3 ขึ้นอยู่กับขอบข่ายที่ขอการรับรอง และต้องผ่านตามเกณฑ์การตัดสินที่กำหนดในภาคผนวก ฅ ตารางที่ ฅ.3

ซ.1.5 การจัดการห่วงโซ่การคุ้มครอง (หากมีการนำไปปฏิบัติ)

ซ.1.5.1 ตรวจประเมินโดยใช้รายการการตรวจประเมินที่กำหนดไว้ในภาคผนวก ญ ตารางที่ ญ.1

ซ.1.5.2 ต้องผ่านตามเกณฑ์การตัดสินที่กำหนดในภาคผนวก ญ ตารางที่ ญ.1

ซ.2 วิธีการคิดคะแนน

ซ.2.1 การคิดคะแนนในข้อ ซ.1.2 ให้นำคะแนนทั้งหมดที่เกษตรกรแต่ละรายหรือแต่ละสาขาหรือแต่ละพื้นที่ได้รับการตรวจประเมินการปฏิบัติจริงหารด้วยผลรวมคะแนนเต็มของข้อกำหนดที่ต้องคิดคะแนน โดยไม่รวมข้อที่ไม่ใช้ในการตรวจประเมิน (not applicable; n/a) และคูณด้วย 100 ตามสูตรคำนวณ ดังนี้

$$\text{ร้อยละคะแนนที่ได้} = \frac{\text{คะแนนทั้งหมดที่เกษตรกรแต่ละรายหรือแต่ละสาขาหรือแต่ละพื้นที่ได้รับการตรวจประเมินการปฏิบัติจริง}}{\text{ผลรวมคะแนนเต็มของข้อกำหนดที่ต้องคิดคะแนนโดยไม่รวมข้อที่ไม่ใช้ในการตรวจประเมิน (n/a)}} \times 100$$

ซ.2.2 กรณีการคิดคะแนนของกลุ่มในภาพรวมเพื่อใช้ระบุในใบรับรองให้คิดจากคะแนนเฉลี่ยของสมาชิกกลุ่มที่ถูกชักตัวอย่างสำหรับการสุ่มตรวจประเมิน โดยสมาชิกแต่ละรายหรือแต่ละสาขาหรือพื้นที่จะต้องได้คะแนนรวมคิดเป็นร้อยละมากกว่าหรือเท่ากับ 90

นอกจากนี้ ในบางกิจกรรมผู้ขอการรับรองไม่มีการปฏิบัติจึงไม่จำเป็นต้องใช้ในการตรวจประเมินให้ระบุผลการตรวจประเมินเป็น n/a เช่นกรณีดังนี้

1) ในกรณีที่แปลงนาอยู่ในเขตน้ำฝนและอยู่นอกเขตชลประทาน ไม่จำเป็นต้องนำข้อกำหนดข้อที่ 4.3.1.2, 4.3.1.3, 4.3.2, 4.3.3, 4.3.4, และ 4.3.5 ของ มกษ. 4408 ไปใช้ในการตรวจประเมิน

2) ในกรณีที่เกษตรกรไม่ได้ลดความชื้นเอง ไม่จำเป็นต้องนำข้อกำหนดข้อที่ 4.6.4 ของ มกษ. 4408 ไปใช้ในการตรวจประเมิน

3) ในกรณีที่เกษตรกรไม่มีการจัดเก็บข้าวเปลือก ไม่จำเป็นต้องนำข้อกำหนดข้อที่ 4.6.5 ของ มกษ. 4408 ไปใช้ในการตรวจประเมิน

4) ในกรณีที่เกษตรกรไม่ใช้แรงงานเด็กที่อายุต่ำกว่า 18 ปี ไม่จำเป็นต้องนำข้อกำหนดข้อที่ 4.8.2.2 ของ มกษ. 4408 ไปใช้ในการตรวจประเมิน

5) ในกรณีที่เกษตรกรไม่มีเด็กที่อยู่ในช่วงอายุการศึกษาภาคบังคับอาศัยอยู่ในฟาร์ม ไม่จำเป็นต้องนำข้อกำหนดข้อที่ 4.8.3 ของ มกษ. 4408 ไปใช้ในการตรวจประเมิน

6) ในกรณีที่เกษตรกรไม่มีการว่าจ้างแรงงาน ไม่จำเป็นต้องนำข้อกำหนดข้อที่ 4.8.4, 4.8.5, 4.8.6 และ 4.8.7 ของ มกษ. 4408 ไปใช้ในการตรวจประเมิน

7) ในกรณีที่เกษตรกร กลุ่มเกษตรกร หรือผู้ประกอบการ ไม่มีการแปรสภาพข้าวเปลือกเป็นสินค้า ข้าวยั่งยืนและการแสดงฉลาก (การขัดสีและการแปรรูปข้าว) ไม่จำเป็นต้องนำข้อกำหนดข้อที่ 4.9 และ 4.10 ของ มกษ. 4408 ไปใช้ในการตรวจประเมิน

7.1) ในกรณีที่เกษตรกร กลุ่มเกษตรกร หรือผู้ประกอบการไม่มีเฉพาะการจัดเก็บข้าวเปลือก วัตถุประสงค์ข้าวสำหรับการปรับปรุงสภาพ และสินค้าข้าวยั่งยืนที่ได้การรับรอง ไม่จำเป็นต้องนำข้อกำหนดข้อที่ 4.9.3 ไปใช้ในการตรวจประเมิน

7.2) ในกรณีที่เกษตรกร กลุ่มเกษตรกร หรือผู้ประกอบการ ผลิตเฉพาะสินค้าข้าวยั่งยืนในหีบห่อสำหรับผู้บริโภค ไม่จำเป็นต้องนำข้อกำหนดข้อที่ 4.10.1.2 ของ มกษ. 4408 ไปใช้ในการตรวจประเมิน

7.3) ในกรณีที่เกษตรกร กลุ่มเกษตรกร หรือผู้ประกอบการผลิตเฉพาะสินค้าข้าวยั่งยืนในภาชนะบรรจุที่ไม่ได้จำหน่ายโดยตรงต่อผู้บริโภค ไม่จำเป็นต้องนำข้อกำหนดข้อที่ 4.10.1.1 ของ มกษ. 4408 ไปใช้ในการตรวจประเมิน

ภาคผนวก ฅ

รายการตรวจประเมินตามมกษ. 4408 และระบบควบคุมภายใน

ตารางที่ ฅ.1 รายการตรวจประเมินตามมกษ. 4408

ข้อ	ข้อกำหนด	วิธีการตรวจประเมิน และเกณฑ์ตัดสิน	คะแนนขั้นต่ำ ที่ถือว่าผ่าน ข้อกำหนด	สิ่งที่พบจากการตรวจประเมิน	ผลการตรวจ ประเมิน			หมายเหตุ
					คะแนน ที่ได้	C	NC	
4.1 การจัดการฟาร์ม								
4.1.1	ปฏิทินเพาะปลูก							
	<p>เกษตรกรหรือกลุ่มเกษตรกรจัดทำปฏิทินเพาะปลูกข้าวล่วงหน้าในแต่ละฤดูปลูก กรณีจำเป็น ควรปรับให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป (เช่น สภาพอากาศ ปัญหาศัตรูพืช)</p> <p>ปฏิทินเพาะปลูกข้าวควรประกอบด้วยข้อมูลวันที่คาดว่าจะดำเนินการและวันที่ปฏิบัติจริง กิจกรรมที่ควรกำหนดช่วงเวลาในปฏิทิน ได้แก่</p> <ol style="list-style-type: none"> กิจกรรมหลัก (เช่น การเตรียมแปลงปลูก วันที่ปลูก วันที่เก็บเกี่ยว เป็นต้น) การใส่ปุ๋ยหลักของข้าว (เช่น การแบ่งใส่) และการจัดการน้ำ (เช่น การปล่อยน้ำเข้าแปลงนา) การสำรวจปัญหาการคุกคามและระดับความเสียหายจากศัตรูพืช 	<p>ตรวจปฏิทินเพาะปลูกและรายละเอียดการจัดทำปฏิทิน</p> <p>พิจารณาการให้คะแนนตามจำนวนกิจกรรมที่ดำเนินการ ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> มีปฏิทินและมีกิจกรรมครบทั้ง 4 รายการตามข้อกำหนด 4.1.1 ในมกษ. ได้ 3 คะแนน มีปฏิทินและมีกิจกรรมเป็นไปตามรายการที่ 1) และ 2) ของข้อกำหนด 4.1.1 ใน มกษ. เท่านั้น ได้ 2 คะแนน มีปฏิทินและมีกิจกรรมเป็นไปตามรายการที่ 1) ของข้อกำหนด 4.1.1 ใน มกษ. เท่านั้น ได้ 1 คะแนน ไม่จัดทำปฏิทินหรือมีปฏิทินแต่ไม่สมบูรณ์ ได้ 0 คะแนน 	1					

ข้อ	ข้อกำหนด	วิธีการตรวจประเมิน และเกณฑ์ตัดสิน	คะแนนขั้นต่ำ ที่ถือว่าผ่าน ข้อกำหนด	สิ่งที่พบจากการตรวจประเมิน	ผลการตรวจ ประเมิน			หมายเหตุ
					คะแนน ที่ได้	C	NC	
	(เช่น การเดินสำรวจแปลงนาตรวจนับ ชนิดและจำนวนศัตรูพืช) การจ้างแรงงาน หรือการจ้างบริการ ทางการเกษตร (เช่น เครื่องจักรกล การเกษตร)		1					
4.1.2	การบันทึกและเก็บรักษาข้อมูล							
	4.1.2.1 เกษตรกรหรือกลุ่มเกษตรกร บันทึกข้อมูลกิจกรรมการปลูกข้าวที่ ปฏิบัติในแต่ละฤดูปลูก ดังนี้: 1) ข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ - ขนาดพื้นที่ทำนา - เมล็ดพันธุ์ข้าวและแหล่งที่มา - ต้นทุนการผลิต (ค่าเช่าที่นา ค่าแรงงาน ค่าเมล็ดพันธุ์ ค่าเคมีภัณฑ์ ทางการเกษตรค่าเชื้อเพลิงที่ใช้ในการ สูบน้ำ และค่าจ้างบริการทางการเกษตร ต่าง ๆ) - จำนวนครั้งที่ให้น้ำในการทำ นา (กรณีน้ำที่ใช้ระบบชลประทาน)	ตรวจบันทึกข้อมูลกิจกรรม การปลูกข้าวที่ปฏิบัติในแต่ละฤดูปลูก พิจารณาการให้คะแนนตาม จำนวนกิจกรรมที่ดำเนินการ ดังนี้ 1) มีการบันทึกและเก็บรักษา บันทึกข้อมูลกิจกรรมการปลูกข้าวด้วย ข้อมูลระดับกลาง ได้ 3 คะแนน 2) มีการบันทึกและเก็บรักษา บันทึกข้อมูลกิจกรรมการปลูกข้าวด้วย ข้อมูลระดับพื้นฐาน และระดับกลาง ผสมกัน ได้ 2 คะแนน	1					

¹ สัญลักษณ์ แสดงให้เห็นว่า ข้อกำหนดนี้กลุ่มเกษตรกรและพันธมิตรทางธุรกิจ (เช่น สมาคม สหกรณ์ โรงสี ผู้ส่งออก คู่ค้าในห่วงโซ่อุปทาน องค์กรที่ไม่ใช่ภาครัฐ หน่วยงานภาครัฐ) เป็นผู้รับผิดชอบติดตามการดำเนินการและการคงไว้ซึ่งหลักฐานที่แสดงระดับความสอดคล้อง ทั้งนี้ การทวนสอบระดับความสอดคล้องจะดำเนินการในระดับกลุ่ม (เช่น โดยผู้จัดการกลุ่มหรือผู้ดูแลกลุ่ม) พร้อมทั้งดำเนินการตรวจสอบเกษตรกรในกลุ่มเพิ่มเติม

ข้อ	ข้อกำหนด	วิธีการตรวจประเมิน และเกณฑ์ตัดสิน	คะแนนขั้นต่ำ ที่ถือว่าผ่าน ข้อกำหนด	สิ่งที่พบจากการตรวจประเมิน	ผลการตรวจ ประเมิน			หมายเหตุ
					คะแนน ที่ได้	C	NC	
	<ul style="list-style-type: none"> - การใช้ปุ๋ย (จำนวนครั้งที่ใส่ปุ๋ย ปริมาณและชนิดของปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์ที่ใช้) - จำนวนครั้งที่ใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตรในแปลงนา (ถ้ามี) - อายุการเก็บเกี่ยวและปริมาณข้าวเปลือกที่เก็บเกี่ยวได้ - ราคาขายข้าวเปลือก <p>2) ข้อมูลระดับกลาง (สามารถจัดเก็บร่วมกับผู้ประกอบการ/หรือจัดเก็บโดยผู้ประกอบการ/ได้) ได้แก่</p> <p>2.1) ข้อมูลระดับพื้นฐานเชิงปริมาณ ชำงต้นที่แปลงหน่วยให้อยู่ในหน่วยสากล ระบบเอสไอ หรือหน่วยที่ ระบบเอสไอ ยอมรับ หรือหน่วยอื่นที่สากลยอมรับ เช่น กรณีพื้นที่ให้ใช้หน่วยเฮกตาร์ น้ำหนักให้ใช้หน่วยกิโลกรัม ปริมาตรให้ใช้ลิตร ค่าใช้จ่าย ให้ใช้หน่วยดอลลาร์สหรัฐ</p> <p>2.2) ข้อมูลเชิงลึกเพื่อให้สามารถวิเคราะห์การปฏิบัติอย่างยั่งยืนในเชิงปริมาณ ได้แก่</p> <ul style="list-style-type: none"> - การจัดการน้ำ (เช่น การประมาณปริมาณน้ำที่ใช้ในแปลงนา ปริมาณน้ำฝนสุทธิจำนวนครั้งที่ปล่อยน้ำ 	<p>3) มีการบันทึกและเก็บรักษาบันทึกข้อมูลกิจกรรมการปลูกข้าวด้วยข้อมูลพื้นฐาน ได้ 1 คะแนน</p> <p>4) ไม่มีการบันทึกหรือไม่เก็บรักษาบันทึกข้อมูลกิจกรรมการปลูกข้าว ได้ 0 คะแนน</p>						

ข้อ	ข้อกำหนด	วิธีการตรวจประเมิน และเกณฑ์ตัดสิน	คะแนนขั้นต่ำ ที่ถือว่าผ่าน ข้อกำหนด	สิ่งที่พบจากการตรวจประเมิน	ผลการตรวจ ประเมิน			หมายเหตุ
					คะแนน ที่ได้	C	NC	
	<p>เข้าแปลงนา จำนวนครั้งและช่วงเวลาที ปล่อยให้แปลงนาแห้ง)</p> <ul style="list-style-type: none"> - การจัดการธาตุอาหาร (เช่น สูตรของปุ๋ยที่ใช้โดยเฉพาะปริมาณ ไนโตรเจน (nitrogen) และฟอสฟอรัส (phosphorus) ปริมาณของอินทรีย์วัตถุ ที่ใส่ในแปลงนา) - การจัดการศัตรูพืช เช่น ข้อมูลการสำรวจและความเสียหายจาก ศัตรูพืช ข้อมูลรายละเอียดของวัตถุ อันตรายทางการเกษตรที่ใช้ (เช่น ชื่อ การค้า ชื่อสารออกฤทธิ์อัตราส่วนผสม ปริมาณที่ใช้ต่อพื้นที่ วันที่มีการใช้และ วันที่กลับเข้าพื้นที่) ข้อมูลการจัดการ ชนิดพันธุ์ต่างถิ่นรุกราน (ถ้ามี) - อื่น ๆ เช่น วิธีการเก็บเกี่ยว การทำความสะอาดเครื่องจักรในการเก็บ เกี่ยว การจัดการตอซังและฟางข้าว วิธีการกำจัดภาชนะบรรจุวัตถุอันตราย ทางการเกษตรที่ใช้หมดแล้วและวัตถุ อันตรายทางการเกษตรที่เหลือใช้และที่ เก่าแล้ว วิธีการและระยะเวลาการลด ความชื้น (ถ้ามี) ความชื้นของข้าวเปลือก ในขณะที่ ชั่งน้ำหนักตอนจำหน่าย 							

ข้อ	ข้อกำหนด	วิธีการตรวจประเมิน และเกณฑ์ตัดสิน	คะแนนขั้นต่ำ ที่ถือว่าผ่าน ข้อกำหนด	สิ่งที่พบจากการตรวจประเมิน	ผลการตรวจ ประเมิน			หมายเหตุ
					คะแนน ที่ได้	C	NC	
	(อาจเก็บข้อมูลจากโรงสีข้าว) ข้อมูลการประเมินตามแบบประเมินความเสี่ยงคุณภาพดินและคุณภาพน้ำ ผลการวิเคราะห์ความเค็มของดินและน้ำในแปลงนา - ปัญหาและข้อสังเกตที่พบในการเพาะปลูกของแต่ละฤดูปลูก (ถ้ามี) เช่น ปัญหาพันธุปนและการจัดการ							
	4.1.2.2 เกษตรกร กลุ่มเกษตรกร หรือพันธมิตรทางธุรกิจมีผลวิเคราะห์ปริมาณการปนเปื้อนโลหะหนักของข้าวเปลือกที่ได้จากห้องปฏิบัติการ กรณีพบความเสี่ยงตามผลการประเมินโดยใช้แบบประเมินในภาคผนวก ก ของ มกษ.4408	<p>ตรวจผลการประเมินความเสี่ยงตามภาคผนวก ก ของมกษ.</p> <p>กรณีพบความเสี่ยงของการปนเปื้อนในดินหรือน้ำ ตรวจผลวิเคราะห์ปริมาณการปนเปื้อนโลหะหนักของข้าวเปลือก</p> <p>พิจารณาผลการตรวจประเมินดังนี้</p> <p>1) ประเมินโดยใช้แบบประเมินในภาคผนวก ก ของมกษ. หากไม่พบความเสี่ยง ถือว่าผ่าน (C)</p> <p>2) กรณีพบความเสี่ยงตามผลการประเมินโดยใช้แบบประเมินในภาคผนวก ก และมีหลักฐานแสดงผลวิเคราะห์ที่ได้จากห้องปฏิบัติการมีอายุไม่เกิน 5 ปี (การวิเคราะห์ข้อมูลอ้างอิงตามผลการปฏิบัติของข้อกำหนด 4.2.1</p>	เป็นข้อที่ไม่มี การให้ คะแนน					

ข้อ	ข้อกำหนด	วิธีการตรวจประเมิน และเกณฑ์ตัดสิน	คะแนนขั้นต่ำ ที่ถือว่าผ่าน ข้อกำหนด	สิ่งที่พบจากการตรวจประเมิน	ผลการตรวจ ประเมิน			หมายเหตุ
					คะแนน ที่ได้	C	NC	
		ถึงข้อกำหนด 4.2.2 ใน มกษ.) ถือว่าผ่าน (C) 3) กรณีพบความเสี่ยงตามผลการประเมินโดยใช้แบบประเมินในภาคผนวก ก ของ มกษ. แล้วไม่มีผลวิเคราะห์ หรือผลวิเคราะห์มีอายุเกิน 5 ปี ถือว่าไม่ผ่าน (NC)						
	4.1.2.3 เกษตรกร กลุ่มเกษตรกร หรือผู้ประกอบการ บันทึกข้อมูลวันที่เก็บรักษา และปริมาณของข้าวเปลือกและสินค้าข้าวที่อยู่ระหว่างการเก็บรักษาและขนย้าย เพื่อการตรวจสอบแหล่งที่มาของข้าวเปลือก	<p>ตรวจบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับวันที่เก็บรักษาและปริมาณของข้าวเปลือกและสินค้าข้าวที่อยู่ระหว่างการเก็บรักษาและขนย้าย เพื่อการตรวจสอบแหล่งที่มาของข้าวเปลือก</p> <p>พิจารณาผลการตรวจประเมิน ดังนี้</p> <p>1) มีการบันทึกและเก็บรักษาบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับวันที่เก็บรักษาและปริมาณของข้าวเปลือกและสินค้าข้าวที่อยู่ระหว่างการเก็บรักษาและขนย้าย เพื่อใช้ในการตรวจสอบแหล่งที่มาของข้าวเปลือก (ถ้ามี) ถือว่าผ่าน (C)</p> <p>2) ไม่มีการบันทึกหรือเก็บรักษาข้อมูลเกี่ยวกับวันที่เก็บรักษาและปริมาณของข้าวเปลือกและสินค้าข้าวที่อยู่ระหว่างการเก็บรักษาและขนย้าย</p>	เป็นข้อที่ไม่มี การให้ คะแนน					

ข้อ	ข้อกำหนด	วิธีการตรวจประเมิน และเกณฑ์ตัดสิน	คะแนนขั้นต่ำ ที่ถือว่าผ่าน ข้อกำหนด	สิ่งที่พบจากการตรวจประเมิน	ผลการตรวจ ประเมิน			หมายเหตุ
					คะแนน ที่ได้	C	NC	
		เพื่อใช้ในการตรวจสอบแหล่งที่มาของ ข้าวเปลือกอย่างครบถ้วน หรือมีข้อมูล ไม่เพียงพอต่อการตามสอบ ถือว่า ไม่ผ่าน (NC)						
	4.1.2.4 เกษตรกร กลุ่มเกษตรกร หรือ พันธมิตรทางธุรกิจเก็บรักษาบันทึก ข้อมูลการปฏิบัติงานตามข้อ 4.1.2.1 ถึง ข้อ 4.1.2.3 และเอกสารหลักฐานที่ สำคัญที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานไว้ อย่างน้อย 3 ปี หรืออย่างน้อย 1 รอบ ของการรับรอง	สัมภาษณ์ผู้ขอการรับรองเกี่ยวกับ การเก็บรักษาบันทึก ข้อมูลการปฏิบัติงาน เอกสารหลักฐานที่สำคัญ รวมถึง กำหนดระยะเวลาการเก็บรักษา เอกสารหลักฐานและบันทึกข้อมูล รวมถึงข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับผู้รับจ้าง สุ่มตรวจการเก็บรักษาบันทึกข้อมูล การปฏิบัติงานตามข้อกำหนด 4.1.2.1 ถึง ข้อ 4.1.2.3 ในมกษ. และเอกสาร หลักฐานที่สำคัญที่เกี่ยวข้องที่ยังอยู่ใน ระยะเวลาการเก็บรักษาที่กำหนด พิจารณาผลการตรวจประเมิน ดังนี้ 1) เก็บรักษาบันทึกข้อมูลการ ปฏิบัติงานและเอกสารหลักฐาน ที่สำคัญที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานไว้ อย่างน้อย 3 ปี หรืออย่างน้อย 1 รอบ ของการรับรอง ถือว่าผ่าน (C)	เป็นข้อที่ไม่มี การให้ คะแนน					

ข้อ	ข้อกำหนด	วิธีการตรวจประเมิน และเกณฑ์ตัดสิน	คะแนนขั้นต่ำ ที่ถือว่าผ่าน ข้อกำหนด	สิ่งที่พบจากการตรวจประเมิน	ผลการตรวจ ประเมิน			หมายเหตุ
					คะแนน ที่ได้	C	NC	
		2) ไม่ได้เก็บรักษาบันทึกข้อมูลการปฏิบัติงาน หรือเก็บรักษาบันทึกไว้น้อยกว่าเวลาที่กำหนด ถือว่าไม่ผ่าน (NC)						
4.1.3	การฝึกอบรม							
	<p>เกษตรกร กลุ่มเกษตรกรหรือพันธมิตรทางธุรกิจ มีการปฏิบัติ ดังนี้</p> <p>1) ประเมินความต้องการของเกษตรกรในเรื่องการฝึกอบรม ข้อมูลและการสนับสนุนสำหรับการปฏิบัติตามข้อกำหนดทั้งหมดในมาตรฐานนี้</p> <p>2) ให้เกษตรกรได้รับการฝึกอบรม ข้อมูล และการสนับสนุนที่ต้องการจากผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ในมาตรฐานนี้หรือเกษตรกรอาจมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้อมูลกับเกษตรกรอื่นหรือภายในองค์กรเกษตรกร;</p> <p>3) นำเนื้อหาในมาตรฐานนี้ไปปฏิบัติ</p> <p>ในช่วงเวลา 5 ปี ที่ผ่านมา เกษตรกร กลุ่มเกษตรกร หรือผู้ประกอบการแสดงหลักฐานให้เห็นว่าได้ปฏิบัติตามข้อกำหนด</p>	<p>สัมภาษณ์เกษตรกรหรือกลุ่มเกษตรกรเกี่ยวกับการฝึกอบรมว่าได้มีการประเมินความต้องการหรือความจำเป็นในการฝึกอบรมหรือไม่ และการให้ข้อมูลหรือการสนับสนุนสำหรับการปฏิบัติตามมาตรฐานหรือไม่อย่างไร</p> <p>ตรวจบันทึกการฝึกอบรมในรอบ 5 ปีที่ผ่านมา</p> <p>พิจารณาการให้คะแนน ดังนี้</p> <p>1) มีการประเมินความจำเป็นในการได้รับการฝึกอบรม ข้อมูล และการสนับสนุนการปฏิบัติตามข้อกำหนด เกษตรกรได้รับข้อมูล การฝึกอบรม และการสนับสนุนที่จำเป็นจากผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ใน มกษ. และเกษตรกรนำเนื้อหาในมาตรฐานนี้ไปปฏิบัติ ได้ 3 คะแนน</p>	1					

ข้อ	ข้อกำหนด	วิธีการตรวจประเมิน และเกณฑ์ตัดสิน	คะแนนขั้นต่ำ ที่ถือว่าผ่าน ข้อกำหนด	สิ่งที่พบจากการตรวจประเมิน	ผลการตรวจ ประเมิน			หมายเหตุ
					คะแนน ที่ได้	C	NC	
		<p>2) มีการประเมินความจำเป็นในการได้รับการฝึกอบรม ข้อมูล และการสนับสนุนการปฏิบัติตามข้อกำหนดเกษตรกรได้รับการฝึกอบรมที่จำเป็น (ไม่ใช่ผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ใน มกษ.) และเกษตรกรนำเนื้อหาในมาตรฐานนี้ไปปฏิบัติ ได้ 2 คะแนน</p> <p>3) มีการประเมินความจำเป็นในการได้รับ การฝึกอบรม ข้อมูล และการสนับสนุนการปฏิบัติตามข้อกำหนด และเกษตรกรได้รับการฝึกอบรมที่จำเป็น ได้ 1 คะแนน</p> <p>4) ไม่มีการประเมินความจำเป็นในการได้รับการฝึกอบรม ข้อมูล และการสนับสนุนสำหรับการปฏิบัติตามข้อกำหนด ได้ 0 คะแนน</p> 						
4.2 การเตรียมการก่อนปลูก								
4.2.1	ความปลอดภัยด้านอาหาร: โลหะหนัก							
	พื้นที่ปลูกข้าวไม่มีความเสี่ยงการปนเปื้อนโลหะหนักในสินค้าข้าวซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อคุณภาพดินและน้ำ โดยเกษตรกร กลุ่มเกษตรกร หรือพันธมิตร	ตรวจผลการประเมินความเสี่ยงการปนเปื้อนโลหะหนักตามแบบประเมินความเสี่ยงในตารางส่วนที่ 1	2					

ข้อ	ข้อกำหนด	วิธีการตรวจประเมิน และเกณฑ์ตัดสิน	คะแนนขั้นต่ำ ที่ถือว่าผ่าน ข้อกำหนด	สิ่งที่พบจากการตรวจประเมิน	ผลการตรวจ ประเมิน			หมายเหตุ
					คะแนน ที่ได้	C	NC	
	<p>ทางธุรกิจควรมีการประเมินความเสี่ยงของการปนเปื้อนในดินตามแบบประเมินความเสี่ยงในภาคผนวก ก ส่วนที่ 1</p> <p>กรณีมีความเสี่ยง ให้วิเคราะห์ปริมาณโลหะหนักในดิน เช่น สารหนู แคดเมียม ตะกั่ว โครเมียม โปรท หากตรวจพบปริมาณการปนเปื้อนของโลหะหนักในดินสูงเกินกว่าค่ามาตรฐาน ต้องมีมาตรการแก้ไข โดยผลการวิเคราะห์ต้องมีอายุไม่เกิน 5 ปี</p> <p>กรณีพบการปนเปื้อนโลหะหนักในดิน ต้องไม่พบการปนเปื้อนโลหะหนักในเมล็ดข้าว ซึ่งเป็นไปตามข้อกำหนดในประกาศกระทรวงสาธารณสุข (ฉบับที่ 414) พ.ศ. 2563 ออกตามความในพระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. 2522 เรื่องมาตรฐานอาหารที่มีสารปนเปื้อนและที่แก้ไขเพิ่มเติม และให้เก็บหลักฐานไว้เพื่อแสดงว่าข้าวปลอดภัยจากโลหะหนัก ทั้งนี้ ผลการวิเคราะห์นั้นต้องมีอายุไม่เกิน 5 ปี</p>	<p>ภาคผนวก ก ของ มกษ.4408 และผลการวิเคราะห์ (กรณีมีความเสี่ยง)</p> <p>พิจารณาการให้คะแนน ดังนี้</p> <p>1) มีหลักฐาน (อายุไม่เกิน 5 ปี) ที่พิสูจน์ได้ว่าเมล็ดข้าวปลอดภัยจากโลหะหนัก ได้ 3 คะแนน</p> <p>2) มีหลักฐาน (อายุไม่เกิน 5 ปี) โดยการวิเคราะห์ดินของกลุ่มหรือจากแหล่งภายนอกที่เชื่อถือได้) ที่พิสูจน์ได้ว่าระดับของโลหะหนักที่พบในดินหรือชุดดินของกลุ่มหรือเขตพื้นที่ไม่เกินค่ามาตรฐานที่กำหนด ได้ 3 คะแนน</p> <p>3) ผลการประเมินความเสี่ยงของกลุ่ม (อายุไม่เกิน 5 ปี) ไม่พบความเสี่ยงจากการปนเปื้อนโลหะหนักในดิน (ตามแบบประเมินความเสี่ยงในตารางส่วนที่ 1 ภาคผนวก ก ของ มกษ.4408) ได้ 2 คะแนน</p> <p>4) กรณีผลการประเมินความเสี่ยงของกลุ่ม (อายุไม่เกิน 5 ปี) พบว่ามีความเสี่ยง ต้องมีผลการวิเคราะห์ดิน (อายุไม่เกิน 5 ปี) หากตรวจพบการปนเปื้อนของโลหะหนักในดินสูง</p>						

ข้อ	ข้อกำหนด	วิธีการตรวจประเมิน และเกณฑ์ตัดสิน	คะแนนขั้นต่ำ ที่ถือว่าผ่าน ข้อกำหนด	สิ่งที่พบจากการตรวจประเมิน	ผลการตรวจ ประเมิน			หมายเหตุ
					คะแนน ที่ได้	C	NC	
		เกินค่ามาตรฐาน ต้องมีมาตรการแก้ไข ได้ 1 คะแนน 5) ไม่เป็นไปตามวิธีการตรวจ ประเมินรายการที่ 1) ถึง 4) ข้างต้น ได้ 0 คะแนน หมายเหตุ: ในการวิเคราะห์โลหะหนัก ในสินค้าข้าว ให้วิเคราะห์ในข้าวกล้อง หรือข้าวขาว แล้วแต่กรณี 						
4.2.2	ความเค็มของดิน							
	เกษตรกร กลุ่มเกษตรกร หรือ พันธมิตรทางธุรกิจมีการประเมินความ เสี่ยงของความเค็มของดิน ตามแบบ ประเมินความเสี่ยงในภาคผนวก ก ส่วนที่ 2 หากผลการประเมินพบว่ามีความเสี่ยงต้อง วิเคราะห์ความเค็มของดินและน้ำในแปลง นา โดยดินควรมีค่าความเค็มไม่เกิน 3 dS/m และน้ำมีค่าความเค็มไม่เกิน 5 g/L กรณีที่ผลวิเคราะห์เกินค่าที่กำหนดต้องมี มาตรการในการลดหรือปรับตัว เช่น 1) ใช้พันธุ์ข้าวที่ทนต่อดินเค็ม	ตรวจเอกสารผลการประเมินความ เสี่ยงของค่าความเค็มของดินและน้ำ ตามแบบประเมินความเสี่ยงในตาราง ส่วนที่ 2 ภาคผนวก ก ของ มกษ.4408 และผลการวิเคราะห์ (กรณีมีความเสี่ยง) พิจารณาการให้คะแนน ดังนี้ 1) มีผลประเมินความเสี่ยง (อายุ ไม่เกิน 3 ปี) ไม่พบดินเค็มหรือไม่พบ ความเสี่ยงจากดินเค็มของกลุ่มหรือ เขตพื้นที่ หรือมีค่าความเค็มอยู่ใน ระดับที่ยอมรับได้ (เช่น ไม่เกิน 3	1					

ข้อ	ข้อกำหนด	วิธีการตรวจประเมิน และเกณฑ์ตัดสิน	คะแนนขั้นต่ำ ที่ถือว่าผ่าน ข้อกำหนด	สิ่งที่พบจากการตรวจประเมิน	ผลการตรวจ ประเมิน			หมายเหตุ	
					คะแนน ที่ได้	C	NC		
	<p>2) ตรวจสอบติดตามระดับความเค็มของน้ำในแปลงนา โดยมีผลวิเคราะห์ไม่เกิน 3 ปี</p> <p>3) จัดการให้แปลงนามีน้ำเพื่อเพิ่มการชะล้างและลดความเค็มของหน้าดิน</p> <p>4) จัดการนำน้ำเข้า-ออกจากแปลงนาในปริมาณและระยะเวลาที่เหมาะสมเพื่อลดความเค็ม</p> <p>ทั้งนี้ สามารถขอคำแนะนำเกี่ยวกับมาตรการจัดการความเสี่ยงของความเค็มในดินและน้ำจากผู้เชี่ยวชาญและดำเนินการตามคำแนะนำดังกล่าว</p>	<p>dS/m ในดิน และไม่เกิน 5 g/L ในน้ำ)</p> <p>ได้ 3 คะแนน</p> <p>2) มีผลประเมินความเสี่ยง (อายุไม่เกิน 3 ปี) พบว่าดินเค็มหรือมีความเสี่ยงจากดินเค็ม และมีมาตรการในการลดหรือปรับแก้ไขที่มีประสิทธิภาพ (เช่น ปริมาณผลผลิตไม่แตกต่างกับพื้นที่ที่ไม่ได้รับผลกระทบจากดินเค็ม) ได้ 2 คะแนน</p> <p>3) มีผลประเมินความเสี่ยง (อายุไม่เกิน 3 ปี) พบว่าดินเค็มหรือมีความเสี่ยงจากดินเค็มและมีมาตรการในการลดหรือปรับแก้ไข ได้ 1 คะแนน</p> <p>4) ไม่เป็นไปตามวิธีการตรวจประเมินรายการที่ 1) ถึง 3) ข้างต้น ได้ 0 คะแนน</p> 							
4.2.3	การเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินและความหลากหลายทางชีวภาพ								
	พื้นที่ปลูกข้าวต้องไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมตามข้อกำหนดของกฎหมายที่เกี่ยวข้อง รวมถึงระเบียบปฏิบัติที่หน่วยราชการกำหนด และต้องไม่เป็นพื้นที่ที่ควรค่าแก่การอนุรักษ์ เช่น	ตรวจหลักฐานที่แสดงได้ว่าไม่มี การเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม	2						

ข้อ	ข้อกำหนด	วิธีการตรวจประเมิน และเกณฑ์ตัดสิน	คะแนนขั้นต่ำ ที่ถือว่าผ่าน ข้อกำหนด	สิ่งที่พบจากการตรวจประเมิน	ผลการตรวจ ประเมิน			หมายเหตุ
					คะแนน ที่ได้	C	NC	
	<p>พื้นที่ชุ่มน้ำ พื้นที่ต้นน้ำ พื้นที่ป่า ทั้งนี้ ในกิจกรรมการปลูกข้าว เกษตรกรหรือกลุ่มเกษตรกร ควรปฏิบัติ ดังนี้</p> <p>1) มีการอนุรักษ์ และเสริมองค์ประกอบความหลากหลายทางชีวภาพที่จำเพาะต่อพื้นที่ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่</p> <ul style="list-style-type: none"> - มีที่อาศัยหรือหลบภัยของศัตรูธรรมชาติในบริเวณแปลงนา - ทำคันทนา - อนุรักษ์และเสริมองค์ประกอบของความหลากหลายทางชีวภาพในบริเวณที่ไม่มีกิจกรรมการปลูกข้าว - รักษาและเพิ่มชนิดพันธุ์พืช และศัตรูธรรมชาติที่เป็นประโยชน์ และพืชอาศัยของแมลงศัตรูธรรมชาติที่เป็นประโยชน์ - ปลูกพืชทดแทนพืชในบริเวณรอบแปลงนาที่เก็บเกี่ยวหรือตัดออกไป <p>2) มีการรักษาและส่งเสริมให้การบริการและประโยชน์จากระบบนิเวศหรืออย่างใดอย่างหนึ่ง</p>	<p>ตรวจการปฏิบัติของเกษตรกรว่า มีการรักษาหรือส่งเสริมทั้งองค์ประกอบความหลากหลายทางชีวภาพที่จำเพาะต่อพื้นที่ที่เกี่ยวข้องและการให้บริการบริการและประโยชน์จากระบบนิเวศ</p> <p>พิจารณาการให้คะแนน ดังนี้</p> <p>1) ไม่มีการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินและการปฏิบัติในการเพาะปลูกยังรักษาหรือส่งเสริมทั้งองค์ประกอบความหลากหลายทางชีวภาพที่จำเพาะต่อพื้นที่ที่เกี่ยวข้องและการให้บริการบริการและประโยชน์จากระบบนิเวศ ได้ 3 คะแนน</p> <p>2) ไม่มีการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินและการปฏิบัติในการเพาะปลูกยังรักษาหรือส่งเสริมองค์ประกอบความหลากหลายทางชีวภาพที่ปฏิบัติจำเพาะต่อพื้นที่ที่เกี่ยวข้อง ได้ 2 คะแนน</p> <p>3) มีการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ได้ 0 คะแนน</p> 						

ข้อ	ข้อกำหนด	วิธีการตรวจประเมิน และเกณฑ์ตัดสิน	คะแนนขั้นต่ำ ที่ถือว่าผ่าน ข้อกำหนด	สิ่งที่พบจากการตรวจประเมิน	ผลการตรวจ ประเมิน			หมายเหตุ
					คะแนน ที่ได้	C	NC	
4.2.4	ชนิดพันธุ์ต่างถิ่นรุกราน							
	<p>ไม่นำชนิดพันธุ์พืชหรือสัตว์ต่างถิ่นรุกรานเข้ามาสู่แปลงนา (ชนิดพันธุ์ต่างถิ่นรุกรานตามข้อกำหนดนี้ครอบคลุมชนิดพันธุ์พืชหรือสัตว์ที่ไม่ได้อยู่อาศัยในท้องถิ่นโดยมีการตั้งใจนำเข้ามานในพื้นที่แปลงนาหลังจากปี พุทธศักราช 2552</p> <p>กรณีมีชนิดพันธุ์ต่างถิ่นรุกรานหรืออยู่ในแหล่งที่มีชนิดพันธุ์ต่างถิ่นรุกรานเกษตรกรหรือกลุ่มเกษตรกรต้องมีการจัดการเพื่อจำกัดชนิดพันธุ์ต่างถิ่นรุกรานและมีการปกป้องชนิดพันธุ์ท้องถิ่น</p>	<p>ตรวจบันทึกเกี่ยวกับการจัดการศัตรูพืช</p> <p>สัมภาษณ์ผู้ปฏิบัติงานว่าได้มีการนำชนิดพันธุ์พืชหรือสัตว์ต่างถิ่นรุกรานเข้ามาสู่แปลงนาหรือไม่</p> <p>ตรวจพินิจแปลงนาว่ามีชนิดพันธุ์พืชหรือสัตว์ต่างถิ่นรุกรานเข้ามาสู่แปลงนาหรือไม่</p> <p>พิจารณาการให้คะแนน ดังนี้</p> <p>1) กรณีไม่มีการนำพันธุ์พืชหรือสัตว์ต่างถิ่นรุกรานเข้ามาสู่แปลงนาโดยมีการตั้งใจหลังจากปี พ.ศ. 2552 ได้ 3 คะแนน</p> <p>2) กรณีมีชนิดพันธุ์ต่างถิ่นรุกรานหรืออยู่ในแหล่งที่มีชนิดพันธุ์ต่างถิ่นรุกราน และเกษตรกรหรือกลุ่มเกษตรกรมีการจัดการเพื่อจำกัดชนิดพันธุ์ต่างถิ่นรุกรานและมีการปกป้องชนิดพันธุ์ท้องถิ่น ได้ 1 คะแนน</p> <p>3) กรณีมีการนำพันธุ์พืชหรือสัตว์ต่างถิ่นรุกรานเข้ามาสู่แปลงนาโดย</p>	3					

ข้อ	ข้อกำหนด	วิธีการตรวจประเมิน และเกณฑ์ตัดสิน	คะแนนขั้นต่ำ ที่ถือว่าผ่าน ข้อกำหนด	สิ่งที่พบจากการตรวจประเมิน	ผลการตรวจ ประเมิน			หมายเหตุ
					คะแนน ที่ได้	C	NC	
		เจตนาหลังจากปี พ.ศ. 2552 และไม่มี การจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ ได้ 0 คะแนน 						
4.2.5	การปรับระดับ							
	เกษตรกรหรือกลุ่มเกษตรกรปฏิบัติตาม ระบบที่ใช้กับพื้นที่เพาะปลูก ซึ่งแบ่งเป็น 3 ระบบ ดังนี้	ตรวจสอบพื้นที่เพาะปลูกว่าเป็น กรณีทำนาในพื้นที่ราบ หรือที่ราบของ แต่ละชั้นบันได (terraces) หรือทำนา ในพื้นที่ลาดเอียงและไม่ทำเป็นชั้นบันได หรือทำนาในพื้นที่ดอนที่ไม่มีระบบ ชลประทาน และพิจารณาตามกรณี						
	4.2.5.1 กรณีทำนาในพื้นที่ราบหรือที่ ราบของแต่ละชั้นบันได (terraces) ต้อง มีการปรับระดับ ดังนี้ 1) กรณีปรับระดับพื้นที่ด้วย ระบบเลเซอร์ (laser land leveling) ต้องปรับระดับพื้นที่ให้มีความลาดชัน อย่างเหมาะสมกับสภาพพื้นที่ 2) กรณีไม่ใช้การปรับระดับด้วย ระบบเลเซอร์ ให้ตรวจประเมินด้วยสายตา ว่าไม่มีบริเวณที่สูงหรือต่ำเมื่อปล่อยน้ำเข้า	สัมภาษณ์ ผู้ขอการรับรองหรือ ผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับวิธีการปรับระดับพื้นที่ ตรวจพินิจการปรับระดับพื้นที่ปลูก ตรวจบันทึกการปรับระดับพื้นที่ (ถ้ามี) พิจารณาการให้คะแนน ดังนี้ 1) มีการปรับระดับพื้นที่แปลงนา ด้วยระบบเลเซอร์ ให้มีความลาดชัน อย่างเหมาะสมกับสภาพพื้นที่ (ไม่เกิน 1/1000) ได้ 3 คะแนน	2					

ข้อ	ข้อกำหนด	วิธีการตรวจประเมิน และเกณฑ์ตัดสิน	คะแนนขั้นต่ำ ที่ถือว่าผ่าน ข้อกำหนด	สิ่งที่พบจากการตรวจประเมิน	ผลการตรวจ ประเมิน			หมายเหตุ
					คะแนน ที่ได้	C	NC	
	แปลงนา และมีความสม่ำเสมอของความ สูงของต้นข้าวเมื่อปลูกข้าวแล้ว	<p>2) มีการปรับระดับพื้นที่แปลงนา จนไม่มีบริเวณที่สูงหรือต่ำเมื่อตรวจ ประเมินด้วยสายตา ได้ 2 คะแนน</p> <p>3) ไม่มีการปรับระดับพื้นที่แปลงนา ได้ 0 คะแนน</p> 						
	<p>4.2.5.2 กรณีทำนาในพื้นที่ลาดเอียงและ ไม่ทำเป็นขั้นบันได ไม่ต้องปรับระดับพื้นที่ แต่ควรปฏิบัติ ดังนี้</p> <p>1) ใช้วิธีทางกายภาพเพื่ออนุรักษ์ ดิน (เช่น การปลูกข้าวขวางแนวลาดเอียง (contour farming) การทำแนวป้องกัน การกัดเซาะของดิน) หรือ</p> <p>2) ใช้วิธีทางเขตกรรมเพื่ออนุรักษ์ ดิน (เช่น การปลูกพืชคลุมดินโดยไม่ใช้ พืชต่างถิ่นรุกรานการใช้วัสดุคลุมดิน)</p>	<p>สัมภาษณ์ ผู้ขอการรับรองหรือ ผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับวิธีการอนุรักษ์ดิน</p> <p>ตรวจพินิจหรือตรวจวิธีการปฏิบัติงาน ในการอนุรักษ์ดินในพื้นที่ปลูก</p> <p>พิจารณาการให้คะแนน ดังนี้</p> <p>1) ใช้ทั้งวิธีทางกายภาพและทาง เขตกรรม ได้ 3 คะแนน</p> <p>2) ใช้วิธีทางกายภาพเท่านั้น ได้ 2 คะแนน</p> <p>3) ไม่มีการปฏิบัติเพื่ออนุรักษ์ดิน ได้ 0 คะแนน</p> 	2					

ข้อ	ข้อกำหนด	วิธีการตรวจประเมิน และเกณฑ์ตัดสิน	คะแนนขั้นต่ำ ที่ถือว่าผ่าน ข้อกำหนด	สิ่งที่พบจากการตรวจประเมิน	ผลการตรวจ ประเมิน			หมายเหตุ
					คะแนน ที่ได้	C	NC	
	4.2.5.3 กรณีทำนาในพื้นที่ตอนที่ไม่มีระบบชลประทาน ไม่ต้องปรับระดับพื้นที่ แต่หากเป็นพื้นที่นาที่ลาดเอียงควรใช้วิธีทางกายภาพ เช่น การปลูกข้าวขวางแนวลาดเอียง หรือใช้วิธีทางเขตกรรม เช่น การใช้วัสดุคลุมดิน เพื่ออนุรักษ์ดิน	<p>สัมภาษณ์ผู้ขอการรับรองหรือผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับวิธีการอนุรักษ์ดิน</p> <p>ตรวจพินิจหรือตรวจวิธีการปฏิบัติงานในการอนุรักษ์ดินในพื้นที่ปลูก</p> <p>พิจารณาการให้คะแนน ดังนี้</p> <p>1) กรณีทำนาในพื้นที่ตอนที่ไม่มีระบบชลประทาน และพื้นที่นาไม่ลาดเอียง มีการปรับหรือไม่ปรับระดับพื้นที่ ได้ 3 คะแนน</p> <p>2) กรณีทำนาในพื้นที่ตอนที่ไม่มีระบบชลประทาน และเป็นพื้นที่นาลาดเอียง มีการใช้วิธีทางกายภาพหรือวิธีทางเขตกรรมเพื่ออนุรักษ์ดิน ได้ 3 คะแนน</p> <p>3) กรณีทำนาในพื้นที่ตอนที่ไม่มีระบบชลประทาน และเป็นพื้นที่นาลาดเอียง ไม่มีการปฏิบัติไม่ว่าจะเป็นวิธีทางกายภาพหรือวิธีทางเขตกรรมเพื่ออนุรักษ์ดิน ได้ 0 คะแนน</p> 	3					

ข้อ	ข้อกำหนด	วิธีการตรวจประเมิน และเกณฑ์ตัดสิน	คะแนนขั้นต่ำ ที่ถือว่าผ่าน ข้อกำหนด	สิ่งที่พบจากการตรวจประเมิน	ผลการตรวจ ประเมิน			หมายเหตุ
					คะแนน ที่ได้	C	NC	
4.2.6	เมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพ							
	<p>เกษตรกรเลือกใช้เมล็ดพันธุ์ข้าวที่มีคุณภาพ เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ โดยใช้เมล็ดพันธุ์ข้าวที่ได้จากกรณีใดกรณีหนึ่ง ดังนี้</p> <p>1) เมล็ดพันธุ์ข้าวชั้นพันธุ์จำหน่าย (certified seed) ซึ่งผ่านการรับรองตามมาตรฐานการผลิตเมล็ดพันธุ์</p> <p>2) เมล็ดพันธุ์ข้าวที่มีคุณภาพและได้ ตามข้อกำหนดของกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง เช่น ความบริสุทธิ์ของเมล็ด ปริมาณเมล็ดวัชพืช เปอร์เซ็นต์ความงอก การจัดเก็บในสถานที่ที่ปลอดภัย และมีการป้องกันรา</p> <p>3) เมล็ดพันธุ์ข้าวที่เก็บไว้ใช้เอง ซึ่งมีการกำจัดต้นข้าวพันธุ์ปนก่อนการเก็บเกี่ยว มีการเก็บรักษาอย่างปลอดภัย และทำความสะอาดแยกสิ่งเจือปน (รวมถึงพืชพันธุ์อื่น) และไม่ควรใช้ปลูกเกิน 3 ฤดูกาล</p> <p>ทั้งนี้ การเลือกเมล็ดพันธุ์แนะนำ ให้ใช้พันธุ์ข้าวที่ได้รับการรับรองพันธุ์จากทางราชการ หรือพันธุ์ข้าวที่ได้รับการ</p>	<p>สัมภาษณ์เกษตรกรเกี่ยวกับการเลือกใช้เมล็ดพันธุ์ แหล่งที่มา และหากมีการเก็บเมล็ดพันธุ์ไว้ใช้เอง มีการจัดการอย่างไร</p> <p>ตรวจบันทึกเกี่ยวกับการเลือกใช้เมล็ดพันธุ์</p> <p>พิจารณาการให้คะแนน ดังนี้</p> <p>1) เลือกใช้เมล็ดพันธุ์ข้าวชั้นพันธุ์จำหน่ายซึ่งผ่านการรับรองตามมาตรฐานการผลิตเมล็ดพันธุ์และเหมาะสมกับสภาพพื้นที่ ได้ 3 คะแนน</p> <p>2) เลือกใช้เมล็ดพันธุ์ข้าวที่มีคุณภาพและได้ตามข้อกำหนดของกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง เช่น ความบริสุทธิ์ของเมล็ด ปริมาณเมล็ดวัชพืช เปอร์เซ็นต์ความงอก การจัดเก็บในสถานที่ที่ปลอดภัย และมีการป้องกันรา ได้ 3 คะแนน</p> <p>3) เลือกใช้ เมล็ดพันธุ์ข้าวที่เก็บไว้ใช้เอง ซึ่งมีการกำจัดต้นข้าวพันธุ์ปนก่อนการเก็บเกี่ยว มีการเก็บรักษาอย่างปลอดภัย และทำความสะอาด</p>	2					

ข้อ	ข้อกำหนด	วิธีการตรวจประเมิน และเกณฑ์ตัดสิน	คะแนนขั้นต่ำ ที่ถือว่าผ่าน ข้อกำหนด	สิ่งที่พบจากการตรวจประเมิน	ผลการตรวจ ประเมิน			หมายเหตุ
					คะแนน ที่ได้	C	NC	
	อนุญาตจากผู้ทรงสิทธิ์ หรือพันธุ์พื้นเมือง ที่ชุมชนอนุรักษ์ไว้ใช้เอง หมายเหตุ: “เมล็ดพันธุ์คัด” “เมล็ดพันธุ์ หลัก” “เมล็ดพันธุ์ขยาย” มีคุณภาพสูง กว่าเมล็ดพันธุ์จำหน่าย ซึ่งใช้สำหรับเพิ่ม ปริมาณการผลิตเพื่อจำหน่ายให้ เกษตรกรใช้เป็นพันธุ์ปลูกตามมาตรฐาน การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว ส่งผลให้สามารถ นำ “เมล็ดพันธุ์คัด” “เมล็ดพันธุ์หลัก” “เมล็ดพันธุ์ขยาย” มาปลูกได้	แยกสิ่งเจือปน (รวมถึงพืชพันธุ์อื่น) และใช้ปลูกไม่เกิน 3 ฤดูปลูก ได้ 2 คะแนน 4) เลือกใช้เมล็ดพันธุ์ที่: - ไม่จัดเป็นเมล็ดพันธุ์ข้าว ชั้นพันธุ์จำหน่าย หรือไม่มี คุณภาพเทียบเท่าเมล็ดพันธุ์ ชั้นพันธุ์จำหน่าย - ไม่มีการควบคุมคุณภาพ - เก็บไว้ใช้เองที่ไม่มีการควบคุม คุณภาพ - เก็บไว้ใช้เองเกิน 3 ฤดูปลูก ได้ 0 คะแนน	2					
4.3 การใช้น้ำ								
4.3.1	การจัดการน้ำ							
		ตรวจสอบพื้นที่เพาะปลูกว่าเป็น ระบบการผลิตที่อยู่ในเขตนํ้าฝน หรือ เขตชลประทาน-พื้นที่ลุ่ม หรือเขต						

² สัญลักษณ์ แสดงให้เห็นว่า ข้อกำหนดนี้เกษตรกรเป็นผู้รับผิดชอบติดตามการดำเนินการและการคงไว้ซึ่งหลักฐานที่แสดงระดับความสอดคล้อง ทั้งนี้ การทวนสอบระดับความสอดคล้องจะดำเนินการในระดับฟาร์ม

ข้อ	ข้อกำหนด	วิธีการตรวจประเมิน และเกณฑ์ตัดสิน	คะแนนขั้นต่ำ ที่ถือว่าผ่าน ข้อกำหนด	สิ่งที่พบจากการตรวจประเมิน	ผลการตรวจ ประเมิน			หมายเหตุ
					คะแนน ที่ได้	C	NC	
		ชลประทาน-พื้นที่ดอน และพิจารณา ตามระบบการผลิต						
	<p>4.3.1.1 ระบบการผลิตในเขตน้าฝน กรณีแปลงนาอยู่ในเขตน้าฝน ให้ เกษตรกรรปฏิบัติตามมาตรการเพิ่ม ประสิทธิภาพการใช้และการจัดการน้า ดังนี้</p> <p>1) เริ่มเพาะปลูกในช่วงเวลาที่ เหมาะสมมีฝนตกสม่ำเสมอตามสภาพ ภูมิอากาศท้องถิ่น</p> <p>2) ใช้วิธีปลูกแบบใช้เมล็ดหรือใช้ ต้นกล้าโดยทำเทือกอย่างมีประสิทธิภาพ และมีค้ันนาที่แข็งแรงเพื่อกักเก็บน้าได้</p> <p>3) ใช้พันธุ์ข้าวที่เหมาะสมกับ สภาพท้องถิ่น เช่น พันธุ์ข้าวอายุสั้น หรือ อายุยาว</p> <p>4) มีแหล่งเก็บน้าฝนในพื้นที่เพื่อใช้ เป็นน้าสํารอง</p>	<p>สัมภาษณ์ผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับ การจัดการน้า ช่วงเวลาและวิธีการปลูก</p> <p>ตรวจปฏิทินและบันทึกการ เพาะปลูก</p> <p>ตรวจพินิจแปลงนา</p> <p>พิจารณาการให้คะแนน ดังนี้</p> <p>1) ปฏิบัติตามรายการที่ 1) ถึง 4) ของข้อกำหนด 4.3.1.1 ใน มกษ. ได้ 3 คะแนน</p> <p>2) ปฏิบัติตามรายการที่ 1), 2), และ 3) ของข้อกำหนด 4.3.1.1 ใน มกษ. เท่านั้น ได้ 2 คะแนน</p> <p>3) ไม่เป็นไปตามวิธีการตรวจ ประเมินรายการที่ 1) และ 2) ข้างต้น ได้ 0 คะแนน</p> 	2					
	4.3.1.2 ระบบการผลิตในเขตชลประทาน- พื้นที่ลุ่ม	สัมภาษณ์ผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับ การจัดการน้า ช่วงเวลาและวิธีการปลูก	1					

ข้อ	ข้อกำหนด	วิธีการตรวจประเมิน และเกณฑ์ตัดสิน	คะแนนขั้นต่ำ ที่ถือว่าผ่าน ข้อกำหนด	สิ่งที่พบจากการตรวจประเมิน	ผลการตรวจ ประเมิน			หมายเหตุ
					คะแนน ที่ได้	C	NC	
	<p>กรณีแปลงนาเป็นพื้นที่ลุ่มในเขตชลประทานที่มีสภาพน้ำท่วมขังอยู่เสมอหรือมีน้ำท่วมซ้ำซากเป็นประจำทุกปี ให้เกษตรกรปฏิบัติตามมาตรการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้และจัดการน้ำ ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ปรับปฏิทินการเพาะปลูกข้าวเพื่อหลีกเลี่ยงความเสียหายจากข้าวจมน้ำในช่วงเวลาที่คาดว่าจะเกิดน้ำท่วม 2) ปลอยให้แปลงนามีดินแห้งต่อเนื่องนาน 7 วัน อย่างน้อย 1 ครั้งต่อฤดูปลูก (หากสามารถดำเนินการได้) 3) ปรับระดับพื้นที่ให้สม่ำเสมอเพื่อให้มีการระบายน้ำได้ 4) ใช้พันธุ์ข้าวที่ทนน้ำท่วม 	<p>ตรวจปฏิทินและบันทึกการเพาะปลูก</p> <p>ตรวจพินิจแปลงนา</p> <p>พิจารณาการให้คะแนน ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ปฏิบัติตามรายการที่กำหนดใน มกษ. รายการที่ 1) และสองรายการใดๆ ตามรายการที่ 2) ถึง 4) ของข้อกำหนด 4.3.1.2 ใน มกษ. ได้ 3 คะแนน 2) ปฏิบัติตามรายการที่ 1) และรายการใดรายการหนึ่งตามรายการที่ 2) ถึง 4) ของข้อกำหนด 4.3.1.2 ใน มกษ. ได้ 2 คะแนน 3) ปฏิบัติตามรายการที่ 1) ของข้อกำหนด 4.3.1.2 ใน มกษ. เท่านั้น ได้ 1 คะแนน 4) ไม่เป็นไปตามวิธีการตรวจประเมินรายการที่ 1) ถึง 3) ข้างต้น ได้ 0 คะแนน 						

ข้อ	ข้อกำหนด	วิธีการตรวจประเมิน และเกณฑ์ตัดสิน	คะแนนขั้นต่ำ ที่ถือว่าผ่าน ข้อกำหนด	สิ่งที่พบจากการตรวจประเมิน	ผลการตรวจ ประเมิน			หมายเหตุ
					คะแนน ที่ได้	C	NC	
	<p>4.3.1.3 ระบบการผลิตในเขตชลประทาน-พื้นที่ดอน</p> <p>กรณีแปลงนาเป็นพื้นที่ดอนในเขตชลประทาน ซึ่งพื้นที่มีลักษณะค่อนข้างสูง มีสภาพการขังน้ำน้อย ซึ่งพื้นที่จะแห้งได้ง่ายกว่าพื้นที่ลุ่ม ให้เกษตรกรปฏิบัติตามมาตรการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้และการจัดการน้ำ ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) โกลภิกหน้าดินตามสภาพพื้นที่ก่อนมีน้ำเข้าแปลงนา กรณีที่ดินอยู่ในสภาพแต่กระแหง 2) ปรับระดับพื้นที่ให้สม่ำเสมอและทำคันนาให้แข็งแรง 3) เลือกปลูกข้าวพันธุ์อายุสั้นที่มีศักยภาพการให้ผลผลิตใกล้เคียงกับข้าวพันธุ์อายุปานกลาง 4) ปลูกภายใน 1 สัปดาห์หลังจากเตรียมดินและทำเทือกเสร็จ ไม่ว่าจะปลูกโดยใช้เมล็ดหรือต้นกล้า 5) จัดการน้ำโดยการทำนาแบบเปียกสลับแห้ง (คำแนะนำเทคนิคการจัดการน้ำแบบเปียกสลับแห้งในภาคผนวก ค ของ มกษ. 4408) 	<p>สัมภาษณ์ผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการน้ำ ช่วงเวลาและวิธีการปลูก</p> <p>ตรวจปฏิบัติและบันทึกการเพาะปลูก</p> <p>ตรวจพินิจแปลงนา</p> <p>พิจารณาการให้คะแนน ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ปฏิบัติตามรายการที่ 1) ถึง 6) ของข้อกำหนด 4.3.1.3 ใน มกษ. ได้ 6 คะแนน 2) ปฏิบัติตามรายการที่ 2), 4), 5) และ 6) ของข้อกำหนด 4.3.1.3 ใน มกษ. เท่านั้น ได้ 2 คะแนน 3) ปฏิบัติตามรายการที่ 2) และ 5) ของข้อกำหนด 4.3.1.3 ใน มกษ. เท่านั้น ได้ 1 คะแนน 4) ไม่เป็นไปตามวิธีการตรวจประเมินรายการที่ 1) ถึง 3) ข้างต้น ได้ 0 คะแนน 	1					

ข้อ	ข้อกำหนด	วิธีการตรวจประเมิน และเกณฑ์ตัดสิน	คะแนนขั้นต่ำ ที่ถือว่าผ่าน ข้อกำหนด	สิ่งที่พบจากการตรวจประเมิน	ผลการตรวจ ประเมิน			หมายเหตุ
					คะแนน ที่ได้	C	NC	
	6) ไม่ปล่อยน้ำเข้าแปลงนาอย่างน้อย 10 ถึง 15 วัน ก่อนการเก็บเกี่ยว							
4.3.2	ระบบชลประทานระดับชุมชน							
	<p>กรณีแปลงนาที่อยู่ในพื้นที่ชลประทาน ให้เกษตรกรหรือกลุ่มเกษตรกรมีการวางแผนการจัดการน้ำระดับชุมชนที่ดี โดยปฏิบัติ ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) มีส่วนร่วมตัดสินใจในการจัดการน้ำชลประทานของผู้มีส่วนได้เสีย 2) มีคลองส่งน้ำเข้า-ออกอย่างเพียงพอ 3) มีคันคลองส่งน้ำที่ไม่รั่วซึม 4) ถ้ามีประตูน้ำ ควรสามารถควบคุมการเข้า-ออกของน้ำได้ปกติ 	<p>กรณีแปลงนาอยู่ในพื้นที่เขตน้ำฝน (ไม่มีระบบชลประทาน) ให้เป็น n/a</p> <p>กรณีแปลงนาอยู่ในพื้นที่ที่มีระบบชลประทาน</p> <p>สัมภาษณ์ผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการวางแผนการจัดการน้ำของชุมชน และการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการจัดการน้ำชลประทาน</p> <p>ตรวจพินิจคลองส่งน้ำ สภาพของคันคลองและประตูน้ำ</p> <p>พิจารณาการให้คะแนน ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ปฏิบัติได้ครบทั้ง 4 รายการตามข้อกำหนด 4.3.2 ใน มกษ. ได้ 3 คะแนน 2) ปฏิบัติได้ 3 รายการใด ๆ ของข้อกำหนด 4.3.2 ใน มกษ. ได้ 3 รายการ เท่านั้น ได้ 2 คะแนน 	2					

ข้อ	ข้อกำหนด	วิธีการตรวจประเมิน และเกณฑ์ตัดสิน	คะแนนขั้นต่ำ ที่ถือว่าผ่าน ข้อกำหนด	สิ่งที่พบจากการตรวจประเมิน	ผลการตรวจ ประเมิน			หมายเหตุ
					คะแนน ที่ได้	C	NC	
		3) ไม่เป็นไปตามวิธีการตรวจ ประเมินรายการที่ 1) และ 2) ข้างต้น ได้ 0 คะแนน 						
4.3.3	คุณภาพของน้ำที่นำเข้ามาในนาข้าว							
	<p>น้ำที่เกษตรกรหรือกลุ่มเกษตรกร นำเข้ามาใช้ในนาข้าวมาจากแหล่งน้ำที่มี ความสะอาด ไม่อยู่ในสภาพแวดล้อมที่ อาจก่อให้เกิดความเสี่ยงต่อการปนเปื้อน ทางชีวภาพ โลหะหนัก และความเค็ม รวมถึงมีการประเมินความเสี่ยงการ ปนเปื้อนในน้ำตามแบบประเมินความ เสี่ยงในภาคผนวก ก ส่วนที่ 1 และส่วนที่ 2 (ยกเว้นระบบการผลิตในเขตน้ำฝน)</p> <p>กรณีมีความเสี่ยงในการปนเปื้อน ควรตรวจวิเคราะห์สารปนเปื้อนและต้อง มีมาตรการแก้ไข เช่น ใช้ระบบการบำบัด ปลูกพันธุ์ข้าวที่ทนต่อสภาพความเค็ม ทั้งนี้ ข้อมูลการประเมินความเสี่ยงและ ผลการวิเคราะห์สามารถทำได้ทั้งใน ระดับกลุ่มหรือระดับบุคคล โดยผลการ ประเมินและผลวิเคราะห์สารปนเปื้อน ต้องมีอายุไม่เกิน 3 ปี</p>	<p>กรณีแปลงนาอยู่ในพื้นที่เขตน้ำฝน (ไม่มีระบบชลประทาน) ให้เป็น n/a</p> <p>กรณีแปลงนาอยู่ในพื้นที่ที่มี ระบบชลประทาน</p> <p>สัมภาษณ์ผู้ขอการรับรองหรือ ผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับความเข้าใจถึง การประเมินความเสี่ยงคุณภาพน้ำ ที่นำมาใช้ในนาข้าว</p> <p>ตรวจเอกสารผลการประเมินความ เสี่ยงการปนเปื้อนในน้ำตามแบบประเมิน ความเสี่ยงในตารางส่วนที่ 1 และส่วนที่ 2 ของภาคผนวก ก ใน มกษ. และผล การวิเคราะห์ (กรณีมีความเสี่ยง)</p> <p>พิจารณาการให้คะแนน ดังนี้</p>	1					

ข้อ	ข้อกำหนด	วิธีการตรวจประเมิน และเกณฑ์ตัดสิน	คะแนนขั้นต่ำ ที่ถือว่าผ่าน ข้อกำหนด	สิ่งที่พบจากการตรวจประเมิน	ผลการตรวจ ประเมิน			หมายเหตุ
					คะแนน ที่ได้	C	NC	
	<p>หมายเหตุ: วิธีการวิเคราะห์คุณภาพของน้ำที่นำเข้ามาในนาข้าว ควรปฏิบัติ ดังนี้</p> <p>1) การวิเคราะห์กลุ่มตัวอย่างน้ำ ดำเนินการโดยห้องปฏิบัติการที่ได้มาตรฐาน แสดงผลการปนเปื้อนไม่เกินที่มาตรฐานระดับชาติหรือระดับภูมิภาค กำหนดไว้</p> <p>2) การประเมินความเสี่ยงของกลุ่มตัวอย่างน้ำไม่พบความเสี่ยงของการปนเปื้อนในน้ำ</p> <p>จุดตรวจวัดคุณภาพของน้ำที่นำเข้ามาในนาข้าว ควรปฏิบัติ ดังนี้</p> <p>1) กรณีไม่ได้ระบายน้ำไปรวมกับน้ำในคลองชลประทาน ควรทดสอบคุณภาพน้ำที่คลองชลประทานหลัก</p> <p>2) กรณีระบายน้ำไปรวมกับน้ำในคลองชลประทาน ควรทดสอบคุณภาพน้ำที่ท่อน้ำเข้าแปลงนาที่เกษตรกรหรือกลุ่มเกษตรกรใช้ (เช่น หลังจุดที่ระบายน้ำไปรวมกัน)</p>	<p>1) มีผลการประเมินความเสี่ยง (อายุไม่เกิน 3 ปี) ที่ยืนยันได้ว่าน้ำที่นำเข้ามาใช้ในนาข้าวมาจากแหล่งน้ำที่มีความสะอาด ได้ 3 คะแนน</p> <p>2) กรณีที่ผลการประเมินความเสี่ยงพบว่ามีความเสี่ยงในการปนเปื้อนในน้ำ ต้องมีมาตรการแก้ไขเพื่อลดโอกาสที่จะเกิดผลกระทบจากน้ำที่ปนเปื้อน ได้ 1 คะแนน</p> <p>3) ไม่เป็นไปตามวิธีการตรวจประเมินรายการที่ 1) และ 2) ข้างต้น ได้ 0 คะแนน</p>						
4.3.4	การขุดเจาะน้ำบาดาล							
	หากเกษตรกรหรือกลุ่มเกษตรกรมีการขุดเจาะน้ำบาดาลและสูบน้ำบาดาลต้องปฏิบัติ ดังนี้	กรณีแปลงนาอยู่ในพื้นที่เขตน้ำฝน (ไม่มีระบบชลประทาน) ให้เป็น n/a	3					

ข้อ	ข้อกำหนด	วิธีการตรวจประเมิน และเกณฑ์ตัดสิน	คะแนนขั้นต่ำ ที่ถือว่าผ่าน ข้อกำหนด	สิ่งที่พบจากการตรวจประเมิน	ผลการตรวจ ประเมิน			หมายเหตุ
					คะแนน ที่ได้	C	NC	
	<p>1) เป็นไปตามข้อกำหนดของกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการขุดเจาะน้ำบาดาล เพื่อให้เกิดการใช้น้ำบาดาลอย่างยั่งยืน</p> <p>2) เข้าร่วมในการจัดการลุ่มน้ำ และโครงการที่เกี่ยวข้องกับโครงสร้างพื้นฐานด้านน้ำบาดาลของชุมชน</p> <p>3) หลีกเลี่ยงการสูบน้ำไปใช้เกินกว่าศักยภาพของการเพิ่มของน้ำในลุ่มน้ำโดยธรรมชาติ และใช้น้ำอย่างสมดุล โดยไม่มีการแย่งน้ำใช้ตามข้อกำหนดของกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง</p> <p>4) ปฏิบัติตามนโยบายการอนุญาตการใช้น้ำบาดาลอย่างยั่งยืน และมีข้อมูลการขอรับคำแนะนำและปฏิบัติตามคำแนะนำจากกรมทรัพยากรน้ำบาดาลหรือหน่วยราชการที่รับผิดชอบในพื้นที่ และทำภายในระยะเวลาไม่เกิน 3 ปี</p>	<p>กรณีแปลงนาอยู่ในพื้นที่ที่มีระบบชลประทาน</p> <p>สัมภาษณ์ผู้ขอการรับรองหรือผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการดำเนินการขุดเจาะน้ำบาดาล และการนำน้ำบาดาลมาใช้</p> <p>ตรวจเอกสารหลักฐานว่าได้ปฏิบัติตามข้อกำหนดของกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการขุดเจาะน้ำบาดาล เพื่อให้เกิดการใช้น้ำบาดาลอย่างยั่งยืน</p> <p>ตรวจสอบว่ามีข้อมูลการขอรับคำแนะนำและปฏิบัติตามคำแนะนำจากกรมทรัพยากรน้ำบาดาลหรือหน่วยราชการที่รับผิดชอบในพื้นที่ และทำภายในระยะเวลาไม่เกิน 3 ปี</p> <p>พิจารณาการให้คะแนน ดังนี้</p> <p>1) มีการขุดเจาะน้ำบาดาลโดยปฏิบัติตามรายการที่ 1) ถึง 4) ของข้อกำหนด 4.3.4 ใน มกษ. ได้ 3 คะแนน</p> <p>2) ไม่เป็นไปตามวิธีการตรวจประเมินรายการที่ 1) ข้างต้น ได้ 0 คะแนน</p>						

ข้อ	ข้อกำหนด	วิธีการตรวจประเมิน และเกณฑ์ตัดสิน	คะแนนขั้นต่ำ ที่ถือว่าผ่าน ข้อกำหนด	สิ่งที่พบจากการตรวจประเมิน	ผลการตรวจ ประเมิน			หมายเหตุ
					คะแนน ที่ได้	C	NC	
								
4.3.5	การระบายน้ำ							
	หากจำเป็นต้องระบายน้ำผิวดิน ออกจากแปลงนา ให้เกษตรกรระบายน้ำ ออกได้หลังจากการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ (ปุ๋ยคอก) อย่างน้อย 4 วัน และหลังจาก ใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตรอย่างน้อย 14 วัน หรือตามที่ ระบุ บนฉลาก ผลิตภัณฑ์ เพื่อหลีกเลี่ยงการปนเปื้อนที่ สามารถส่งผลเสียต่อความหลากหลาย ทางชีวภาพหรือสิ่งแวดล้อมในแหล่งน้ำ ธรรมชาติ	<p>กรณีแปลงนาอยู่ในพื้นที่เขตน้ำฝน (ไม่มีระบบชลประทาน) ให้เป็น n/a กรณีแปลงนาอยู่ในพื้นที่ที่มี ระบบชลประทาน</p> <p>ตรวจบันทึกวันที่ใส่ปุ๋ยและใช้ วัตถุอันตรายทางการเกษตร และวันที่ ระบายน้ำว่ามีการปฏิบัติตามกำหนด ระยะเวลาหรือไม่</p> <p>สัมภาษณ์ ผู้ปฏิบัติงาน ถึง แนวทางการปฏิบัติในการใส่ปุ๋ยและ การระบายน้ำ (ถ้ามี) หรือตรวจ การปฏิบัติงาน (กรณีมีการปฏิบัติงาน ในระหว่างการตรวจประเมิน)</p> <p>พิจารณาการให้คะแนน ดังนี้</p> <p>1) ไม่มีการระบายน้ำผิวดินออก จากแปลงนาโดยตั้งใจ เนื่องจากมีการ ปฏิบัติที่ดี ได้ 3 คะแนน</p> <p>2) มีการระบายน้ำผิวดินออกจาก แปลงนา แต่ไม่มีการใช้ปุ๋ยอินทรีย์</p>	2					

ข้อ	ข้อกำหนด	วิธีการตรวจประเมิน และเกณฑ์ตัดสิน	คะแนนขั้นต่ำ ที่ถือว่าผ่าน ข้อกำหนด	สิ่งที่พบจากการตรวจประเมิน	ผลการตรวจ ประเมิน			หมายเหตุ
					คะแนน ที่ได้	C	NC	
		<p>(ปุ๋ยเคมี) และวัตถุอันตรายทางการเกษตร ได้ 3 คะแนน</p> <p>3) มีการระบายน้ำผิวดินออกจาก แปลงนา หลังจากใช้ปุ๋ยอินทรีย์ (ปุ๋ยเคมี) แล้วอย่างน้อย 4 วัน และ หลังจากใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตร แล้วอย่างน้อย 14 วัน หรือตามที่ระบุ บนฉลากผลิตภัณฑ์ ได้ 2 คะแนน</p> <p>4) ไม่เป็นไปตามวิธีการตรวจประเมิน รายการที่ 1) ถึง 3) ข้างต้น ได้ 0 คะแนน</p> 						
4.4 การจัดการธาตุอาหาร								
4.4.1	การจัดการธาตุอาหารอินทรีย์หรืออินทรีย์							
	<p>เกษตรกรมีการจัดการธาตุอาหาร ได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ รวมทั้งมีการจดบันทึก ดังนี้</p> <p>1) ใส่ปุ๋ยในช่วงเวลาตามระยะ เจริญเติบโตและความต้องการของต้น ข้าว ตามคำแนะนำสำหรับแต่ละพื้นที่ หรือตามคำแนะนำที่ระบุไว้บนฉลาก (หากมี)</p> <p>2) ใส่ปุ๋ยในอัตราที่เหมาะสมตาม ระดับความอุดมสมบูรณ์ของดินและตาม</p>	<p>ตรวจบันทึกช่วงเวลา อัตรา และ ปริมาณการใส่ปุ๋ย</p> <p>สัมภาษณ์ผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับ การใส่ปุ๋ย หรือตรวจการปฏิบัติ (กรณีมี การปฏิบัติงานในระหว่างการตรวจ ประเมิน)</p> <p>พิจารณาการให้คะแนน ดังนี้</p>	4					

ข้อ	ข้อกำหนด	วิธีการตรวจประเมิน และเกณฑ์ตัดสิน	คะแนนขั้นต่ำ ที่ถือว่าผ่าน ข้อกำหนด	สิ่งที่พบจากการตรวจประเมิน	ผลการตรวจ ประเมิน			หมายเหตุ
					คะแนน ที่ได้	C	NC	
	<p>ปริมาณผลผลิตที่คาดว่าจะได้รับ หรือตาม คำแนะนำสำหรับแต่ละพื้นที่ หรือตามคำ แนะนำ ที่ระบุไว้บนฉลาก (หากมี)</p> <p>3) ปรับปรุงดินโดยใช้วิธีธรรมชาติ เช่น ปุ๋ยพืชสด</p> <p>หมายเหตุ ตัวอย่างการใส่ปุ๋ยตามความ ต้องการของพืช รวมถึง: การให้ปุ๋ย N 30% ของปริมาณปุ๋ยทั้งหมดเมื่อต้นข้าวมีใบ 3-5 ใบ และใช้ color charts หรือ SPAD meters เพื่อกำหนดเวลาใส่ปุ๋ยครั้งต่อไป หรือ การแบ่งให้ปุ๋ย N ในระหว่างแตกกอ แตกแขนง/หน่อ ออกรวง และให้ปุ๋ย P และ K ในช่วงแตกกอ หรือให้ปุ๋ยสูตร ควบคุมการปลดปล่อยธาตุอาหาร</p>	<p>1) ปฏิบัติตามรายการที่ 1) ถึง 3) ของข้อกำหนด 4.4.1 ใน มกษ. ได้ 6 คะแนน</p> <p>2) ปฏิบัติตามรายการที่ 1) ถึง 3) ของข้อกำหนด 4.4.1 ใน มกษ. ได้ 2 รายการ เท่านั้น ได้ 4 คะแนน</p> <p>3) ไม่เป็นไปตามวิธีการตรวจ ประเมินรายการที่ 1) และ 2) ข้างต้น ได้ 0 คะแนน</p>						
4.4.2	การเลือกใช้ปุ๋ยอินทรีย์							
	<p>เกษตรกรใช้วัสดุอินทรีย์ เช่น มูล สัตว์ พืชสด ฟางข้าว ตอซังข้าว เป็นปุ๋ย ได้ หากอยู่ในสภาพที่เหมาะสม ดังนี้</p> <p>1) ใช้วัสดุอินทรีย์ที่ย่อยสลาย สมบูรณ์หรือที่อยู่ระหว่างการย่อยสลาย ในแปลงนาที่ไม่มีน้ำท่วมขัง</p> <p>2) ปล่อยให้วัสดุอินทรีย์ที่ยังย่อย สลายไม่สมบูรณ์ ย่อยสลายก่อนปล่อย น้ำเข้าท่วมแปลงนา</p>	<p>ตรวจบันทึกการเลือกใช้วัสดุ อินทรีย์เป็นปุ๋ย</p> <p>สัมภาษณ์ผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับ การใช้วัสดุอินทรีย์เป็นปุ๋ย หรือตรวจ การปฏิบัติ (กรณีมีการปฏิบัติงานใน ระหว่างการตรวจประเมิน)</p> <p>พิจารณาการให้คะแนน ดังนี้</p>	2					

ข้อ	ข้อกำหนด	วิธีการตรวจประเมิน และเกณฑ์ตัดสิน	คะแนนขั้นต่ำ ที่ถือว่าผ่าน ข้อกำหนด	สิ่งที่พบจากการตรวจประเมิน	ผลการตรวจ ประเมิน			หมายเหตุ
					คะแนน ที่ได้	C	NC	
	3) ใช้วัสดุอินทรีย์ที่หาได้ในพื้นที่ และใช้ในปริมาณที่เหมาะสม	<p>1) ใช้วัสดุอินทรีย์เป็นปุ๋ยและปฏิบัติตามรายการที่ 1) ถึง 3) ของข้อกำหนด 4.4.2 ใน มกษ. ได้ 3 คะแนน</p> <p>2) ใช้วัสดุอินทรีย์เป็นปุ๋ยและปฏิบัติตามรายการที่ 1) และ 2) ของข้อกำหนด 4.4.2 ใน มกษ. เท่านั้น ได้ 2 คะแนน</p> <p>3) ไม่ใช้วัสดุอินทรีย์เป็นปุ๋ยเนื่องจากไม่สามารถปฏิบัติตามรายการที่ 1) ถึง 3) ของข้อกำหนด 4.4.2 ใน มกษ. อย่างน้อยหนึ่งรายการ ได้ 2 คะแนน</p> <p>4) ปล่อยให้วัสดุอินทรีย์ย่อยสลายในแปลงนาที่มีน้ำท่วมขัง ได้ 0 คะแนน</p> 						
4.4.3	การเลือกใช้ปุ๋ยอินทรีย์							
	เกษตรกรใช้ปุ๋ยอินทรีย์ (ปุ๋ยเคมี) ที่ขึ้นทะเบียนตามกฎหมาย	<p>ตรวจบันทึกการเลือกใช้ปุ๋ยอินทรีย์</p> <p>สัมภาษณ์ผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการเลือกใช้ปุ๋ยอินทรีย์หรือตรวจการปฏิบัติ (กรณีมีการปฏิบัติงานในระหว่างการตรวจประเมิน)</p> <p>พิจารณาการให้คะแนน ดังนี้</p>	3					

ข้อ	ข้อกำหนด	วิธีการตรวจประเมิน และเกณฑ์ตัดสิน	คะแนนขั้นต่ำ ที่ถือว่าผ่าน ข้อกำหนด	สิ่งที่พบจากการตรวจประเมิน	ผลการตรวจ ประเมิน			หมายเหตุ
					คะแนน ที่ได้	C	NC	
		1) ไม่ใช้ปุ๋ยอินทรีย์ (ปุ๋ยเคมี) ได้ 3 คะแนน 2) ใช้ปุ๋ยอินทรีย์ (ปุ๋ยเคมี) ที่ขึ้น ทะเบียนตามกฎหมายและมาจาก แหล่งที่ไม่ปลอมแปลง ได้ 3 คะแนน 3) ใช้ปุ๋ยอินทรีย์ (ปุ๋ยเคมี) ที่ไม่ ขึ้นทะเบียนตามกฎหมายหรือมาจาก แหล่งที่ปลอมแปลง ได้ 0 คะแนน 						
4.5 การจัดการศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสาน (IPM)								
4.5.1	การจัดการวัชพืช							
	เกษตรกรปฏิบัติตามหลักการ IPM (รายละเอียดตามภาคผนวก ข) และ เกณฑ์ ดังนี้ 1) ใช้วิธีการป้องกันการเกิดวัชพืช ด้วยวิธีกลก่อนเป็นอันดับแรก เช่น <ul style="list-style-type: none"> - มีการเตรียมดินที่ดี - ใช้เมล็ดพันธุ์ข้าวชั้นพันธุ์ จำหน่าย - ปลูกพืชหมุนเวียน - ควบคุมให้มีน้ำขังในแปลงนา (ถ้ามีน้ำปริมาณมากพอ) 	ตรวจสอบที่การจัดการวัชพืช สัมภาษณ์ผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับ ความรู้ความเข้าใจต่อหลักการ IPM และการดำเนินการจัดการวัชพืช (ถ้ามี) หรือตรวจการปฏิบัติ (กรณีมีการ ปฏิบัติงานในระหว่างการตรวจ ประเมิน) พิจารณาการให้คะแนน ดังนี้ 1) ไม่จำเป็นต้องควบคุมการแพร่ ระบาดของวัชพืช ได้ 3 คะแนน	2					

ข้อ	ข้อกำหนด	วิธีการตรวจประเมิน และเกณฑ์ตัดสิน	คะแนนขั้นต่ำ ที่ถือว่าผ่าน ข้อกำหนด	สิ่งที่พบจากการตรวจประเมิน	ผลการตรวจ ประเมิน			หมายเหตุ
					คะแนน ที่ได้	C	NC	
	<p>2) ใช้สารป้องกันและกำจัดวัชพืช (herbicide) เฉพาะในกรณีที่ใช้วิธีอื่นไม่ได้ผล (เช่น วิธีกล) และคาดการณ์ว่าจะเกิดความรุนแรงของวัชพืชที่เป็นเหตุให้เกิดความสูญเสียหรือเสียหายอย่างมีนัยสำคัญ</p> <p>3) ใช้สารป้องกันและกำจัดวัชพืชที่ขึ้นทะเบียนกับกรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่อนุญาตให้ใช้กับข้าว เฉพาะในกรณีที่เป็น โดยบันทึกแหล่งที่ได้มา และไม่ใช้สารเคมีที่อยู่ในบัญชีรายชื่อวัตถุอันตรายทางการเกษตรที่ห้ามใช้ตามข้อ 4.7.6.2</p> <p>4) ใช้สารป้องกันและกำจัดวัชพืชเฉพาะพื้นที่เป้าหมาย</p> <p>5) ใช้สารป้องกันและกำจัดวัชพืชตามคำแนะนำบนฉลากของผลิตภัณฑ์หยุดใช้ตาม PHI รวมถึงใช้ไม่เกินความเข้มข้นที่ระบุบนฉลากหรือตามคำแนะนำของหน่วยราชการ เพื่อความปลอดภัยต่อสุขภาพของผู้ปฏิบัติงานและความปลอดภัยด้านอาหาร</p> <p>6) เลือกลงและใช้สารป้องกันและกำจัดวัชพืชให้จำเพาะกับชนิดของวัชพืช</p>	<p>2) กรณีที่จำเป็นต้องควบคุมการแพร่ระบาดของวัชพืช ปฏิบัติตามหลักการ IPM ในภาคผนวก ข ของ มกษ. ได้ครบทั้ง 4 รายการ และมีการควบคุมวัชพืชได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยไม่ใช้สารป้องกันและกำจัดวัชพืช ได้ 3 คะแนน</p> <p>3) กรณีที่จำเป็นต้องควบคุมการแพร่ระบาดของวัชพืช ปฏิบัติตามหลักการ IPM ในภาคผนวก ข ของ มกษ. ได้ครบทั้ง 4 รายการ และปฏิบัติตามรายการที่ 1) ถึง 6) ของข้อกำหนด 4.5.1 ใน มกษ. ได้ 3 คะแนน</p> <p>4) กรณีที่จำเป็นต้องควบคุมการแพร่ระบาดของวัชพืช ปฏิบัติตามหลักการ IPM ในภาคผนวก ข ของ มกษ. ได้ครบทั้ง 4 รายการ และปฏิบัติตามรายการที่ 1) ถึง 5) ของข้อกำหนด 4.5.1 ใน มกษ. เท่านั้น ได้ 2 คะแนน</p> <p>5) ไม่เป็นไปตามวิธีการตรวจประเมินรายการที่ 1) ถึง 4) ข้างต้น ได้ 0 คะแนน</p>						

ข้อ	ข้อกำหนด	วิธีการตรวจประเมิน และเกณฑ์ตัดสิน	คะแนนขั้นต่ำ ที่ถือว่าผ่าน ข้อกำหนด	สิ่งที่พบจากการตรวจประเมิน	ผลการตรวจ ประเมิน			หมายเหตุ
					คะแนน ที่ได้	C	NC	
	เป้าหมายในแปลงนาพิจารณาใช้ในช่วงเวลาที่ต้นข้าวเจริญเติบโตให้ยังไม่คลุมพื้นที่และพิจารณาข้อมูลเกี่ยวกับการดื้อยาของวัชพืชในพื้นที่ (เพื่อประสิทธิภาพการใช้)							
4.5.2	การจัดการแมลงศัตรูพืช							
	<p>เกษตรกรปฏิบัติตามหลักการ IPM (รายละเอียดตามภาคผนวก ข) และเกณฑ์ดังนี้</p> <p>1) ใช้วิธีการป้องกันการเกิดแมลงศัตรูข้าวก่อนเป็นอันดับแรก เช่น</p> <ul style="list-style-type: none"> - ใช้ธาตุอาหารอย่างสมดุล เช่น หลีกเลี่ยงการใส่ปุ๋ยไนโตรเจนมากเกินไป - ใช้ศัตรูธรรมชาติ เช่น แมลง (ตัวห้ำ ตัวเบียน) แมงมุม และเพิ่มความหลากหลายของแหล่งที่อยู่อาศัยในพื้นที่รอบแปลงนา - เลือกเวลาการปลูกข้าวให้ใกล้เคียงกับการปลูกข้าวของชุมชนเดียวกัน - เลือกใช้พันธุ์ที่ต้านทานหรือทนทานต่อแมลงศัตรูข้าว - ส่งเสริมให้มีสัตว์ที่กินสัตว์อื่นเป็นอาหาร เช่น นก ค้างคาว กบ - ปลูกพืชหมุนเวียน หรือเพิ่ม 	<p>ตรวจบันทึกการจัดการแมลงศัตรูพืช</p> <p>สัมภาษณ์ผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อหลักการ IPM และการดำเนินการจัดการแมลงศัตรูพืช (ถ้ามี) หรือตรวจการปฏิบัติ (กรณีมีการปฏิบัติงานในระหว่างการตรวจประเมิน)</p> <p>พิจารณาการให้คะแนน ดังนี้</p> <p>1) ไม่จำเป็นต้องควบคุมการเข้าทำลายของแมลงศัตรูข้าว ได้ 3 คะแนน</p> <p>2) กรณีที่ต้องควบคุมการเข้าทำลายของแมลงศัตรูข้าว ปฏิบัติตามหลักการ IPM ในภาคผนวก ข ของ มกษ. ได้ครบทั้ง 4 รายการ และมีการควบคุมแมลงศัตรูข้าวได้อย่างมี</p>	2					

ข้อ	ข้อกำหนด	วิธีการตรวจประเมิน และเกณฑ์ตัดสิน	คะแนนขั้นต่ำ ที่ถือว่าผ่าน ข้อกำหนด	สิ่งที่พบจากการตรวจประเมิน	ผลการตรวจ ประเมิน			หมายเหตุ
					คะแนน ที่ได้	C	NC	
	<p>ระยะเวลาพักดิน</p> <p>2) ใช้สารป้องกันและกำจัดแมลงศัตรูข้าว (insecticide) เฉพาะในกรณีที่ใช้วิธีอื่นไม่ได้ผล(เช่น การใช้ฮอร์โมนสารชีวภาพ) และคาดการณ์ว่าจะเกิดความรุนแรงของแมลงศัตรูข้าวที่เป็นเหตุให้เกิดความสูญเสียหรือเสียหายอย่างมีนัยสำคัญ</p> <p>3) ไม่ใช้สารป้องกันและกำจัดแมลงศัตรูข้าวชนิดออกฤทธิ์ในวงกว้าง (board spectrum insecticide) ในช่วงที่ต้นข้าวอายุมากกว่า 40 วันหลังปลูก ยกเว้นเป็นไปตามคำแนะนำของหลักการ IPM ที่ได้จากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรของหน่วยราชการในท้องถิ่น</p> <p>4) ใช้สารป้องกันและกำจัดแมลงศัตรูข้าวที่ขึ้นทะเบียนกับกรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่อนุญาตให้ใช้กับข้าว เฉพาะกรณีที่เป็นโดยบันทึกแหล่งที่ได้มา และไม่ใช้สารเคมีที่อยู่ในบัญชีรายชื่อวัตถุอันตรายทางการเกษตรที่ห้ามใช้ตามข้อ 4.7.6.2</p> <p>5) ใช้สารป้องกันและกำจัดแมลงศัตรูข้าวเฉพาะพื้นที่เป้าหมาย</p>	<p>ประสิทธิภาพได้โดยไม่ใช้สารป้องกันและกำจัดแมลงศัตรูข้าว ได้ 3 คะแนน</p> <p>3) กรณีที่ต้องควบคุมการเข้าทำลายของแมลงศัตรูข้าว ปฏิบัติตามหลักการ IPM ในภาคผนวก ข ของ มกษ. ได้ครบทั้ง 4 รายการ และปฏิบัติตามรายการที่ 1) ถึง 7) ของข้อกำหนด 4.5.2 ใน มกษ. ได้ 3 คะแนน</p> <p>4) ปฏิบัติตามรายการที่ 1) ถึง 6) ของข้อกำหนด 4.5.2 ใน มกษ. เท่านั้น ได้ 2 คะแนน</p> <p>5) ไม่เป็นไปตามวิธีการตรวจประเมินรายการที่ 1) ถึง 4) ข้างต้น ได้ 0 คะแนน</p>						

ข้อ	ข้อกำหนด	วิธีการตรวจประเมิน และเกณฑ์ตัดสิน	คะแนนขั้นต่ำ ที่ถือว่าผ่าน ข้อกำหนด	สิ่งที่พบจากการตรวจประเมิน	ผลการตรวจ ประเมิน			หมายเหตุ
					คะแนน ที่ได้	C	NC	
	<p>6) ใช้สารป้องกันและกำจัดแมลงศัตรูข้าวตามคำแนะนำบนฉลากของผลิตภัณฑ์ หยุดใช้ตาม PHI รวมถึงใช้ไม่เกินความเข้มข้นที่ระบุบนฉลากหรือตามคำแนะนำของหน่วยราชการ เพื่อความปลอดภัยต่อสุขภาพของผู้ปฏิบัติงานและความปลอดภัยด้านอาหาร</p> <p>7) เลือกและใช้สารป้องกันและกำจัดแมลงศัตรูข้าวให้จำเพาะกับชนิดของแมลงศัตรูข้าวเป้าหมายในแปลงนา ให้พิจารณาใช้ในเวลาที่เหมาะสมที่สุดสำหรับชนิดแมลงเป้าหมาย และพิจารณาข้อมูลเกี่ยวกับการดื้อยาของแมลงศัตรูข้าวในพื้นที่ (เพื่อประสิทธิภาพการใช้)</p>							
4.5.3	การจัดการโรคข้าว							
	<p>เกษตรกรปฏิบัติตามหลักการ IPM (รายละเอียดตามภาคผนวก ข) และเกณฑ์ ดังนี้</p> <p>1) ใช้วิธีการป้องกันการเกิดโรคข้าว เช่น</p> <ul style="list-style-type: none"> - ใช้ธาตุอาหารอย่างสมดุล เช่น หลีกเลี่ยงการใส่ปุ๋ยไนโตรเจนมากเกินไป 	<p>ตรวจบันทึกการจัดการโรคข้าว</p> <p>สัมภาษณ์ผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อหลักการ IPM และการดำเนินการจัดการโรคข้าว (ถ้ามี) หรือตรวจการปฏิบัติ (กรณีมีการปฏิบัติงานในระหว่างการตรวจประเมิน)</p> <p>พิจารณาการให้คะแนน ดังนี้</p>	2					

ข้อ	ข้อกำหนด	วิธีการตรวจประเมิน และเกณฑ์ตัดสิน	คะแนนขั้นต่ำ ที่ถือว่าผ่าน ข้อกำหนด	สิ่งที่พบจากการตรวจประเมิน	ผลการตรวจ ประเมิน			หมายเหตุ
					คะแนน ที่ได้	C	NC	
	<p>- ปลุกข้าวด้วยความหนาแน่นที่เหมาะสมที่สุด</p> <p>- เลือกใช้พันธุ์ที่ต้านทานต่อโรค</p> <p>- เลือกเวลาการปลูกข้าวให้ใกล้เคียงกับการปลูกข้าวของชุมชนเดียวกัน</p> <p>- กำจัดพืชอาศัยของโรคข้าว เช่น วัชพืชบนคันนา ตอซัง ข้าวเรือ</p> <p>- จัดการสภาพแวดล้อมในแปลงนาระหว่างดินและพุ่มกอข้าวให้เหมาะสม ไม่ว่าจะแห้งหรือชื้น (ขึ้นอยู่กับชนิดโรคของต้นข้าว)</p> <p>2) ใช้สารป้องกันและกำจัดโรคข้าว (fungicide) เฉพาะในกรณีที่ใช้วิธีอื่นไม่ได้ผล (เช่น การใช้สารชีวภาพ) และคาดการณ์ว่าจะเกิดความรุนแรงของโรคข้าวที่เป็นเหตุให้เกิดความสูญเสียหรือเสียหายอย่างมีนัยสำคัญ</p> <p>3) ใช้สารป้องกันและกำจัดโรคข้าวที่ขึ้นทะเบียนกับกรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่อนุญาตให้ใช้กับข้าว เฉพาะกรณีที่เป็น โดยบันทึกแหล่งที่ได้มา และไม่ใช้สารเคมีที่อยู่ใน</p>	<p>1) ไม่จำเป็นต้องควบคุมการแพร่ระบาดของโรคข้าว ได้ 3 คะแนน</p> <p>2) กรณีที่จำเป็นต้องควบคุมการแพร่ระบาดของโรคข้าว ปฏิบัติตามหลักการ IPM ในภาคผนวก ข ของ มกษ. ได้ครบทั้ง 4 รายการ และมีการควบคุมโรคได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยไม่ใช้สารป้องกันและกำจัดโรคข้าว ได้ 3 คะแนน</p> <p>3) กรณีที่จำเป็นต้องควบคุมการแพร่ระบาดของโรคข้าว ปฏิบัติตามหลักการ IPM ในภาคผนวก ข ของ มกษ. ได้ครบทั้ง 4 รายการ และปฏิบัติตามรายการที่ 1) ถึง 6) ของข้อกำหนด 4.5.3 ใน มกษ. ได้ 3 คะแนน</p> <p>4) ปฏิบัติตามรายการที่ 1) ถึง 5) ของข้อกำหนด 4.5.3 ใน มกษ. เท่านั้น ได้ 2 คะแนน</p> <p>5) ไม่เป็นไปตามวิธีการตรวจประเมินรายการที่ 1) ถึง 4) ข้างต้น ได้ 0 คะแนน</p>						

ข้อ	ข้อกำหนด	วิธีการตรวจประเมิน และเกณฑ์ตัดสิน	คะแนนขั้นต่ำ ที่ถือว่าผ่าน ข้อกำหนด	สิ่งที่พบจากการตรวจประเมิน	ผลการตรวจ ประเมิน			หมายเหตุ
					คะแนน ที่ได้	C	NC	
	<p>บัญชีรายชื่อวัตถุดิบตรายทางการเกษตร ที่ห้ามใช้ตามข้อ 4.7.6.2</p> <p>4) ใช้สารป้องกันและกำจัดโรค ข้าวเฉพาะพื้นที่เป้าหมาย</p> <p>5) ใช้สารป้องกันและกำจัดโรค ข้าวตามขั้นตอนหรือข้อมูลที่ระบุไว้บน ฉลากของผลิตภัณฑ์ หยุดใช้ตาม PHI (หรืออย่างน้อย 30 วันก่อนเก็บเกี่ยว หากไม่มีการระบุข้อมูลไว้บนฉลาก) รวมถึงใช้ไม่เกินความเข้มข้นที่ระบุบน ฉลากหรือตามคำแนะนำของหน่วย ราชการ เพื่อความปลอดภัยต่อสุขภาพ ของผู้ปฏิบัติงานและความปลอดภัยด้าน อาหาร</p> <p>6) เลือกและใช้สารป้องกันและ กำจัดโรคข้าวให้จำเพาะกับชนิดของโรคที่ เป็นปัญหา และพิจารณาข้อมูลเกี่ยวกับ การดื้อยาของโรคข้าวประกอบการเลือกซื้อ สารเคมีที่เหมาะสมมาใช้</p>							
4.5.4	การจัดการหอยเชอรี							
	<p>เกษตรกรปฏิบัติตามหลักการ IPM (รายละเอียดตามภาคผนวก ข) และ เกณฑ์ ดังนี้</p>	<p>ตรวจบันทึกการจัดการหอยเชอรี</p> <p>สัมภาษณ์ผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับ ความรู้ความเข้าใจต่อหลักการ IPM และ การดำเนินการจัดการหอยเชอรี (ถ้ามี)</p>	2					

ข้อ	ข้อกำหนด	วิธีการตรวจประเมิน และเกณฑ์ตัดสิน	คะแนนขั้นต่ำ ที่ถือว่าผ่าน ข้อกำหนด	สิ่งที่พบจากการตรวจประเมิน	ผลการตรวจ ประเมิน			หมายเหตุ
					คะแนน ที่ได้	C	NC	
	<p>1) ใช้วิธีการป้องกันหอยเชอร์รี่ก่อนเป็นอันดับแรก เช่น</p> <ul style="list-style-type: none"> - ใช้วิธีกล เช่น การทำลายไข่หอยเชอร์รี่ - ลดระดับน้ำเพื่อป้องกันการเข้าทำลายของหอยเชอร์รี่ในช่วงที่ต้นข้าวยังเล็ก (ระยะต้นอ่อน) - ส่งเสริมให้มีสัตว์ที่กินสัตว์อื่นเป็นอาหาร เช่น นกป่า เป็ด ปลา - ใช้ต้นกล้าที่แข็งแรงในการปักดำ โดยลดอัตราความหนาแน่นของเมล็ดพันธุ์ข้าวที่หว่านในแปลงเพาะกล้าและย้ายต้นกล้าที่มีอายุแก่กว่าปกติไปปักดำ - ปลูกพืชหมุนเวียน หรือเพิ่มระยะเวลาพักดิน <p>2) ใช้สารป้องกันและกำจัดหอย (molluscicide) เฉพาะในกรณีที่ใช้วิธีอื่นไม่ได้ผล (เช่น การเก็บหอยเชอร์รี่ออกจากแปลงนา) และคาดการณ์ว่าจะเกิดความรุนแรงของหอยเชอร์รี่ที่เป็นเหตุให้เกิดความสูญเสียหรือเสียหายอย่างมีนัยสำคัญ</p> <p>3) ใช้สารป้องกันและกำจัดหอยที่ขึ้นทะเบียนกับกรมวิชาการเกษตร</p>	<p>หรือตรวจการปฏิบัติ (กรณีมีการปฏิบัติงานในระหว่างการตรวจประเมิน)</p> <p>พิจารณาการให้คะแนน ดังนี้</p> <p>1) ไม่จำเป็นต้องควบคุมการเข้าทำลายของหอยเชอร์รี่ ได้ 3 คะแนน</p> <p>2) กรณีที่ต้องควบคุมการเข้าทำลายของหอยเชอร์รี่ ปฏิบัติตามหลักการ IPM ในภาคผนวก ข ของ มกษ. ได้ครบทั้ง 4 รายการ และมีการควบคุมหอยเชอร์รี่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยไม่ใช้สารป้องกันและกำจัดหอยเชอร์รี่ ได้ 3 คะแนน</p> <p>3) กรณีที่ต้องควบคุมการเข้าทำลายของหอยเชอร์รี่ ปฏิบัติตามรายการที่ 1) ถึง 6) ของข้อกำหนด 4.5.4 ใน มกษ. ได้ 3 คะแนน</p> <p>4) ปฏิบัติตามรายการที่ 1) ถึง 5) ของข้อกำหนด 4.5.4 ใน มกษ. เท่านั้น ได้ 2 คะแนน</p> <p>5) ไม่เป็นไปตามวิธีการตรวจประเมินรายการที่ 1) ถึง 4) ข้างต้น ได้ 0 คะแนน</p>						

ข้อ	ข้อกำหนด	วิธีการตรวจประเมิน และเกณฑ์ตัดสิน	คะแนนขั้นต่ำ ที่ถือว่าผ่าน ข้อกำหนด	สิ่งที่พบจากการตรวจประเมิน	ผลการตรวจ ประเมิน			หมายเหตุ
					คะแนน ที่ได้	C	NC	
	<p>กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่อนุญาตให้ใช้กับข้าว เฉพาะกรณีที่เป็น โดยบันทึกแหล่งที่ได้มา และไม่ใช้สารเคมีที่อยู่ในบัญชีรายชื่อวัตถุอันตรายทางการเกษตรที่ห้ามใช้ตามข้อ 4.7.6.2</p> <p>4) ใช้สารป้องกันและกำจัดหอยเฉพาะพื้นที่เป้าหมาย</p> <p>5) ใช้สารป้องกันและกำจัดหอยตามขั้นตอนหรือข้อมูลที่ระบุไว้บนฉลากของผลิตภัณฑ์ ไม่ใช้สารเคมีในช่วงเวลาดำเนินการก่อนการดำนา หยุดใช้ตาม PHI รวมถึงใช้ไม่เกินความเข้มข้นที่ระบุบนฉลากหรือตามคำแนะนำของหน่วยราชการ เพื่อความปลอดภัยต่อสุขภาพของผู้ปฏิบัติงานและความปลอดภัยด้านอาหาร</p> <p>6) เลือกลงและใช้สารป้องกันและกำจัดหอยที่จำเพาะกับหอยเชอรี่ และใช้ในช่วง 3 สัปดาห์หลังจากปักดำ (เพื่อประสิทธิภาพการใช้)</p>							
4.5.5	การจัดการหนู							
	<p>เกษตรกรปฏิบัติตามหลักการ IPM (รายละเอียดตามภาคผนวก ข) และเกณฑ์ ดังนี้</p>	<p>ตรวจบันทึกการจัดการหนู</p> <p>สัมภาษณ์ผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อหลักการ IPM</p>	2					

ข้อ	ข้อกำหนด	วิธีการตรวจประเมิน และเกณฑ์ตัดสิน	คะแนนขั้นต่ำ ที่ถือว่าผ่าน ข้อกำหนด	สิ่งที่พบจากการตรวจประเมิน	ผลการตรวจ ประเมิน			หมายเหตุ
					คะแนน ที่ได้	C	NC	
	<p>1) ใช้วิธีการป้องกันหนูหรือสัตว์ฟันแทะก่อนเป็นอันดับแรก เช่น</p> <ul style="list-style-type: none"> - มีการจัดการหนูในระดับชุมชน เช่น กำหนดนโยบาย ธรรมนูญ กำหนด การใช้กับดักในนาข้าว - เลือกเวลาการปลูกข้าวให้ใกล้เคียงกับการปลูกข้าวของชุมชนเดียวกัน - ลดขนาดคันนาเพื่อลดพื้นที่อยู่อาศัยของหนูและสัตว์ฟันแทะอื่น - ส่งเสริมให้มีสัตว์ที่กินสัตว์อื่นเป็นอาหาร (เช่น นกปลาเหี่ยว ูง) <p>2) ใช้สารกำจัดสัตว์ฟันแทะ (rodenticide) เฉพาะในกรณีที่ใช้วิธีอื่นไม่ได้ผล (เช่น กับดัก การล่า) และคาดการณ์ว่าจะเกิดความรุนแรงของหนูหรือสัตว์ฟันแทะอื่นที่เป็นเหตุให้เกิดความสูญเสียหรือเสียหายอย่างมีนัยสำคัญ</p> <p>3) ใช้สารกำจัดสัตว์ฟันแทะที่ขึ้นทะเบียนกับกรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่อนุญาตให้ใช้กับข้าว เฉพาะกรณีที่ยา เป็น โดยบันทึกแหล่งที่ได้มา และไม่ใช้สารเคมีที่อยู่ในบัญชีรายชื่อ</p>	<p>และการดำเนินการจัดการหนู (ถ้ามี) หรือตรวจการปฏิบัติ (กรณีมีการปฏิบัติงานในระหว่างการตรวจประเมิน)</p> <p>พิจารณาการให้คะแนน ดังนี้</p> <p>1) ไม่จำเป็นต้องควบคุมการเข้าทำลายหนูหรือสัตว์ฟันแทะ ได้ 3 คะแนน</p> <p>2) กรณีที่จำเป็นต้องควบคุมการเข้าทำลายของหนูหรือสัตว์ฟันแทะ ปฏิบัติตามหลักการ IPM ในภาคผนวก ข ของ มกษ. ได้ครบทั้ง 4 รายการ และมีการควบคุมหนูหรือสัตว์ฟันแทะได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยไม่ใช้สารป้องกันและกำจัดสัตว์ฟันแทะ ได้ 3 คะแนน</p> <p>3) กรณีที่จำเป็นต้องควบคุมการเข้าทำลายของหนูหรือสัตว์ฟันแทะ ปฏิบัติตามรายการที่ 1) ถึง 6) ของข้อกำหนด 4.5.5 ใน มกษ. ได้ 3 คะแนน</p> <p>4) ปฏิบัติตามรายการที่ 1) ถึง 5) ของข้อกำหนด 4.5.5 ใน มกษ. เท่านั้น ได้ 2 คะแนน</p>						

ข้อ	ข้อกำหนด	วิธีการตรวจประเมิน และเกณฑ์ตัดสิน	คะแนนขั้นต่ำ ที่ถือว่าผ่าน ข้อกำหนด	สิ่งที่พบจากการตรวจประเมิน	ผลการตรวจ ประเมิน			หมายเหตุ
					คะแนน ที่ได้	C	NC	
	<p>วัตถุดิบตรายทางการเกษตรที่ห้ามใช้ตามข้อ 4.7.6.2</p> <p>4) ใช้สารกำจัดสัตว์พื้้นทะเลเฉพาะพื้นที่เป้าหมาย</p> <p>5) ใช้สารกำจัดสัตว์พื้้นทะเลตามขั้นตอนหรือข้อมูลที่ระบุไว้บนฉลากของผลิตภัณฑ์ หยุดใช้ตาม PHI รวมถึงใช้ไม่เกินความเข้มข้นที่ระบุบนฉลากหรือตามคำแนะนำของหน่วยราชการ เพื่อความปลอดภัยต่อสุขภาพของผู้ปฏิบัติงานและความปลอดภัยด้านอาหาร</p> <p>6) เลือกและใช้สารกำจัดสัตว์พื้้นทะเลให้จำเพาะกับหนูที่เป็นปัญหา และใช้ก่อนระยะข้าวตั้งท้องเพื่อหลีกเลี่ยงการระบาดของหนูในช่วงข้าวสร้างเมล็ด โดยใส่สารเคมีกำจัดหนูและสัตว์พื้้นทะเลอื่นไว้ในภาชนะที่ปิดด้านบน (เช่น กระบอไม้ไผ่ กะลามะพร้าว) เพื่อป้องกันนกหรือการชะล้างของน้ำฝน</p>	<p>5) ไม่เป็นไปตามวิธีการตรวจประเมินรายการที่ 1) ถึง 4) ข้างต้น</p> <p>ได้ 0 คะแนน</p> 						
4.5.6	การจัดการนก							
	<p>เกษตรกรใช้วิธีการจัดการที่ไม่ทำให้นกตายด้วยหลักการ IPM (รายละเอียดตามภาคผนวก ข) รวมถึง:</p>	<p>ตรวจบันทึกการจัดการนก</p> <p>สัมภาษณ์ผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อหลักการ IPM และการดำเนินการจัดการนก (ถ้ามี) หรือ</p>	2					

ข้อ	ข้อกำหนด	วิธีการตรวจประเมิน และเกณฑ์ตัดสิน	คะแนนขั้นต่ำ ที่ถือว่าผ่าน ข้อกำหนด	สิ่งที่พบจากการตรวจประเมิน	ผลการตรวจ ประเมิน			หมายเหตุ
					คะแนน ที่ได้	C	NC	
	<p>1) เลือกเวลาการปลุกข้าวให้ใกล้เคียงกับการปลุกข้าวของชุมชนเดียวกัน</p> <p>2) ใช้อุปกรณ์ชั้บไล่นกที่เป็นศัตรูข้าว</p> <p>3) ส่งเสริมให้มีสัตว์ที่กินสัตว์อื่นเป็นอาหาร เช่น นกล่าเหยื่อ</p> <p>4) ใช้สารเคมีเพื่อชั้บไล่นกโดยไม่ทำให้นกตายและไม่มีผลกระทบต่อข้างเคียงทางลบ</p>	<p>ตรวจการปฏิบัติ (กรณีมีการปฏิบัติงานในระหว่างการตรวจประเมิน)</p> <p>พิจารณาการให้คะแนน ดังนี้</p> <p>1) ไม่จำเป็นต้องควบคุมนก ได้ 3 คะแนน</p> <p>2) กรณีที่จำเป็นต้องควบคุมนกที่เป็นศัตรูข้าว ใช้วิธีการจัดการที่ไม่ทำให้นกตาย ได้ 3 คะแนน</p> <p>3) กรณีที่จำเป็นต้องควบคุมนกที่เป็นศัตรูข้าว ใช้กับดักไล่นกที่ไม่ทำให้นกตายและปล่อยสัตว์อื่นที่ไม่ใช่ศัตรูข้าวที่ดักจับได้ ได้ 2 คะแนน</p> <p>4) กำจัดนกโดยไม่มีการแยกแยะด้วยการฆ่า การวางยาพิษ หรือการล่า ได้ 0 คะแนน</p> 						
4.6 การเก็บเกี่ยวและการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว								
4.6.1	ช่วงเวลาของการเก็บเกี่ยว							

ข้อ	ข้อกำหนด	วิธีการตรวจประเมิน และเกณฑ์ตัดสิน	คะแนนขั้นต่ำ ที่ถือว่าผ่าน ข้อกำหนด	สิ่งที่พบจากการตรวจประเมิน	ผลการตรวจ ประเมิน			หมายเหตุ
					คะแนน ที่ได้	C	NC	
	เกษตรกรเก็บเกี่ยวในช่วงเวลาที่ เหมาะสมเพื่อรักษาคุณภาพผลผลิต โดย พิจารณาจากอายุเก็บเกี่ยวที่เหมาะสม สำหรับแต่ละพันธุ์ข้าว หรือระยะ พลับพลึง โดยมีเมล็ดข้าว 80% ถึง 85% ของรวงข้าวเป็นสีฟางหรือสีเหลือง และ มีเมล็ดในช่วงโคนรวงที่มีความแข็ง เมื่อ กำเมล็ดในมือแล้วข้าวไม่ติดมือ	<p>ตรวจบันทึกช่วงเวลาการเก็บเกี่ยว</p> <p>สัมภาษณ์ผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการ เลือกช่วงเวลาในการเก็บเกี่ยวที่ เหมาะสม หรือตรวจการปฏิบัติ (กรณีมี การปฏิบัติงานในระหว่างการตรวจ ประเมิน)</p> <p>พิจารณาการให้คะแนน ดังนี้</p> <p>1) ปฏิบัติตามข้อกำหนดช่วงเวลาของ การเก็บเกี่ยวที่กำหนดใน มกษ. ได้ 3 คะแนน</p> <p>2) ไม่ได้เก็บเกี่ยวในช่วงเวลาที่ เหมาะสมในระยะพลับพลึง ได้ 0 คะแนน</p> 	3					
4.6.2	อุปกรณ์และเครื่องจักรในการเก็บเกี่ยว	กรณีเก็บเกี่ยวโดยไม่ใช้เครื่องจักร	3					
	เกษตรกรมีการจัดการอุปกรณ์และ เครื่องจักรที่ใช้ในการเก็บเกี่ยว ดังนี้	ตรวจบันทึกการตรวจสอบความ สะอาดของอุปกรณ์ที่ใช้ในการเก็บเกี่ยว						
	1) ตรวจสอบความสะอาด อุปกรณ์ การเกษตรก่อนใช้งาน เพื่อป้องกันการปนเปื้อนและการปะปน ของพันธุ์ข้าว	สัมภาษณ์ผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับ จัดการอุปกรณ์และเครื่องจักรที่ใช้ใน การเก็บเกี่ยว หรือตรวจการปฏิบัติ						

ข้อ	ข้อกำหนด	วิธีการตรวจประเมิน และเกณฑ์ตัดสิน	คะแนนขั้นต่ำ ที่ถือว่าผ่าน ข้อกำหนด	สิ่งที่พบจากการตรวจประเมิน	ผลการตรวจ ประเมิน			หมายเหตุ
					คะแนน ที่ได้	C	NC	
	2) ตั้งค่าการใช้งานเครื่องจักรกล การเกษตรที่ถูกต้อง เพื่อลดความสูญเสีย เชิงปริมาณและคุณภาพ	(กรณีมีการปฏิบัติงานในระหว่างการ ตรวจประเมิน) พิจารณาการให้คะแนน ดังนี้ 1) มีการตรวจสอบและทำความ สะอาดอุปกรณ์ที่ใช้ในการเก็บเกี่ยวก่อน ใช้งาน ได้ 3 คะแนน 2) ไม่มีการตรวจสอบอุปกรณ์ที่ใช้ ในการเก็บเกี่ยวก่อนใช้งาน ได้ 0 คะแนน						
		กรณีเก็บเกี่ยวด้วยเครื่องจักร ตรวจบันทึกการตรวจสอบความ สะอาดและการตั้งค่าการใช้งาน เครื่องจักรการเกษตรที่ใช้ในการเก็บเกี่ยว สัมภาษณ์ผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับ จัดการอุปกรณ์และเครื่องจักรที่ใช้ ในการเก็บเกี่ยว หรือตรวจการปฏิบัติ (กรณีมีการปฏิบัติงานในระหว่าง การตรวจประเมิน) พิจารณาการให้คะแนน ดังนี้ 1) มีการตรวจสอบความสะอาด และตั้งค่าการใช้งานเครื่องจักรที่ใช้ใน การเก็บเกี่ยวอย่างถูกต้อง ได้ 3 คะแนน	3					

ข้อ	ข้อกำหนด	วิธีการตรวจประเมิน และเกณฑ์ตัดสิน	คะแนนขั้นต่ำ ที่ถือว่าผ่าน ข้อกำหนด	สิ่งที่พบจากการตรวจประเมิน	ผลการตรวจ ประเมิน			หมายเหตุ
					คะแนน ที่ได้	C	NC	
		2) ไม่มีการตรวจสอบความสะอาด และตั้งค่าการใช้งานเครื่องจักรที่ใช้ใน การเก็บเกี่ยวอย่างถูกต้อง ได้ 0 คะแนน 						
4.6.3	ระยะเวลาในการลดความชื้น							
	<p>กรณีเกษตรกรไม่ได้ลดความชื้นเอง ควรขนส่งไปถึงผู้ประกอบการ (เช่น โรงสี โรงปรับปรุงสภาพข้าว) ภายใน 12 ชั่วโมงหลังการเก็บเกี่ยว</p> <p>กรณีเกษตรกรลดความชื้นเอง ควรเริ่มลดความชื้นข้าวเปลือกภายใน 24 ชั่วโมงหลังการเก็บเกี่ยว และประเมินความชื้นสุดท้ายของข้าวเปลือกโดยทั่วไปความชื้นข้าวเปลือกไม่ควรเกิน 18% โดยมวล (น้ำหนักเปียก) สำหรับการจัดเก็บและจำหน่ายภายใน 3 วัน</p>	<p>ตรวจบันทึกวันที่เก็บเกี่ยวและวันที่เริ่มลดความชื้น ระยะเวลาการเก็บรักษาและวันที่จำหน่าย และความชื้นสุดท้ายของข้าวเปลือก</p> <p>สัมภาษณ์ผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับระยะเวลาที่ใช้ในการลดความชื้น หรือตรวจการปฏิบัติ (กรณีมีการปฏิบัติงานในระหว่างการตรวจประเมิน)</p> <p>พิจารณาการให้คะแนน ดังนี้</p> <p>1) กรณีเกษตรกรไม่ได้ลดความชื้นเอง มีการขนส่งข้าวไปโรงสีหรือโรงปรับปรุงสภาพข้าวภายใน 12 ชั่วโมงหลังการเก็บเกี่ยว ได้ 3 คะแนน</p> <p>2) กรณีเกษตรกรลดความชื้นเอง และจะจัดเก็บและจำหน่ายข้าวเปลือกภายใน 1 สัปดาห์ หากพบว่าเริ่มลดความชื้นข้าวเปลือกภายใน 24 ชั่วโมง</p>	2					

ข้อ	ข้อกำหนด	วิธีการตรวจประเมิน และเกณฑ์ตัดสิน	คะแนนขั้นต่ำ ที่ถือว่าผ่าน ข้อกำหนด	สิ่งที่พบจากการตรวจประเมิน	ผลการตรวจ ประเมิน			หมายเหตุ
					คะแนน ที่ได้	C	NC	
		<p>หลังการเก็บเกี่ยว จนความชื้นลดลงเหลือ 16% หรือน้อยกว่า และค่าความแตกต่างของความชื้น ระหว่างผิวข้าวเปลือกและภายในเมล็ด (moisture gradient) ไม่เกิน 1% ได้ 3 คะแนน</p> <p>3) กรณีเกษตรกรลดความชื้นเอง และจะมีการจัดเก็บและจำหน่ายข้าวเปลือกภายใน 3 วัน หากพบว่าเริ่มลดความชื้นข้าวเปลือกภายใน 24 ชั่วโมงหลังการเก็บเกี่ยว จนความชื้นข้าวเปลือกลดลงเหลือ 18% หรือน้อยกว่า และค่าความแตกต่างของความชื้นระหว่างผิวข้าวเปลือกและภายในเมล็ด ไม่เกิน 1% ได้ 2 คะแนน</p> <p>4) เกษตรกรที่ไม่ได้ลดความชื้นเอง และไม่ได้ขนส่งข้าวเปลือกไปโรงสีหรือโรงปรับปรุงสภาพข้าวภายใน 12 ชั่วโมงหลังการเก็บเกี่ยว ได้ 0 คะแนน</p> <p>5) เกษตรกรที่ลดความชื้นเอง แต่ไม่ได้เริ่มลดความชื้นข้าวเปลือกภายใน 24 ชั่วโมงหลังการเก็บเกี่ยว ได้ 0 คะแนน</p> 						

ข้อ	ข้อกำหนด	วิธีการตรวจประเมิน และเกณฑ์ตัดสิน	คะแนนขั้นต่ำ ที่ถือว่าผ่าน ข้อกำหนด	สิ่งที่พบจากการตรวจประเมิน	ผลการตรวจ ประเมิน			หมายเหตุ
					คะแนน ที่ได้	C	NC	
4.6.4	เทคนิคการลดความชื้น							
	<p>การลดความชื้นหลังการเก็บเกี่ยว ในกรณีที่เกษตรกรดำเนินการเอง ให้ ปฏิบัติ ดังนี้</p> <p>1) กรณีตากแดด ควรตากบนวัสดุ ปูรองพื้น (เช่น บนตาข่าย เสื่อ หรือ ผ้าใบ) และปฏิบัติ ดังนี้</p> <p>1.1) แกล้งกองข้าวเปลือกให้มี ความหนาระหว่าง 2 cm ถึง 4 cm</p> <p>1.2) กลับกองข้าวเปลือกเป็น ระยะๆ</p> <p>1.3) มีการป้องกันข้าวเปลือก จากฝนและน้ำค้าง</p> <p>1.4) มีการป้องกันการเกิดรา รวมถึงการปนเปื้อนจากสัตว์และมนุษย์</p> <p>2) กรณีใช้เครื่องอบลดความชื้น</p> <p>2.1) ใช้เครื่องอบลดความชื้นที่ มีคุณภาพ เพื่อให้ได้คุณภาพข้าวเปลือก ที่ดี (ไม่เปลี่ยนสี ไม่มีกลิ่นผิดปกติ และ ลดปริมาณข้าวหัก)</p> <p>2.2) มีการตั้งค่าอุณหภูมิไม่ เกิน 43°C สำหรับเครื่องอบลดความชื้น แบบกระบะ และไม่เกิน 55°C สำหรับ</p>	<p>กรณีเกษตรกรไม่ได้ลดความชื้น เอง ให้เป็น n/a</p> <p>กรณีเกษตรกรลดความชื้นเอง</p> <p>ตรวจบันทึกวิธีและการปฏิบัติใน การลดความชื้นหลังการเก็บเกี่ยว</p> <p>สัมภาษณ์ผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการ ดำเนินการลดความชื้นหรือตรวจการ ปฏิบัติ (กรณีมีการปฏิบัติงานใน ระหว่างการตรวจประเมิน)</p> <p>พิจารณาการให้คะแนน ดังนี้</p> <p>1) กรณีใช้เครื่องอบลดความชื้น ปฏิบัติตามรายการที่ 2) ของข้อกำหนด 4.6.4 ในมกษ. ได้ 3 คะแนน</p> <p>2) กรณีใช้วิธีการตากแดด ปฏิบัติ ตามรายการที่ 1) ของข้อกำหนด 4.6.4 ในมกษ. ได้ 2 คะแนน</p>	2					

ข้อ	ข้อกำหนด	วิธีการตรวจประเมิน และเกณฑ์ตัดสิน	คะแนนขั้นต่ำ ที่ถือว่าผ่าน ข้อกำหนด	สิ่งที่พบจากการตรวจประเมิน	ผลการตรวจ ประเมิน			หมายเหตุ
					คะแนน ที่ได้	C	NC	
	เครื่องอบลดความชื้นแบบหมุนเวียน อย่างต่อเนื่อง	3)ไม่เป็นไปตามวิธีการตรวจ ประเมินรายการที่ 1) และ 2) ข้างต้น ได้ 0 คะแนน 						
4.6.5	การจัดเก็บข้าว							
	<p>เกษตรกรมีการจัดเก็บข้าวเปลือก ในสถานที่ที่ปลอดภัยและป้องกัน ความชื้นเพื่อรักษาคุณภาพหรือมี มาตรการ ดังนี้</p> <p>1) ป้องกันการปนเปื้อนจากสารที่ เป็นอันตรายต่างๆ เช่น วัตถุอันตราย ทางการเกษตร ปุ๋ยเคมี</p> <p>2) ควบคุมความชื้นให้อยู่ที่ระดับ 14% โดยมวล (น้ำหนักเปียก) หรือน้อย กว่า</p> <p>3) ป้องกันไม่ให้เปียกซ้ำ</p> <p>4) ป้องกันการทำลายจากแมลง และสัตว์ศัตรู โดยไม่ใช้วิธีการรมด้วย สารเคมี</p> <p>5) ทำความสะอาดข้าวเปลือก ก่อนจัดเก็บ โดยคัดแยกดิน วัชพืช และ แมลงออก</p>	<p>กรณีเกษตรกรไม่มีการจัดเก็บข้าว ในฟาร์ม ให้เป็น n/a</p> <p>กรณีเกษตรกรมีการจัดเก็บ ข้าวเปลือก</p> <p>ตรวจบันทึกการจัดเก็บข้าวเปลือก และมาตรการที่ใช้ในการป้องกัน ความชื้น การปนเปื้อน การปะปน การ ป้องกันการทำลายจากศัตรูข้าว และ มาตรการอื่น ๆ เพื่อรักษาคุณภาพข้าว</p> <p>ตรวจการปฏิบัติ (กรณีมีการ ปฏิบัติงานในระหว่างการตรวจ ประเมิน)</p> <p>สัมภาษณ์ผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับ มาตรการที่ใช้ในการรักษาคุณภาพ ข้าวเปลือกในการจัดเก็บ</p>	2					

ข้อ	ข้อกำหนด	วิธีการตรวจประเมิน และเกณฑ์ตัดสิน	คะแนนขั้นต่ำ ที่ถือว่าผ่าน ข้อกำหนด	สิ่งที่พบจากการตรวจประเมิน	ผลการตรวจ ประเมิน			หมายเหตุ
					คะแนน ที่ได้	C	NC	
	<p>6) จัดเก็บแยกเป็นสัดส่วนจากข้าวอื่นๆ เพื่อป้องกันการปนเปื้อน พร้อมทั้งป้ายระบุอย่างชัดเจน</p> <p>หมายเหตุ: การป้องกันการทำลายจากแมลงศัตรูพืชระบุไว้ในข้อกำหนดข้อ 4) เช่น การใช้กับดัก บรรจุไว้ในถุง</p>	<p>พิจารณาการให้คะแนน ดังนี้</p> <p>1) เกษตรกรมีการเก็บรักษาข้าวในสภาพควบคุมอากาศและความชื้น (hermetic storage) และปฏิบัติได้ครบทั้ง 6 รายการตามข้อกำหนด 4.6.5 ใน มกษ. ได้ 3 คะแนน</p> <p>2) เกษตรกรปฏิบัติตามตามรายการที่ 1), 2), 3), 4) และ 6) ของข้อกำหนด 4.6.5 ใน มกษ. เท่านั้น ได้ 2 คะแนน</p> <p>3) ไม่เป็นไปตามวิธีการตรวจประเมินรายการที่ 1) และ 2) ข้างต้น ได้ 0 คะแนน</p> 						
4.6.6	ตอซัง							
	<p>ห้ามเกษตรกรเผาตอซังข้าว และจัดการตอซังข้าวอย่างเหมาะสม เพื่อบรรเทาปัญหาการปล่อยก๊าซเรือนกระจก ลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และรักษาหรือปรับปรุงคุณภาพของดินอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังนี้</p> <p>1) ปล่อยตอซังข้าวไว้ในแปลงนา เพื่อให้ย่อยสลายอย่างน้อย 21 วัน ก่อนปล่อยน้ำเข้าแปลงนา</p>	<p>ตรวจบันทึกการจัดการตอซังข้าว</p> <p>ตรวจพินิจแปลงนา</p> <p>สัมภาษณ์ผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการตอซังข้าว</p> <p>พิจารณาการให้คะแนน ดังนี้</p>	1					

ข้อ	ข้อกำหนด	วิธีการตรวจประเมิน และเกณฑ์ตัดสิน	คะแนนขั้นต่ำ ที่ถือว่าผ่าน ข้อกำหนด	สิ่งที่พบจากการตรวจประเมิน	ผลการตรวจ ประเมิน			หมายเหตุ
					คะแนน ที่ได้	C	NC	
	<p>2) ปล่อยตอซังข้าวไว้ในแปลงนา เพื่อให้ย่อยสลายอย่างน้อย 21 วัน ร่วมกับการไถกลบตอซังข้าวในช่วงที่ไม่มีน้ำขัง ก่อนปล่อยน้ำเข้าแปลงนา</p> <p>3) ไถกลบตอซังข้าวในช่วงที่มีน้ำขังในแปลงนา</p>	<p>1) ไม่เผาตอซังข้าวและปฏิบัติตามรายการที่ 1) ของข้อกำหนด 4.6.6 ใน มกษ. โดยไม่ไถกลบตอซัง ได้ 3 คะแนน</p> <p>2) ไม่เผาตอซังข้าวและปฏิบัติตามรายการที่ 2) ของข้อกำหนด 4.6.6 ใน มกษ. ได้ 2 คะแนน</p> <p>3) ไม่เผาตอซังข้าวและปฏิบัติตามรายการที่ 3) ของข้อกำหนด 4.6.6 ใน มกษ. ได้ 1 คะแนน</p> <p>4) เผาตอซังข้าว ได้ 0 คะแนน</p> 						
4.6.7	ฟางข้าว							
	<p>ห้ามเกษตรกรเผาฟางข้าว และจัดการฟางข้าวอย่างเหมาะสม เพื่อบรรเทาปัญหาการปล่อยก๊าซเรือนกระจก ลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และรักษาหรือปรับปรุงคุณภาพของดิน และจัดการฟางข้าวอย่างเหมาะสม อยางใดอย่างหนึ่ง ดังนี้</p> <p>1) ปล่อยฟางข้าวไว้ในนาหรือไถกลบเพื่อให้ย่อยสลายอย่างน้อย 14 วัน</p> <p>2) เก็บรวบรวมฟางข้าวไว้ใช้ประโยชน์ โดยวิธี เช่น เป็นอาหารสัตว์และ</p>	<p>ตรวจบันทึกการจัดการฟางข้าว</p> <p>ตรวจพินิจแปลงนา</p> <p>สัมภาษณ์ผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการฟางข้าว</p> <p>พิจารณาการให้คะแนน ดังนี้</p> <p>1) ไม่เผาฟางข้าวและปฏิบัติตามรายการที่ 2) ของข้อกำหนด 4.6.7 ใน มกษ. ได้ 3 คะแนน</p>	2					

ข้อ	ข้อกำหนด	วิธีการตรวจประเมิน และเกณฑ์ตัดสิน	คะแนนขั้นต่ำ ที่ถือว่าผ่าน ข้อกำหนด	สิ่งที่พบจากการตรวจประเมิน	ผลการตรวจ ประเมิน			หมายเหตุ
					คะแนน ที่ได้	C	NC	
	นำมูลสัตว์มาใช้ในแปลงนา หรือนำฟางข้าว ไปทำปุ๋ยหมักเพื่อใช้ในแปลงนา	2) ไม่เผาฟางข้าวและปฏิบัติตาม รายการที่ 1) ของข้อกำหนด 4.6.7 ใน มกษ. ได้ 2 คะแนน 3) เผาฟางข้าว ได้ 0 คะแนน 						
4.7 สุขภาพและความปลอดภัย								
4.7.1 คำแนะนำด้านความปลอดภัยและการปฐมพยาบาล								
	เกษตรกร ผู้ปฏิบัติงาน และสมาชิก ในครอบครัวได้รับคำแนะนำหรือมี ความรู้ ความเข้าใจในการป้องกัน อุบัติเหตุหรือการเจ็บป่วยจากการ ปฏิบัติงาน รู้วิธีการติดต่อบุคลากรด้าน สาธารณสุข และมีชุดปฐมพยาบาล เบื้องต้นที่ระบุป้ายชี้บ่งชัดเจนในพื้นที่ หรือมีสถานพยาบาลในบริเวณใกล้เคียง ที่เกษตรกรรู้จักและเข้าถึงได้	สัมภาษณ์ เกษตรกร ผู้ปฏิบัติงาน และสมาชิกในครอบครัว ดังนี้ - ความรู้ความเข้าใจในการป้องกัน อุบัติเหตุหรือการเจ็บป่วยจาก การปฏิบัติงาน - ความถี่ในการได้รับคำแนะนำ ด้านความปลอดภัย - สถานที่เก็บชุดปฐมพยาบาล เบื้องต้นหรือสถานพยาบาลใน บริเวณใกล้เคียง - วิธีการติดต่อ บุคลากรด้าน สาธารณสุข ตรวจพินิจสถานที่ปฏิบัติงานว่ามี ชุดปฐมพยาบาลเบื้องต้นที่ระบุป้ายชี้ บ่งชัดเจนและเข้าถึงได้ หรือตรวจสอบ	1					

ข้อ	ข้อกำหนด	วิธีการตรวจประเมิน และเกณฑ์ตัดสิน	คะแนนขั้นต่ำ ที่ถือว่าผ่าน ข้อกำหนด	สิ่งที่พบจากการตรวจประเมิน	ผลการตรวจ ประเมิน			หมายเหตุ
					คะแนน ที่ได้	C	NC	
		<p>ว่ามีสถานพยาบาลในบริเวณใกล้เคียง ที่เกษตรกรรู้จักและเข้าถึงได้</p> <p>พิจารณาการให้คะแนน ดังนี้</p> <p>1) เกษตรกร ผู้ปฏิบัติงาน และ สมาชิกในครอบครัวได้รับคำแนะนำ ด้านความปลอดภัยทุกปี และมีชุดปฐม พยาบาลเบื้องต้นที่ระบุป้ายชี้บ่งชัดเจน ในพื้นที่ หรือมีสถานพยาบาลใน บริเวณใกล้เคียงที่เกษตรกรรู้จักและ เข้าถึงได้ ได้ 2 คะแนน</p> <p>2) เกษตรกร ผู้ปฏิบัติงาน และ สมาชิกในครอบครัวได้รับคำแนะนำ ด้านความปลอดภัย และรู้วิธีการติดต่อ บุคลากรด้านสาธารณสุขหรือคลินิกใน บริเวณใกล้เคียง ได้ 1 คะแนน</p> <p>3) ไม่เป็นไปตามวิธีการตรวจ ประเมินรายการที่ 1) และ 2) ข้างต้น ได้ 0 คะแนน</p> 						
4.7.2	เครื่องมือและอุปกรณ์							

ข้อ	ข้อกำหนด	วิธีการตรวจประเมิน และเกณฑ์ตัดสิน	คะแนนขั้นต่ำ ที่ถือว่าผ่าน ข้อกำหนด	สิ่งที่พบจากการตรวจประเมิน	ผลการตรวจ ประเมิน			หมายเหตุ
					คะแนน ที่ได้	C	NC	
	เกษตรกรหรือกลุ่มเกษตรกรมีการ จัดเก็บเครื่องมือและเครื่องจักรกล การเกษตรสำหรับการผลิตและการ จัดการหลังการเก็บเกี่ยว บำรุงรักษาให้ อยู่ในสภาพดีและพร้อมใช้งาน รวมทั้ง ดูแลตรวจสอบเครื่องพ่นสารเคมีเพื่อ ป้องกันการรั่วไหลและปนเปื้อน	สัมภาษณ์ผู้ปฏิบัติงานการจัดเก็บ และการบำรุงรักษาเครื่องมือและ อุปกรณ์ ตรวจพินิจเครื่องมือและอุปกรณ์ ว่าอยู่ในสภาพดีและใช้งานได้ตาม วัตถุประสงค์ ตรวจพินิจเครื่องพ่นสารเคมีว่ามี การปรับแต่งให้เหมาะสมกับการใช้งาน และไม่รั่วไหล พิจารณาการให้คะแนน ดังนี้ 1) มีการบำรุงรักษาและปรับแต่ง เครื่องมือและอุปกรณ์ในฤดูปลูก ปัจจุบัน ได้ 2 คะแนน 2) ไม่มีการบำรุงรักษาและปรับแต่ง เครื่องมือและอุปกรณ์ ได้ 0 คะแนน	2					
4.7.3	การฝึกอบรมการใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตร							
	เกษตรกรหรือผู้รับจ้างพ่นวัตถุ อันตรายทางการเกษตรได้รับการ ฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับวิธีการจัดการ และการใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตร	สัมภาษณ์เกษตรกร หรือผู้รับจ้าง พ่นวัตถุอันตรายทางการเกษตร (กรณีมี การปฏิบัติงานของผู้รับจ้างในระหว่าง การตรวจประเมิน) เกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจ	1					

ข้อ	ข้อกำหนด	วิธีการตรวจประเมิน และเกณฑ์ตัดสิน	คะแนนขั้นต่ำ ที่ถือว่าผ่าน ข้อกำหนด	สิ่งที่พบจากการตรวจประเมิน	ผลการตรวจ ประเมิน			หมายเหตุ
					คะแนน ที่ได้	C	NC	
	<p>อย่างปลอดภัย รวมทั้งแสดงให้เห็นว่ามี การนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ ครอบคลุม หัวข้อ ดังนี้</p> <p>1) คำอธิบายชื่อ ความเป็นพิษ ความเสี่ยงต่อสุขภาพ และข้อมูลอื่นที่ เกี่ยวข้องกับวัตถุอันตรายทางการเกษตร ที่ใช้ทั้งหมด</p> <p>2) วิธีการจัดการใช้วัตถุอันตราย ทางเกษตรที่ถูกต้อง</p> <p>3) มาตรการป้องกันเพื่อลดการ เกิดอันตรายต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อมที่ เกิดจากวัตถุอันตรายทางการเกษตร</p> <p>4) ขั้นตอนการปฏิบัติกรณีฉุกเฉิน หากได้รับหรือสัมผัสวัตถุอันตรายทาง การเกษตร</p>	<p>ของวิธีการจัดการและการใช้วัตถุอันตราย ทางเกษตรอย่างปลอดภัย และข้อมูล อื่นตามรายการ 1) – 4) ของข้อกำหนด 4.7.3 ในมกษ.</p> <p>ตรวจบันทึกการฝึกอบรม เกษตรกรหรือผู้รับจ้างพ่นวัตถุอันตราย ทางเกษตร (อาจตรวจสอบจาก บันทึกการฝึกอบรมที่แนบมากับสัญญา จ้าง) ในรอบ 5 ปีที่ผ่านมา</p> <p>ตรวจพิจารณาการปฏิบัติงาน (กรณีมี การปฏิบัติงานในระหว่างการตรวจ ประเมิน) หรือตรวจพิจารณาจากการสาธิต การปฏิบัติงานเกี่ยวกับการนำความรู้ ไปประยุกต์ใช้</p> <p>พิจารณาการให้คะแนน ดังนี้</p> <p>1) ไม่มีการใช้วัตถุอันตรายทาง การเกษตร ได้ 2 คะแนน</p> <p>2) กรณีมีการใช้วัตถุอันตรายทาง การเกษตรในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา ต้อง ได้รับการฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับวิธีการ จัดการและการใช้วัตถุอันตรายทาง การเกษตรอย่างปลอดภัย รวมทั้งแสดง</p>						

ข้อ	ข้อกำหนด	วิธีการตรวจประเมิน และเกณฑ์ตัดสิน	คะแนนขั้นต่ำ ที่ถือว่าผ่าน ข้อกำหนด	สิ่งที่พบจากการตรวจประเมิน	ผลการตรวจ ประเมิน			หมายเหตุ
					คะแนน ที่ได้	C	NC	
		<p>ให้เห็นว่ามีการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ ได้ 2 คะแนน</p> <p>3) กรณีมีการใช้วัสดุอันตรายทาง การเกษตรในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา ต้อง ได้รับการฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับวิธีการ จัดการและการใช้วัสดุอันตรายทาง การเกษตรอย่างปลอดภัย ได้ 1 คะแนน</p> <p>4) กรณีมีการใช้วัสดุอันตรายทาง การเกษตรในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา แต่ไม่ได้ รับการฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับวิธีการ จัดการและการใช้วัสดุอันตรายทาง การเกษตรอย่างปลอดภัย ได้ 0 คะแนน</p> 						
4.7.4	อุปกรณ์คุ้มครองความปลอดภัยส่วนบุคคล							
	<p>กรณีมีการใช้วัสดุอันตรายทาง การเกษตร ให้เกษตรกรปฏิบัติตาม วิธีการและใช้อุปกรณ์คุ้มครองความ ปลอดภัยส่วนบุคคล (PPE) ที่ใช้งานได้ และมีคุณภาพตามคำแนะนำในฉลาก ซึ่ง อุปกรณ์ดังกล่าว รวมถึง:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ถุงมือป้องกันสารเคมี 2) หน้ากากป้องกันสารเคมี 	<p>สัมภาษณ์เกษตรกร หรือผู้รับจ้าง พ่นวัสดุอันตรายทางการเกษตร (กรณี มีการปฏิบัติงานของผู้รับจ้างใน ระหว่างการตรวจประเมิน) เกี่ยวกับ ความเข้าใจและวิธีการใช้อุปกรณ์ PPE ตามรายการอุปกรณ์ 1) – 5) ของ ข้อกำหนด 4.7.4 ในมกษ.</p>	1					

ข้อ	ข้อกำหนด	วิธีการตรวจประเมิน และเกณฑ์ตัดสิน	คะแนนขั้นต่ำ ที่ถือว่าผ่าน ข้อกำหนด	สิ่งที่พบจากการตรวจประเมิน	ผลการตรวจ ประเมิน			หมายเหตุ
					คะแนน ที่ได้	C	NC	
	<p>3) ชุดคลุมป้องกัน เช่น เสื้อแขนยาวและกางเกงขายาว</p> <p>4) รองเท้าบูท</p> <p>5) แว่นตากันสารเคมี</p> <p>กรณีเกษตรกรไม่ได้ปฏิบัติงานด้วยตัวเอง การผสมและฉีดพ่นวัตถุอันตรายทางการเกษตรต้องแจ้งให้ผู้รับจ้างปฏิบัติตามข้อกำหนดนี้อย่างเคร่งครัดภายใต้การกำกับดูแลและตรวจติดตามจากเกษตรกร</p>	<p>ตรวจพินิจคุณภาพของ PPE ว่าอยู่ในสภาพดี และใช้งานได้ตามวัตถุประสงค์</p> <p>ตรวจพินิจการปฏิบัติงาน (กรณีมีการปฏิบัติงานในระหว่างการตรวจประเมิน) หรือตรวจพินิจจากการสาธิตการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้</p> <p>กรณีมีการแจ้งฉีดพ่นวัตถุอันตรายทางการเกษตร</p> <ul style="list-style-type: none"> - ตรวจสอบสัญญาจ้างว่ามีการแจ้งให้ผู้รับจ้างปฏิบัติตามข้อกำหนดนี้ - สัมภาษณ์เกษตรกรว่ามีการกำกับดูแลและตรวจติดตามการปฏิบัติงานของผู้รับจ้างหรือไม่ <p>พิจารณาการให้คะแนน ดังนี้</p> <p>1) ไม่มีการใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตร ได้ 2 คะแนน</p> <p>2) กรณีมีการใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตรโดยใช้คนฉีดพ่น ผู้พ่นวัตถุอันตรายทางการเกษตรปฏิบัติตาม</p>						

ข้อ	ข้อกำหนด	วิธีการตรวจประเมิน และเกณฑ์ตัดสิน	คะแนนขั้นต่ำ ที่ถือว่าผ่าน ข้อกำหนด	สิ่งที่พบจากการตรวจประเมิน	ผลการตรวจ ประเมิน			หมายเหตุ
					คะแนน ที่ได้	C	NC	
		<p>วิธีการและใช้อุปกรณ์คุ้มครองความปลอดภัยส่วนบุคคล (PPE) ที่ใช้งานได้ หรือมีคุณภาพตามคำแนะนำในฉลากตามรายการที่ 1) ถึง 5) ของข้อกำหนด 4.7.4 ใน มกษ. ได้ 2 คะแนน</p> <p>3) กรณีมีการใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตรโดยใช้เครื่องบิน โดรน หรือ แทรกเตอร์ฉีดพ่น ขณะผสมวัตถุอันตรายทางการเกษตร ผู้ปฏิบัติงานต้องสวมถุงมือและหน้ากากป้องกันสารเคมีที่ใช้งานได้ หรือมีคุณภาพตามคำแนะนำในฉลากตามที่กำหนดในรายการที่ 1) และ 2) ของ มกษ. ได้ 2 คะแนน</p> <p>4) กรณีมีการใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตรโดยใช้คนฉีดพ่น ผู้พ่นอันตรายทางการเกษตรต้องสวมถุงมือและหน้ากากป้องกันสารเคมีที่ใช้งานได้ตามที่กำหนดในรายการที่ 1) และ 2) ของ มกษ. ได้ 1 คะแนน</p> <p>5) ไม่เป็นไปตามวิธีการตรวจประเมินรายการที่ 1) ถึง 4) ข้างต้น ได้ 0 คะแนน</p>						

ข้อ	ข้อกำหนด	วิธีการตรวจประเมิน และเกณฑ์ตัดสิน	คะแนนขั้นต่ำ ที่ถือว่าผ่าน ข้อกำหนด	สิ่งที่พบจากการตรวจประเมิน	ผลการตรวจ ประเมิน			หมายเหตุ
					คะแนน ที่ได้	C	NC	
		 						
4.7.5	การซักล้างและเปลี่ยนชุด							
	<p>เกษตรกรหรือกลุ่มเกษตรกร กำหนดบริเวณสำหรับเปลี่ยนชุด ทำความสะอาดร่างกาย และซักล้าง PPE หลังจากการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับวัตถุอันตรายทางการเกษตร ชุด PPE ที่สวมใส่แล้วต้องซักล้างและไม่นำเข้าไปในบ้านพักอาศัย ให้แยกบริเวณสำหรับเปลี่ยนชุดและซักล้าง PPE ออกจากสถานที่ซักล้างของครัวเรือน</p>	<p>สัมภาษณ์เกษตรกรหรือกลุ่มเกษตรกร เกี่ยวกับ:</p> <ul style="list-style-type: none"> - บริเวณสำหรับเปลี่ยนชุด ทำความสะอาดร่างกาย และซักล้าง PPE หลังจากการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับวัตถุอันตรายทางการเกษตร - การห้ามนำชุด PPE ที่สวมใส่แล้วเข้าไปในบ้านพักอาศัย <p>ตรวจพินิจบริเวณสำหรับเปลี่ยนชุดและซักล้าง PPE ว่ามีการแยกออกจากสถานที่ซักล้างของครัวเรือน</p> <p>พิจารณาการให้คะแนน ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ไม่มีการใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตร ได้ 2 คะแนน 2) กรณีมีการใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตร: <ul style="list-style-type: none"> - มีการกำหนดบริเวณที่แยกกันสำหรับเปลี่ยนชุด และซักล้าง 	1					

ข้อ	ข้อกำหนด	วิธีการตรวจประเมิน และเกณฑ์ตัดสิน	คะแนนขั้นต่ำ ที่ถือว่าผ่าน ข้อกำหนด	สิ่งที่พบจากการตรวจประเมิน	ผลการตรวจ ประเมิน			หมายเหตุ
					คะแนน ที่ได้	C	NC	
		<p>PPE หลังจากการปฏิบัติงานที่ เกี่ยวข้องกับวัตถุอันตรายทาง การเกษตร และ</p> <ul style="list-style-type: none"> - มีการแยกบริเวณสำหรับ เปลี่ยนชุดและซักล้าง PPE ออกจากสถานที่ซักล้างของ ครัวเรือน <p>ได้ 2 คะแนน</p> <p>3) กรณีมีการใช้วัตถุอันตรายทาง การเกษตร:</p> <ul style="list-style-type: none"> - มีการกำหนดบริเวณสำหรับ เปลี่ยนชุด และซักล้าง PPE หลังจากการปฏิบัติงานที่ เกี่ยวข้องกับวัตถุอันตราย ทางการเกษตร โดยไม่แยก จากกัน และ - มีการแยกบริเวณสำหรับ เปลี่ยนชุดและซักล้าง PPE ออกจากสถานที่ซักล้างของ ครัวเรือน <p>ได้ 1 คะแนน</p> <p>4) มีการกำหนดบริเวณสำหรับ เปลี่ยนชุด และซักล้าง PPE หลังจาก การปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับวัตถุอันตราย</p>						

ข้อ	ข้อกำหนด	วิธีการตรวจประเมิน และเกณฑ์ตัดสิน	คะแนนขั้นต่ำ ที่ถือว่าผ่าน ข้อกำหนด	สิ่งที่พบจากการตรวจประเมิน	ผลการตรวจ ประเมิน			หมายเหตุ
					คะแนน ที่ได้	C	NC	
		ทางการเกษตร โดยไม่แยกออกจากสถานที่ ซักล้างของครวเรือน ได้ 0 คะแนน 						
4.7.6	ข้อควรระวังสำหรับผู้ปฏิบัติงาน							
	4.7.6.1 กรณี เกษตรกรหรือกลุ่ม เกษตรกรมีการใช้วัตถุอันตรายทาง การเกษตร ห้ามไม่ให้บุคคลดังต่อไปนี้ เป็นผู้ปฏิบัติงาน 1) สตรีมีครรภ์และมารดาที่อยู่ในช่วง ให้นมบุตร 2) เด็กที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี 3) ผู้ป่วยโรคเรื้อรัง หรือผู้ป่วยโรค ทางเดินหายใจ	สัมภาษณ์: - เกษตรกรหรือกลุ่มเกษตรกร เกี่ยวกับข้อห้ามบุคคลตาม รายการ 1) – 3) ข้อ 4.7.6.1 ของ มกษ. เป็นผู้ปฏิบัติงานใน การใช้วัตถุอันตรายทาง การเกษตร - ผู้ใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตรว่า เป็นบุคคลตามรายการ 1) – 3) ข้อ 4.7.6.1 ของ มกษ. หรือไม่ ตรวจพิจารณาการปฏิบัติงาน หรือ บันทึกข้อมูลผู้ใช้วัตถุอันตรายทาง การเกษตร พิจารณาการให้คะแนน ดังนี้ 1) ไม่มีการใช้วัตถุอันตรายทาง การเกษตร ได้ 2 คะแนน	2					

ข้อ	ข้อกำหนด	วิธีการตรวจประเมิน และเกณฑ์ตัดสิน	คะแนนขั้นต่ำ ที่ถือว่าผ่าน ข้อกำหนด	สิ่งที่พบจากการตรวจประเมิน	ผลการตรวจ ประเมิน			หมายเหตุ
					คะแนน ที่ได้	C	NC	
		<p>2) กรณีมีการใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตร ไม่ให้สตรีมีครรภ์และมารดาที่อยู่ในช่วงให้นมบุตร เด็กที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี หรือผู้ป่วยโรคเรื้อรัง³ หรือผู้ป่วยโรคทางเดินหายใจ เป็นผู้ใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตร ได้ 2 คะแนน</p> <p>3) กรณีมีการใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตร สตรีมีครรภ์และมารดาที่อยู่ในช่วงให้นมบุตร เด็กที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี หรือผู้ป่วยโรคเรื้อรังหรือผู้ป่วยโรคทางเดินหายใจ เป็นผู้ใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตร ได้ 0 คะแนน</p>						
	4.7.6.2 ห้ามใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตรที่ระบุในทะเบียนวัตถุอันตรายทางการเกษตรที่ห้ามใช้	<p>กรณีไม่มีการใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตร ให้เป็น n/a</p> <p>กรณีมีการใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตร สัมภาษณ์:</p>	เป็นข้อที่ไม่มี การให้ คะแนน					

³ กฎกระทรวงกำหนดโรคเรื้อรัง พ.ศ. 2549 โรคเรื้อรัง ได้แก่ 1) โรคมะเร็ง 2) โรคไตวายเรื้อรัง 3) โรคเอดส์ 4) โรคหรือการบาดเจ็บของสมอง เส้นเลือดสมอง หรือกระดูกสันหลังเป็นเหตุให้เป็นอัมพาต 5) ความผิดปกติของกระดูกหักที่มีภาวะแทรกซ้อน อันได้แก่ กระดูกหักที่มีการติดเชื้อ กระดูกติดเชื้อ กระดูกไม่ติด กระดูกผิดปกติ หรือเหล็กตามกระดูกหัก 6) โรคหรือการเจ็บป่วยอื่นๆ ที่ต้องรักษาตัวอย่างต่อเนื่องโดยไม่สามารถทำงานติดต่อกันได้เกินกว่าหนึ่งร้อยแปดสิบวัน ทั้งนี้ โดยการวินิจฉัยของคณะกรรมการการแพทย์

ข้อ	ข้อกำหนด	วิธีการตรวจประเมิน และเกณฑ์ตัดสิน	คะแนนขั้นต่ำ ที่ถือว่าผ่าน ข้อกำหนด	สิ่งที่พบจากการตรวจประเมิน	ผลการตรวจ ประเมิน			หมายเหตุ
					คะแนน ที่ได้	C	NC	
		<p>- เกษตรกรหรือกลุ่มเกษตรกร เกี่ยวกับวัตถุอันตรายทาง การเกษตรที่ห้ามใช้</p> <p>- ผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับวัตถุอันตราย ทางการเกษตรที่ใช้</p> <p>ตรวจทะเบียนรายชื่อวัตถุอันตราย ทางการเกษตร (ถ้ามี)</p> <p>ตรวจบันทึกข้อมูลการใช้วัตถุ อันตรายทางการเกษตร</p> <p>ตรวจพินิจร่องรอยการใช้วัตถุ อันตรายทางการเกษตรที่ห้ามใช้ เช่น ในสถานที่เก็บวัตถุอันตรายทาง การเกษตร ภาชนะบรรจุวัตถุอันตราย ทางการเกษตรที่ใช้แล้ว</p> <p>พิจารณาผลการตรวจประเมิน ดังนี้</p> <p>1) ไม่ใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตร ที่ระบุในทะเบียนวัตถุอันตรายทาง การเกษตรที่ห้ามใช้ ถือว่าผ่าน (C)</p> <p>2) ใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตรที่ ระบุในทะเบียนวัตถุอันตรายทาง การเกษตรที่ห้ามใช้ ถือว่าไม่ผ่าน (NC)</p>						

ข้อ	ข้อกำหนด	วิธีการตรวจประเมิน และเกณฑ์ตัดสิน	คะแนนขั้นต่ำ ที่ถือว่าผ่าน ข้อกำหนด	สิ่งที่พบจากการตรวจประเมิน	ผลการตรวจ ประเมิน			หมายเหตุ
					คะแนน ที่ได้	C	NC	
	<p>4.7.6.3 กรณีมีคำสั่งซื้อจากประเทศคู่ค้า ปลายทางที่ชัดเจน ห้ามใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตรที่ประเทศคู่ค้าห้ามใช้ หรือให้ใช้ตามชนิดวัตถุอันตรายทางการเกษตรที่ประเทศคู่ค้ามีข้อกำหนด ปริมาณสารพิษตกค้างสูงสุด</p>	<p>กรณีไม่มีการใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตร หรือ กรณีที่เกษตรกรหรือกลุ่มเกษตรกรไม่มีข้อมูลเกี่ยวกับคำสั่งซื้อจากประเทศคู่ค้าปลายทางที่ชัดเจน ให้เป็น n/a</p> <p>กรณี ที่ เกษตรกรหรือกลุ่มเกษตรกรมีข้อมูลคำสั่งซื้อจากประเทศคู่ค้าปลายทางที่ชัดเจน</p> <p>สัมภาษณ์:</p> <ul style="list-style-type: none"> - เกษตรกรหรือกลุ่มเกษตรกรเกี่ยวกับวัตถุอันตรายทางการเกษตรที่ประเทศคู่ค้าห้ามใช้ หรือข้อกำหนดปริมาณสารพิษตกค้างสูงสุดของประเทศคู่ค้า - ผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับวัตถุอันตรายทางการเกษตรที่ใช้ <p>ตรวจบันทึกข้อมูลการใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตร</p> <p>ตรวจพิจารณาการปฏิบัติงานว่าไม่มีการใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตรที่ประเทศคู่ค้าห้ามใช้ หรือใช้ตามชนิด</p>	เป็นข้อที่ไม่มี การให้ คะแนน					

ข้อ	ข้อกำหนด	วิธีการตรวจประเมิน และเกณฑ์ตัดสิน	คะแนนขั้นต่ำ ที่ถือว่าผ่าน ข้อกำหนด	สิ่งที่พบจากการตรวจประเมิน	ผลการตรวจ ประเมิน			หมายเหตุ
					คะแนน ที่ได้	C	NC	
		<p>วัตถุอันตรายทางการเกษตรที่ประเทศคู่ค้ามีข้อกำหนดปริมาณสารพิษตกค้างสูงสุด และใช้ได้ถูกต้องตามที่ระบุบนฉลากหรือตามคำแนะนำของหน่วยราชการ (แล้วแต่กรณี)</p> <p>พิจารณาผลการตรวจประเมิน ดังนี้</p> <p>1) ไม่ใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตรที่ประเทศคู่ค้าห้ามใช้ หรือใช้ตามชนิดวัตถุอันตรายทางการเกษตรที่ประเทศคู่ค้ามีข้อกำหนดปริมาณสารพิษตกค้างสูงสุด ถือว่าผ่าน (C)</p> <p>2) ใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตรที่ประเทศคู่ค้าห้ามใช้ หรือไม่ใช้ตามชนิดวัตถุอันตรายทางการเกษตรที่ประเทศคู่ค้ามีข้อกำหนดปริมาณสารพิษตกค้างสูงสุด ถือว่าไม่ผ่าน (NC)</p>						
4.7.7	การกลับเข้าพื้นที่หลังการใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตร							
	<p>กรณีเกษตรกรมีการใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตร ก่อนกลับเข้าพื้นที่ควรปฏิบัติ ดังนี้</p> <p>1) ที่ช่วงเวลาหลังการใช้ตามระยะเวลาที่ระบุในฉลากผลิตภัณฑ์ หรือ 48 ชั่วโมงสำหรับกรณีที่ไม่มีการระบุในฉลากผลิตภัณฑ์</p>	<p>สัมภาษณ์เกษตรกรเกี่ยวกับ:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ระยะเวลาที่ต้องทิ้งช่วงหลังการใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตร ก่อนกลับเข้าพื้นที่ - วิธีการที่สื่อสารให้ชุมชนรับทราบถึงช่วงเวลาที่ห้ามเข้าแปลงนา 	1					

ข้อ	ข้อกำหนด	วิธีการตรวจประเมิน และเกณฑ์ตัดสิน	คะแนนขั้นต่ำ ที่ถือว่าผ่าน ข้อกำหนด	สิ่งที่พบจากการตรวจประเมิน	ผลการตรวจ ประเมิน			หมายเหตุ
					คะแนน ที่ได้	C	NC	
	2) สื่อสารให้ชุมชนรับทราบถึง ช่วงเวลาที่ห้ามเข้าแปลงนาโดยติดป้าย เตือนหรืออย่างน้อยแจ้งด้วยวาจา	<p>ตรวจบันทึกการใช้วัตถุอันตราย ทางการเกษตร</p> <p>ตรวจพินิจป้ายหรือสัญลักษณ์ เตือนในแปลงนา (กรณีที่ยังอยู่ในช่วง ห้ามเข้าแปลงนา) หรือสัมภาษณ์การ รับรู้ของบุคคลที่อยู่ในบริเวณใกล้เคียง เกี่ยวกับการแจ้งเตือน</p> <p>กรณีที่อยู่ในช่วงห้ามเข้าแปลงนา ให้ตรวจพินิจว่าไม่มีบุคคลเข้าไปใน แปลงนา</p> <p>พิจารณาการให้คะแนน ดังนี้</p> <p>1) ไม่มีการใช้วัตถุอันตรายทาง การเกษตร ได้ 2 คะแนน</p> <p>2) กรณีมีการใช้วัตถุอันตราย ทางการเกษตร:</p> <ul style="list-style-type: none"> - มีการทิ้งช่วงเวลาหลังการใช้ ตามระยะเวลาที่ระบุในฉลาก ผลิตภัณฑ์ หรือ 48 ชั่วโมง สำหรับกรณีที่ไม่มีการระบุใน ฉลากผลิตภัณฑ์ และ - มีการติดป้ายหรือสัญลักษณ์ เตือนในแปลงนา เพื่อสื่อสารให้ 						

ข้อ	ข้อกำหนด	วิธีการตรวจประเมิน และเกณฑ์ตัดสิน	คะแนนขั้นต่ำ ที่ถือว่าผ่าน ข้อกำหนด	สิ่งที่พบจากการตรวจประเมิน	ผลการตรวจ ประเมิน			หมายเหตุ
					คะแนน ที่ได้	C	NC	
		<p>ชุมชนรับทราบถึงช่วงเวลาที่ห้าม เข้าแปลงนา</p> <p>ได้ 2 คะแนน</p> <p>3) กรณีมีการใช้วัตถุอันตรายทาง การเกษตร:</p> <ul style="list-style-type: none"> - มีการทิ้งช่วงเวลาหลังการใช้ ตามระยะเวลาที่ระบุในฉลาก ผลิตภัณฑ์ หรือ 48 ชั่วโมง สำหรับกรณีที่ไม่มีการระบุใน ฉลากผลิตภัณฑ์ และ - มีการแจ้งชุมชนด้วยวาจา เพื่อ สื่อสารให้ทราบถึงช่วงเวลาที่ ห้ามเข้าแปลงนา <p>ได้ 1 คะแนน</p> <p>4) ไม่ได้ปฏิบัติตามรายการที่ 1) หรือ 2) ของข้อกำหนด 4.7.7 ในมกษ.</p> <p>ได้ 0 คะแนน</p> 						
4.7.8	การจัดเก็บวัตถุอันตรายทางการเกษตรและสารเคมี							
	วัตถุอันตรายทางการเกษตรและ ปุ๋ยอินทรีย์ รวมถึงภาชนะบรรจุวัตถุ อันตรายทางการเกษตรและปุ๋ยอินทรีย์ ที่เกษตรกรยังใช้ไม่หมด ให้:	สัมภาษณ์เกษตรกรเกี่ยวกับ สถานที่จัดเก็บวัตถุอันตรายทาง การเกษตรและปุ๋ยอินทรีย์ และ ผู้รับผิดชอบในการจัดการสถานที่เก็บ	2					

ข้อ	ข้อกำหนด	วิธีการตรวจประเมิน และเกณฑ์ตัดสิน	คะแนนขั้นต่ำ ที่ถือว่าผ่าน ข้อกำหนด	สิ่งที่พบจากการตรวจประเมิน	ผลการตรวจ ประเมิน			หมายเหตุ
					คะแนน ที่ได้	C	NC	
	<p>1) มีฉลากกำกับ</p> <p>2) จัดเก็บในสถานที่ปิดล็อกแยก จากน้ำมันเชื้อเพลิง อาหาร และข้าว และป้องกันการเข้าถึงของเด็ก</p>	<p>ตรวจพินิจวัตถุอันตรายทาง การเกษตรและปุ๋ยอินทรีย์ที่ยังใช้ไม่ หมดว่ามีฉลากกำกับที่ภาชนะบรรจุ</p> <p>ตรวจพินิจการจัดการสถานที่เก็บ:</p> <ul style="list-style-type: none"> - การปิดล็อกของสถานที่เก็บ - การเก็บแยกจากน้ำมันเชื้อเพลิง อาหาร และข้าว - การป้องกันการเข้าถึงของเด็ก <p>พิจารณาการให้คะแนน ดังนี้</p> <p>1) ไม่มีการจัดเก็บวัตถุอันตรายทาง การเกษตรหรือปุ๋ยอินทรีย์ (กรณีไม่มี วัตถุอันตรายทางการเกษตรหรือปุ๋ยอิน ทรีย์ในครอบครอง) ได้ 2 คะแนน</p> <p>2) กรณีมีการจัดเก็บวัตถุอันตราย ทางการเกษตรหรือปุ๋ยอินทรีย์ ปฏิบัติได้ ครบทั้ง 2 รายการตามข้อกำหนด 4.7.8 ใน มกษ. ได้ 2 คะแนน</p> <p>3) ไม่ปฏิบัติตามรายการที่ 1) หรือ 2) ของข้อกำหนด 4.7.8 ใน มกษ. ได้ 0 คะแนน</p> 						

ข้อ	ข้อกำหนด	วิธีการตรวจประเมิน และเกณฑ์ตัดสิน	คะแนนขั้นต่ำ ที่ถือว่าผ่าน ข้อกำหนด	สิ่งที่พบจากการตรวจประเมิน	ผลการตรวจ ประเมิน			หมายเหตุ
					คะแนน ที่ได้	C	NC	
4.7.9	การกำจัดวัตถุอันตรายทางการเกษตร							
	<p>เกษตรกรกำจัดภาชนะบรรจุวัตถุอันตรายทางการเกษตรที่ใช้หมดแล้ว วัตถุอันตรายทางการเกษตรที่เหลือใช้ และที่เก่าแล้ว (เช่น หมดยอายุหรือห้ามใช้) ด้วยวิธีการที่ถูกต้องโดยไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อมนุษย์และสิ่งแวดล้อม ต้องปฏิบัติ ดังนี้</p> <p>1) ให้รวบรวมภาชนะบรรจุวัตถุอันตรายทางการเกษตรที่ใช้หมดแล้ว หรือหมดยอายุแล้ว</p> <p>2) คัดแยกและเก็บในสถานที่ที่ปลอดภัย ซึ่งไม่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม</p> <p>3) ส่งคืนภาชนะบรรจุวัตถุอันตรายทางการเกษตรที่ใช้หมดแล้ว หมดยอายุแล้ว หรือห้ามใช้ให้แก่ตัวแทนจำหน่ายวัตถุอันตรายทางการเกษตร หรือส่งให้หน่วยงานที่รับผิดชอบกำจัด</p> <p>กรณีไม่สามารถดำเนินการตามแนวปฏิบัติข้างต้น ให้ปฏิบัติตามการปฏิบัติที่ดีในการกำจัดวัตถุอันตรายทางการเกษตร ดังนี้</p>	<p>สัมภาษณ์เกษตรกรเกี่ยวกับวิธีกำจัดและขั้นตอนการปฏิบัติในการกำจัดภาชนะบรรจุวัตถุอันตรายทางการเกษตรที่ใช้หมดแล้ว ที่เหลือใช้ และที่เก่าแล้ว ว่าเป็นไปตามข้อกำหนด 4.7.9 ในมกษ. หรือไม่</p> <p>ตรวจพินิจสถานที่คัดแยกและรวบรวม ภาชนะบรรจุวัตถุอันตรายทางการเกษตรที่ใช้หมดแล้วหรือหมดยอายุ รวมถึงสถานที่ทิ้งน้ำที่ใช้ล้างภาชนะบรรจุ ว่าก่อให้เกิดผลกระทบต่อมนุษย์และสิ่งแวดล้อมหรือไม่</p> <p>กรณีมีการฝังภาชนะบรรจุวัตถุอันตรายทางการเกษตรที่ใช้หมดแล้ว ให้ตรวจพินิจระยะห่างของพื้นที่ที่ใช้ฝังกับแหล่งน้ำใกล้เคียง</p> <p>พิจารณาการให้คะแนน ดังนี้</p> <p>1) ไม่มีการใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตร ได้ 2 คะแนน</p> <p>2) มีการใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตรและใช้บริการรับคืนหรือ</p>	1					

ข้อ	ข้อกำหนด	วิธีการตรวจประเมิน และเกณฑ์ตัดสิน	คะแนนขั้นต่ำ ที่ถือว่าผ่าน ข้อกำหนด	สิ่งที่พบจากการตรวจประเมิน	ผลการตรวจ ประเมิน			หมายเหตุ
					คะแนน ที่ได้	C	NC	
	<p>1) ล้างภาชนะบรรจุที่ใช้หมดแล้วด้วยน้ำจำนวน 3 ครั้ง โดยไม่ทิ้งน้ำที่ใช้แล้วในแหล่งน้ำสาธารณะ</p> <p>2) ทำลายภาชนะบรรจุจนใช้ต่อไม่ได้ โดยการบดให้เสียรูปทรงหรือเจาะรู ก่อนนำไปฝังดิน</p> <p>3) ฝังภาชนะบรรจุที่ล้างและทำลายแล้วตามข้อกำหนดในวรรค 2 ข้อ 1) และข้อ 2) ให้ห่างจากแหล่งน้ำอย่างน้อย 20m และไม่อนุญาตให้เด็กและบุคคลที่ไม่ได้รับอนุญาตเข้าถึงพื้นที่ดังกล่าว</p> <p>4) ส่งคืนวัตถุอันตรายทางการเกษตรที่เก่าแล้วให้แก่ตัวแทนจำหน่ายวัตถุอันตรายทางการเกษตรหรือหากปฏิบัติไม่ได้ ให้กำจัดในลักษณะที่ลดการได้รับสัมผัสของมนุษย์และสิ่งแวดล้อม</p>	<p>กำจัดวัตถุอันตรายทางการเกษตร ได้ 2 คะแนน</p> <p>3) มีการใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตร แต่ไม่มีบริการรับคืนหรือกำจัดวัตถุอันตรายทางการเกษตรอย่างไรก็ตามเกษตรกรหรือกลุ่มเกษตรกรสามารถปฏิบัติได้ตามการปฏิบัติที่ดีในการกำจัดวัตถุอันตรายทางการเกษตร ครบทั้ง 4 รายการ ของข้อกำหนด 4.7.9 ใน มกษ. ได้ 1 คะแนน</p> <p>4) มีการใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตร แต่ไม่มีบริการรับคืนหรือกำจัดวัตถุอันตรายทางการเกษตร และไม่ได้ปฏิบัติตามการปฏิบัติที่ดีในการกำจัดวัตถุอันตรายทางการเกษตร ครบทั้ง 4 รายการ ของข้อกำหนด 4.7.9 ใน มกษ. ได้ 0 คะแนน</p> <p>5) กรณีมีการใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตรและมีบริการรับคืนหรือกำจัดวัตถุอันตรายทางการเกษตร แต่ไม่ได้ใช้บริการดังกล่าว ได้ 0 คะแนน</p>						

ข้อ	ข้อกำหนด	วิธีการตรวจประเมิน และเกณฑ์ตัดสิน	คะแนนขั้นต่ำ ที่ถือว่าผ่าน ข้อกำหนด	สิ่งที่พบจากการตรวจประเมิน	ผลการตรวจ ประเมิน			หมายเหตุ
					คะแนน ที่ได้	C	NC	

4.8 สิทธิแรงงานในฟาร์ม

4.8.1 แรงงานเด็ก

	<p>เกษตรกรไม่ใช้แรงงานเด็กที่อายุต่ำกว่า 15 ปี เว้นแต่เป็นเด็กในครอบครัวที่อายุต่ำกว่า 15 ปี ซึ่งอาจมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเกษตรของครอบครัวที่เหมาะสมตามอายุ เพื่อช่วยบุพการีและสร้างโอกาสในการพัฒนาทักษะ กิจกรรมที่อาจเข้าร่วมได้ มีดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) กิจกรรมที่ไม่อันตรายต่อสุขภาพและพัฒนาการ 2) กิจกรรมที่ไม่รบกวนเวลาเรียนและเวลาพักผ่อน 3) กิจกรรมที่อยู่ภายใต้การดูแลของผู้ใหญ่ 4) กิจกรรมที่ใช้เวลาไม่เกิน 14 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ 	<p>สัมภาษณ์เกษตรกรเกี่ยวกับแรงงานที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเกษตร โดยเฉพาะแรงงานเด็กที่อายุต่ำกว่า 15 ปี</p> <p>ตรวจพินิจว่าไม่มีการใช้แรงงานที่อายุต่ำกว่า 15 ปีที่ไม่ใช่เด็กในครอบครัว</p> <p>สัมภาษณ์แรงงานเด็กในครอบครัวที่อายุต่ำกว่า 15 ปี (ถ้ามี) ว่าได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเกษตรใดบ้าง รวมถึงจำนวนชั่วโมงที่ทำกิจกรรมนั้นๆ ต่อสัปดาห์</p> <p>พิจารณาการให้คะแนน ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ไม่ใช้แรงงานเด็กที่อายุต่ำกว่า 15 ปี ได้ 3 คะแนน 2) เด็กอายุต่ำกว่า 15 ปีที่เป็นสมาชิกในครอบครัว มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเกษตรของครอบครัวที่เหมาะสมตามอายุ และกิจกรรมที่มีส่วนร่วมเป็นไปตามรายการที่ 1) ถึง 	3					
--	--	--	---	--	--	--	--	--

ข้อ	ข้อกำหนด	วิธีการตรวจประเมิน และเกณฑ์ตัดสิน	คะแนนขั้นต่ำ ที่ถือว่าผ่าน ข้อกำหนด	สิ่งที่พบจากการตรวจประเมิน	ผลการตรวจ ประเมิน			หมายเหตุ
					คะแนน ที่ได้	C	NC	
		<p>4) ของข้อกำหนด 4.8.1 ใน มกษ. ได้ 3 คะแนน</p> <p>3) เด็กอายุต่ำกว่า 15 ปีที่เป็นสมาชิกในครอบครัว มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเกษตรของครอบครัวที่เหมาะสมตามอายุ แต่กิจกรรมดังกล่าวไม่เป็นไปตามรายการใดรายการหนึ่งของข้อกำหนด 4.8.1 ใน มกษ. ได้ 0 คะแนน</p> <p>4) มีการใช้แรงงานเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี ที่ไม่ใช่สมาชิกในครอบครัว ได้ 0 คะแนน</p> 						
4.8.2	งานที่เป็นอันตราย							
	4.8.2.1 เกษตรกรหรือผู้รับจ้างปฏิบัติงานทั้งหมดต้องปฏิบัติตามกฎเรื่องความปลอดภัยในการทำงาน เช่น กรณีมีความเสี่ยงจากฟ้าแลบฟ้าผ่าต้องหลบในที่กำบัง	<p>สัมภาษณ์เกษตรกรหรือกลุ่มเกษตรกรเกี่ยวกับกฎเรื่องความปลอดภัยในการทำงาน</p> <p>สัมภาษณ์ผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการรับรู้และการนำกฎเรื่องความปลอดภัยในการทำงานไปปฏิบัติ</p> <p>พิจารณาผลการตรวจประเมิน ดังนี้</p>	เป็นข้อที่ไม่มี การให้ คะแนน					

ข้อ	ข้อกำหนด	วิธีการตรวจประเมิน และเกณฑ์ตัดสิน	คะแนนขั้นต่ำ ที่ถือว่าผ่าน ข้อกำหนด	สิ่งที่พบจากการตรวจประเมิน	ผลการตรวจ ประเมิน			หมายเหตุ
					คะแนน ที่ได้	C	NC	
		<p>1) ปฏิบัติตามกฎเรื่องความปลอดภัยในการทำงาน ถือว่าผ่าน (C)</p> <p>2) ไม่ได้ปฏิบัติตามกฎเรื่องความปลอดภัยในการทำงาน ถือว่าไม่ผ่าน (NC)</p>						
	<p>4.8.2.2 ไม่มอบหมายงานแก่เด็กที่อายุต่ำกว่า 18 ปี ปฏิบัติงานที่เป็นอันตรายต่อความปลอดภัยและสุขภาพ รวมทั้งต่อร่างกาย จิตใจ หรือศีลธรรมอันดีงาม โดยมีงานที่ไม่ควรมอบหมาย ดังนี้</p> <p>1) งานที่อยู่ในพื้นที่อันตราย</p> <p>2) งานที่เกี่ยวข้องกับเครื่องจักร เครื่องมืออุปกรณ์ที่เป็นอันตรายตามข้อกำหนดของกฎหมายแรงงาน</p> <p>3) งานที่ยกของหนักเกินกว่าที่กฎหมายกำหนด</p> <p>4) งานที่เกี่ยวข้องกับสารที่เป็นอันตราย</p> <p>5) งานที่ต้องทำช่วงเวลากลางคืนที่ไม่เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด</p>	<p>กรณีไม่มีเด็กที่อายุต่ำกว่า 18 ปีทำงานในฟาร์ม ให้เป็น n/a</p> <p>กรณีมีเด็กที่อายุต่ำกว่า 18 ปีทำงานในฟาร์ม</p> <p>สัมภาษณ์ เกษตรกรหรือกลุ่มเกษตรกรเกี่ยวกับการมอบหมายงานให้กับเด็กที่อายุต่ำกว่า 18 ปี</p> <p>สัมภาษณ์เด็กที่อายุต่ำกว่า 18 ปี เกี่ยวกับงานที่ได้รับมอบหมายและช่วงเวลาที่ต้องปฏิบัติงาน</p> <p>ตรวจพิจารณาการปฏิบัติของเด็กที่อายุต่ำกว่า 18 ปี ว่างานที่ได้รับมอบหมายไม่ใช่งานที่กำหนดไว้ในรายการใดรายการหนึ่งของข้อกำหนด 4.8.2.2 ใน มกษ.</p> <p>พิจารณาการให้คะแนน ดังนี้</p>	3					

ข้อ	ข้อกำหนด	วิธีการตรวจประเมิน และเกณฑ์ตัดสิน	คะแนนขั้นต่ำ ที่ถือว่าผ่าน ข้อกำหนด	สิ่งที่พบจากการตรวจประเมิน	ผลการตรวจ ประเมิน			หมายเหตุ
					คะแนน ที่ได้	C	NC	
		<p>1) มีเด็กที่อายุต่ำกว่า 18 ปีทำงานในฟาร์ม และงานที่ได้รับมอบหมายไม่ใช่งานที่กำหนดไว้ในรายการใดรายการหนึ่งของข้อกำหนด 4.8.2.2 ในมกษ. ได้ 3 คะแนน</p> <p>2) มีเด็กที่อายุต่ำกว่า 18 ปีทำงานในฟาร์ม แต่มีการมอบหมายให้ทำงานตามรายการใดรายการหนึ่งของข้อกำหนด 4.8.2.2 ในมกษ. ได้ 0 คะแนน</p> 						
	4.8.2.3 ต้องมีการตรวจสอบและบันทึกอายุคนงานไว้เสมอ	<p>สัมภาษณ์เกษตรกรหรือกลุ่มเกษตรกรว่ามีการตรวจสอบอายุคนงานและบันทึกข้อมูลไว้เสมอ</p> <p>ตรวจสอบบันทึกข้อมูลอายุคนงาน</p> <p>พิจารณาผลการตรวจประเมินดังนี้</p> <p>1) มีการตรวจสอบและบันทึกอายุคนงานไว้เสมอ ถือว่าผ่าน (C)</p> <p>2) ไม่มีการตรวจสอบและบันทึกอายุคนงาน ถือว่าไม่ผ่าน (NC)</p>	เป็นข้อที่ไม่มี การให้ คะแนน					

ข้อ	ข้อกำหนด	วิธีการตรวจประเมิน และเกณฑ์ตัดสิน	คะแนนขั้นต่ำ ที่ถือว่าผ่าน ข้อกำหนด	สิ่งที่พบจากการตรวจประเมิน	ผลการตรวจ ประเมิน			หมายเหตุ
					คะแนน ที่ได้	C	NC	
4.8.3	การศึกษา	<p>กรณีไม่มีเด็กที่อยู่ในช่วงอายุ การศึกษาภาคบังคับไปโรงเรียนตลอดปี ให้เป็น n/a</p> <p>กรณีมีเด็กที่อยู่ในช่วงอายุ การศึกษาภาคบังคับอาศัยอยู่ในฟาร์ม</p> <p>สัมภาษณ์เกษตรกรหรือกลุ่ม เกษตรกรว่ามีเด็กที่อยู่ในช่วงอายุ การศึกษาภาคบังคับอาศัยอยู่ในฟาร์ม หรือไม่ ถ้ามี มีการจัดการให้เด็กมีการศึกษาอย่างไร</p> <p>สัมภาษณ์เด็กที่อยู่ในช่วงอายุ การศึกษาภาคบังคับที่อาศัยอยู่ใน ฟาร์มเกี่ยวกับการได้รับการศึกษาและ ช่วงเวลาเรียน</p> <p>พิจารณาการให้คะแนน ดังนี้</p> <p>1) เด็กที่อาศัยอยู่ในฟาร์มและอยู่ใน ช่วงอายุการศึกษาภาคบังคับไป โรงเรียนตลอดปีการศึกษา ได้ 3 คะแนน</p>	1					

ข้อ	ข้อกำหนด	วิธีการตรวจประเมิน และเกณฑ์ตัดสิน	คะแนนขั้นต่ำ ที่ถือว่าผ่าน ข้อกำหนด	สิ่งที่พบจากการตรวจประเมิน	ผลการตรวจ ประเมิน			หมายเหตุ
					คะแนน ที่ได้	C	NC	
		<p>2) เด็กที่อาศัยอยู่ในฟาร์มและอยู่ในช่วงอายุการศึกษาภาคบังคับ แต่ไม่ได้ไปโรงเรียนตลอดปีการศึกษา ได้ 2 คะแนน</p> <p>3) เด็กที่อาศัยอยู่ในฟาร์มและอยู่ในช่วงอายุการศึกษาภาคบังคับ ไม่สามารถไปโรงเรียนได้ แต่มีความพยายามให้มีการศึกษา ได้ 1 คะแนน</p> <p>4) เด็กที่อาศัยอยู่ในฟาร์มและอยู่ในช่วงอายุการศึกษาภาคบังคับ ไม่สามารถไปโรงเรียนได้ และไม่มี ความพยายามให้มีการศึกษา ได้ 0 คะแนน</p> 						
4.8.4	แรงงานบังคับ							
	<p>เกษตรกรไม่มีการใช้แรงงานบังคับ ชูเชิญ คุณคาม แรงงานทาส แรงงานที่มีข้อผูกพันหนี้สิน รวมทั้งการค้ามนุษย์ และการใช้แรงงานที่ผิดกฎหมาย ซึ่งต้องสอดคล้องตามเกณฑ์ ดังนี้</p> <p>1) ไม่ยึดค่าแรง เงินเดือน ค่าตอบแทนของลูกจ้าง (ทั้งหมดหรือบางส่วน) รวมถึงทรัพย์สินของลูกจ้าง เอกสารประจำตัว (เช่น บัตรประชาชน</p>	<p>กรณีไม่มีการว่าจ้างแรงงาน ให้เป็น n/a</p> <p>กรณีมีการว่าจ้างแรงงาน</p> <p>สัมภาษณ์เกษตรกรหรือกลุ่มเกษตรกรเกี่ยวกับวิธีการว่าจ้าง การให้ค่าตอบแทน ชั่วโมงทำงาน วันหยุด และการปฏิบัติต่อแรงงาน</p>	3					

ข้อ	ข้อกำหนด	วิธีการตรวจประเมิน และเกณฑ์ตัดสิน	คะแนนขั้นต่ำ ที่ถือว่าผ่าน ข้อกำหนด	สิ่งที่พบจากการตรวจประเมิน	ผลการตรวจ ประเมิน			หมายเหตุ
					คะแนน ที่ได้	C	NC	
	<p>และเอกสารการเดินทาง) เพื่อบังคับให้ลูกจ้างอยู่ปฏิบัติงานเกินกว่าที่ตกลงกันได้</p> <p>2) ไม่เรียกเก็บค่าสมัครงานกับลูกจ้าง หรือค่าธรรมเนียมการจัดหางานที่ทำให้ลูกจ้างต้องเป็นหนี้กับเจ้าของแปลงนาหรือตัวแทนจัดหางาน</p> <p>3) อนุญาตให้ลูกจ้างออกจากแปลงนาได้หลังจากหมดช่วงเวลาทำงาน</p> <p>4) ชั่วโมงทำงานปกติของลูกจ้างต้องไม่เกิน 48 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ โดยให้มีวันหยุดอย่างน้อย 1 วัน เมื่อทำงานติดต่อกันทุก 6 วัน</p> <p>5) ไม่บังคับคู่สมรสและบุตรของลูกจ้างที่ทำสัญญาจ้างเพื่อให้ทำงาน</p> <p>6) ไม่มีส่วนร่วมหรือยินยอมให้มีการค้ามนุษย์</p>	<p>สัมภาษณ์แรงงานเกี่ยวกับวิธีการว่าจ้าง การได้รับค่าตอบแทน ชั่วโมงทำงาน วันหยุด การปฏิบัติของผู้ว่าจ้าง</p> <p>ตรวจสอบเอกสารการว่าจ้างแรงงาน</p> <p>พิจารณาการให้คะแนน ดังนี้</p> <p>1) มีการปฏิบัติตามทั้ง 6 รายการตามข้อกำหนด 4.8.4 ใน มกษ. (เกษตรกรรายย่อยสามารถแสดงให้เห็นถึงการปฏิบัติที่สอดคล้องกับเกณฑ์ที่กำหนดโดยไม่ต้องแสดงเอกสาร) ได้ 3 คะแนน</p> <p>2) ไม่สามารถปฏิบัติตามรายการใดรายการหนึ่งของข้อกำหนด 4.8.4 ใน มกษ. ได้ 0 คะแนน</p>						
4.8.5	การเลือกปฏิบัติ							
	เกษตรกรไม่เลือกปฏิบัติหรือมีการปฏิบัติที่ไม่ให้เกียรติต่อลูกจ้างและสมาชิกในครอบครัวที่ทำงานด้วย โดยควรปฏิบัติ ดังนี้	<p>กรณีไม่มีการว่าจ้างแรงงาน ให้เป็น n/a</p> <p>กรณีมีการว่าจ้างแรงงาน</p>	3					

ข้อ	ข้อกำหนด	วิธีการตรวจประเมิน และเกณฑ์ตัดสิน	คะแนนขั้นต่ำ ที่ถือว่าผ่าน ข้อกำหนด	สิ่งที่พบจากการตรวจประเมิน	ผลการตรวจ ประเมิน			หมายเหตุ
					คะแนน ที่ได้	C	NC	
	<p>1) ไม่เลือกปฏิบัติบนพื้นฐานของเพศชาติพันธุ์ ชาติกำเนิด ศาสนา ความทุพพลภาพ รสนิยมทางเพศ การตั้งครุภรณ์ การเป็นสมาชิกองค์กรผู้ใช้แรงงาน หรือ การสังกัดทางการเมือง</p> <p>2) ไม่ใช้การแบ่งแยก การกีดกัน หรือความลำเอียง ที่ทำให้เกิดความไม่เท่าเทียมของโอกาสที่เกี่ยวกับการจ้าง การฝึกอบรม การมอบหมายงาน ผลประโยชน์ ผลตอบแทนความก้าวหน้า การเลิกจ้างงาน การเกษียณอายุ หรือในการตัดสินใจอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจ้างงาน</p> <p>3) ไม่มี การตรวจสุขภาพ นอกเหนือจากที่กฎหมายกำหนด เพื่อใช้เป็นเงื่อนไขการจ้างงาน (ยกเว้นการตรวจสารเสพติด)</p> <p>4) ไม่มีพฤติกรรม กิริยาท่าทาง ภาษา หรือการสัมผัสทางกายที่เป็นการล่วงละเมิดทางเพศ บีบบังคับ หรือคุกคาม</p> <p>5) ไม่มีการกลั่นแกล้ง หรือลงโทษทางร่างกาย</p>	<p>สัมภาษณ์ เกษตรกรหรือกลุ่มเกษตรกรเกี่ยวกับกฎระเบียบในการรับสมัครงาน เงื่อนไขการจ้างงาน การฝึกอบรม การมอบหมายงาน การให้ผลประโยชน์ หรือผลตอบแทน ความก้าวหน้า การเลิกจ้างงาน การเกษียณอายุ พร้อมทั้งขอให้แสดงเอกสารที่เกี่ยวข้องกับเงื่อนไขการจ้างงาน (ถ้ามี)</p> <p>สัมภาษณ์ แรงงานเกี่ยวกับ การรับสมัคร เงื่อนไขการจ้างงาน การฝึกอบรม การมอบหมายงาน ผลประโยชน์หรือผลตอบแทนที่ได้รับ ความก้าวหน้า การเลิกจ้างงาน การเกษียณอายุ การได้รับการกลั่นแกล้ง บีบบังคับ หรือลงโทษทางร่างกาย</p> <p>พิจารณาการให้คะแนน ดังนี้</p> <p>1) เกษตรกรปฏิบัติได้ครบทั้ง 5 รายการ ตามข้อกำหนด 4.8.5 ใน มกษ. (เกษตรกรรายย่อยสามารถแสดงให้เห็นถึงการปฏิบัติที่สอดคล้องกับเกณฑ์ที่กำหนดโดยไม่ต้องแสดงเอกสาร) ได้ 3 คะแนน</p>						

ข้อ	ข้อกำหนด	วิธีการตรวจประเมิน และเกณฑ์ตัดสิน	คะแนนขั้นต่ำ ที่ถือว่าผ่าน ข้อกำหนด	สิ่งที่พบจากการตรวจประเมิน	ผลการตรวจ ประเมิน			หมายเหตุ
					คะแนน ที่ได้	C	NC	
		2) ไม่สามารถปฏิบัติตามรายการ ใดรายการหนึ่งของข้อกำหนด 4.8.5 ใน มกษ. ได้ 0 คะแนน 						
4.8.6	เสรีภาพในการสมาคม							
	<p>เกษตรกรให้ลูกจ้างมีสิทธิก่อตั้งหรือ เลือกเข้าร่วมสมาคมโดยไม่มีการ แทรกแซง และมีส่วนเข้าร่วมในการ ต่อรองเงื่อนไขการทำงาน โดยควรปฏิบัติ ดังนี้</p> <p>1) ลูกจ้างมีอิสระในการก่อตั้งหรือ เข้าร่วมในองค์กรผู้ใช้แรงงาน ทั้งภายใน (เช่น ผู้แทนลูกจ้าง) และภายนอกองค์กร (เช่น สหภาพแรงงาน) และมีส่วนร่วม ในการเจรจาต่อรองในเรื่องเงื่อนไข การทำงาน</p> <p>2) อนุญาตให้องค์กรผู้ใช้แรงงาน จัดกิจกรรมต่างๆ ในฟาร์มได้</p> <p>3) การทำงานขององค์กรผู้ใช้ แรงงานไม่ถูกขัดขวาง และตัวแทน องค์กรผู้ใช้แรงงานไม่ถูกเลือกปฏิบัติ อย่างไม่เป็นธรรม</p>	<p>กรณีไม่มีการว่าจ้างแรงงาน ให้เป็น n/a</p> <p>กรณีมีการว่าจ้างแรงงาน สัมภาษณ์ผู้ขอการรับรองเกี่ยวกับ การให้สิทธิในการก่อตั้ง การเลือกเข้า ร่วมสมาคม รวมถึงการอนุญาตให้จัด กิจกรรมต่างๆ ขององค์กรผู้ใช้แรงงาน ในฟาร์ม และการยอมรับข้อตกลง การเจรจาต่อรองร่วมกัน</p> <p>สัมภาษณ์ แรงงานเกี่ยวกับ การได้รับสิทธิในการก่อตั้ง การเลือก เข้าร่วมสมาคม รวมถึงการได้รับ อนุญาตให้จัดกิจกรรมต่างๆ ของ องค์กรผู้ใช้แรงงานในฟาร์ม การให้ ความเป็นธรรมต่อตัวแทนองค์กรผู้ใช้ แรงงาน และการยอมรับข้อตกลงการ เจรจาต่อรองร่วมกัน พร้อมทั้งขอให้</p>	3					

ข้อ	ข้อกำหนด	วิธีการตรวจประเมิน และเกณฑ์ตัดสิน	คะแนนขั้นต่ำ ที่ถือว่าผ่าน ข้อกำหนด	สิ่งที่พบจากการตรวจประเมิน	ผลการตรวจ ประเมิน			หมายเหตุ
					คะแนน ที่ได้	C	NC	
	4) เกษตรกรควรยอมรับข้อตกลง การเจรจาต่อรองร่วมกัน	<p>แสดงเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้อง (ถ้ามี)</p> <p>พิจารณาการให้คะแนน ดังนี้</p> <p>1) เกษตรกรปฏิบัติได้ครบทั้ง 4 รายการ ตามข้อกำหนด 4.8.6 ใน มกษ. (เกษตรกรรายย่อยสามารถแสดง ให้เห็นถึงการปฏิบัติที่สอดคล้องกับ เกณฑ์ที่กำหนดโดยไม่ต้องแสดง เอกสาร) ได้ 3 คะแนน</p> <p>2) ไม่สามารถปฏิบัติตามรายการ ใดรายการหนึ่งของข้อกำหนด 4.8.6 ใน มกษ. ได้ 0 คะแนน</p> 						
4.8.7	ค่าจ้าง							
	<p>เกษตรกรควรปฏิบัติ ดังนี้</p> <p>1) กำหนดค่าจ้างลูกจ้างเป็นไปตาม หรือมากกว่าค่าแรงขั้นต่ำที่กำหนดตาม กฎหมายและระเบียบข้อบังคับของ ท้องถิ่นหรือของประเทศ หรือตาม ข้อตกลงกับองค์กรผู้ใช้แรงงาน โดยไม่มี การจำแนกเพศชายหญิง</p>	<p>กรณีไม่มีการว่าจ้างแรงงาน ให้เป็น n/a</p> <p>กรณีมีการว่าจ้างแรงงาน สัมภาษณ์ผู้ขอการรับรองเกี่ยวกับ การกำหนดค่าจ้าง เวลาการจ่ายค่าจ้าง สกุลเงินที่ใช้ และอัตราค่าจ้างล่วงเวลา รวมถึงการไม่บังคับการทำงาน ล่วงเวลา</p>	3					

ข้อ	ข้อกำหนด	วิธีการตรวจประเมิน และเกณฑ์ตัดสิน	คะแนนขั้นต่ำ ที่ถือว่าผ่าน ข้อกำหนด	สิ่งที่พบจากการตรวจประเมิน	ผลการตรวจ ประเมิน			หมายเหตุ
					คะแนน ที่ได้	C	NC	
	<p>2)จ่ายค่าจ้างแรงงานตรงเวลาและสม่ำเสมอ</p> <p>3)จ่ายค่าจ้างแรงงานเป็นสกุลเงินตามกฎหมาย หรือในรูปแบบอื่นที่ลูกจ้างยอมรับ โดยไม่เกิดการผูกมัดต่อแรงงานในรูปแบบใด ๆ</p> <p>4) จ่ายค่าจ้างตามอัตราที่กฎหมายกำหนดหรือตามที่มีการเจรจาตกลงร่วมกัน และการทำงานล่วงเวลาต้องเป็นไปโดยความสมัครใจ</p>	<p>สัมภาษณ์แรงงานเกี่ยวกับค่าจ้างที่ได้รับ เวลาที่ได้รับค่าจ้าง สกุลเงินของค่าจ้างที่ได้รับ และอัตราค่าจ้างล่วงเวลาที่ได้รับ รวมถึงความสมัครใจในการทำงานล่วงเวลา</p> <p>พิจารณาการให้คะแนน ดังนี้</p> <p>1) เกษตรกรปฏิบัติได้ครบทั้ง 4 รายการ ตามข้อกำหนด 4.8.7 ใน มกษ. ได้ 3 คะแนน</p> <p>2) ไม่สามารถปฏิบัติตามรายการใดรายการหนึ่งของข้อกำหนด 4.8.7 ใน มกษ. ได้ 0 คะแนน</p> 						
4.9 การแปรสภาพข้าวเปลือกเป็นสินค้าข้าวยั่งยืน								
		<p>กรณีไม่มีกิจกรรมการนำข้าวเปลือกมาแปรสภาพ หรือนำวัตถุดิบข้าว (เช่น ข้าวกล้อง) มาปรับปรุงสภาพหรือบรรจุเป็นสินค้าข้าวยั่งยืน ให้เป็น n/a ทั้งข้อ</p>						

ข้อ	ข้อกำหนด	วิธีการตรวจประเมิน และเกณฑ์ตัดสิน	คะแนนขั้นต่ำ ที่ถือว่าผ่าน ข้อกำหนด	สิ่งที่พบจากการตรวจประเมิน	ผลการตรวจ ประเมิน			หมายเหตุ
					คะแนน ที่ได้	C	NC	
4.9.1	การรับซื้อ	<p>สัมภาษณ์ผู้ขอการรับรองเกี่ยวกับข้อมูลในการแปรสภาพหรือปรับปรุงสภาพ ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - กระบวนการผลิต - แหล่งที่มาของวัตถุดิบ - ปริมาณการรับซื้อวัตถุดิบ <p>ตรวจสอบว่ามีหลักฐานแสดงว่าข้าวเปลือกหรือวัตถุดิบข้าว มาจากแหล่งผลิตที่ได้รับการรับรอง ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - ข้าวเปลือก ต้องได้รับการรับรองตาม มกษ. 4408 ข้อกำหนด 4.1-4.8 หรือมาตรฐานที่เทียบเท่า - ข้าวกล้อง ข้าวซ้อมมือ และข้าวขาว ต้องได้รับการรับรองตาม มกษ. 4408 ข้อกำหนด 4.1-4.10 หรือมาตรฐานที่เทียบเท่า <p>ตรวจบันทึกปริมาณการรับซื้อข้าวเปลือกหรือวัตถุดิบข้าว</p> <p>พิจารณาผลการตรวจประเมิน ดังนี้</p>	เป็นข้อที่ไม่มี การให้ คะแนน					

ข้อ	ข้อกำหนด	วิธีการตรวจประเมิน และเกณฑ์ตัดสิน	คะแนนขั้นต่ำ ที่ถือว่าผ่าน ข้อกำหนด	สิ่งที่พบจากการตรวจประเมิน	ผลการตรวจ ประเมิน			หมายเหตุ
					คะแนน ที่ได้	C	NC	
		<p>1) ข้าวเปลือกหรือวัตถุดิบข้าว (เช่น ข้าวกล้อง) สำหรับการแปรรูปหรือปรับปรุงสภาพ สามารถตามสอบข้อมูลแหล่งผลิตได้ว่ามาจากแปลงนาที่ได้รับการรับรองตามมกษ. 4408 ในข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง หรือมาตรฐานที่เทียบเท่า และมีบันทึกปริมาณการรับซื้อข้าวเปลือกหรือวัตถุดิบข้าว ถือว่าผ่าน (C)</p> <p>2) ไม่มีหลักฐานสำหรับตามสอบข้อมูลแหล่งผลิตของข้าวเปลือกหรือวัตถุดิบข้าว หรือใช้ข้าวเปลือกหรือวัตถุดิบข้าวที่ไม่ผ่านการรับรองตามมกษ. 4408 ในข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง หรือมาตรฐานที่เทียบเท่า หรือไม่มีบันทึกปริมาณการรับซื้อข้าวเปลือกหรือวัตถุดิบข้าว ถือว่าไม่ผ่าน (NC)</p>						
4.9.2	การแปรรูปข้าวเปลือกเป็นสินค้าข้าว (การขัดสีและการปรับปรุงสภาพ) และการบรรจุ							
	<p>เกษตรกร กลุ่มเกษตรกร หรือผู้ประกอบการมีการลดความชื้น การแปรรูปข้าว การปรับปรุงสภาพข้าว และการบรรจุ ดังนี้</p> <p>1) ปฏิบัติตามหลักการปฏิบัติทางสุขลักษณะที่ดี (good hygiene practices)</p>	<p>สัมภาษณ์ผู้ขอการรับรองเกี่ยวกับวิธีการและการปฏิบัติงานในการลดความชื้น การแปรรูปข้าว การปรับปรุงสภาพข้าว และการบรรจุว่าเป็นไปตามหลักการปฏิบัติทางสุขลักษณะที่ดี หรือการปฏิบัติทาง</p>	<p>เป็นข้อที่ไม่มีการให้คะแนน</p>					

ข้อ	ข้อกำหนด	วิธีการตรวจประเมิน และเกณฑ์ตัดสิน	คะแนนขั้นต่ำ ที่ถือว่าผ่าน ข้อกำหนด	สิ่งที่พบจากการตรวจประเมิน	ผลการตรวจ ประเมิน			หมายเหตุ
					คะแนน ที่ได้	C	NC	
	<p>หรือการปฏิบัติทางการผลิตที่ดี (good manufacturing practices) หรือให้เป็นไปตามข้อกำหนดของสุขลักษณะที่ดีตาม มกษ. 4403 หรือมาตรฐานที่เกี่ยวข้อง⁴</p> <p>2) มีการปฏิบัติโดยแยกข้าวยั่งยืน ออกจากข้าวอื่น ๆ ทำความสะอาดสายการผลิตก่อนและหลังการดำเนินการ มีการบรรจุและการจัดเก็บสินค้าข้าวเพื่อป้องกันการปนเปื้อนและการปะปนของข้าวอื่น ๆ โดยมีป้ายระบุอย่างชัดเจน รวมทั้งบันทึกปริมาณสินค้าที่ผลิตได้และสินค้าคงคลัง</p>	<p>การผลิตที่ดี หรือข้อกำหนดของมาตรฐานการปฏิบัติที่ดีสำหรับโรงสีข้าวและโรงปรับปรุงสภาพข้าว (มกษ. 4403) หรือมาตรฐานที่เกี่ยวข้องหรือไม่ หรือได้รับการรับรองตามมาตรฐานใดมาตรฐานหนึ่งข้างต้นหรือไม่</p> <p>กรณีไม่ได้รับการรับรองตามมาตรฐานใดมาตรฐานหนึ่งข้างต้น ให้ตรวจประเมินการปฏิบัติงานตามข้อกำหนดของมกษ. 4403 ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับขอบข่ายที่ขอการรับรอง</p> <p>ตรวจพิจารณาการปฏิบัติงานว่า:</p> <ul style="list-style-type: none"> - มีการแยกข้าวยั่งยืนออกจากข้าวอื่น ๆ - มีการทำความสะอาดสายการผลิตก่อนและหลังการดำเนินการ - มีการบรรจุและการจัดเก็บสินค้าข้าวเพื่อป้องกันการปนเปื้อน 						

⁴ มาตรฐานที่เกี่ยวข้อง รวมถึง มาตรฐานสินค้าเกษตร เรื่อง หลักเกณฑ์การปฏิบัติ: หลักการทั่วไปเกี่ยวกับสุขลักษณะอาหาร (มกษ. 9023) หรือระบบการวิเคราะห์อันตรายและจุดวิกฤตที่ต้องควบคุมและแนวทางการนำไปใช้ (มกษ. 9024) หรือตามมาตรฐานของโคเด็กซ์หรือมาตรฐานอื่นที่เทียบเท่า เช่น มาตรฐานของ ISO 22000 และ มอก. 2581-2556 ทั้งนี้ กรณีโรงสีข้าวและโรงบรรจุขนาดเล็ก ซึ่งมีกำลังผลิตสูงสุดไม่เกิน 60 ตันต่อวัน ให้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่ระบุไว้ใน ตารางที่ ฉ.2

ข้อ	ข้อกำหนด	วิธีการตรวจประเมิน และเกณฑ์ตัดสิน	คะแนนขั้นต่ำ ที่ถือว่าผ่าน ข้อกำหนด	สิ่งที่พบจากการตรวจประเมิน	ผลการตรวจ ประเมิน			หมายเหตุ
					คะแนน ที่ได้	C	NC	
		<p>และการปะปนของข้าวอื่น ๆ โดยมีป้ายระบุอย่างชัดเจน</p> <p>- มีบันทึกปริมาณสินค้าที่ผลิตได้ และสินค้าคงคลัง</p> <p>พิจารณาผลการตรวจประเมิน ดังนี้</p> <p>1) มีใบรับรองตามมาตรฐานใดมาตรฐานหนึ่งที่ระบุในรายการที่ 1) และมีการปฏิบัติตามรายการที่ 2) ของข้อกำหนดที่ 4.9.2 ของ มกษ. ถือว่าผ่าน (C)</p> <p>2) กรณีไม่มีใบรับรองตามมาตรฐานใดมาตรฐานหนึ่งที่ระบุในรายการที่ 1) ของข้อกำหนดที่ 4.9.2 ของ มกษ. แต่ผ่านการตรวจประเมินตามข้อกำหนดของ มกษ. 4403 ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับขอบข่ายที่ขอการรับรอง และมีการปฏิบัติตามรายการที่ 2) ของข้อกำหนดที่ 4.9.2 ของ มกษ. ถือว่าผ่าน (C)</p> <p>3) กรณีไม่มีใบรับรองตามมาตรฐานใดมาตรฐานหนึ่งที่ระบุในรายการที่ 1) ของข้อกำหนดที่ 4.9.2 ของ มกษ. หรือไม่ผ่านการตรวจ</p>						

ข้อ	ข้อกำหนด	วิธีการตรวจประเมิน และเกณฑ์ตัดสิน	คะแนนขั้นต่ำ ที่ถือว่าผ่าน ข้อกำหนด	สิ่งที่พบจากการตรวจประเมิน	ผลการตรวจ ประเมิน			หมายเหตุ
					คะแนน ที่ได้	C	NC	
		ประเมินตามข้อกำหนดของมกษ. 4403 ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับขอบข่ายที่ขอการรับรอง หรือไม่มีการปฏิบัติตามรายการที่ 2) ของข้อกำหนดที่ 4.9.2 ของ มกษ. ถือว่าไม่ผ่าน (NC)						
4.9.3	การจัดเก็บ							
	เกษตรกร กลุ่มเกษตรกร หรือผู้ประกอบการจัดเก็บข้าวเปลือก วัตถุประสงค์ข้าวสำหรับการปรับปรุงสภาพ และสินค้าข้าวยั่งยืนที่ได้การรับรองตามมาตรฐานนี้ โดยแยกเป็นสัดส่วนจากข้าวอื่น ๆ ที่ไม่ใช่ข้าวยั่งยืน เพื่อป้องกันการปะปน พร้อมทั้งมีป้ายระบุอย่างชัดเจน และมีการป้องกันกำจัดศัตรูข้าวในโรงเก็บด้วยวิธีการที่เหมาะสม	<p>กรณีไม่มีการจัดเก็บข้าวเปลือกสำหรับการแปรรูป วัตถุประสงค์ข้าวสำหรับการปรับปรุงสภาพ หรือสินค้าข้าวยั่งยืนที่ได้การรับรอง ให้เป็น n/a</p> <p>กรณีมีการจัดเก็บข้าวเปลือกสำหรับการแปรรูป วัตถุประสงค์ข้าวสำหรับการปรับปรุงสภาพ หรือสินค้าข้าวยั่งยืนที่ได้การรับรอง</p> <p>สัมภาษณ์ผู้ขอการรับรองเกี่ยวกับวิธีการจัดเก็บหรือจัดการเพื่อป้องกันการปะปนจากข้าวอื่น ๆ ที่ไม่ใช่ข้าวยั่งยืน และวิธีการป้องกันกำจัดศัตรูข้าวในโรงเก็บ</p> <p>ตรวจพินิจสถานที่ที่มีการกำหนดพื้นที่การจัดเก็บแยกระหว่างข้าวที่ได้รับการรับรองว่าเป็นข้าวยั่งยืน</p>	เป็นข้อที่ไม่มี การให้ คะแนน					

ข้อ	ข้อกำหนด	วิธีการตรวจประเมิน และเกณฑ์ตัดสิน	คะแนนขั้นต่ำ ที่ถือว่าผ่าน ข้อกำหนด	สิ่งที่พบจากการตรวจประเมิน	ผลการตรวจ ประเมิน			หมายเหตุ
					คะแนน ที่ได้	C	NC	
		<p>และไม่ได้รับการรับรอง และการมีป้าย ระบุอย่างชัดเจน</p> <p>ตรวจการปฏิบัติงานในการเก็บ หรือการจัดการว่าถูกต้อง สามารถ ป้องกันการปะปนกันระหว่างข้าวที่ ได้รับการรับรองว่าเป็นข้าวยั่งยืนและ ไม่ได้รับการรับรอง</p> <p>ตรวจการปฏิบัติงานในการป้องกัน กำจัดศัตรูข้าวในโรงเก็บ ว่ามีความ เหมาะสมและไม่ทำให้เกิดการปนเปื้อน สู่สินค้าข้าวยั่งยืน</p> <p>สัมภาษณ์ผู้ปฏิบัติงานว่ามีความ เข้าใจวิธีการเก็บอย่างถูกสุขลักษณะ และมีการป้องกันการปะปนของ ข้าวเปลือกและสินค้าข้าวจากแหล่งอื่น หรือไม่</p> <p>พิจารณาผลการตรวจประเมิน ดังนี้</p> <p>1) การจัดเก็บข้าวยั่งยืนที่ได้การ รับรอง มีการแยกเป็นสัดส่วนจากข้าว อื่นๆ ที่ไม่ใช่ข้าวยั่งยืน และมีป้ายระบุ</p>						

ข้อ	ข้อกำหนด	วิธีการตรวจประเมิน และเกณฑ์ตัดสิน	คะแนนขั้นต่ำ ที่ถือว่าผ่าน ข้อกำหนด	สิ่งที่พบจากการตรวจประเมิน	ผลการตรวจ ประเมิน			หมายเหตุ
					คะแนน ที่ได้	C	NC	
		<p>อย่างชัดเจน เพื่อป้องกันการปะปน และมีการป้องกันกำจัดศัตรูข้าวในโรงเก็บ ด้วยวิธีการที่เหมาะสม ถือว่าผ่าน (C)</p> <p>2) การจัดเก็บข้าวที่ยั่งยืนที่ได้การรับรอง ไม่มีการแยกเป็นสัดส่วนจากข้าวอื่นๆ ที่ไม่ใช่ข้าวยั่งยืน หรือไม่มีป้ายระบุอย่างชัดเจน เพื่อป้องกันการปะปน หรือไม่มีการป้องกันกำจัดศัตรูข้าวในโรงเก็บ หรือมีการป้องกันกำจัดศัตรูข้าวในโรงเก็บ ด้วยวิธีที่ไม่เหมาะสม ถือว่าไม่ผ่าน (NC)</p>						
4.9.4	การขนส่ง							
	เกษตรกร กลุ่มเกษตรกร หรือผู้ประกอบการขนส่งข้าวเปลือกไปยังสถานที่แปรรูปข้าวเปลือก (ได้แก่ โรงสีข้าว และโรงปรับปรุงสภาพข้าว) รวมถึงขนส่งสินค้าข้าวไปยังผู้ค้าปลีก อย่างถูกสุขลักษณะ และป้องกันการปะปนของข้าวเปลือกและสินค้าข้าวจากแหล่งอื่น	<p>สัมภาษณ์ผู้ขอการรับรองเกี่ยวกับการขนส่งข้าวเปลือกไปยังสถานที่แปรรูปข้าวเปลือก (ได้แก่ โรงสีข้าว และโรงปรับปรุงสภาพข้าว) รวมถึงขนส่งสินค้าข้าวไปยังผู้ค้าปลีก ว่ามีการปฏิบัติอย่างถูกสุขลักษณะ และมีการป้องกันการปะปนของข้าวเปลือกและสินค้าข้าวจากแหล่งอื่นหรือไม่</p> <p>สัมภาษณ์ผู้ปฏิบัติงานว่ามีความเข้าใจวิธีการขนส่งอย่างถูกสุขลักษณะ และมีการป้องกันการปะปนของ</p>	เป็นข้อที่ไม่มี การให้ คะแนน					

ข้อ	ข้อกำหนด	วิธีการตรวจประเมิน และเกณฑ์ตัดสิน	คะแนนขั้นต่ำ ที่ถือว่าผ่าน ข้อกำหนด	สิ่งที่พบจากการตรวจประเมิน	ผลการตรวจ ประเมิน			หมายเหตุ
					คะแนน ที่ได้	C	NC	
		<p>ข้าวเปลือกและสินค้าข้าวจากแหล่งอื่นหรือไม่</p> <p>ตรวจการปฏิบัติงาน (กรณีมีการปฏิบัติงานในระหว่างการตรวจประเมิน)</p> <p>พิจารณาผลการตรวจประเมินดังนี้</p> <p>1) มีการขนส่งข้าวเปลือกไปยังสถานที่แปรรูปข้าวเปลือก (ได้แก่ โรงสีข้าว และโรงปรับปรุงสภาพข้าว) รวมถึงขนส่งสินค้าข้าวไปยังผู้ค้าปลีก อย่างถูกต้องลักษณะ และป้องกันการปะปนของข้าวเปลือกและสินค้าข้าวจากแหล่งอื่น ถือว่าผ่าน (C)</p> <p>2) การขนส่งทำให้เกิดการปะปนของข้าวเปลือกและสินค้าข้าวจากแหล่งอื่น ถือว่าไม่ผ่าน (NC)</p>						
4.9.5	เอกสารและบันทึกข้อมูลของสินค้าข้าว							
	4.9.5.1 เกษตรกร กลุ่มเกษตรกร หรือผู้ประกอบการมีการจัดทำเอกสารและบันทึกข้อมูล รวมถึงปริมาณการรับซื้อที่ระบุแหล่งที่มา ปริมาณสินค้าที่ผลิตได้ การเคลื่อนย้าย การใช้ และสินค้าคงคลัง	<p>ตรวจเอกสารหลักฐานและบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับข้าวในทุกขั้นตอนของการผลิตและการปฏิบัติต่อข้าว เพื่อประโยชน์ในการตามสอบสินค้าข้าวที่ยั่งยืน ดังนี้</p> <p>- การรับซื้อที่ระบุแหล่งที่มา</p>	เป็นข้อที่ไม่มี การให้ คะแนน					

ข้อ	ข้อกำหนด	วิธีการตรวจประเมิน และเกณฑ์ตัดสิน	คะแนนขั้นต่ำ ที่ถือว่าผ่าน ข้อกำหนด	สิ่งที่พบจากการตรวจประเมิน	ผลการตรวจ ประเมิน			หมายเหตุ
					คะแนน ที่ได้	C	NC	
	ของข้าวที่ยั่งยืนอย่างชัดเจนในทุกขั้นตอน ของการผลิตและการปฏิบัติต่อสินค้าข้าว หมายเหตุ: ไม่ต้องจัดทำเอกสาร และบันทึกข้อมูลสินค้าคงคลัง หากไม่มี การจัดเก็บในขั้นตอนการผลิตข้าวยั่งยืน	<ul style="list-style-type: none"> - ปริมาณข้าวที่ผลิตได้ในแต่ละ ขั้นตอนและปริมาณสินค้าข้าว ยั่งยืนที่ผลิตได้ รวมทั้งผลพลอยได้ เช่น แกลบ รำ - รายละเอียดการเคลื่อนย้ายและ ปริมาณข้าวที่เคลื่อนย้ายในแต่ ละขั้นตอนการผลิต - การใช้สินค้าข้าวในแต่ละขั้นตอน เช่น การนำไปแปรรูป - สินค้าคงคลังของข้าวเปลือก สำหรับการแปรรูปและ วัตถุดิบข้าวสำหรับการปรับปรุง สภาพ หรืออย่างใดอย่างหนึ่ง แล้วแต่กรณี - สินค้าคงคลังของสินค้าข้าวยั่งยืน <p>พิจารณาผลการตรวจประเมิน ดังนี้</p> <p>1) มีเอกสารหลักฐานและบันทึก ข้อมูลครบถ้วนและชัดเจนในทุกขั้นตอน ที่มีการปฏิบัติตลอดกระบวนการผลิต ข้าวยั่งยืน ถือว่าผ่าน (C)</p> <p>2) ไม่มีเอกสารหลักฐานและบันทึก ข้อมูล หรือมีไม่ครบถ้วน หรือไม่</p>						

ข้อ	ข้อกำหนด	วิธีการตรวจประเมิน และเกณฑ์ตัดสิน	คะแนนขั้นต่ำ ที่ถือว่าผ่าน ข้อกำหนด	สิ่งที่พบจากการตรวจประเมิน	ผลการตรวจ ประเมิน			หมายเหตุ
					คะแนน ที่ได้	C	NC	
		ชัดเจน ส่งผลให้ไม่สามารถตามสอบ สินค้าเข้ายังยื่นได้ ถือว่าไม่ผ่าน (NC)						
	4.9.5.2 เกษตรกร กลุ่มเกษตรกร หรือ ผู้ประกอบการ เก็บรักษาเอกสารและ บันทึกข้อมูล รวมถึงข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับ ผู้รับจ้างไว้อย่างน้อย 3 ปี หรืออย่างน้อย 1 รอบของการรับรอง	สัมภาษณ์ผู้ขอการรับรองเกี่ยวกับ การกำหนดระยะเวลาการเก็บรักษา เอกสารหลักฐานและบันทึกข้อมูล รวมถึงข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับผู้รับจ้าง สุ่มตรวจว่ามีเอกสารหลักฐาน และบันทึกข้อมูลที่ยังอยู่ในระยะเวลา การเก็บรักษาที่กำหนดหรือไม่ พิจารณาผลการตรวจประเมิน ดังนี้ 1) เก็บรักษาเอกสารหลักฐาน และบันทึกข้อมูล รวมถึงหลักฐาน สำคัญและข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับผู้รับจ้าง ไว้อย่างน้อย 3 ปี หรืออย่างน้อย 1 รอบของการรับรอง ถือว่าผ่าน (C) 2) ไม่เก็บรักษาเอกสารหลักฐาน และบันทึกข้อมูล รวมถึงหลักฐาน สำคัญและข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับผู้รับจ้าง หรือเก็บรักษาไว้น้อยกว่า 3 ปี หรือ น้อยกว่า 1 รอบของการรับรอง ถือว่า ไม่ผ่าน (NC)	เป็นข้อที่ไม่มี การให้ คะแนน					

ข้อ	ข้อกำหนด	วิธีการตรวจประเมิน และเกณฑ์ตัดสิน	คะแนนขั้นต่ำ ที่ถือว่าผ่าน ข้อกำหนด	สิ่งที่พบจากการตรวจประเมิน	ผลการตรวจ ประเมิน			หมายเหตุ
					คะแนน ที่ได้	C	NC	
4.10 การแสดงฉลากและการกล่าวอ้าง								
		กรณีไม่มีการแปรสภาพข้าว หรือ ปรับปรุงสภาพข้าว และบรรจุเป็น สินค้าข้าวยั่งยืน ให้เป็น n/a ทั้งข้อ						
4.10.1	<p>การแสดงฉลากให้เป็นไปตามข้อ 3 ของ มกษ. 9060 สำหรับหีบห่อสำหรับ ผู้บริโภคและภาชนะบรรจุที่ไม่ได้จำหน่าย ตรงต่อผู้บริโภค โดยต้องปฏิบัติ ดังนี้</p> <p>4.10.1.1 หีบห่อสำหรับผู้บริโภค การแสดงฉลากบนหีบห่อ สำหรับผู้บริโภคอย่างน้อยต้องมีรายการ ดังนี้</p> <p>1) ชื่อสินค้า โดยให้ระบุชื่อประเภท (เช่น ข้าวหอมมะลิ ข้าวกล้อง หรือข้าว ขาว แล้วแต่กรณี) หรือชนิดของข้าว (เช่น ข้าวเจ้า ข้าวเหนียว ข้าวนุ่ม หรือ ข้าวสี แล้วแต่กรณี) กรณีจำหน่ายเป็น สินค้าข้าวเฉพาะพันธุ์และต้องการระบุ ชื่อพันธุ์ ให้ระบุชื่อพันธุ์ได้ตามมาตรฐาน ที่เกี่ยวข้อง</p> <p>2) ชั้นคุณภาพ (ถ้ามี)</p> <p>3) น้ำหนักสุทธิ ให้ใช้ระบบเมตริก</p>	<p>ตรวจสอบความถูกต้องของ การแสดงฉลากหีบห่อสำหรับผู้บริโภค และภาชนะบรรจุที่ไม่ได้จำหน่ายตรง ต่อผู้บริโภค</p> <p>พิจารณาผลการตรวจประเมิน ดังนี้</p> <p>1) มีการแสดงฉลากเป็นไปตาม ข้อกำหนดข้อ 3. ของ มกษ. 9060 และ ข้อกำหนดข้อ 4.10.1.1 และข้อกำหนด 4.10.1.2 ของ มกษ. หรืออย่างหนึ่งอย่างใด แล้วแต่กรณี ถือว่าผ่าน (C)</p> <p>2) มีการแสดงฉลากแต่ไม่เป็นไป ตามข้อกำหนดข้อ 3. ของ มกษ. 9060 หรือมีรายการไม่ครบถ้วนตาม ข้อกำหนด 4.10.1.1 และข้อกำหนด 4.10.1.2 ของ มกษ. หรืออย่างหนึ่ง อย่างใดแล้วแต่กรณี ถือว่าไม่ผ่าน (NC)</p>	เป็นข้อที่ไม่มี การให้ คะแนน					

ข้อ	ข้อกำหนด	วิธีการตรวจประเมิน และเกณฑ์ตัดสิน	คะแนนขั้นต่ำ ที่ถือว่าผ่าน ข้อกำหนด	สิ่งที่พบจากการตรวจประเมิน	ผลการตรวจ ประเมิน			หมายเหตุ
					คะแนน ที่ได้	C	NC	
	<p>4) ชื่อและที่อยู่ ของผู้ผลิต หรือ ผู้บรรจุ หรือผู้กระจายสินค้า หรือผู้นำเข้า หรือผู้ส่งออกหรือสินค้าเกษตร</p> <p>5) ประเทศถิ่นกำเนิด ยกเว้นกรณีผลิตเพื่อจำหน่ายในประเทศ อาจแสดงเขตที่ปลูกหรือประเทศ ภูมิภาคหรือชื่อท้องถิ่นของสถานที่เพิ่มเติม (แล้วแต่กรณี)</p> <p>6) การแสดงวันที่ควรบริโภคก่อน ทั้งนี้ อาจแสดงวันที่ผลิตหรือวันที่บรรจุเพิ่มเติมได้</p> <p>7) วิธีการหุงต้ม</p> <p>4.10.1.2 ภาชนะบรรจุที่ไม่ได้จำหน่ายโดยตรงต่อผู้บริโภค</p> <p>ใช้แสดงรายการดังต่อไปนี้บนฉลาก ยกเว้นรายการที่มีเครื่องหมาย * กำกับสามารถแสดงในเอกสารกำกับหรือใช้สื่ออื่นได้</p> <p>1) ชื่อสินค้า โดยให้ระบุชื่อประเภท (เช่น ข้าวหอมมะลิ ข้าวกล้อง หรือข้าวขาว แล้วแต่กรณี) หรือชนิดของข้าว (เช่น ข้าวเจ้า ข้าวเหนียว ข้าวนุ่ม หรือข้าวสี แล้วแต่กรณี) กรณีจำหน่ายเป็นสินค้าข้าวเฉพาะพันธุ์และต้องการระบุ</p>							

ข้อ	ข้อกำหนด	วิธีการตรวจประเมิน และเกณฑ์ตัดสิน	คะแนนขั้นต่ำ ที่ถือว่าผ่าน ข้อกำหนด	สิ่งที่พบจากการตรวจประเมิน	ผลการตรวจ ประเมิน			หมายเหตุ
					คะแนน ที่ได้	C	NC	
	<p>ชื่อพันธุ์ ให้ระบุชื่อพันธุ์ได้ตามมาตรฐานที่เกี่ยวข้อง</p> <p>2) ชั้นคุณภาพ* (ถ้ามี)</p> <p>3) น้ำหนักสุทธิ ให้ใช้ระบบเมตริก*</p> <p>4) ชื่อและที่อยู่ ของผู้ผลิต หรือผู้บรรจุ หรือผู้กระจายสินค้า หรือผู้นำเข้า หรือผู้ส่งออกหรือผู้จำหน่ายสินค้าเกษตร</p> <p>5) ประเทศถิ่นกำเนิด ยกเว้นกรณีผลิตเพื่อจำหน่ายในประเทศ อาจแสดงเขตที่ปลูกหรือประเทศ ภูมิภาคหรือชื่อท้องถิ่นของสถานที่เพิ่มเติม (แล้วแต่กรณี)</p> <p>6) การแสดงวันที่ผลิต หรือวันที่บรรจุ</p>							
4.10.2	<p>การแสดงผลหรือกล่าวอ้างว่าเป็นสินค้าข้าวยั่งยืน จะทำได้ต่อเมื่อสินค้านั้นต้องมาจากการผลิตข้าวยั่งยืนตามข้อกำหนดของมาตรฐานนี้ และได้รับการรับรองจากหน่วยรับรอง โดยมีการแสดงผลการระบุชื่อหรือรหัสของหน่วยรับรอง หรือระบุทั้งชื่อและรหัสของหน่วยรับรอง</p>	<p>ตรวจสอบสินค้าว่าได้รับการรับรองจาก CB ตาม มกษ. 4408 หรือไม่ หากได้รับการรับรอง</p> <ul style="list-style-type: none"> - ตรวจสอบความครบถ้วนของการแสดงผลการระบุชื่อหรือรหัสของหน่วยรับรอง หรือระบุทั้งชื่อและรหัสของหน่วยรับรอง - กรณีที่มีการกล่าวอ้าง ตรวจสอบความถูกต้องของข้อความที่กล่าวอ้างที่ได้รับอนุญาตตามข้อ 2.9.3 และ 3.4.2.10 ของ CS ฉบับนี้ <p>พิจารณาผลการตรวจประเมิน ดังนี้</p>	เป็นข้อที่ไม่มี การให้ คะแนน					

ข้อ	ข้อกำหนด	วิธีการตรวจประเมิน และเกณฑ์ตัดสิน	คะแนนขั้นต่ำ ที่ถือว่าผ่าน ข้อกำหนด	สิ่งที่พบจากการตรวจประเมิน	ผลการตรวจ ประเมิน			หมายเหตุ
					คะแนน ที่ได้	C	NC	
		<p>1) สินค้าข้าวยั่งยืนที่ได้รับการรับรอง ตาม มกษ. 4408 จาก CB มีการแสดงฉลากถูกต้องครบถ้วน และการกล่าวอ้าง (ถ้ามี) ใช้ข้อความถูกต้องตามที่ได้รับอนุญาต ถือว่าผ่าน (C)</p> <p>2) สินค้าข้าวยั่งยืนที่ได้รับการรับรองตาม มกษ. 4408 จาก CB มีการแสดงฉลากไม่ถูกต้องหรือไม่ครบถ้วน หรือมีการกล่าวอ้างโดยไม่ได้ใช้ข้อความตามที่ได้รับอนุญาตถือว่าไม่ผ่าน (NC)</p> <p>3) มีการแสดงฉลากหรือการกล่าวอ้างว่าเป็นสินค้าข้าวยั่งยืน โดยที่สินค้านั้นไม่ได้รับการรับรองตาม มกษ. 4408 จาก CB ถือว่าไม่ผ่าน (NC)</p>						

ตารางที่ ฅ.2 เกณฑ์การปฏิบัติที่ดีสำหรับโรงสีข้าวและโรงบรรจุขนาดเล็ก

เกณฑ์กำหนดสำหรับการผลิตสินค้าข้าวยั่งยืนของโรงสีข้าว (ทั้งที่ดำเนินการขัดสีและปรับปรุงสภาพ และโรงปรับปรุงสภาพอย่างเดียว) และโรงบรรจุขนาดเล็ก ให้เป็นดังนี้

ข้อกำหนด		วิธีการตรวจประเมิน	สิ่งที่พบจากการตรวจประเมิน	ผลการตรวจประเมิน		หมายเหตุ
				C	NC	
1.	สถานที่ผลิต					
1.1	ทำเลที่ตั้ง					
	สถานที่ตั้งตัวอาคารและที่ใกล้เคียง ต้องอยู่ในที่ที่จะไม่ทำให้สินค้าเกิดการปนเปื้อนได้ง่าย ไม่มีคอกปศุสัตว์หรือสถานที่เลี้ยงสัตว์อยู่ในบริเวณใกล้เคียง กรณีที่อยู่ติดกับบริเวณที่มีสภาพไม่เหมาะสม ต้องมีวิธีที่มีประสิทธิภาพในการป้องกันและกำจัดแมลงและสัตว์พาหะนำเชื้อ ตลอดจนฝุ่นผงและสาเหตุของการปนเปื้อนอื่น ๆ ด้วย	ตรวจสภาพแวดล้อมและการป้องกันการปนเปื้อน				
1.2	อาคารและพื้นที่ปฏิบัติงาน					
1.2.1	รักษาความสะอาดและรักษาอาคารผลิตหรือบริเวณผลิตให้อยู่ในสภาพที่ถูกต้องลักษณะมีการจัดการและรักษาสภาพแวดล้อมภายใน	ตรวจอาคารผลิตและพื้นที่ปฏิบัติงาน				
1.2.2	อาคารหรือบริเวณผลิตให้เป็นระเบียบ ถูกสุขลักษณะ ไม่มีสิ่งของที่ใช้แล้ว และไม่เกิดการปนเปื้อนสู่สินค้าข้าว สะดวกและเหมาะสมต่อการปฏิบัติงาน	ตรวจสภาพแวดล้อมภายในอาคารผลิตและพื้นที่ปฏิบัติงาน				

ข้อกำหนด		วิธีการตรวจประเมิน	สิ่งที่พบจากการตรวจประเมิน	ผลการตรวจประเมิน		หมายเหตุ
				C	NC	
1.2.3	ต้องแยกบริเวณผลิตเป็นสัดส่วน ไม่ปะปนกับที่อยู่อาศัย	ตรวจบริเวณผลิตที่ใช้เก็บวัตถุดิบ ข้าวเปลือก บริเวณตากหรือลดความชื้น บริเวณสีข้าวและปรับสภาพข้าว บริเวณบรรจุสินค้า และสัมภาระ				
1.2.4	อาคารผลิตต้องมีมาตรการป้องกันสัตว์พาหะนำเชื้อ (นก หนู และแมลงสาบ) ที่ทำให้เกิดการปนเปื้อน	ตรวจมาตรการและการจัดการสภาพแวดล้อม อาคารผลิต ในการป้องกันสัตว์พาหะนำเชื้อและสัมภาระ				
1.3	เครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิต					
1.3.1	เครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้เหมาะสมต่อกำลังการผลิต ง่ายต่อการทำความสะอาด และติดตั้งอยู่ในบริเวณที่ตั้งที่ทำความสะอาดได้ง่ายและทั่วถึง	ตรวจเครื่องมือและอุปกรณ์ และสัมภาระ				
1.3.2	ภาชนะหรืออุปกรณ์ในการผลิตที่สัมผัสกับข้าว ต้องทำจากวัสดุที่เหมาะสมไม่ก่อให้เกิดการปนเปื้อนที่เป็นอันตรายต่อผู้บริโภค ไม่มีชิ้นส่วนหลุดหรือกะเทาะลงปนเปื้อนในสินค้าข้าวและง่ายต่อการทำความสะอาด	ตรวจภาชนะและอุปกรณ์ในการผลิต รวมทั้งการป้องกันการปนเปื้อน และสัมภาระ				
1.4	สิ่งอำนวยความสะดวก					
1.4.1	จัดให้มีแสงสว่างและการระบายอากาศที่เหมาะสม เพียงพอตามความเหมาะสมสำหรับการปฏิบัติงานภายในอาคารผลิต	ตรวจความเพียงพอของแสงสว่างและตรวจการระบายอากาศในบริเวณผลิต				

ข้อกำหนด		วิธีการตรวจประเมิน	สิ่งที่พบจากการตรวจประเมิน	ผลการตรวจประเมิน		หมายเหตุ
				C	NC	
1.4.2	กรณีผลิตข้าวยังยืนประเภทข้าวกล้องงอก น้ำที่ใช้ทำความสะอาด แช่และนึ่งข้าวเปลือก ต้องสะอาดไม่มีสิ่งปนเปื้อนที่เป็นอันตรายต่อผู้บริโภค โดยมีคุณภาพขั้นต่ำตามมาตรฐาน น้ำบาดาลบริโภค (ถ้ามีการผลิต)	ตรวจบันทึกผลการวิเคราะห์คุณภาพน้ำที่ใช้ในกระบวนการแช่และนึ่ง อย่างน้อยปีละครั้ง กรณีไม่มีการผลิต ให้เป็น n/a				
1.4.3	น้ำที่ใช้ในกระบวนการขัดเงา มีคุณภาพตามมาตรฐานน้ำบริโภคตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง น้ำบริโภค และมีการนำไปใช้ในสภาพที่ถูกสุขลักษณะ (ถ้ามีการขัดเงา)	ตรวจบันทึกผลการวิเคราะห์คุณภาพน้ำ อย่างน้อยปีละครั้ง และตรวจการปฏิบัติงาน กรณีไม่มีการขัดเงา ให้เป็น n/a				
1.4.4	น้ำที่ออกจากกระบวนการผลิตข้าวยังยืนประเภทข้าวกล้องงอกข้อ 1.4.2 ให้มีท่อ หรือทางระบายน้ำ รองรับน้ำทิ้งจากกระบวนการผลิต (ถ้ามีการผลิต)	ตรวจระบบหรือสิ่งอำนวยความสะดวก ในการกำจัดน้ำทิ้ง กรณีไม่มีการผลิต ให้เป็น n/a				
1.4.5	มีสถานที่เก็บสารเคมีที่ปลอดภัยและแยกเป็นสัดส่วน	ตรวจสถานที่จัดเก็บสารเคมีและลักษณะของการจัดเก็บ				
1.4.6	จัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกด้านสุขลักษณะส่วนบุคคลและห้องสุขาให้เพียงพอสำหรับผู้ปฏิบัติงาน และต้องแยกต่างหากจากบริเวณผลิต หรือไม่เปิดสู่บริเวณผลิตโดยตรง	ตรวจสิ่งอำนวยความสะดวกด้านสุขลักษณะส่วนบุคคลที่จำเป็นและห้องสุขา				
1.4.7	จัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกด้านสุขลักษณะในบริเวณผลิตให้เพียงพอ ใช้งานได้ สะอาด และมีอุปกรณ์ล้างมืออย่างครบถ้วน	ตรวจสิ่งอำนวยความสะดวกด้านสุขลักษณะในบริเวณผลิต				

ข้อกำหนด	วิธีการตรวจประเมิน	สิ่งที่พบจากการตรวจประเมิน	ผลการตรวจประเมิน		หมายเหตุ
			C	NC	
2.	การควบคุมการปฏิบัติงาน				
2.1	การรับซื้อวัตถุดิบข้าวเปลือกเข้าสู่โรงสีข้าว				
2.1.1	รับซื้อข้าวเปลือกที่ตามสอบข้อมูลแหล่งผลิตได้ว่ามาจากแปลงนาที่ได้รับการรับรองตาม มกษ. 4408 หรือมาตรฐานที่เทียบเท่า	ตรวจบันทึกการรับซื้อข้าวเปลือก ตรวจการปฏิบัติงาน และ/หรือ สัมภาษณ์			
2.1.2	ต้องมีเกณฑ์รับซื้อด้านคุณภาพที่ชัดเจนและตรวจสอบคุณภาพข้าวเปลือกก่อนการรับซื้อ	ตรวจเอกสารหรือการปฏิบัติงาน และตรวจบันทึกการตรวจสอบคุณภาพข้าวเปลือก และ/หรือสัมภาษณ์			
2.2	การรับซื้อวัตถุดิบเข้าสู่โรงปรับปรุงสภาพหรือโรงบรรจุ				
2.2.1	รับซื้อวัตถุดิบข้าวสำหรับการปรับปรุงสภาพ เช่น ข้าวกล้อง ที่ตามสอบข้อมูลแหล่งผลิตได้ว่ามาจากแปลงนาที่ได้รับการรับรองตาม มกษ. 4408 หรือมาตรฐานที่เทียบเท่า	ตรวจบันทึกการรับซื้อวัตถุดิบข้าวกล้องหรือข้าวขาว ตรวจการปฏิบัติงาน หรือสัมภาษณ์			
2.2.2	ต้องมีเกณฑ์รับซื้อด้านคุณภาพที่ชัดเจน และตรวจสอบคุณภาพวัตถุดิบข้าวกล้อง ข้าวสี ข้าวขาว หรือข้าวเหนียวขาว ก่อนการรับซื้อ	ตรวจเอกสารหรือการปฏิบัติงาน และตรวจบันทึกการตรวจสอบคุณภาพวัตถุดิบข้าวกล้องข้าวสี ข้าวขาว หรือข้าวเหนียวขาว และ/หรือสัมภาษณ์			
2.3	การใช้เครื่องมือและอุปกรณ์				
2.3.1	สอบเทียบเครื่องชั่ง รวมถึงเครื่องวัดความชื้นอย่างสม่ำเสมอตามมาตรฐานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	ตรวจรายงานผลการสอบเทียบเครื่องมือ			

ข้อกำหนด		วิธีการตรวจประเมิน	สิ่งที่พบจากการตรวจประเมิน	ผลการตรวจประเมิน		หมายเหตุ
				C	NC	
2.3.2	ทำความสะอาดเครื่องมือและอุปกรณ์อย่างเหมาะสมและสม่ำเสมอ	ตรวจแผนและการปฏิบัติงาน ตรวจสอบสภาพเครื่องมือและอุปกรณ์ และสัมภาษณ์				
2.4	การลดความชื้นข้าวเปลือก					
	ข้าวเปลือกที่มีความชื้นสูงกว่า 15% ต้องเริ่มลดความชื้นภายใน 24 ชั่วโมง	ตรวจบันทึกการลดความชื้น หรือ สัมภาษณ์ กรณีสงสัย ให้สุ่มตรวจสอบคุณภาพข้าวเปลือก				
2.5	การเก็บวัตถุดิบ ข้าวเปลือก ข้าวกล้อง ข้าวสี ข้าวซ้อมมือ ข้าวขาว และข้าวเหนียวขาว					
2.5.1	กำหนดพื้นที่การจัดเก็บแยกเป็นสัดส่วน ป้องกันการปะปนและปนเปื้อนได้ อยู่ในสถานที่ที่ป้องกันความชื้นได้และมีการระบายอากาศได้ดี	ตรวจพื้นที่เก็บวัตถุดิบข้าวเปลือก ข้าวกล้อง ข้าวสี ข้าวซ้อมมือ ข้าวขาว และข้าวเหนียวขาว การป้องกันการปะปนและการปนเปื้อนการป้องกันความชื้นจากภายนอก และตรวจการถ่ายเทอากาศ				
2.5.2	หมุนเวียนวัตถุดิบข้าวเปลือก ข้าวกล้อง ข้าวสี ข้าวซ้อมมือ ข้าวขาว และข้าวเหนียวขาวที่จัดเก็บ ไม่ให้มีข้าวเสื่อมคุณภาพตกค้าง	ตรวจการปฏิบัติงานและบันทึกการปฏิบัติงาน				
2.6	การกะเทาะ การขัดสีและการคัดแยกคุณภาพ					
	มีการจัดการที่ถูกต้องลักษณะ และมีการควบคุมกระบวนการผลิตอย่างเหมาะสม	ตรวจการปฏิบัติงานและสัมภาษณ์				

ข้อกำหนด	วิธีการตรวจประเมิน	สิ่งที่พบจากการตรวจประเมิน	ผลการตรวจประเมิน		หมายเหตุ
			C	NC	
2.7	การบรรจุสินค้าข้าว				
2.7.1	ต้องป้องกันการปนเปื้อนจากฝุ่น เศษโลหะ เศษแก้ว เศษพลาสติก หรือสารเคมี ลงในสินค้า ข้าว	ตรวจการปฏิบัติงานและสัมภาษณ์			
2.7.2	ภาชนะบรรจุข้าวต้องสะอาด อยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน ไม่ชำรุด และไม่ใช้ภาชนะเก่าที่บรรจุวัตถุดิบมาก่อน	ตรวจภาชนะบรรจุข้าว			
2.7.3	สินค้าข้าวมีคุณภาพเป็นไปตามมาตรฐานสินค้าเกษตรที่เกี่ยวข้อง หรือที่กำหนด	ตรวจบันทึกผลการตรวจสอบคุณภาพข้าว			
2.8	การเก็บสินค้าข้าว				
	มีการเก็บรักษาและจัดวางอย่างเหมาะสม ป้องกันการปนเปื้อน และป้องกันการเสื่อมสภาพของสินค้าข้าวและภาชนะบรรจุด้วย	ตรวจการปฏิบัติงานและสถานที่เก็บสินค้าข้าว			
2.9	การเก็บผลิตผลพลอยได้				
	ต้องป้องกันการผลิตผลพลอยได้ ไม่ให้ปนเปื้อนสินค้าข้าว	ตรวจการปฏิบัติงาน และสถานที่เก็บผลิตผลพลอยได้			
2.10	การขนย้าย				
	มีการขนย้ายอย่างเหมาะสม ป้องกันการปนเปื้อน และป้องกันการเสียหายต่อสินค้าข้าวและภาชนะบรรจุด้วย	ตรวจการปฏิบัติงานและสัมภาษณ์			
3.	การสุขาภิบาล				
3.1	การทำความสะอาดและบำรุงรักษา				

ข้อกำหนด	วิธีการตรวจประเมิน	สิ่งที่พบจากการตรวจประเมิน	ผลการตรวจประเมิน		หมายเหตุ
			C	NC	
3.1.1	น้ำที่ใช้ภายในสถานที่ผลิต ต้องเป็นน้ำสะอาด และจัดให้มีการปรับคุณภาพน้ำตามที่จำเป็น	ตรวจสอบสภาพน้ำใช้แหล่งน้ำที่ใช้ และวิธีการปรับคุณภาพน้ำ			
3.1.2	มีวิธีการหรือมาตรการดูแลทำความสะอาดอาคารผลิตอย่างสม่ำเสมอ	ตรวจสอบวิธีการหรือมาตรการดูแลทำความสะอาดและ/หรือ สัมภาษณ์			
3.1.3	มีการทำความสะอาดเครื่องมือและอุปกรณ์ให้อยู่ในสภาพที่สะอาดถูกสุขลักษณะอย่างสม่ำเสมอ และอยู่ในสภาพที่ใช้งานได้	ตรวจสอบสภาพเครื่องมือและอุปกรณ์			
3.1.4	มีการเก็บสารเคมีทำความสะอาดหรือสารเคมีอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการรักษาสุขลักษณะและมีป้ายแสดงชื่อแยกให้เป็นสัดส่วนและปลอดภัย	ตรวจสอบสถานที่ จัดเก็บสารเคมี และการจัดเก็บ			
3.2	การควบคุมแมลงและสัตว์พาหะนำเชื้อ				
3.2.1	ป้องกันแมลงและสัตว์พาหะนำเชื้อปนเปื้อนผลิตภัณฑ์ข้าว โดยเฉพาะพื้นที่เก็บวัตถุดิบสินค้า และผลิตผลพลอยได้ และพื้นที่บรรจุข้าว	ตรวจสอบบันทึกการปฏิบัติงาน มาตรการและการป้องกันแมลงและสัตว์พาหะนำเชื้อ			
3.2.2	หากมีการใช้สารเคมี ต้องใช้อย่างถูกต้องตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตร	กรณีมีการใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตรในการกำจัดแมลงให้ตรวจสอบบันทึกการปฏิบัติงาน หากสงสัยว่ามีความเสี่ยงจากการใช้ไม่ถูกต้อง ให้สุ่มตัวอย่างเพื่อตรวจวิเคราะห์			

ข้อกำหนด	วิธีการตรวจประเมิน	สิ่งที่พบจากการตรวจประเมิน	ผลการตรวจประเมิน		หมายเหตุ
			C	NC	
3.3	การจัดการของเสียหรือสิ่งของที่ไม่ใช้แล้ว หรือไม่เกี่ยวข้องกับการผลิต				
3.3.1	แยกสินค้าข้าวที่ไม่ได้คุณภาพออกไม่ให้ปนเปื้อนสินค้าข้าวที่ได้คุณภาพ	ตรวจสอบสถานที่ การปฏิบัติงาน หรือสัมภาษณ์			
3.3.2	มีการจัดการของเสียและขยะออกนอกบริเวณผลิต รวมทั้งจัดเก็บและกำจัดอย่างถูกสุขลักษณะ	ตรวจสอบสถานที่ ภาชนะรองรับขยะมูลฝอย การจัดวาง และการจัดการของเสีย			
4.	สุขลักษณะส่วนบุคคล				
	ผู้ปฏิบัติงานและบุคคลภายนอกที่เข้าไปในบริเวณผลิตต้องรักษาสุขลักษณะส่วนบุคคล	ตรวจหลักเกณฑ์ของสถานประกอบการ และตรวจสอบสุขลักษณะและการปฏิบัติของผู้ปฏิบัติงานและบุคคลภายนอก และสัมภาษณ์			
5.	การฝึกอบรม				
	ผู้ปฏิบัติงานต้องมีความรู้ความเข้าใจ หรือได้รับการสอนงานหรืออบรมเกี่ยวกับสุขลักษณะเบื้องต้นและงานตามหน้าที่ที่รับผิดชอบ	ตรวจบันทึกหรือหลักฐานการสอนงานหรืออบรม และสัมภาษณ์			

ตารางที่ ฅ.3 รายการประเมินระบบควบคุมภายใน

ข้อกำหนด		วิธีการตรวจประเมิน	สิ่งที่พบจากการตรวจประเมิน	ผลการตรวจประเมิน		หมายเหตุ
				C	NC	
ค.1	คู่มือคุณภาพ					
ค.1.1	<p>ต้องจัดทำคู่มือคุณภาพของกลุ่มหรือองค์กรที่มีหลายสาขาหรือหลายพื้นที่ โดยมีรายละเอียดอย่างน้อย ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ขอบข่าย 2) นโยบายคุณภาพ ซึ่งครอบคลุมถึงการส่งเสริมความเท่าเทียมทางเพศและการเสริมสร้างสิทธิของสตรี 3) วัตถุประสงค์คุณภาพ 4) โครงสร้างการบริหารงานและผังการบริหารงานที่แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกกับกลุ่ม หรือระหว่างสาขาหรือพื้นที่ต่างๆ ที่ขอการรับรองกับสำนักงานส่วนกลาง และมีรายละเอียดดังนี้ <ol style="list-style-type: none"> ก) แบบกลุ่ม: ให้ระบุหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้ขอการรับรองแบบกลุ่มและสมาชิก ข) แบบหลายสาขาหรือหลายพื้นที่: ให้ระบุหน้าที่ความรับผิดชอบของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการรับรอง 	ตรวจสอบคู่มือระบบควบคุมคุณภาพภายในว่าครอบคลุมรายละเอียดที่กำหนดในข้อ ค.1.1 และเป็นปัจจุบัน				

ข้อกำหนด	วิธีการตรวจประเมิน	สิ่งที่พบจากการตรวจประเมิน	ผลการตรวจประเมิน		หมายเหตุ
			C	NC	
<p>5) การบริหารและการจัดการของกลุ่มหรือขององค์กรที่มีหลายสาขาหรือหลายพื้นที่</p> <p>6) ขั้นตอนการดำเนินการ ซึ่งต้องมีรายละเอียดเพียงพอที่จะแสดงให้เห็นถึงขั้นตอนในการควบคุมคุณภาพของระบบควบคุมภายใน เพื่อให้สามารถปฏิบัติได้สอดคล้องตามข้อกำหนดของ มกษ. ที่ขอการรับรองและ CS ฉบับนี้ รายละเอียดที่ควรกำหนดไว้เป็นขั้นตอนการดำเนินการ เช่น</p> <p>ก) การขึ้นทะเบียนสมาชิก</p> <p>ข) การทำสัญญากับสมาชิก</p> <p>ค) การส่งเสริมความเท่าเทียมทางเพศและการเสริมสร้างสิทธิของสตรี</p> <p>ง) การประเมินความเสี่ยง</p> <p>จ) การประเมินภายใน</p> <p>ฉ) บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการรับรอง</p> <p>ช) การรักษาความเป็นกลาง</p> <p>ซ) การประเมินระบบควบคุมภายใน</p> <p>ฌ) การพิจารณาให้การรับรองสมาชิกสาขา หรือพื้นที่ที่ขอการรับรอง</p> <p>ญ) การปฏิบัติการแก้ไขความไม่สอดคล้องและการป้องกัน</p>					

ข้อกำหนด		วิธีการตรวจประเมิน	สิ่งที่พบจากการตรวจประเมิน	ผลการตรวจประเมิน		หมายเหตุ
				C	NC	
	ฎ) การจัดการกับกรณีข้อร้องเรียน ฐ) การทบทวนระบบควบคุมภายใน ช) การลงโทษและการละเมิด ฅ) การจำแนกและการตามสอบ ฉ) การจ้างช่วง ด) การควบคุมเอกสารและบันทึก					
ค.1.2	สื่อสารคู่มือคุณภาพให้แก่สมาชิกกลุ่มหรือองค์กรที่มีหลายสาขาหรือหลายพื้นที่และบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการรับรอง	1) ตรวจสอบวิธีการสื่อสารคู่มือคุณภาพ 2) สัมภาษณ์สมาชิกกลุ่มหรือบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการรับรองว่าได้รับการสื่อสารคู่มือคุณภาพหรือไม่				
ค.1.3	มีการทบทวนเนื้อหาของคู่มือคุณภาพอย่างสม่ำเสมอด้วยความถี่ที่เหมาะสม เพื่อให้มั่นใจได้ว่า รายละเอียดต่าง ๆ ในคู่มือเป็นไปตามข้อกำหนดของมกษ. และข้อกำหนดอื่น ๆ ของผู้ขอการรับรอง และในกรณีที่มีการปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงข้อกำหนดของมกษ. และข้อกำหนดอื่นๆ ผู้ขอการรับรองต้องดำเนินการปรับปรุงหรือเพิ่มเติมในคู่มือคุณภาพ และแจ้งบุคลากรผู้เกี่ยวข้องทราบ	1) ตรวจสอบความถี่ในการทบทวนคู่มือคุณภาพว่ามีรายละเอียดต่างๆ ในคู่มือเป็นไปตามข้อกำหนดของมกษ. และข้อกำหนดอื่นๆ ของผู้ขอการรับรองที่เป็นปัจจุบัน และมีการแจ้งบุคลากรผู้เกี่ยวข้องทราบ 2) สัมภาษณ์ผู้รับผิดชอบทบทวนคู่มือคุณภาพ				
ค.1.5	มีการรวบรวมเอกสาร เช่น มกษ. ที่ใช้อ้างอิงในการรับรอง ข้อกำหนด CS และเกณฑ์หรือ	1) สัมภาษณ์ผู้รับผิดชอบในการรวบรวมเอกสาร. ที่ใช้อ้างอิงในการรับรอง				

ข้อกำหนด		วิธีการตรวจประเมิน	สิ่งที่พบจากการตรวจประเมิน	ผลการตรวจประเมิน		หมายเหตุ
				C	NC	
	ข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องฉบับที่เป็นปัจจุบัน สำหรับให้สมาชิก หรือผู้รับผิดชอบสาขาหรือ พื้นที่ ใช้อ้างอิงในการปฏิบัติงาน	2) ตรวจสอบความครบถ้วนของการรวบรวม เอกสารอ้างอิง				
ค.2	สถานะทางกฎหมาย โครงสร้างและการบริหารงานระบบควบคุมภายใน					
ค.2.1	สถานะทางกฎหมาย ผู้ขอการรับรองต้องแสดงสถานะทางกฎหมาย ของกลุ่มผู้ผลิตที่แสดงถึงสิทธิตามกฎหมาย ในการดำเนินการผลิตทางการเกษตรและ การค้าหรืออย่างใดอย่างหนึ่ง และสิทธิในการ ทำสัญญาทางกฎหมายกับกลุ่มหรือองค์กรและ สามารถเป็นตัวแทนของสมาชิกกลุ่มหรือ องค์กรได้ โดยแบ่งเป็น 3 ประเภท ดังนี้ <ol style="list-style-type: none"> 1) กรณีไม่ได้เป็นนิติบุคคล ต้องมีหลักฐาน แสดงสถานะทางกฎหมายของสมาชิก ในกลุ่ม เช่น บัตรประจำตัวประชาชน 2) กรณีจดทะเบียนกับหน่วยงานภาครัฐ ต้องมีสำเนาหนังสือรับรองการจัดตั้งกลุ่ม 3) กรณีจดทะเบียนเป็นนิติบุคคล ต้องมี สำเนาหนังสือรับรองการจดทะเบียนนิติบุคคล 	1) กรณีกลุ่มไม่ได้เป็นนิติบุคคล ทวนสอบว่ามีหลักฐานที่แสดงสถานะทาง กฎหมายของสมาชิกในกลุ่ม เช่น สำเนา บัตรประจำตัวประชาชน 2) กรณีกลุ่มจดทะเบียนกับหน่วยงาน ภาครัฐ ทวนสอบว่ามีสำเนาหนังสือรับรอง การจัดตั้งกลุ่ม 3) กรณีกลุ่มจดทะเบียนเป็นนิติบุคคล ทวนสอบว่ามีสำเนาหนังสือการรับรอง การจดทะเบียนนิติบุคคลว่าออกมาแล้ว ไม่เกิน 90 วัน นับแต่วันที่ขอหนังสือ รับรอง				

ข้อกำหนด		วิธีการตรวจประเมิน	สิ่งที่พบจากการตรวจประเมิน	ผลการตรวจประเมิน		หมายเหตุ
				C	NC	
ค.2.2	<p>โครงสร้างการบริหารงาน</p> <p>ต้องมีโครงสร้างการบริหารงาน (ตามข้อ ค.1.1 4) ที่จัดทำไว้เป็นเอกสาร และจัดให้มีทรัพยากรที่เหมาะสมเพียงพอที่ทำให้มั่นใจได้ว่าสมาชิกของกลุ่มหรือองค์กรที่มีหลายสาขาหรือพื้นที่ที่ขอการรับรองมีคุณสมบัติเป็นไปตามข้อกำหนดของ มกษ. และตามที่ CB กำหนด โดยต้องมีเอกสารประกอบที่มีข้อมูลต่างๆ ดังนี้</p> <p>1) หน้าที่และความรับผิดชอบในตำแหน่งสำคัญตามโครงสร้างการบริหารงาน กรณีผู้ขอการรับรองแบบหลายสาขาหรือหลายพื้นที่ ต้องมี เอกสารกำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบของสำนักงานส่วนกลางและสาขาหรือพื้นที่ต่างๆ ที่ขอการรับรอง ทั้งนี้ การมอบหมายหน้าที่และความรับผิดชอบให้คำนึงถึงการมีส่วนร่วมได้ส่วนเสียไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อมด้วย</p> <p>2) การแต่งตั้งและมอบหมายผู้ประสานงานระบบควบคุมภายในทำหน้าที่รับผิดชอบการประสานงานด้านระบบควบคุมภายใน การประเมินระบบควบคุมภายใน และเป็นตัวแทนติดต่อกับ CB</p>	<p>ตรวจสอบว่ามีเอกสารโครงสร้างการบริหารงานและผังการบริหารงานที่มีเอกสารประกอบซึ่งมีข้อมูลครบถ้วนตามข้อ ค.2.2 ของ CS ฉบับนี้</p>				

ข้อกำหนด	วิธีการตรวจประเมิน	สิ่งที่พบจากการตรวจประเมิน	ผลการตรวจประเมิน		หมายเหตุ
			C	NC	
<p>3) การแต่งตั้งและมอบหมายผู้ทำหน้าที่ประเมินระบบควบคุมภายในเพื่อรับผิดชอบการประเมินระบบควบคุมภายในประจำปีของกลุ่มหรือองค์กรที่มีหลายสาขาหรือหลายพื้นที่ โดยประเมิน ณ สถานที่ผลิตของสมาชิกทุกสายทุกสาขา หรือทุกพื้นที่ที่ขอการรับรอง อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง เพื่อให้มั่นใจว่าสมาชิก สาขาหรือพื้นที่ สามารถปฏิบัติตามข้อกำหนด มกษ. และสามารถประเมินระบบควบคุมภายในให้เป็นไปตาม CS ฉบับนี้และที่ CB กำหนด ทั้งนี้ หน้าที่ความรับผิดชอบและคุณสมบัติของผู้ทำหน้าที่ประเมินระบบควบคุมภายในมีรายละเอียดตามภาคผนวก ง</p> <p>4) การแต่งตั้งและมอบหมายบุคคลเป็นสมาชิกในคณะกรรมการรับรองอย่างน้อย 1 คน เพื่อพิจารณา ตัดสินให้การรับรองสมาชิกของกลุ่มหรือองค์กรที่มีหลายสาขาหรือหลายพื้นที่ตามข้อกำหนด มกษ. ทั้งนี้ หน้าที่ความรับผิดชอบและคุณสมบัติของคณะกรรมการรับรองมีรายละเอียดตามภาคผนวก ง</p>					

ข้อกำหนด		วิธีการตรวจประเมิน	สิ่งที่พบจากการตรวจประเมิน	ผลการตรวจประเมิน		หมายเหตุ
				C	NC	
	5) บัญชีรายชื่อทั้งหมดของผู้ทำหน้าที่ประเมินระบบควบคุมภายในและคณะกรรมการรับรอง โดยข้อมูลต้องสมบูรณ์และเป็นปัจจุบัน					
ค.2.3	แผนการจัดการกลุ่ม					
ค.2.3.1	มีการจัดทำแผนการจัดการกลุ่มและมีการทบทวนทุกปี โดยแผนดังกล่าวต้องรวมการดำเนินการทั้งหมดเพื่อแก้ไขปัญหาที่ระบุจากผลการประเมินความเสี่ยง ผลการประเมินภายใน (ที่รวมไว้ในรายงานสรุปของกลุ่มหรือองค์กร) รายงานการประเมินระบบควบคุมภายใน และประเด็นที่พบจากการตรวจประเมินโดย CB	1) สัมภาษณ์ผู้รับผิดชอบในการจัดทำแผนการจัดการกลุ่มและวิธีดำเนินการ รวมถึงความถี่ในการทบทวนแผน 2) ตรวจสอบความครอบคลุมของเนื้อหาในแผนการจัดการกลุ่มตามข้อกำหนด เช่น การกำหนดให้ต้องมีการแก้ไขปัญหาเมื่อผลการประเมินพบว่ามี				
ค.2.3.2	แผนการจัดการกลุ่มอย่างน้อยต้องมีรายละเอียดดังนี้ 1) การปรับปรุงบำรุงดิน 2) การจัดการศัตรูพืชแบบบูรณาการ 3) นโยบายส่งเสริมความเท่าเทียมทางสังคมและความเท่าเทียมทางเพศ	ความเสี่ยง การรายงานสรุปของกลุ่ม การรายงานการประเมินระบบควบคุมภายใน ประเด็นที่พบจากการตรวจประเมิน การปรับปรุงบำรุงดิน การจัดการศัตรูพืชแบบบูรณาการ นโยบายส่งเสริมความ				
ค.2.3.3	มีการนำแผนการจัดการกลุ่มไปปฏิบัติและมีการบันทึกผลการปฏิบัติ	เท่าเทียมทางสังคมและความเท่าเทียมกันทางเพศ				
ค.2.3.4	แผนประจำปีควรให้เกิดผลลัพธ์ที่เฉพาะ, วัดได้, สำเร็จได้, เฉพาะที่เกี่ยวข้อง และมีกรอบเวลา					

ข้อกำหนด		วิธีการตรวจประเมิน	สิ่งที่พบจากการตรวจประเมิน	ผลการตรวจประเมิน		หมายเหตุ
				C	NC	
	(Specific, Measurable, Achievable, Relevant, Time bound)	3) ตรวจสอบการนำแผนการจัดการกลุ่มไปปฏิบัติให้สอดคล้องกับข้อกำหนดของ มกษ. ที่ขอการรับรองและ CS ฉบับนี้ และมีการบันทึกผลการปฏิบัติงาน				
ค.2.3.5	ต้องมีการรวบรวมชุดข้อมูลเพื่อกำหนดคะแนนและเกณฑ์การปฏิบัติตามมาตรฐานและเก็บข้อมูลไว้ในสำนักงานส่วนกลาง	4) ตรวจสอบว่ามีการกำหนดแผนประจำปีที่เหมาะสม, วัดได้, สำเร็จได้, เฉพาะที่เกี่ยวข้อง และมีกรอบเวลาหรือไม่ 5) ตรวจสอบเอกสารหลักฐานที่แสดงถึงการดำเนินการตามข้อกำหนดที่ระบุในแผนการจัดการของกลุ่มและแผนประจำปี รวมถึงผลการตรวจแปลงของสมาชิกตามข้อกำหนด มกษ. 4408 การแก้ไขปัญหาเมื่อพบความเสี่ยง และจัดเก็บไว้ ที่กลุ่มหรือ ส่วนกลาง				
ค.3	ขั้นตอนการดำเนินการในระบบควบคุมภายใน					
ค.3.1	การขึ้นทะเบียนสมาชิก					
ค.3.1.1	สมาชิกที่จะขึ้นทะเบียนต้องได้รับการประเมินความเสี่ยงรวมทั้งได้รับการประเมินภายในก่อน และสมาชิกใหม่จะต้องไม่เป็นผู้อยู่	1) ตรวจสอบเอกสารหลักฐานแสดงผลการประเมินความเสี่ยง รวมทั้งการประเมินภายในของสมาชิกก่อนขึ้นทะเบียน รวมถึง				

ข้อกำหนด		วิธีการตรวจประเมิน	สิ่งที่พบจากการตรวจประเมิน	ผลการตรวจประเมิน		หมายเหตุ
				C	NC	
	ระหว่างรับการลงโทษจากกลุ่มเดิม หรือมีประเด็นที่ CB ได้เคยให้ไว้	ต้องไม่เป็นผู้อยู่ระหว่างการรับโทษจากกลุ่มเดิมหรือมีประเด็นที่ CB ได้เคยให้ไว้				
ค.3.1.2	<p>ผู้ขอการรับรองต้องจัดทำทะเบียนสมาชิกของกลุ่มหรือสาขาหรือพื้นที่ทั้งหมดที่เข้าร่วมกลุ่มหรือองค์กรที่ประสงค์ขอการรับรอง (แล้วแต่กรณี) จัดเก็บทะเบียนไว้ที่สำนักงานส่วนกลางของกลุ่มหรือองค์กร และปรับปรุงทะเบียนผู้ผลิตให้เป็นปัจจุบัน โดยข้อมูลที่เนิกรการจัดเก็บ ประกอบด้วย</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) รายชื่อสมาชิกแต่ละราย พร้อมช่องทางการติดต่อ 2) สถานะการครอบครองที่ดิน เช่น เป็นเจ้าของ เช่า 3) แผนที่และพิกัดที่ตั้งสมาชิกแต่ละราย 4) ขนาดพื้นที่ผลิต ปริมาณผลผลิต และจำนวนรอบการผลิตต่อปีของสมาชิกแต่ละราย 5) วันที่เข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่ม และวันที่เข้าสู่ระบบการผลิตข้าวยั่งยืน 6) ผลผลิต (ผลผลิตก่อนหน้านับตั้งแต่วันที่เข้าเป็นสมาชิกกลุ่มและประมาณการ 	<p>2) ตรวจสอบว่ามีทะเบียนสมาชิกของกลุ่มหรือสาขาหรือพื้นที่ ที่มีข้อมูลครบถ้วนตามข้อ ค.3.1.1 และ ค.3.1.2 และเป็นปัจจุบัน จัดเก็บไว้ ที่กลุ่มหรือสำนักงานส่วนกลาง</p>				

ข้อกำหนด		วิธีการตรวจประเมิน	สิ่งที่พบจากการตรวจประเมิน	ผลการตรวจประเมิน		หมายเหตุ
				C	NC	
	ผลผลิตปีปัจจุบัน) ที่ตรวจสอบความถูกต้องโดยระบบควบคุมภายใน					
ค.3.2	การทำสัญญาระหว่างกลุ่มกับสมาชิก					
ค.3.2.1	<p>กลุ่มและสมาชิกต้องมีบันทึกการลงนามในสัญญาระหว่างกัน โดยหนังสือสัญญาประกอบด้วยรายการต่าง ๆ อย่างน้อย ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ชื่อและเลขบัตรประจำตัวประชาชนของสมาชิก 2) ที่อยู่ของสมาชิก 3) ที่ตั้ง แผนผัง และขนาดของสถานที่ผลิต 4) พันธุ์ข้าวหรือประเภทข้าวที่ขอการรับรอง 5) คำสัญญาการยินยอมปฏิบัติตามข้อกำหนดของ มกษ. ที่ขอการรับรอง และ CS ฉบับนี้ 6) ข้อตกลงที่สมาชิกยินยอมปฏิบัติตามขั้นตอนที่ระบุในคู่มือคุณภาพของกลุ่ม นโยบายที่กำหนดไว้ รวมทั้งคำแนะนำทางด้านเทคนิค และเอกสารอื่นใดที่กลุ่มกำหนดไว้ 7) มาตรการลงโทษอาจนำมาใช้ในกรณีที่สมาชิกไม่สามารถปฏิบัติตามสัญญาในรายการที่ 5) และ 6) ข้างต้น 	<ol style="list-style-type: none"> 1) ตรวจสอบบันทึกการลงนามในสัญญาระหว่างกลุ่มกับสมาชิก 2) ตรวจสอบหนังสือสัญญาว่ามีรายละเอียดครบถ้วน 3) ตรวจสอบวิธีการและสถานที่ในการเก็บรักษาสัญญาให้ปลอดภัย 4) ตรวจสอบสมาชิกหรือแต่ละสาขาหรือแต่ละพื้นที่ที่มีการถือครองสำเนาสัญญาฉบับที่เป็นปัจจุบัน 5) สัมภาษณ์ความเข้าใจของสมาชิกสาขา หรือพื้นที่ ต่อข้อกำหนดสิทธิประโยชน์ และภาระผูกพันในสัญญาและผลของการเป็นสมาชิกของกลุ่มหรือองค์กร 				

ข้อกำหนด		วิธีการตรวจประเมิน	สิ่งที่พบจากการตรวจประเมิน	ผลการตรวจประเมิน		หมายเหตุ
				C	NC	
	8) วันที่ทำสัญญา					
ค.3.2.2	ข้อตกลงหรือหนังสือสัญญาระหว่างสมาชิกกับกลุ่ม หรือระหว่างสาขาหรือพื้นที่กับสำนักงานส่วนกลาง (ถ้ามี) ให้เก็บไว้อย่างปลอดภัยที่กลุ่มหรือสำนักงานส่วนกลาง และมีการปรับปรุงให้เป็นปัจจุบัน และให้เก็บสำเนาของสัญญาที่ได้มีการลงนามที่สมาชิกแต่ละราย หรือแต่ละสาขาหรือพื้นที่ด้วย					
ค.3.2.3	สมาชิกต้องเข้าใจข้อตกลงหรือสัญญา รวมถึงสิทธิประโยชน์และภาระผูกพันของการเป็นสมาชิกของกลุ่มหรือองค์กร					
ค.3.3	การส่งเสริมความเท่าเทียมทางเพศและการเสริมสร้างสิทธิของสตรี					
ค.3.3.1	แต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบในการดำเนินการ ติดตามและประเมินผลมาตรการ เพื่อส่งเสริมความเท่าเทียมทางเพศและการเสริมสร้างสิทธิของสตรี	1) มีการแต่งตั้งคณะกรรมการที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการดำเนินการ ติดตามและประเมินผล				
ค.3.3.2	มีการดำเนินการ ติดตาม และประเมินผลการส่งเสริมความเท่าเทียมทางเพศและการเสริมสร้างสิทธิของสตรี โดยจัดประชุมคณะกรรมการตามข้อ ค.3.3.1 อย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง ทั้งนี้ ต้องมีสมาชิกฝ่ายบริหารทั้งหมดรวมถึงสมาชิกในกลุ่มเข้าร่วมประชุม เพื่อทบทวนความคืบหน้าในการ	2) ตรวจสอบหลักฐานการประชุม ทบทวนความคืบหน้าในการเสริมสร้าง ความเท่าเทียมทางเพศและการเสริมสร้างสิทธิของสตรี รวมถึงความถี่ในการประชุมและสมาชิกที่เข้าร่วมประชุม				

ข้อกำหนด		วิธีการตรวจประเมิน	สิ่งที่พบจากการตรวจประเมิน	ผลการตรวจประเมิน		หมายเหตุ
				C	NC	
	ส่งเสริมความเท่าเทียมทางเพศและการเสริมสร้างสิทธิของสตรี	3) สัมภาษณ์และสังเกตการปฏิบัติงานของสมาชิกกลุ่มเพื่อทวนสอบว่ามีการปฏิบัติตามนโยบายส่งเสริมความเท่าเทียมทางเพศและเสริมสร้างสิทธิสตรี				
ค.3.4	การประเมินความเสี่ยง					
ค.3.4.1	จัดทำขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงเป็นเอกสาร และต้องได้รับความเห็นชอบจากกลุ่มหรือองค์กรร่วมกัน	1) ตรวจสอบเอกสารขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงเกี่ยวกับข้อมูลแสดงลักษณะเฉพาะของความเสี่ยง (risk profile) ของแต่ละสมาชิกหรือสาขาหรือพื้นที่ ที่ต้องดำเนินการทุกปีซึ่งได้รับความเห็นชอบจากกลุ่มหรือองค์กรร่วมกัน				
ค.3.4.2	ดำเนินการประเมินความเสี่ยงของสมาชิกหรือสาขาหรือพื้นที่ (แล้วแต่กรณี) ตามขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงที่กำหนดไว้ เพื่อประเมินข้อมูลแสดงลักษณะเฉพาะของความเสี่ยง (risk profile) ของแต่ละสมาชิกหรือสาขาหรือพื้นที่ โดยให้ดำเนินการทุกปี	2) ตรวจสอบผลการประเมินความเสี่ยงและการติดตามผลในแต่ละปี				
ค.3.4.3	บันทึกผลการประเมินความเสี่ยงและการดำเนินการติดตามผลเป็นเอกสาร					
ค.3.5	การประเมินภายใน					
ค.3.5.1	ผู้ขอการรับรองต้องมีระบบการประเมินภายใน (โดยประเมินความสอดคล้องกับมาตรฐานที่จะขอการรับรอง เช่น มกษ. 4408 ให้ใช้ภาคผนวก ฅ ตารางที่ ฅ.1) สำหรับสมาชิกกลุ่มหรือสาขาหรือพื้นที่และมีการนำระบบไปใช้	1) ตรวจสอบเอกสารขั้นตอนการประเมินภายใน ในการปฏิบัติให้เป็นไปตามมาตรฐานที่จะขอการรับรอง				

ข้อกำหนด		วิธีการตรวจประเมิน	สิ่งที่พบจากการตรวจประเมิน	ผลการตรวจประเมิน		หมายเหตุ
				C	NC	
ค.3.5.2	ต้องประเมินสมาชิกใหม่หรือสาขาใหม่หรือพื้นที่ใหม่ทุกรายในช่วงปีแรกของการเข้าร่วมกลุ่มหรือองค์กร ดำเนินการโดยสมาชิกในกลุ่มหรือผู้ได้รับมอบหมายเป็นผู้ประเมิน	2) สัมภาษณ์สมาชิกกลุ่มหรือผู้ดูแลสาขาหรือพื้นที่ถึงแนวทางการประเมินภายใน 3) ตรวจสอบบันทึกผลและ ช่วงเวลาประเมินภายใน โดยเฉพาะสมาชิกใหม่หรือสาขาใหม่หรือพื้นที่ใหม่ รวมถึงผู้ดำเนินการตรวจประเมิน				
ค.3.5.3	ต้องประเมินสมาชิกหรือสาขาหรือพื้นที่ทุกรายให้แล้วเสร็จก่อนการขอรับการตรวจประเมินจาก CB โดยอาจดำเนินการสมาชิกในกลุ่มหรือผู้ได้รับมอบหมายเป็นผู้ประเมิน	4) ตรวจสอบเอกสารแนวทางการกำหนดความถี่ในการประเมินภายใน 5) ตรวจสอบบันทึกผลการประเมินภายในและรายงานสรุปของกลุ่มว่ามีข้อมูลครบถ้วนตามข้อ ค.3.5.5				
ค.3.5.4	มีกลไกการกำหนดความถี่ในการประเมินภายในของสมาชิกเดิมหรือสาขาหรือพื้นที่เดิมอย่างชัดเจน โดยอยู่บนพื้นฐานของข้อมูลแสดงลักษณะเฉพาะของความเสี่ยงที่ระบุไว้ชัดเจนเป็นเอกสารจากขั้นตอนการประเมินความเสี่ยง					
ค.3.5.5	บันทึกผลของการประเมินภายในของสมาชิกหรือสาขาหรือพื้นที่ในสมุดบันทึกกิจกรรมและในรายงานสรุปของกลุ่มหรือองค์กร ทั้งนี้รายงานดังกล่าวให้มีข้อมูล ดังนี้ 1) การระบุตัวตนของผู้ผลิต 2) การประมาณการผลิตในรอบการผลิตที่แล้วและรอบปัจจุบัน 3) ลายมือชื่อของผู้ผลิต 4) วันที่ตรวจสอบ					

ข้อกำหนด		วิธีการตรวจประเมิน	สิ่งที่พบจากการตรวจประเมิน	ผลการตรวจประเมิน		หมายเหตุ
				C	NC	
	5) ชื่อผู้ตรวจสอบ 6) ความไม่สอดคล้องที่พบ 7) การแก้ไข และแนวทางการแก้ไขป้องกัน 8) การตัดสินใจอนุมัติหรือทำโทษ					
ค.3.6	บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการรับรอง					
ค.3.6.1	จัดให้มีทรัพยากรที่เหมาะสมเพียงพอที่ทำให้มั่นใจได้ว่าสมาชิกของกลุ่มหรือองค์กรที่มีหลายสาขาหรือหลายพื้นที่ที่ขอการรับรอง มีคุณสมบัติเป็นไปตามข้อกำหนดของ CS และตามที่ CB กำหนด	1) ทวนสอบบันทึกข้อมูลผลการดำเนินงานในระบบควบคุมภายในเพื่อตามสอบปัญหาอุปสรรคอันเนื่องมาจากการขาดแคลนทรัพยากรหรือไม่				
ค.3.6.2	สมาชิกทุกคน ทุกสาขาหรือพื้นที่ที่เกี่ยวข้องกับการรับรอง (ผู้ผลิต ผู้ตรวจประเมิน และคณะกรรมการรับรอง) ต้องตระหนักถึงความสำคัญในการพัฒนาความรู้ความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ โดยได้รับการฝึกอบรม กษ. ที่ขอการรับรอง CS ฉบับนี้ และเอกสารในระบบควบคุมภายในอย่างเพียงพอและมีความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ตามที่ระบุไว้ในข้อกำหนดของกลุ่มคุณภาพ โดยอาจได้รับการอบรมจากบุคคลที่มีความสามารถ (competent person) ภายในกลุ่มได้	2) สัมภาษณ์และสังเกตการปฏิบัติงานเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในงานที่ได้รับผิดชอบ 3) ตรวจสอบคุณสมบัติของสมาชิกหรือบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ในสาขาหรือพื้นที่ในตำแหน่งที่เกี่ยวข้องกับการรับรอง				

ข้อกำหนด		วิธีการตรวจประเมิน	สิ่งที่พบจากการตรวจประเมิน	ผลการตรวจประเมิน		หมายเหตุ
				C	NC	
ค.3.6.3	กำหนดคุณสมบัติของสมาชิกหรือบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ในสาขาหรือพื้นที่ในตำแหน่งที่เกี่ยวข้องกับการรับรอง โดยจะต้องผ่านการฝึกอบรม มีความรู้ ความสามารถ และคุณสมบัติของสมาชิก หรือบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ในสาขาหรือพื้นที่ สอดคล้องตามข้อกำหนดที่แสดงไว้ในคู่มือคุณภาพ	4) ตรวจสอบบันทึกประวัติการฝึกอบรมของสมาชิกกลุ่มทุกคน วันที่และหลักสูตรที่ได้รับการฝึกอบรม 5) ตรวจสอบประวัติการฝึกอบรมและการประเมินผลการฝึกอบรมของผู้ทำหน้าที่ประเมินระบบควบคุมภายใน และคณะกรรมการรับรองหรือผู้อนุมัติผลการรับรอง				
ค.3.6.4	เก็บบันทึกประวัติการฝึกอบรมของบุคลากรทุกคนที่เกี่ยวข้องกับการรับรอง โดยให้ระบุวันที่และหลักสูตรที่ได้รับการฝึกอบรม					
ค.3.6.5	ผู้ทำหน้าที่ประเมินระบบควบคุมภายในของกลุ่มหรือองค์กรที่มีหลายสาขาหรือพื้นที่ที่ขอการรับรอง และคณะกรรมการรับรองต้องผ่านการฝึกอบรม และการประเมินผลการฝึกอบรม มกษ. ที่ขอการรับรอง CS ฉบับนี้ และเอกสารในระบบควบคุมภายใน เพื่อให้มั่นใจในความสอดคล้องกันของวิธีการตรวจ และการแปลความหมายตาม มกษ. ที่ผู้ทำหน้าที่ประเมินระบบควบคุมภายในและคณะกรรมการรับรองนำไปใช้ปฏิบัติ	6) ตรวจสอบหลักฐานการเผยแพร่ข้อมูลที่มีการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญให้แก่บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการรับรอง และได้มีการนำไปปฏิบัติ				
ค.3.6.6	ต้องแสดงได้ว่าการเผยแพร่ข้อมูลที่มีการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ เช่น กฎหมายที่เกี่ยวข้อง					

ข้อกำหนด		วิธีการตรวจประเมิน	สิ่งที่พบจากการตรวจประเมิน	ผลการตรวจประเมิน		หมายเหตุ
				C	NC	
	มกษ. CS คู่มือคุณภาพ รวมทั้งต้องแสดงให้เห็นว่าบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการรับรองจะได้รับการแจ้งข้อมูลดังกล่าวและมีการนำไปปฏิบัติให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง					
ค.3.7	การรักษาความเป็นกลาง					
ค.3.7.1	บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการระบบควบคุมภายในมีการลงนามแสดงความไม่มีส่วนได้ส่วนเสีย และมีความเข้าใจถึงความมีส่วนได้เสีย	1) ตรวจสอบคู่มือคุณภาพว่ามีขั้นตอนการดำเนินการรักษาความเป็นกลางที่มีรายละเอียดเพียงพอในการแสดงถึง				
ค.3.7.2	ในเอกสารลงนามความไม่มีส่วนได้เสีย ต้องกำหนดรายละเอียดการไม่ตรวจประเมินหรือตัดสินผลของสมาชิกเมื่อพบว่ามีหรืออาจจะมี	การรักษาความเป็นกลางของกลุ่ม เช่น มีมาตรการป้องกันปัญหาผลประโยชน์ทับซ้อนที่มีประสิทธิภาพ ไม่ตรวจประเมินสถานที่ผลิตของตนเอง ญาติ หรือ สถานที่ผลิตที่ผู้ทำหน้าที่ประเมินระบบควบคุมภายในให้คำปรึกษา หรือ เป็นผู้ดำเนินการระบบควบคุมภายในของกลุ่มเองหรือของสำนักงานส่วนกลาง				
ค.3.7.3	ผู้ที่ทำหน้าที่ในระบบควบคุมภายใน เช่น ผู้ทำหน้าที่ประเมินระบบควบคุมภายใน ต้องเป็นอิสระต่อกิจกรรมและพื้นที่ที่จะตรวจประเมิน รวมทั้งต้องแสดงความมุ่งมั่นในการแสดงความไม่	หรือ สถานที่ผลิตที่ผู้ทำหน้าที่ประเมินระบบควบคุมภายในให้คำปรึกษา หรือ เป็นผู้ดำเนินการระบบควบคุมภายในของกลุ่มเองหรือของสำนักงานส่วนกลาง				
ค.3.7.4	การแสดงความไม่มีส่วนได้เสียต้องได้รับการทวนสอบโดยหัวหน้ากลุ่มหรือผู้จัดการส่วนกลาง	2) ตรวจสอบแผนการประเมินระบบควบคุมภายในของกลุ่ม และบันทึกข้อมูลผลการประเมินระบบควบคุมภายในว่ามีการมอบหมายผู้ทำหน้าที่ประเมินระบบควบคุมภายในที่ไม่มีส่วนได้ส่วนเสีย และ				

ข้อกำหนด		วิธีการตรวจประเมิน	สิ่งที่พบจากการตรวจประเมิน	ผลการตรวจประเมิน		หมายเหตุ
				C	NC	
		<p>มีการลงนามในเอกสารแสดงความไม่มีส่วนได้เสีย</p> <p>3) ตรวจสอบบันทึกการทวนสอบข้อมูล การแสดงความไม่มีส่วนได้เสียที่ดำเนินการ โดยหัวหน้ากลุ่มหรือผู้จัดการส่วนกลาง</p> <p>4) ทวนสอบการดำเนินการหรือมาตรการ ประเมินระบบควบคุมภายในว่ามีการ รักษาความเป็นกลาง โดยสัมภาษณ์ ผู้เกี่ยวข้องกับการประเมินระบบควบคุม ภายใน เช่น ผู้ทำหน้าที่ประเมินระบบ ควบคุมภายใน ผู้ได้รับการประเมิน ภายใน คณะกรรมการรับรองหรือ ผู้อนุมัติผล</p>				
ค.3.8	<p>การประเมินระบบควบคุมภายใน กลุ่มหรือองค์กรต้องประเมินความครบถ้วนและความเพียงพอของข้อมูลที่สนับสนุนความสอดคล้องของการปฏิบัติตามระบบควบคุมภายในที่ได้ระบุไว้ในคู่มือคุณภาพของ กลุ่ม ณ สำนักงานของกลุ่มหรือสำนักงานส่วนกลางขององค์กร รวมทั้งตรวจประเมินสถานที่ผลิตของสมาชิกแต่ละรายว่าปฏิบัติตามสอดคล้องตาม มกษ. หรือไม่ โดยต้อง ดำเนินการ ดังนี้</p>					
ค.3.8.1	<p>ผู้ทำหน้าที่ประเมินระบบควบคุมภายในของกลุ่ม ต้องได้รับการแต่งตั้งจากผู้มีอำนาจของกลุ่ม เป็นลายลักษณ์อักษร</p>	<p>1) ตรวจสอบหลักฐานการแต่งตั้ง ผู้ประเมินภายใน</p>				

ข้อกำหนด		วิธีการตรวจประเมิน	สิ่งที่พบจากการตรวจประเมิน	ผลการตรวจประเมิน		หมายเหตุ
				C	NC	
ค.3.8.2	ต้องมีขั้นตอนการประเมินระบบควบคุมภายในที่เป็นลายลักษณ์อักษร ที่กำหนดในเอกสารขั้นตอนการดำเนินการหรืออาจรวมไว้ในคู่มือคุณภาพ	2) ตรวจสอบเอกสารแสดงระบบการประเมินระบบควบคุมภายในของกลุ่มหรือองค์กร ซึ่งต้องกำหนดให้มีการประเมินความครบถ้วนและความเพียงพอของข้อมูลที่สนับสนุนความสอดคล้องของการปฏิบัติตามระบบควบคุมภายในด้วย				
ค.3.8.3	จัดเก็บเอกสารขั้นตอนการดำเนินการสำหรับการประเมินระบบควบคุมภายในไว้ที่สำนักงานหรือที่ทำการของกลุ่ม หรือที่สำนักงานส่วนกลางขององค์กรที่มีหลายสาขาหรือหลายพื้นที่ และชี้แจงให้สมาชิก หรือผู้ดูแลสาขาหรือพื้นที่ทราบ และให้สามารถเข้าถึงเอกสารดังกล่าวได้	3) ตรวจสอบการจัดเก็บเอกสารขั้นตอนการดำเนินการตรวจประเมินระบบควบคุมภายใน, แผนการตรวจประเมิน, ผลจากการตรวจประเมินและการติดตามประสิทธิผลของแนวทางการแก้ไขความไม่สอดคล้องและวิธีการสื่อสารรวมถึงความสามารถในการเข้าถึงเอกสารของสมาชิก				
ค.3.8.4	ต้องประเมินระบบควบคุมภายในตามแผนงานที่กลุ่มหรือองค์กรกำหนดอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง โดยใช้รายการการตรวจประเมินที่กลุ่มหรือองค์กรกำหนดที่สอดคล้องตามข้อกำหนดของมกษ. และ CS ฉบับนี้ (ภาคผนวก ฅ ตารางที่ ฅ.1 และ ฅ.2) ทั้งนี้ ต้องประเมินครบถ้วนทุกข้อกำหนดของมกษ. และประเมินสมาชิกให้ครบ	4) ตรวจสอบผลการตรวจประเมินระบบควบคุมคุณภาพภายในประจำปีของกลุ่ม รวมถึงผลการตรวจประเมินสถานที่ผลิตของสมาชิกแต่ละราย สาขา หรือ พื้นที่ตามข้อกำหนดมกษ.				

ข้อกำหนด		วิธีการตรวจประเมิน	สิ่งที่พบจากการตรวจประเมิน	ผลการตรวจประเมิน		หมายเหตุ
				C	NC	
	ทุกราย ทุกสาขา หรือทุกพื้นที่ที่ขอการรับรอง เพื่อไม่ให้เกิดการปฏิบัติที่ไม่สอดคล้องกับเกณฑ์การปฏิบัติของ มกษ.	5) ตรวจสอบหลักฐานแสดงคุณสมบัติของผู้ทำหน้าที่ประเมินระบบควบคุมภายในว่าเป็นไปตามภาคผนวก ง				
ค.3.8.5	กำหนดให้ผู้ทำหน้าที่ประเมินระบบควบคุมภายใน ต้องมีคุณสมบัติตามภาคผนวก ง	6) ตรวจสอบรายงานผลการตรวจประเมินระบบควบคุมคุณภาพภายในประจำปีของกลุ่มหรือองค์กรและแนวทางการแก้ไขความไม่สอดคล้อง รวมถึงสถานะของสมาชิกหรือสาขาหรือพื้นที่ที่ขอการรับรอง				
ค.3.8.6	ต้องจัดเก็บแผนการประเมินระบบควบคุมภายใน ผลการประเมินและการติดตามประสิทธิภาพของแนวทางการแก้ไขความไม่สอดคล้องที่ได้รับจากการประเมินระบบควบคุมภายในให้ครบถ้วน โดยจัดเก็บในสถานที่ที่เหมาะสมและสามารถเข้าถึงได้ และสามารถแสดงให้ผู้ตรวจประเมินของ CB ทวนสอบได้เมื่อได้รับการร้องขอ	7) ตรวจสอบหลักฐานการทบทวนผลการประเมินภายใน ในรายงานการตรวจประเมินและสถานะของสมาชิก หรือสาขาหรือพื้นที่ที่ขอการรับรอง				
ค.3.8.7	รายงานการประเมิน ณ สำนักงานของกลุ่มหรือสำนักงานส่วนกลางขององค์กรที่ขอการรับรองประกอบด้วยข้อมูลต่างๆ อย่างน้อย ดังนี้ 1) ลายมือชื่อผู้รับการตรวจประเมิน 2) วัน เดือน ปี ที่ตรวจประเมิน 3) ชื่อผู้ตรวจประเมิน	8) ตรวจสอบความครบถ้วนของเนื้อหา ในรายงานการตรวจประเมินตามข้อ ค.3.8.8 และ ค.3.8.9				

ข้อกำหนด		วิธีการตรวจประเมิน	สิ่งที่พบจากการตรวจประเมิน	ผลการตรวจประเมิน		หมายเหตุ
				C	NC	
	<p>4) ผลการตรวจประเมินที่เป็นบันทึกแสดงหลักฐานการตรวจประเมินตามระบบ ICS ของกลุ่ม</p> <p>5) รายละเอียดของการปฏิบัติที่ไม่สอดคล้องตามข้อกำหนดและระยะเวลาที่ใช้ในการแก้ไข (ถ้ามี)</p>					
ค.3.8.8	<p>รายงานการตรวจประเมินสมาชิกของกลุ่มหรือผู้ขอการรับรองแบบหลายสาขาหรือหลายพื้นที่ที่ขอการรับรอง ประกอบด้วยข้อมูลต่างๆ อย่างน้อย ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ชื่อสมาชิกกลุ่มและสถานที่ผลิตของสมาชิกแต่ละราย หรือกรณีองค์กรที่มีหลายสาขาหรือหลายพื้นที่ ให้ระบุชื่อสาขาหรือพื้นที่ที่ผลิต 2) ลายมือชื่อของสมาชิก สาขา หรือพื้นที่ ที่ได้รับการตรวจประเมิน 3) วัน เดือน ปี ที่ตรวจประเมิน 4) ชื่อผู้ตรวจประเมิน 5) ผลิตผลหรือสินค้าข้าวที่ขอการรับรอง 					

ข้อกำหนด		วิธีการตรวจประเมิน	สิ่งที่พบจากการตรวจประเมิน	ผลการตรวจประเมิน		หมายเหตุ
				C	NC	
	<p>6) ผลการตรวจประเมินที่เป็นบันทึกแสดงหลักฐานการตรวจประเมินตามข้อกำหนด มกษ. ทุกข้อ</p> <p>7) รายละเอียดของการปฏิบัติที่ไม่สอดคล้องตามข้อกำหนดและระยะเวลาที่ใช้ในการแก้ไข (ถ้ามี)</p>					
ค.3.8.9	ต้องมีกระบวนการทบทวนผลการประเมินระบบควบคุมภายในในรายงานการประเมินและสถานะของสมาชิก หรือสาขาหรือพื้นที่ที่ขอการรับรอง					
ค.3.9	<p>การพิจารณาให้การรับรองสมาชิก สาขา หรือพื้นที่ที่ขอการรับรอง</p> <p>การพิจารณาให้การรับรองสมาชิกหรือสาขาหรือพื้นที่ที่ขอการรับรอง ให้ดำเนินการดังนี้</p>					
ค.3.9.1	<p>แต่งตั้งคณะกรรมการรับรองของผู้ขอการรับรองแบบกลุ่ม แบบหลายสาขา หรือแบบหลายพื้นที่ โดยผู้มีอำนาจของกลุ่มหรือองค์กรเป็นลายลักษณ์อักษร โดยให้คณะกรรมการรับรองมีหน้าที่พิจารณาตัดสินให้การรับรองสมาชิกของกลุ่มหรือองค์กรที่ยื่นคำขอรับการรับรองแต่ละรายหรือแต่ละสาขาหรือพื้นที่อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง รวมทั้งสมาชิกรายใหม่สาขาหรือพื้นที่ที่ขอการรับรองรายใหม่เพื่อไม่ให้เกิดการปฏิบัติที่ไม่สอดคล้องกับ</p>	<p>1) ตรวจสอบการพิจารณาให้การรับรองสมาชิกกลุ่ม สาขาหรือพื้นที่ ที่ขอการรับรองว่ามีการแต่งตั้งคณะกรรมการรับรองและดำเนินการตามข้อกำหนด ค. 3.9.1</p> <p>2) ตรวจสอบว่ามีการจัดทำเอกสารขั้นตอนการดำเนินการพิจารณาตัดสินให้การรับรอง</p>				

ข้อกำหนด		วิธีการตรวจประเมิน	สิ่งที่พบจากการตรวจประเมิน	ผลการตรวจประเมิน		หมายเหตุ	
				C	NC		
	เกณฑ์การปฏิบัติของ มกษ. ที่เกี่ยวข้อง และ CS ฉบับนี้	3) ตรวจพิจารณาจัดเก็บรายงานการพิจารณาตัดสินให้การรับรองที่มียกเลิกการพิจารณาตัดสินให้การรับรองที่มีการลงนามครบถ้วนในทุกขั้นตอนและการสื่อสารผลการตัดสินการรับรองให้สมาชิก สาขา หรือพื้นที่ที่ขอการรับรอง รวมทั้งสามารถแสดงให้ผู้ตรวจประเมินของ CB เพื่อทวนสอบได้ เมื่อได้รับการร้องขอ					
ค.3.9.2	จัดทำขั้นตอนการพิจารณาตัดสินให้การรับรองที่เป็นลายลักษณ์อักษรที่กำหนดในเอกสารขั้นตอนการดำเนินการหรืออาจรวมไว้ในคู่มือคุณภาพ						
ค.3.9.3	ต้องจัดเก็บรายงานการพิจารณาตัดสินให้การรับรองสมาชิก สาขา หรือพื้นที่ที่ขอการรับรอง พร้อมสถานภาพของสมาชิก สาขา หรือพื้นที่ที่ขอการรับรอง และการลงนามการตัดสินใจในทุกขั้นตอนให้ครบถ้วน ต้องสื่อสารผลการตัดสินให้สมาชิก สาขา หรือพื้นที่ที่เกี่ยวข้องรับทราบ ทั้งนี้ ให้เก็บรักษารายงานการพิจารณาตัดสินไว้ที่สำนักงานหรือที่ทำการของกลุ่ม หรือที่สำนักงานส่วนกลางของผู้ขอการรับรองแบบหลายสาขาหรือหลายพื้นที่ และสามารถเข้าถึงได้ รวมทั้งสามารถแสดงให้ผู้ตรวจประเมินของ CB เพื่อทวนสอบได้ เมื่อได้รับการร้องขอ		4) พิจารณาการรับรองสมาชิกกลับเข้ากลุ่มหลังเคยให้ออกจากกลุ่มแล้วอันเนื่องมาจากการปฏิบัติไม่สอดคล้องกับข้อกำหนดของ มกษ.ว่าจะกลับเข้าเป็นสมาชิกอีกครั้งได้ภายหลัง 1 ฤดูเก็บเกี่ยวที่ได้แสดงให้เห็นถึงการพัฒนา				
ค.3.9.4	หากสมาชิกรายใดที่ถูกให้ออกจากกลุ่มแล้วอาจสมัครเป็นสมาชิกกลุ่มอีกครั้ง โดยให้ปฏิบัติตามแนวทางการพิจารณาให้การรับรอง						

ข้อกำหนด		วิธีการตรวจประเมิน	สิ่งที่พบจากการตรวจประเมิน	ผลการตรวจประเมิน		หมายเหตุ
				C	NC	
	สมาชิก ทั้งนี้ หากประเด็นที่ทำให้สมาชิกถูกให้ออกจากกลุ่มเกี่ยวกับการปฏิบัติไม่สอดคล้องกับข้อกำหนดของ มกษ. ที่ขอการรับรอง สมาชิกรายดังกล่าวจะสมัครเป็นสมาชิกกลุ่มอีกครั้งได้ เมื่อแสดงให้เห็นถึงการพัฒนาว่าสามารถปฏิบัติได้สอดคล้องตามข้อกำหนดของ มกษ. ที่ขอการรับรอง ภายหลังจาก 1 ฤดูเก็บเกี่ยว					
ค.3.9.5	หากสาขาหรือพื้นที่ใดที่ถูกแยกออกจากองค์กรแล้ว อาจเพิ่มเป็นส่วนหนึ่งขององค์กรได้อีกครั้ง โดยให้ปฏิบัติตามแนวทางการพิจารณาให้การรับรองสาขาหรือพื้นที่ ทั้งนี้ หากประเด็นที่ทำให้สาขาหรือพื้นที่ถูกแยกจากองค์กรเกี่ยวกับความไม่สอดคล้องกับข้อกำหนดของ มกษ. ที่ขอการรับรอง การเพิ่มสาขาหรือพื้นที่ดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งขององค์กรอีกครั้งได้ เมื่อมีการแสดงให้เห็นถึงการพัฒนาว่าสามารถปฏิบัติได้สอดคล้องตามข้อกำหนดของ มกษ. ที่ขอการรับรอง ภายหลังจาก 1 ฤดูเก็บเกี่ยว					
ค.3.10	การปฏิบัติการแก้ไขความไม่สอดคล้องและการป้องกัน ผู้ขอการรับรองต้องมีวิธีดำเนินการแก้ไขความไม่สอดคล้อง ดังนี้					
ค.3.10.1	กำหนดขั้นตอนการดำเนินการในการจัดการความไม่สอดคล้อง และการเสนอแนวทางการ	1) ตรวจสอบว่ามีการจัดทำเอกสาร ขั้นตอนการดำเนินการในการจัดการ				

ข้อกำหนด		วิธีการตรวจประเมิน	สิ่งที่พบจากการตรวจประเมิน	ผลการตรวจประเมิน		หมายเหตุ
				C	NC	
	แก้ไขที่พบจากการตรวจประเมินทั้งภายในและภายนอกองค์กร เช่น ข้อร้องเรียนจากลูกค้า หรือปัญหาที่พบของระบบควบคุมภายใน ผลการตรวจประเมินจาก CB	ความไม่สอดคล้อง และการเสนอแนวทางการแก้ไขที่พบจากการตรวจประเมินทั้งภายในและภายนอกองค์กร				
ค.3.10.2	ปฏิบัติตามเอกสารขั้นตอนการดำเนินการเพื่อการบ่งชี้และการประเมินผลจากการปฏิบัติที่ไม่สอดคล้องกับข้อปฏิบัติ โดยกำหนดให้จัดส่งรายงานการตรวจไปยังผู้รับผิดชอบหรือสมาชิกในกลุ่ม	2) ตรวจสอบเอกสารหลักฐานที่แสดงว่ามีการปฏิบัติตามเอกสารขั้นตอนการดำเนินการรวมถึงการจัดส่งรายงานการตรวจไปยังผู้รับผิดชอบหรือสมาชิกในกลุ่ม				
ค.3.10.3	แนวทางการแก้ไขความไม่สอดคล้องต้องกำหนดช่วงเวลาสำหรับการดำเนินการแก้ไขแล้วเสร็จ และต้องได้รับการยอมรับโดยผู้ทำหน้าที่ประเมินระบบควบคุมภายใน	3) ตรวจสอบบันทึกข้อมูลที่แสดงว่ามีการปฏิบัติการแก้ไขความไม่สอดคล้อง และการป้องกันตามแนวทางและระยะเวลาแล้วเสร็จที่ได้รับการยอมรับโดยผู้ทำหน้าที่ประเมินระบบควบคุมภายในและระบุผู้รับผิดชอบในการดำเนินการติดตามแนวทางแก้ไขอย่างชัดเจน				
ค.3.10.4	ระบุผู้รับผิดชอบในการดำเนินการติดตามแนวทางแก้ไขอย่างชัดเจน					
ค.3.10.5	ต้องจัดเก็บบันทึกผลการแก้ไขความไม่สอดคล้องในสถานที่ที่เหมาะสม เช่น เก็บไว้ที่สำนักงานหรือที่ทำการของกลุ่ม หรือสำนักงานส่วนกลางขององค์กรที่มีหลายสาขาหรือหลาย	4) ตรวจสอบการจัดเก็บบันทึกผลการแก้ไขความไม่สอดคล้องและความสามารถในการเข้าถึงได้โดยผู้ตรวจ				

ข้อกำหนด		วิธีการตรวจประเมิน	สิ่งที่พบจากการตรวจประเมิน	ผลการตรวจประเมิน		หมายเหตุ
				C	NC	
	พื้นที่ และสามารถเข้าถึงได้และสามารถแสดงให้ผู้ตรวจประเมินของ CB เพื่อทวนสอบได้ เมื่อได้รับการร้องขอ	ประเมินของ CB เพื่อทวนสอบได้ เมื่อได้รับการร้องขอ				
ค.3.11	การจัดการกับข้อร้องเรียน กรณีที่มีการร้องเรียน ผู้ขอการรับรองต้องมีวิธีการจัดการข้อร้องเรียนที่มีประสิทธิภาพ ดังนี้					
ค.3.11.1	มีเอกสารขั้นตอนการดำเนินการครอบคลุมถึงการรับเรื่องร้องเรียน การขึ้นทะเบียน การระบุปัญหา การวิเคราะห์หาสาเหตุ การแก้ไข การติดตามผลการแก้ไขข้อร้องเรียน และการทบทวน	1) ตรวจสอบว่ามีการจัดทำขั้นตอนการจัดการกับข้อร้องเรียนที่ครอบคลุมถึงการรับข้อร้องเรียน การระบุปัญหา การวิเคราะห์หาสาเหตุ การแก้ไข การติดตามผลการแก้ไขข้อร้องเรียน และการทบทวนข้อร้องเรียน ทั้งข้อร้องเรียนระหว่างผู้ขอการรับรองแบบกลุ่มและสมาชิกแต่ละรายกรณีผู้ขอการรับรองแบบกลุ่ม หรือต้องครอบคลุมข้อร้องเรียนระหว่างสำนักงานส่วนกลางกับสาขาหรือพื้นที่ต่าง ๆ กรณีเป็นผู้ขอการรับรองแบบหลายสาขาหรือหลายพื้นที่				
ค.3.11.2	การจัดการข้อร้องเรียนต้องครอบคลุมข้อร้องเรียนระหว่างผู้ขอการรับรองแบบกลุ่มและสมาชิกแต่ละรายกรณีผู้ขอการรับรองแบบกลุ่ม หรือต้องครอบคลุมข้อร้องเรียนระหว่างสำนักงานส่วนกลางกับสาขาหรือพื้นที่ต่าง ๆ กรณีเป็นผู้ขอการรับรองแบบหลายสาขาหรือหลายพื้นที่	การทบทวนข้อร้องเรียน ทั้งข้อร้องเรียนระหว่างผู้ขอการรับรองแบบกลุ่มและสมาชิกแต่ละรายกรณีผู้ขอการรับรองแบบกลุ่ม หรือต้องครอบคลุมข้อร้องเรียนระหว่างสำนักงานส่วนกลางกับสาขาหรือพื้นที่ต่าง ๆ กรณีเป็นผู้ขอการรับรองแบบหลายสาขาหรือหลายพื้นที่				
ค.3.11.3	สื่อสารให้กับผู้ร้องเรียนทราบผลการจัดการข้อร้องเรียนเป็นระยะ	2) ตรวจสอบหลักฐานที่แสดงได้ว่าการสื่อสารให้กับผู้ร้องเรียนทราบผลการจัดการข้อร้องเรียนเป็นระยะ				
ค.3.11.4	เก็บรักษาเอกสารและบันทึกที่เกี่ยวข้องกับข้อร้องเรียนไว้					

ข้อกำหนด		วิธีการตรวจประเมิน	สิ่งที่พบจากการตรวจประเมิน	ผลการตรวจประเมิน		หมายเหตุ
				C	NC	
		3) ตรวจสอบการเก็บรักษาเอกสารและบันทึกที่เกี่ยวข้องกับข้อร้องเรียน รวมถึงตรวจสอบประสิทธิภาพของการจัดการข้อร้องเรียนจากเอกสารและบันทึกข้อมูลที่เกี่ยวข้อง				
ค.3.12	การทบทวนระบบควบคุมภายใน ต้องกำหนดขั้นตอนการทบทวนระบบควบคุมภายในตามกรอบเวลาที่วางแผนไว้ เพื่อให้มั่นใจในระบบว่ามีความเหมาะสม พอเพียง และมีประสิทธิผล รวมทั้งสอดคล้องกับนโยบายและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ และต้องเก็บรักษาบันทึกการทบทวนไว้	1) ตรวจสอบขั้นตอนการทบทวนระบบควบคุมภายใน ตามกรอบเวลาที่วางแผนไว้และตรวจสอบบันทึกข้อมูลที่แสดงให้เห็นว่าระบบมีความเหมาะสม พอเพียง และมีประสิทธิผลสอดคล้องกับนโยบายและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ 2) ตรวจสอบว่ามีการเก็บรักษาบันทึกการทบทวน				
ค.3.13	การลงโทษและการละเมิด					
ค.3.13.1	จัดให้มีระบบการลงโทษสมาชิกของกลุ่มหรือองค์กร (สาขาหรือพื้นที่ที่ขอการรับรอง) ที่ปฏิบัติไม่สอดคล้องตามข้อกำหนดของ มกษ. ที่เกี่ยวข้อง CS ฉบับนี้ คู่มือคุณภาพ และข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง	1) ตรวจสอบระบบการลงโทษสมาชิกของกลุ่มหรือองค์กร ที่ปฏิบัติไม่สอดคล้องตามข้อกำหนด 2) ตรวจสอบว่ามีการจัดทำหนังสือ				
ค.3.13.2	มีหนังสือสัญญาที่กระทำระหว่างกลุ่มกับสมาชิก หรือระหว่างสำนักงานส่วนกลางและ	สัญญาที่กระทำระหว่างกลุ่มกับสมาชิก หรือระหว่างสำนักงานส่วนกลางและ				

ข้อกำหนด		วิธีการตรวจประเมิน	สิ่งที่พบจากการตรวจประเมิน	ผลการตรวจประเมิน		หมายเหตุ
				C	NC	
	สาขาหรือพื้นที่ซึ่งต้องระบุขั้นตอนการลงโทษ รวมถึงระดับของการเตือน การพักใช้และการเพิกถอนการรับรองของสมาชิก หรือสาขา หรือพื้นที่ที่ขอการรับรอง	สาขาหรือพื้นที่ซึ่งต้องระบุขั้นตอนการลงโทษรวมถึงระดับของการเตือน การพักใช้และการเพิกถอนการรับรองของสมาชิก หรือสาขาหรือพื้นที่ที่ขอการรับรอง				
ค.3.13.3	มีกลไกหรือขั้นตอนของกลุ่มหรือองค์กรในการแจ้งเรื่องไปยัง CB ในทันทีเมื่อมีการพักใช้หรือการเพิกถอนการรับรองของสมาชิก หรือสาขา หรือพื้นที่ที่ขอการรับรอง	3) ตรวจสอบว่ามีการกำหนดกลไกหรือขั้นตอนในการแจ้งเรื่องไปยัง CB ในทันทีเมื่อมีการพักใช้หรือการเพิกถอนการรับรองของสมาชิก หรือสาขาหรือพื้นที่ที่ขอการรับรอง และตรวจสอบบันทึกข้อมูลที่แสดงให้เห็นว่ามีการนำไปปฏิบัติ				
ค.3.13.4	มีกลไกหรือขั้นตอนของกลุ่มหรือองค์กรในการรับการอุทธรณ์ผลการตัดสินให้เพิกถอนการเป็นสมาชิกของกลุ่ม ซึ่งต้องสอดคล้องกับขั้นตอนการอุทธรณ์และร้องเรียนของกลุ่ม	เมื่อมีการพักใช้หรือการเพิกถอนการรับรองของสมาชิก หรือสาขาหรือพื้นที่ที่ขอการรับรอง และตรวจสอบบันทึกข้อมูลที่แสดงให้เห็นว่ามีการนำไปปฏิบัติ				
ค.3.13.5	จัดเก็บบันทึกข้อมูลของการปฏิบัติที่ไม่สอดคล้องทั้งหมด รวมถึงแนวทางการแก้ไขและกระบวนการในการตัดสินใจ	4) ตรวจสอบว่ามีการกำหนดกลไกหรือขั้นตอนในการรับการอุทธรณ์ผลการตัดสินให้เพิกถอนการเป็นสมาชิกของกลุ่มและความสอดคล้องกับขั้นตอนการอุทธรณ์และร้องเรียนของกลุ่ม และตรวจสอบบันทึกข้อมูลที่แสดงให้เห็นว่ามีการนำไปปฏิบัติ				

ข้อกำหนด		วิธีการตรวจประเมิน	สิ่งที่พบจากการตรวจประเมิน	ผลการตรวจประเมิน		หมายเหตุ
				C	NC	
		5) ตรวจสอบว่ามีการจัดเก็บบันทึกข้อมูลของการปฏิบัติที่ไม่สอดคล้องทั้งหมด รวมถึงแนวทางการแก้ไขและกระบวนการในการตัดสินใจ รวมถึงการลงโทษและการละเมิด และตรวจสอบบันทึกผลการลงโทษและการละเมิด				
ค.3.14	การจำแนกและการตามสอบ มีมาตรการการจำแนกผลิตผลหรือสินค้าข้าวที่ยื่นคำขอรับการรับรองจากผลิตผลหรือสินค้าข้าวอื่นที่ไม่ได้ขอการรับรอง และมีมาตรการตามสอบที่มีประสิทธิภาพ ดังนี้					
ค.3.14.1	จัดทำเอกสารขั้นตอนการดำเนินการที่ครอบคลุมการจำแนกสินค้าที่ยื่นคำขอรับการรับรอง เพื่อให้สามารถตรวจประเมินการตามสอบสินค้าทั้งหมดได้ โดยพิจารณาความสอดคล้องของผลผลิตกับพื้นที่การผลิต ทั้งนี้ให้มีผังงานของผลิตภัณฑ์ตั้งแต่แหล่งที่มา ขั้นตอน จนถึงการบันทึกการผลิตและผลผลิตที่ได้ การเคลื่อนย้าย การเก็บรักษา จนถึงการขาย	1) ตรวจสอบว่ามีการจัดทำเอกสารขั้นตอนการดำเนินการที่ครอบคลุมการจำแนกและการป้องกันการปะปนของผลิตผลหรือสินค้าข้าวที่ยื่นคำขอรับการรับรองจากผลิตผลหรือสินค้าข้าวอื่นที่ไม่ได้ขอการรับรอง และความสอดคล้องของผลผลิตกับพื้นที่การผลิต รวมถึงวิธีการระบุให้สามารถตามสอบผลิตผลไปยังสมาชิกได้				
ค.3.14.2	จำแนกผลิตผลหรือสินค้าข้าวที่เป็นไปตามข้อกำหนดของ มกษ. ที่เกี่ยวข้องและต้องแสดงหรือระบุให้สามารถตามสอบผลิตผลไปยังสมาชิกได้ รวมถึงต้องมีวิธีจัดการผลิตผลหรือสินค้าข้าวเพื่อป้องกันการปะปนของผลิตผล	2) สัมภาษณ์ความเข้าใจของเจ้าหน้าที่ถึงขั้นตอนและการนำไปปฏิบัติ				

ข้อกำหนด		วิธีการตรวจประเมิน	สิ่งที่พบจากการตรวจประเมิน	ผลการตรวจประเมิน		หมายเหตุ
				C	NC	
	หรือสินค้าข้าวที่ได้รับรองกับผลิตผลหรือสินค้าข้าวอื่นที่ไม่ได้รับการรับรองตาม มกษ. ที่เกี่ยวข้อง	3) ตรวจสอบพิจารณาการจำแนกผลิตผลหรือสินค้าข้าวและการชี้บ่งให้สามารถตามสอบผลิตผลไปยังสมาชิกได้				
ค.3.14.3	มีระบบและการดำเนินงานที่มีประสิทธิผลในการลดความเสี่ยง โดยต้องระบุจุดเสี่ยงและแผนการลดความเสี่ยงเพื่อลดความเสี่ยงในการปะปนกันของสินค้าที่ผลิตจากแต่ละขั้นตอนการผลิต เช่น ความเสี่ยงจากการแสดงฉลากผิดพลาด หรือการเกิดปะปนกันระหว่างผลิตผลหรือสินค้าข้าวที่ได้รับรองและไม่ได้รับการรับรองตาม มกษ. ที่เกี่ยวข้อง โดยแนวทางการในการจำแนกและการตามสอบ ผู้ขอการรับรองอาจประยุกต์ใช้หลักการและระบบห่วงโซ่การคุ้มครอง (Chain of Custody; CoC) ได้โดยมีรายละเอียดระบุไว้ในภาคผนวก ญ	4) ตรวจสอบว่ามีระบบและการดำเนินงานที่มีประสิทธิผล ในการลดความเสี่ยงในการปะปนกันของสินค้าที่ผลิตจากแต่ละขั้นตอนการผลิตและการประยุกต์ใช้หลักการและระบบ CoC ตามรายละเอียดที่ระบุไว้ในภาคผนวก ญ 5) ตรวจสอบว่ามีกระบวนการจำแนกและการตามสอบ				
ค.3.14.4	มีการบันทึกข้อมูลการค้าทั้งหมด (ใบแจ้งการซื้อ ใบแจ้งการขาย ข้อมูลอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการขายและการจัดส่ง) ไว้ในระบบควบคุมภายใน					
ค.3.15	การจ้างช่วง กรณีที่มีการจ้างผู้รับจ้างช่วง ต้องดำเนินการ ดังนี้					

ข้อกำหนด	วิธีการตรวจประเมิน	สิ่งที่พบจากการตรวจประเมิน	ผลการตรวจประเมิน		หมายเหตุ
			C	NC	
ค.3.15.1	จัดทำขั้นตอนการดำเนินการจ้างช่วง เพื่อให้มั่นใจได้ว่าการบริการใดๆ ที่มีการรับจ้างช่วงดำเนินการโดยหน่วยงานภายนอกอื่น ๆ ต้องปฏิบัติให้สอดคล้องกับข้อกำหนดของ มกษ.	ไม่ประยุกต์ใช้ข้อกำหนดนี้ หากผู้ขอการรับรองไม่มีการจ้างช่วง และให้เป็น n/a กรณีที่มีการจ้างผู้รับจ้างช่วง			
ค.3.15.2	มีการประเมินความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้รับจ้างช่วงว่ามีความสามารถตรงตามข้อกำหนดของมกษ. ที่เกี่ยวข้อง และจัดเก็บบันทึกที่การประเมินความสามารถ	1) ตรวจสอบการจัดทำขั้นตอนการจ้างผู้รับจ้างช่วงหรือผู้ให้บริการ และการปฏิบัติตามขั้นตอน			
ค.3.15.3	จัดทำข้อตกลงหรือหนังสือสัญญาการให้บริการระหว่างกลุ่มและผู้รับจ้างช่วงว่าผู้รับจ้างช่วงต้องปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง และขั้นตอนที่เกี่ยวข้องกับระบบควบคุมคุณภาพภายในของผู้ขอการรับรอง	2) ตรวจสอบบันทึกที่แสดงให้เห็นได้ว่าผู้รับจ้างช่วงหรือผู้ให้บริการ มีความสามารถและสอดคล้องตามข้อกำหนด มกษ. และ CS 3) ตรวจสอบรายละเอียดของสัญญาหรือข้อตกลงที่ผู้รับจ้างช่วงทำกับกลุ่มหรือองค์กร			
ค.4	การควบคุมเอกสาร ต้องควบคุมเอกสารในระบบควบคุมภายใน ได้แก่ คู่มือคุณภาพ ขั้นตอนดำเนินการ แบบฟอร์มสำหรับบันทึก และเอกสารภายนอกอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยดำเนินการดังนี้				
ค.4.1	จัดทำขั้นตอนการดำเนินการควบคุมเอกสารที่เป็นลายลักษณ์อักษรที่กำหนดในเอกสารขั้นตอนการดำเนินการหรืออาจรวมไว้ในคู่มือคุณภาพ	1) ตรวจสอบเอกสารขั้นตอนการควบคุมเอกสารของกลุ่ม และการปฏิบัติตามขั้นตอนการควบคุมเอกสาร			

ข้อกำหนด		วิธีการตรวจประเมิน	สิ่งที่พบจากการตรวจประเมิน	ผลการตรวจประเมิน		หมายเหตุ
				C	NC	
ค.4.2	ทวนสอบความถูกต้องของเอกสารทั้งหมดในระบบควบคุมภายในและอนุมัติโดยผู้มีอำนาจลงนามก่อนประกาศใช้ภายในกลุ่มหรือองค์กร	2) ตรวจสอบหลักฐานการทวนสอบความถูกต้องเอกสารทั้งหมดในระบบควบคุมภายในและการอนุมัติโดยผู้มีอำนาจลงนามก่อนประกาศใช้ภายในกลุ่มหรือองค์กร				
ค.4.3	มีทะเบียนควบคุมเอกสาร และชี้บ่งสถานะปัจจุบันของเอกสารที่ใช้งาน เพื่อให้มั่นใจว่าเอกสารที่ใช้เป็นฉบับปัจจุบันและเพื่อป้องกันการนำเอกสารที่ยกเลิกแล้วมาใช้	3) ตรวจสอบว่ามีการจัดทำทะเบียนควบคุมเอกสาร และชี้บ่งสถานะปัจจุบันของเอกสารที่ใช้งานและไม่มีการนำเอกสารที่ยกเลิกแล้วมาใช้				
ค.4.4	การเปลี่ยนแปลงใด ๆ ที่เกิดขึ้นกับเอกสารเหล่านี้ ต้องได้รับการตรวจสอบและอนุมัติโดยผู้มีอำนาจลงนามก่อนประกาศใช้ภายในกลุ่มหรือองค์กร ทั้งนี้ให้อธิบายเหตุผลที่ต้องเปลี่ยนแปลงไว้ในเอกสารดังกล่าวด้วยความเหมาะสม	4) ตรวจสอบหลักฐานที่แสดงว่ามีการตรวจสอบและอนุมัติการเปลี่ยนแปลงเอกสารในระบบคุณภาพโดยผู้มีอำนาจลงนามก่อนประกาศใช้ภายในกลุ่มหรือองค์กร รวมทั้งมีการอธิบายเหตุผลที่ต้องเปลี่ยนแปลงไว้ในเอกสารดังกล่าวด้วยความเหมาะสม				
ค.4.5	สมาชิกของกลุ่มหรือองค์กรที่มีหลายสาขาหรือหลายพื้นที่ที่ขอการรับรอง ต้องเข้าถึงเอกสารระบบควบคุมภายในได้	5) สัมภาษณ์สมาชิกหรือเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องถึงวิธีการเข้าถึงเอกสารระบบควบคุมภายใน				

ข้อกำหนด		วิธีการตรวจประเมิน	สิ่งที่พบจากการตรวจประเมิน	ผลการตรวจประเมิน		หมายเหตุ
				C	NC	
ค.5	การควบคุมบันทึก ต้องดำเนินการดังนี้					
ค.5.1	รักษาไว้ซึ่งข้อมูลเพื่อแสดงให้เห็นถึงการควบคุมที่มีประสิทธิภาพของข้อกำหนดระบบควบคุมภายใน และการปฏิบัติตามข้อกำหนดของ มกษ.	1) ตรวจสอบว่ามีกระบวนการควบคุมบันทึกของกลุ่มหรือองค์กรที่มีประสิทธิภาพ และการปฏิบัติตามขั้นตอนการควบคุมบันทึก				
ค.5.2	ข้อมูลและบันทึกที่เกิดขึ้นในการปฏิบัติตามระบบควบคุมภายในและจากการปฏิบัติตามข้อกำหนดของ มกษ. ต้องได้รับการเก็บรักษา บันทึกข้อมูลก็เก็บรักษาไว้ตลอดอายุการรับรองหรือตามที่มีกฎหมายกำหนดไว้โดยเฉพาะ	2) ตรวจสอบระยะเวลาในการเก็บรักษาบันทึกข้อมูลที่เกิดขึ้นในการปฏิบัติตามระบบควบคุมภายในและจากการปฏิบัติตามข้อกำหนดของ มกษ				
ค.5.3	ข้อมูลและบันทึกจะต้องเป็นต้นฉบับ อ่านง่าย รวบรวมและเก็บข้อมูลและบันทึกในสถานที่ที่เหมาะสมและสามารถเข้าถึงได้เมื่อมีการร้องขอ	3) ตรวจสอบข้อมูลและบันทึกกว่ามีการเก็บรักษาอย่างเหมาะสมและเป็นต้นฉบับและอ่านง่าย รวมถึงสามารถเข้าถึงได้เมื่อมีการร้องขอ				
ค.5.4	หากมีการเก็บรักษาบันทึกข้อมูลโดยผ่านระบบออนไลน์หรือระบบอิเล็กทรอนิกส์ ข้อมูลและบันทึกในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์นั้นจะต้องจัดให้มีและเข้าถึงได้ระหว่างการตรวจประเมินของ CB ทั้งนี้ ต้องจัดทำระบบสำรองข้อมูลและดำเนินการสำรองข้อมูลไว้ตลอดเวลา	4) การเก็บรักษาบันทึกข้อมูลโดยผ่านระบบออนไลน์หรือระบบอิเล็กทรอนิกส์ต้องตรวจสอบว่าเข้าถึงได้ระหว่างการตรวจประเมินของ CB รวมทั้งต้องจัดทำระบบสำรองข้อมูลและดำเนินการสำรองข้อมูลไว้ตลอดเวลา				

ภาคผนวก ญ

การจัดการห่วงโซ่การคุ้มครอง และรายการการตรวจประเมิน

แนวทางการตามสอบและการป้องกันการปะปนของสินค้าข้าวยั่งยืนจากสินค้าข้าวอื่นที่ไม่ได้ผลิตด้วยระบบยั่งยืนตลอดทั้งขั้นตอนการผลิตสามารถดำเนินการได้หลายวิธี รวมถึงการจัดการห่วงโซ่การคุ้มครอง (Chain of Custody; CoC) ซึ่งมี 2 รูปแบบ ประกอบด้วย การควบคุมอัตลักษณ์ (Identity Preservation; IP)⁵ และระบบการแยก (Segregation System; Seg)⁶ ผู้ขอการรับรองที่มีการประยุกต์ใช้ CoC ให้ปฏิบัติตามข้อกำหนด ดังนี้

ญ.1 ข้อกำหนดทั่วไป

ญ.1.1 การแยกข้าวยั่งยืนที่ได้รับการรับรองจากข้าวที่ไม่ได้รับการรับรองเป็นกระบวนการสำคัญของการจัดการห่วงโซ่การคุ้มครองแบบ IP และ Seg และต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดเพิ่มเติมในข้อ ญ.2.10

ญ.1.2 ผู้ขอการรับรองที่ปฏิบัติหรือจัดการผลิตผลหรือสินค้าข้าวยั่งยืนทางกายภาพต้องได้รับการตรวจประเมิน ณ สถานที่ผลิต สำหรับองค์กรที่ไม่ได้มีการปฏิบัติต่อผลิตผลหรือสินค้าข้าวยั่งยืนทางกายภาพ (เช่น ผู้ค้า) จะได้รับการตรวจประเมินเฉพาะส่วนของเอกสารเท่านั้น

ญ.2 ข้อกำหนด CoC

ผู้ขอการรับรองที่มีการประยุกต์ใช้การจัดการห่วงโซ่การคุ้มครองให้ดำเนินการดังต่อไปนี้ และ CB ที่ให้การรับรองให้ตรวจประเมินโดยใช้รายการการตรวจประเมินและเกณฑ์ตัดสินตามตารางที่ ญ.1

ญ.2.1 ผู้ขอการรับรองต้องปฏิบัติตามข้อกำหนด CoC ในขอบข่ายที่ได้มีการกำหนดไว้ ดังนี้

ญ.2.1.1 ต้องกำหนดขอบข่ายการดำเนินงานตามระบบ CoC

ญ.2.1.2 ควรกำหนดขอบข่ายของการรับรอง ในกรณีที่เป็นผู้ขอการรับรองแบบหลายสาขาหรือพื้นที่ ต้องระบุจำนวนของสาขาหรือพื้นที่ และประเภทการดำเนินงานที่อยู่ในขอบข่ายตามแนวทาง CoC ทั้งนี้ ผู้ขอการรับรองสามารถใช้ระบบสมดุลมวล (Mass Balance System) ตามที่กำหนดในข้อ ญ.2.10 เพื่อสนับสนุน CoC ได้

ญ.2.1.3 ต้องมั่นใจว่าบุคคลที่สามที่มีการปฏิบัติต่อผลิตผลหรือสินค้าข้าวยั่งยืน ต้องปฏิบัติตามแนวทาง CoC

ญ.2.1.4 กรณีที่มีการปฏิบัติงานร่วมกัน ต้องมีข้อตกลงภายในพื้นที่ว่าต้องมีการรายงานและการสื่อสารที่เหมาะสม รวมถึงการจัดจ้างคนภายนอก ผู้รับจ้างช่วงการเก็บรักษา การขนส่ง คลังสินค้า

ญ.2.1.5 ต้องระบุและจัดทำเอกสารประเภทการกล่าวอ้าง (claim category) ซึ่งจะใช้ในการติดตามระบบการควบคุม CoC

⁵ IP เป็นการจัดการห่วงโซ่การคุ้มครองรูปแบบหนึ่งที่ทำให้มั่นใจได้ว่าผลิตภัณฑ์ที่ผ่านการรับรองเป็นข้าวยั่งยืนและที่ส่งมอบให้กับผู้ใช้สุดท้ายนั้น สามารถระบุเจาะจงได้ถึงผู้ส่งมอบที่ผ่านการรับรองแล้ว และรวมถึงมีรายละเอียดของเกษตรกร กลุ่มเกษตรกร หรือองค์กรที่มีหลายสาขาหรือหลายพื้นที่ (แล้วแต่กรณี)

⁶ เป็นการจัดการห่วงโซ่การคุ้มครองรูปแบบหนึ่งที่ทำให้มั่นใจว่าผลิตภัณฑ์ที่ผ่านการรับรองเป็นข้าวยั่งยืนและที่ส่งมอบให้กับผู้ใช้สุดท้ายนั้น มาจากแหล่งที่ผ่านการรับรองแล้วเท่านั้น

ญ.2.2 มีระบบที่จะปฏิบัติตามข้อกำหนด CoC ดังนี้

ญ.2.2.1 ต้องกำหนดบุคคลที่มีหน้าที่รับผิดชอบในภาพรวม และกำหนดบุคคลที่รับผิดชอบในแต่ละส่วนของระบบของระบบควบคุม CoC ที่รวมถึงแต่ไม่ได้จำกัดเฉพาะการจัดซื้อ การรับสินค้า การแปรรูป การเก็บรักษา การชิปปิ้ง (shipping) การทำเครื่องหมาย การจัดส่ง การขาย และการจัดเก็บบันทึก

ญ.2.2.2 ต้องจัดทำและคงไว้ซึ่งเอกสารขั้นตอนการดำเนินการ เพื่อให้มั่นใจว่ามีการดำเนินงานสอดคล้องกับข้อกำหนด CoC ทั้งนี้ ขั้นตอนการดำเนินการดังกล่าวต้องเหมาะสมกับขนาดและความซับซ้อนของผู้ขอการรับรอง โดยครอบคลุมทุกพื้นที่ที่อยู่ในขอบข่ายการรับรอง

ญ.2.2.3 ต้องเก็บรักษาและรายงานข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามข้อกำหนด CoC ซึ่งรวมถึงเอกสารการจัดซื้อและการขาย บันทึกการผลิต และสรุปปริมาณผลิตผลและสินค้าข้าว เป็นระยะเวลาอย่างน้อย 3 ปี

ญ.2.2.4 ต้องทบทวนประสิทธิภาพระบบภายในประจำปี รวมถึงประสิทธิผลของระบบการจัดการคุณภาพและการดำเนินการอย่างสอดคล้องกับข้อกำหนด CoC ของพื้นที่ รวมทั้งผู้รับจ้างช่วง หากพบความไม่สอดคล้อง ผู้ขอการรับรองต้องดำเนินการแก้ไขอย่างเหมาะสม

ญ.2.2.5 พนักงานทุกคนที่เกี่ยวข้องกับการนำข้อกำหนด CoC ไปใช้ ต้องตระหนักและมีความรู้เพียงพอเกี่ยวกับข้อกำหนดดังกล่าว โดยพิจารณาจากการเข้าร่วมการฝึกอบรมที่เกี่ยวข้อง

ญ.2.2.6 ต้องเก็บรักษาข้อมูลปริมาณผลิตผลและสินค้าข้าวที่ตามสอบ และมั่นใจว่ามีข้อมูลให้กับ CB ได้ โดยข้อมูลเชิงปริมาณที่ต้องเก็บรักษาในแต่ละรอบระยะเวลาการรายงาน อย่างน้อยต้องครอบคลุมรายการดังนี้

- 1) การซื้อข้าวที่ผ่านการรับรองตามมกษ. ที่เกี่ยวข้องกับข้าวยั่งยืน เช่น มกษ. 4408
- 2) ข้าวที่ผ่านการรับรองตามมกษ. ที่เกี่ยวข้องกับข้าวยั่งยืน เช่น มกษ. 4408 ซึ่งใช้ในกระบวนการแปรรูปและการแปรรูป
- 3) ผลพลอดได้และของเสียที่ได้ระหว่างการแปรรูปและการแปรรูป
- 4) การขายผลิตผลและสินค้าข้าวที่ได้รับการรับรอง
- 5) ปัจจัยนำเข้าและผลิตผลและสินค้าข้าวสุดท้ายที่ได้รับการรับรองที่เก็บไว้ในคลังสินค้า (stock)

ญ.2.3 รูปแบบ CoC

ต้องระบุรูปแบบ CoC ที่นำมาใช้ และพัฒนาระบบที่ช่วยสนับสนุนรูปแบบดังกล่าว ดังนี้

ญ.2.3.1 กรณีที่เลือกใช้ IP ต้องแสดงให้เห็นการแยกตั้งแต่ระดับเกษตรกร กลุ่มเกษตรกร หรือองค์กรที่มีหลายสาขาหรือหลายพื้นที่จนถึงจุดขาย

ญ.2.3.2 กรณีที่เลือกใช้ Seg ต้องแสดงให้เห็นว่ามีการแยกผลิตผลและสินค้าข้าวที่ได้รับการรับรองออกจากผลิตผลและสินค้าข้าวที่ไม่ได้รับการรับรอง ซึ่งจัดเก็บไว้บริเวณพื้นที่ปฏิบัติงานหรือที่มีการลำเลียงผ่านพื้นที่ปฏิบัติงานของผู้ขอการรับรอง

ญ.2.3.3 ไม่ว่ากรณีที่ใช้ IP หรือ Seg สามารถใช้สมดุลมวล (Mass Balance; MB)⁷ ควบคู่กัน โดยต้องแสดงให้เห็นว่ามีระบบสมดุลมวลและความสอดคล้องกับข้อกำหนด ญ.2.10

⁷ เป็นการจัดการห่วงโซ่การคุ้มครองรูปแบบหนึ่ง ซึ่งสมดุลมวลเป็นค่าที่ครอบคลุมสำหรับห่วงโซ่การคุ้มครองประเภทต่าง ๆ ที่แตกต่างกันเล็กน้อย ซึ่งเกี่ยวข้องกับการระบายนัดปริมาณสมดุล (balancing volume reconciliation)

ญ.2.3.4 ต้องมีการติดตามและคัดแยกผลิตผลและสินค้าข้าวที่ผ่านการรับรอง ซึ่งมีแยกประเภทการกล่าวอ้าง (claim categories) แตกต่างกัน ตลอดกระบวนการทั้งหมด รวมถึงการจัดซื้อ การรับผลิตผลและสินค้าข้าว การแปรสภาพ การแปรรูป การจัดเก็บ การขนส่ง การทำเครื่องหมาย การจัดส่ง การขาย และการจัดเก็บบันทึกข้อมูล

ญ.2.4 ความใช้ได้ของข้อมูล (Data Validation)

ต้องตรวจสอบความใช้ได้ของระบบเอกสารข้าวยั่งยืน ดังนี้

ญ.2.4.1 ต้องตรวจสอบสัญญาของผู้ส่งมอบ (supplier) บัญชีราคาสินค้า (invoice) และเอกสารสนับสนุนอื่น ๆ เพื่อให้มั่นใจว่าผลิตผลและสินค้าข้าวที่ได้รับการรับรองจากผู้ส่งมอบที่ได้รับการรับรองและตรงกับเอกสารกำกับสินค้านั้น

ญ.2.4.2 ในแต่ละการซื้อและรับ ผลิตผลและสินค้าข้าวที่ได้รับการรับรองที่มีการติดตามในระบบควบคุม CoC ผู้ขอการรับรองต้องระบุ ตรวจสอบความใช้ได้ และบันทึกข้อมูลอย่างน้อยดังต่อไปนี้

- รายชื่อผู้ส่งมอบ
- การกล่าวอ้างผลิตผลและสินค้าข้าวที่ได้รับการรับรอง
- ปริมาณที่ได้รับ
- วันที่ได้รับ
- ประเภทการกล่าวอ้าง (claim categories)
- รหัสผู้ส่งมอบ (หากมี)

ญ.2.5 การกระทบยอดปริมาณสมดุล (Data Reconciliation)

ต้องบันทึกและจัดการระบบเอกสารข้าวยั่งยืน ดังนี้

ญ.2.5.1 ต้องได้รับบัญชีราคาสินค้า (Invoice) และเอกสารสนับสนุนอื่น ๆ หรืออย่างใดอย่างหนึ่งของผลิตผลและสินค้าข้าวที่ได้รับการรับรองซึ่งเข้ามาในระบบ และต้องเก็บข้อมูลการทำธุรกรรมข้างต้นก่อนรายงานให้ CB ทราบทุกปี

ญ.2.5.2 กรณีที่มีการใช้อัตราการแปลงค่า (conversion rates) ต้องใช้อัตราการแปลงที่จัดทำเป็นเอกสาร ในการคำนวณว่าน้ำหนักหรือ ปริมาตรของผลผลิตเทียบเท่ากับกับข้าวยั่งยืนที่ส่งมอบ (consignment)

ญ.2.5.3 ต้องรักษาไว้ซึ่งความถูกต้องของเครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้ในการวัด

ญ.2.5.4 ต้องบันทึกปริมาณของข้าวที่ผ่านการรับรอง มกษ. 4408 และลักษณะเฉพาะด้านความยั่งยืนที่เกี่ยวข้อง (associated sustainability characteristics) ในระบบ และต้องปฏิบัติตามกระบวนการที่ระบุในข้อญ.2.5.1 หลังจากที่ได้รับการยืนยันความใช้ได้ของข้อมูลแล้ว

ญ.2.5.5 การจัดสรรข้อมูล (data allocation) ข้าวยั่งยืนไปยังผลิตภัณฑ์อื่น ผลิตภัณฑ์นั้นต้องเป็นผลิตภัณฑ์ที่มาจากข้าวยั่งยืนเท่านั้น

ญ.2.5.6 ต้องจัดทำยอดรายการสินค้าคงคลัง (inventory) ที่แสดงความสมดุลของปริมาณสินค้าที่นำเข้าและนำออกของข้าวที่ผ่านการรับรอง มกษ. 4408 ตามเวลาที่กำหนดไว้ ซึ่งต้องไม่เกิน 28 วัน สำหรับแต่ละพื้นที่ปฏิบัติงาน

ญ.2.5.7 ปริมาณข้าวที่ผ่านการรับรอง มกษ. 4408 ที่ได้รับมาต้องมากกว่าหรือเท่ากับปริมาณข้าวที่ผ่านการรับรอง มกษ. 4408 ที่ส่งมอบให้ลูกค้าตามช่วงเวลาในการจัดหายอดรายการสินค้าคงคลัง ซึ่งต้องไม่เกิน 28 วัน

ญ.2.5.8 กรณีที่ยอดรายการนำเข้ามากกว่ารายการนำออกในช่วงสิ้นสุทธระยะเวลาสินค้าคงคลัง อาจจะนำข้อมูลความยั่งยืนไปใช้ในรอบสินค้าคงคลังถัดไปได้

ญ.2.5.9 ข้อมูลความยั่งยืนจะหมดอายุใน 3 ปี นับจากวันที่เข้าสู่ระบบหรือเมื่อมีการยุติการรับรอง ขึ้นอยู่กับว่ากรณีใดจะเกิดขึ้นก่อน

ญ.2.6 กระบวนการแปรรูป (Processing)

ต้องจัดทำระบบ CoC ดังนี้

ญ.2.6.1 ต้องใช้ระบบติดตามหรือบันทึกการผลิต เพื่อใช้เป็นหลักฐานยืนยันการแปรรูปผลิตภัณฑ์ สำหรับการกล่าวอ้างในแต่ละประเภท

ญ.2.6.2 กรณีมีกระบวนการแปรรูปหรือการปฏิบัติต่อสินค้าข้าวที่ดำเนินการ ณ สถานประกอบการที่มีพันธะสัญญาแต่อยู่นอกพื้นที่ของผู้ขอการรับรอง ต้องมั่นใจว่ากระบวนการดังกล่าวมีขั้นตอนการดำเนินการเกี่ยวกับระบบ CoC ที่เหมือนกับขั้นตอนการดำเนินการของผู้ขอการรับรอง และต้องระบุประเด็นนี้ไว้ในข้อตกลงการจ้างช่วงที่ได้ลงนามร่วมกันไว้ (รายละเอียดอธิบายไว้ที่ข้อกำหนดข้อ ญ.1.1.4.4)

ญ.2.6.3 ต้องแยกผลิตภัณฑ์อื่นทั้งหมดที่ไม่สามารถชี้บ่งว่าอยู่ในประเภทของการกล่าวอ้าง (claim categories) ประเภทใดประเภทหนึ่งตามที่กำหนดในข้อ ญ.2.3 ออกจากผลิตภัณฑ์ที่มีเอกสารหลักฐานแสดงประเภทการกล่าวอ้าง จนกว่าจะได้รับหลักฐานที่เป็นเอกสารแสดงประเภทการกล่าวอ้างของผลิตภัณฑ์อื่นนั้น

ญ.2.7 การชิปปิงและการขาย (Shipping and sales)

ต้องมั่นใจว่าการขายข้าวที่ได้รับการรับรองมีข้อมูลที่ต้องการในเอกสารการขาย

ญ.2.7.1 ต้องมั่นใจว่าได้ให้ข้อมูลการกล่าวอ้างที่ถูกต้องในบัญชีราคาสินค้าของผู้ขาย (sales invoice) และเอกสารชิปปิง ซึ่งรวมถึงข้อมูลดังต่อไปนี้

- รายละเอียดของผลิตภัณฑ์และประเภทการกล่าวอ้าง
- จำนวนของแต่ละผลิตภัณฑ์และแต่ละประเภทการกล่าวอ้าง
- รหัสการรับรอง (หากต้องการระบุ)

ญ.2.7.2 ต้องมั่นใจว่าประเภทการกล่าวอ้างที่ระบุไว้ในเอกสารการขายสอดคล้องตามข้อกำหนด CoC ที่ปฏิบัติ ทั้งนี้ ไม่สามารถปรับประเภทการกล่าวอ้างของผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการรับรองให้สูงขึ้นได้ แม้ว่าผู้ขอการรับรองอื่นที่อยู่ในห่วงโซ่อุปทานเดียวกันจะใช้ระบบ CoC ที่สูงกว่า

ญ.2.8 การกล่าวอ้างและข้อมูลสาธารณะ (Claims and public information)

ต้องมั่นใจว่าข้าวที่ผ่านการรับรองที่ขายไปนั้นมีการกล่าวอ้างอย่างถูกต้อง รายละเอียดดังนี้

ญ.2.8.1 ต้องลงนามในข้อตกลงอนุญาตให้ใช้สิทธิ (license agreement) โดยตรงกับ CB ก่อนที่จะมีการกล่าวอ้าง การแสดงฉลาก หรือการใช้เครื่องหมายรับรอง

ญ.2.8.2 การกล่าวอ้างและการใช้เครื่องหมายรับรองโดยผู้ขอการรับรอง ต้องเป็นไปตามกฎกระทรวงกำหนดลักษณะ การใช้ และการแสดงเครื่องหมายรับรองมาตรฐานสำหรับสินค้าเกษตร คู่มือการใช้และแสดงเครื่องหมายรับรองมาตรฐาน และ CS ฉบับนี้

ญ.2.8.3 ต้องส่งร่างการกล่าวอ้างและร่างฉลากสินค้าทั้งหมดให้กับ CB เพื่อทบทวนและอนุมัติก่อนการนำไปใช้

ญ.2.9 การรับรองแบบหลายสาขาหรือหลายพื้นที่ (Multi-site operators)

ญ.2.9.1 ผู้ดูแลระบบแบบหลายสาขาหรือหลายพื้นที่ ต้องจัดทำเอกสารและนำระบบควบคุมภายในไปปฏิบัติ เพื่อรับประกันความสอดคล้องของระบบ CoC ในแต่ละสาขาหรือพื้นที่ ทั้งนี้ ระบบควบคุมภายในต้องมีองค์ประกอบอย่างน้อยดังต่อไปนี้

- 1) โครงสร้างการดำเนินงานและผังการบริหารงานที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างผู้ดูแลระบบกับแต่ละสาขาหรือพื้นที่
- 2) ผู้ดูแลระบบแบบหลายสาขาหรือหลายพื้นที่ ต้องมีการตรวจประเมินระบบควบคุมภายในทุกสาขาหรือพื้นที่ อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง
- 3) สาขาหรือพื้นที่ใหม่ต้องได้รับการประเมินภายใน ก่อนที่จะนำเข้ามารวมในบัญชีรายชื่อสาขาหรือพื้นที่ที่ขึ้นทะเบียน **และ**
- 4) กรณีที่สาขาหรือพื้นที่นั้นไม่ได้อยู่ภายใต้โครงสร้างที่มีเจ้าของร่วมกัน (common ownership) ควรได้รับความยินยอมจากแต่ละสาขาหรือพื้นที่ เพื่อรับทราบการเข้าร่วมระบบ CoC และให้อำนาจแก่สำนักงานส่วนกลางในการประเมินภายในและการกำหนดบทลงโทษ

ญ.2.9.2 สำนักงานส่วนกลางต้องเก็บบันทึกของสาขาหรือพื้นที่ต่างๆ ที่รวมอยู่ในขอบข่ายการดำเนินงานระบบ CoC รวมถึง:

- 1) รายการของสาขาหรือพื้นที่ รวมทั้งชื่อ ที่ตั้ง ประเภทการแปรรูป และบุคลากรที่รับผิดชอบ
- 2) สถานะการประเมินภายในและการตรวจประเมินจากภายนอก **และ**
- 3) การระบุสาขาหรือพื้นที่ที่ถูกลงโทษ

ญ.2.9.3 ระบบการควบคุมภายในของสำนักงานส่วนกลางต้องจัดทำเอกสารและปฏิบัติตามขั้นตอนการดำเนินการในการลงโทษสาขาหรือพื้นที่ที่มีการดำเนินการไม่เป็นไปตามข้อกำหนด CoC และต้องแจ้งให้แต่ละสาขาหรือพื้นที่ทราบเกี่ยวกับระบบการลงโทษ ทั้งนี้ ต้องมีการจัดทำระบบที่มีมาตรการการลงโทษที่รุนแรงขึ้นเรื่อย ๆ จนถึงการตัดสาขาหรือพื้นที่นั้นออกจากขอบข่ายของ CoC

ญ.2.10 ข้อกำหนดสมดุลมวล (Mass Balance Requirements)

มีข้อกำหนดเพิ่มเติม ดังนี้

ญ.2.10.1 การตามสอบ (Traceability)

ญ.2.10.1.1 ต้องรายงานธุรกรรมการขายและการจัดส่งทั้งหมดให้ CB ทราบเกี่ยวกับสมดุลมวลของผลิตภัณฑ์หรือผลิตภัณฑ์หรือผลิตภัณฑ์ที่กล่าวอ้างว่าเป็นข้าวที่ยังที่ผ่านการรับรอง โดยอย่างน้อยทุกรายการการขายที่ได้ดำเนินไประหว่างไตรมาสปฏิทินต้องลงทะเบียนกับ CB ภายใน 28 วันนับจากวันที่สิ้นสุดไตรมาสนั้นๆ

ญ.2.10.1.2 เครดิตสมดุลมวล ใช้ได้สูงสุด 3 ปี หากมียอดขายเกินกว่าการซื้อ การซื้อขายนี้จะต้องมีการจัดซื้อปัจจัยนำเข้าหรือวัตถุดิบที่ได้รับการรับรองจะมีพอสำหรับการขายภายในสิ้นไตรมาสเพื่อทำธุรกรรมสำหรับไตรมาสนั้น

ญ.2.10.1.3 เมื่อมีการใช้สมมูลมวล การทำธุรกรรมการซื้อขายข้าวที่ได้รับการรับรอง ควรสอดคล้องกับปริมาณข้าวที่ได้รับการรับรองที่แสดงในสูตรของข้าวที่ระบุบนหีบห่อ เช่น ถ้ามีข้าวที่ได้รับการรับรอง 30% เอกสารธุรกรรมการซื้อขายข้าวนี้ควรมีสัดส่วนที่เหมือนกัน

ญ.2.10.2 การนับซ้ำผลิตผลและผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการรับรองหลายมาตรฐาน (Double Counting for Multi-Certified Materials)

กรณีที่ซื้อข้าวจากฟาร์มที่ได้รับการรับรองหลายมาตรฐาน (เช่น เกษตรอินทรีย์) สามารถขายข้าวในปริมาณที่เท่ากันได้โดยนับใบรับรองทั้ง 2 มาตรฐานกับชุดการผลิต (batch) นั้น อย่างไรก็ตาม ไม่สามารถแยกการรับรองทั้ง 2 รายการนั้นออกจากกันและนำไปแยกใช้เป็นผลิตผลและผลิตภัณฑ์ 2 ชุดการผลิต ในปริมาณเท่ากันได้ (ที่เป็นปริมาณเท่ากันกับปริมาณที่ซื้อจากฟาร์มตั้งแต่แรก) เนื่องจากจะเป็นการนับซ้ำ (double counting) ทั้งนี้ ข้อมูลปริมาณผลิตผลและผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการรับรองว่าเป็นข้าวยั่งยืน แต่นำไปขาย ภายใต้การรับรองมาตรฐานอื่น ต้องบันทึกข้อมูลว่า “ไม่ได้ขายเป็นข้าวยั่งยืน”

ญ.2.10.3 อัตราการแปลง (Conversion Ratio)

กรณีที่ประสงค์แปลงค่าเครดิตสมมูลมวลเพื่อเอาไปใช้ในการแปรรูปต่อไป ต้องแสดงอัตราการแปลง (conversion ratio) นั้น ทั้งนี้ เครดิตสมมูลมวลไม่สามารถแปลงกลับหรือแปลงในลักษณะอื่นใด ที่ไม่สอดคล้องกับค่าการแปลงที่ได้มาจากกระบวนการจริงได้

ญ.2.10.4 แผนที่มีการกำหนดเวลาชัดเจน (Time-Bound Plan)

ควรจัดทำแผนที่มีการกำหนดเวลาที่ชัดเจน เพื่อแสดงถึงความมุ่งมั่นในการเพิ่มเปอร์เซ็นต์การจัดซื้อข้าวที่ผ่านการรับรอง ให้เป็นสัดส่วนของการจัดซื้อทั้งหมดประจำปีของผู้ที่จะใช้การกล่าวอ้าง

ญ.2.10.5 การสื่อสารและการกล่าวอ้าง (Communication and Claims)

ไม่อนุญาตให้ผู้ขอการรับรองที่ใช้ระบบสมมูลมวลแสดงเครื่องหมายรับรองบนหีบห่อ

ตารางที่ ญ.1 รายการตรวจประเมินการจัดการห่วงโซ่การคุ้มครอง (Chain of Custody; CoC)

ข้อกำหนด CoC	วิธีการตรวจประเมิน	สิ่งที่พบจากการตรวจประเมิน	ผลการตรวจประเมิน		หมายเหตุ
			C	NC	
ญ.2.1 ผู้ขอการรับรองต้องปฏิบัติตามข้อกำหนด CoC ในขอบข่ายที่ได้มีการกำหนดไว้ ดังนี้					
ญ.2.1.1 ต้องกำหนดขอบข่ายการดำเนินงานตามระบบ CoC	ตรวจสอบเอกสาร (แผนภาพการผลิตสายการผลิต รวมถึงการจ้างช่วงและการใช้บริการจากภายนอก (ถ้ามี)) ที่แสดงขอบข่ายตามระบบตามสอบตามสอบและการป้องกันการปะปนของผลิตผลหรือสินค้าข้าวอื่นที่ไม่ใช่ข้าวยั่งยืน				
	ผู้ขอการรับรองมีการระบุรูปแบบการตามสอบและการป้องกันการปะปนของผลิตผลหรือสินค้าข้าวอื่นที่ไม่ใช่ข้าวยั่งยืนไว้ชัดเจน				
ญ.2.1.2 ควรกำหนดขอบข่ายของการรับรอง ในกรณีที่เป็นผู้ขอการรับรองแบบหลายสาขาหรือพื้นที่ ต้องระบุจำนวนของสาขาหรือพื้นที่ และประเภทการดำเนินงานที่อยู่ในขอบข่ายตามแนวทาง CoC ทั้งนี้ ผู้ขอการรับรองสามารถใช้ระบบสมดุลมวล (Mass Balance System) ตามที่กำหนดในข้อญ.2.10 เพื่อสนับสนุน CoC ได้	ตรวจสอบเอกสารและสัมภาษณ์ ข้อมูลการกำหนดหน่วยที่จะทวนสอบว่าครอบคลุมตามที่กำหนดใน มกษ. หรือไม่				
	กรณีผู้ขอการรับรองแบบหลายสาขาหรือหลายพื้นที่ต้องมีการระบุรูปแบบของห่วงโซ่อุปทานของทุกหน่วย สาขาหรือพื้นที่				

ข้อกำหนด CoC	วิธีการตรวจประเมิน	สิ่งที่พบจากการตรวจประเมิน	ผลการตรวจประเมิน		หมายเหตุ
			C	NC	
	<p>ผู้ขอการรับรองแบบหลายสาขาหรือหลายพื้นที่ ต้องมีการคำนวณสมมูลมวลของแต่ละสาขาหรือพื้นที่</p> <p>ตรวจการปฏิบัติงานและบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับการคำนวณสมมูลมวล โดยเฉพาะกรณีที่มีบุคคลมากกว่าหนึ่งดำเนินการในพื้นที่เดียวกัน</p>				
<p>ญ.2.1.3 ต้องมั่นใจว่าบุคคลที่สามที่มีการปฏิบัติต่อผลิตภัณฑ์หรือสินค้าขาย ยั่งยืน ต้องปฏิบัติตามแนวทาง CoC</p>	<p>ตรวจสอบรายละเอียดในสัญญาระหว่างผู้ขอการรับรองและผู้รับจ้างช่วง ว่ามีการกำหนดให้ต้องปฏิบัติตามสอดคล้องกับแนวทางการตามสอบ และการป้องกันการปะปนของสินค้าอื่น</p> <p>ทบทวนว่ามีระบบตรวจเฝ้าระวังโดยบุคคลที่สามหรือไม่ ซึ่งสามารถนำไปรวมไว้ในระบบควบคุมภายในของผู้ขอการรับรองได้</p>				<p>☐ ไม่ใช้ในการตรวจประเมินในกรณีที่ผู้ขอการรับรองไม่มีการจ้างบุคคลที่สาม</p>
<p>ญ.2.1.4 กรณีที่มีการปฏิบัติงานร่วมกันต้องมีข้อตกลงภายในพื้นที่ว่าต้องมีการรายงานและการสื่อสารที่เหมาะสม รวมถึงการจัดจ้างคนภายนอก ผู้รับจ้างช่วงการเก็บรักษา การขนส่ง คลังสินค้า</p>	<p>ทบทวนเอกสารสัญญาและเอกสารการสื่อสารระหว่างผู้ขอการรับรองกับผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่</p> <p>ทบทวนการประเมินภายในซึ่งต้องครอบคลุมทุกสาขาหรือพื้นที่</p>				<p>☐ ไม่ใช้ในการตรวจประเมินในกรณีที่ผู้ขอการรับรองมีพื้นที่เดียวหรือหลายสาขาหรือหลายพื้นที่ภายใต้การ</p>

ข้อกำหนด CoC	วิธีการตรวจประเมิน	สิ่งที่พบจากการตรวจประเมิน	ผลการตรวจประเมิน		หมายเหตุ
			C	NC	
					บริหารจัดการเดียวกัน
ญ.2.1.5 ต้องระบุและจัดทำเอกสารประเภทการกล่าวอ้าง (claim category) ซึ่งจะใช้ในการติดตามระบบการควบคุม CoC	ทบทวนประวัติหรือบันทึกการกล่าวอ้างที่เกี่ยวข้องประเภทการกล่าวอ้างอยู่บนพื้นฐานของปัจจัยนำเข้าและรูปแบบของการจัดการห่วงโซ่อุปทานของผู้ประกอบการรับรอง ทั้งนี้ ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงรูปแบบการกล่าวอ้างนอกเหนือจากรูปแบบที่ได้รับการรับรองได้				
ญ.2.2 มีระบบที่จะปฏิบัติตามข้อกำหนด CoC ดังนี้					
ญ.2.2.1 ต้องกำหนดบุคคลที่มีหน้าที่รับผิดชอบในภาพรวม และกำหนดบุคคลที่รับผิดชอบในแต่ละส่วนของระบบของระบบควบคุม CoC ที่รวมถึงแต่ไม่ได้จำกัดเฉพาะการจัดซื้อ การรับสินค้า การแปรรูป การเก็บรักษา การชิปปิ้ง (shipping) การทำเครื่องหมาย การจัดส่ง การขาย และการจัดเก็บบันทึก	ทบทวนว่ามีบุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งให้รับผิดชอบงานควบคุมระบบหรือไม่ ทบทวนบทบาทและหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้ที่ได้รับการแต่งตั้ง				
ญ.2.2.2 ต้องจัดทำและคงไว้ซึ่งเอกสารขั้นตอนการดำเนินการ เพื่อให้มั่นใจว่าการดำเนินงานสอดคล้องกับข้อกำหนด CoC ทั้งนี้ ขั้นตอนการดำเนินการ	ทบทวนขั้นตอนการดำเนินงาน และการปฏิบัติงานของผู้ผลิตที่สอดคล้องกับข้อกำหนดการตามสอบและการป้องกันการปะปนของสินค้าอื่นที่ไม่ใช่ข้าวยั่งยืน				

ข้อกำหนด CoC	วิธีการตรวจประเมิน	สิ่งที่พบจากการตรวจประเมิน	ผลการตรวจประเมิน		หมายเหตุ
			C	NC	
ดังกล่าวต้องเหมาะสมกับขนาดและความซับซ้อนของผู้ขอการรับรอง โดยครอบคลุมทุกพื้นที่ที่อยู่ในขอบข่ายการรับรอง	ทวนสอบขั้นตอนการดำเนินการว่าครอบคลุมการดำเนินงานทั้งหมด				
ญ.2.2.3 ต้องเก็บรักษาและรายงานข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามข้อกำหนดCoC ซึ่งรวมถึงเอกสารการจัดซื้อและการขาย บันทึกการผลิต และสรุปปริมาณผลิตผลและสินค้าข้าว เป็นระยะเวลาอย่างน้อย 3 ปี	ทบทวนเอกสารและบันทึกข้อมูล รวมถึงการเก็บรักษาบันทึก (ตามนโยบายหรือขั้นตอนการดำเนินการ) และทวนสอบว่ามี การนำข้อกำหนดตามสอบและการป้องกันการปะปนของสินค้าอื่นที่ไม่ใช่ข้าวยั่งยืนไปปฏิบัติหรือไม่				
ญ.2.2.4 ต้องทบทวนประสิทธิภาพระบบภายในประจำปี รวมถึงประสิทธิผลของระบบการจัดการคุณภาพและการดำเนินการอย่างสอดคล้องกับข้อกำหนด CoC ของพื้นที่ รวมทั้งผู้รับจ้างช่วง หากพบความไม่สอดคล้อง ผู้ขอการรับรองต้องดำเนินการแก้ไขอย่างเหมาะสม	ทบทวนบันทึกการประเมินภายในรวมทั้งรายงานการปฏิบัติการแก้ไขความไม่สอดคล้องว่ามีการทบทวนประสิทธิภาพระบบภายในประจำปีและรวมถึงประสิทธิผลของระบบการจัดการคุณภาพหรือไม่ รวมทั้งความสอดคล้องของการปฏิบัติกับข้อกำหนด CoC ของพื้นที่ และแผนการปรับปรุง				☐ การทบทวนภายในไม่ครอบคลุมผู้รับจ้างช่วงเนื่องจากผู้ขอการรับรองไม่มีการจ้างช่วง
ญ.2.2.5 พนักงานทุกคนที่เกี่ยวข้องกับการนำข้อกำหนด CoC ไปใช้ ต้องตระหนักและมีความรู้เพียงพอเกี่ยวกับข้อกำหนดดังกล่าว โดยพิจารณาจากการเข้าร่วมการฝึกอบรมที่เกี่ยวข้อง	ทบทวนบันทึกการฝึกอบรมและเอกสารการฝึกอบรม ซึ่งอาจเป็นบันทึกการฝึกอบรมภายในได้ตามข้อกำหนด				

ข้อกำหนด CoC	วิธีการตรวจประเมิน	สิ่งที่พบจากการตรวจประเมิน	ผลการตรวจประเมิน		หมายเหตุ
			C	NC	
<p>ญ.2.2.6 ผู้ต้องเก็บรักษาข้อมูลปริมาณผลิตผลและสินค้าข้าวที่ตามสอบ และมั่นใจว่ามีข้อมูลให้กับ CB ได้ โดยข้อมูลเชิงปริมาณที่ต้องเก็บรักษาในแต่ละรอบระยะเวลาการรายงาน อย่างน้อยต้องครอบคลุมรายการดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) การซื้อข้าวที่ผ่านการรับรองตามมกษ. ที่เกี่ยวข้องกับข้าวยั่งยืน เช่น มกษ.4408 2) ข้าวที่ผ่านการรับรองตามมกษ. ที่เกี่ยวข้องกับข้าวยั่งยืน เช่น มกษ.4408 ซึ่งใช้ในกระบวนการแปรสภาพและการแปรรูป 3) ผลพลอตได้และของเสียที่ได้ระหว่างการแปรสภาพและการแปรรูป 4) การขายผลิตผลและสินค้าข้าวที่ได้รับการรับรอง 5) ปัจจัยนำเข้าและผลิตผลและสินค้าข้าวสุดท้ายที่ได้รับการรับรองที่เก็บไว้ในคลังสินค้า (stock) 	<p>ทบทวนระบบตามสอบของผู้ขอการรับรอง เช่น ขั้นตอนการดำเนินการ บันทึกข้อมูล</p> <p>ข้อมูลสำหรับการคำนวณสมดุลมวล โดยควรมีปริมาณที่เชื่อถือได้ตามอัตราส่วนการแปลงค่า (conversion ratio)</p> <p>ทวนสอบบันทึกการจัดซื้อ การแปรสภาพ การแปรรูป การขาย และปริมาณสินค้าคงคลัง</p> <p>ตรวจสอบปริมาณผลิตผล (production yield) ตามอัตราส่วนการแปลงค่า</p>				
<p>ญ.2.3 รูปแบบ CoC ต้องระบุรูปแบบ CoC ที่นำมาใช้ และพัฒนาระบบที่ช่วยสนับสนุนรูปแบบดังกล่าว ดังนี้</p>					

ข้อกำหนด CoC	วิธีการตรวจประเมิน	สิ่งที่พบจากการตรวจประเมิน	ผลการตรวจประเมิน		หมายเหตุ
			C	NC	
<p>ญ.2.3.1 กรณีที่เลือกใช้ IP ต้องแสดงให้เห็นการแยกตั้งแต่ระดับเกษตรกร กลุ่มเกษตรกร หรือองค์กรที่มีหลายสาขา หรือหลายพื้นที่จนถึงจุดขาย</p>	<p>ทบทวนขั้นตอนการดำเนินการว่าครอบคลุมการแยกตลอดขั้นตอนการดำเนินงานที่รับผิดชอบและมีการระบุที่ชัดเจนสามารถตามสอบได้ถึงผู้ส่งมอบ และผู้รับมอบสินค้า พร้อมทั้งมีการบันทึกรายละเอียด</p> <p>ตรวจบันทึกและระบบเอกสารว่ามีการดำเนินการเป็นไปตามขั้นตอนการดำเนินการที่กำหนดไว้</p> <p>ตรวจการปฏิบัติงานในพื้นที่</p>				<p>☐ ไม่ใช้ในการตรวจประเมินกรณี que ผู้ขอการรับรองไม่ใช้ CoC รูปแบบ IP</p>
<p>ญ.2.3.2 กรณีที่เลือกใช้ Seg ต้องแสดงให้เห็นว่ามีการแยกผลิตผลและสินค้าข้าวที่ได้รับการรับรอง ออกจากผลิตผลและสินค้าข้าวที่ไม่ได้รับการรับรอง ซึ่งจัดเก็บไว้บริเวณพื้นที่ปฏิบัติงานหรือที่มีการลำเลียงผ่านพื้นที่ปฏิบัติงานของผู้ขอการรับรอง</p>	<p>ทบทวนขั้นตอนการดำเนินการว่าครอบคลุมการแยกผลิตผลหรือสินค้าข้าวที่ได้รับการรับรองออกจากผลิตผลหรือสินค้าข้าวที่ไม่ได้รับการรับรอง พร้อมทั้งมีการบันทึกรายละเอียด</p> <p>ตรวจบันทึกและระบบเอกสารว่ามีการดำเนินการเป็นไปตามขั้นตอนการดำเนินการที่กำหนดไว้</p> <p>ตรวจการปฏิบัติงานและการจัดเก็บผลิตผลหรือสินค้าข้าวที่ได้รับการรับรองในพื้นที่</p>				<p>☐ ไม่ใช้ในการตรวจประเมินกรณี que ผู้ขอการรับรองไม่ใช้ CoC รูปแบบ Seg</p>

ข้อกำหนด CoC	วิธีการตรวจประเมิน	สิ่งที่พบจากการตรวจประเมิน	ผลการตรวจประเมิน		หมายเหตุ
			C	NC	
<p>ญ.2.3.3 ไม่ว่าจะกรณีที่ใช้ IP หรือ Seg สามารถใช้สมดุลมวล (Mass Balance; MB) ควบคู่กันโดยต้องแสดงให้เห็นว่ามีระบบสมดุลมวลและมีความสอดคล้องกับข้อกำหนด ญ.2.10</p>	<p>ตรวจประเมินตามวิธีที่กำหนดในข้อ ญ.4.9</p>				<p>☐ ไม่ใช่ในการตรวจประเมินกรณี que ผู้ขอการรับรอง ไม่ใช่ CoC รูปแบบ MB</p>
<p>ญ.2.3.4 ต้องมีการติดตามและคัดแยกผลิตภัณฑ์และสินค้าข้าวที่ผ่านได้รับการรับรองซึ่งมีแยกประเภทการกล่าวอ้าง (claim categories) แตกต่างกัน ตลอดกระบวนการทั้งหมด รวมถึงการจัดซื้อ การรับผลิตผลและสินค้าข้าว การแปรสภาพ การแปรรูป การจัดเก็บ การขนส่ง การทำเครื่องหมาย การจัดส่ง การขาย และการจัดเก็บบันทึกข้อมูล</p>	<p>ทวนสอบว่ามีการนำขั้นตอนการดำเนินการต่าง ๆ ไปปฏิบัติอย่างถูกต้องหรือไม่</p> <p>สังเกตว่ามีการทำสัญลักษณ์หรือเครื่องหมายที่ชัดเจนให้กับผลิตผลและสินค้าข้าวที่ได้รับการรับรองหรือไม่ และสัมภาษณ์พนักงานที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติต่อผลิตผลและสินค้าข้าวที่ได้รับการรับรอง ว่าเข้าใจและตระหนักถึงระบบและข้อกำหนดการตามสอบหรือไม่</p>				
<p>ญ.2.4 ความใช้ได้ของข้อมูล (Data Validation) ต้องตรวจสอบความใช้ได้ของระบบเอกสารข้าวยั่งยืน ดังนี้</p>					

ข้อกำหนด CoC	วิธีการตรวจประเมิน	สิ่งที่พบจากการตรวจประเมิน	ผลการตรวจประเมิน		หมายเหตุ
			C	NC	
<p>ญ.2.4.1 ต้องตรวจสอบสัญญาของผู้ส่งมอบ (supplier) บัญชีราคาสินค้า (invoice) และเอกสารสนับสนุนอื่น ๆ เพื่อให้มั่นใจว่าผลิตภัณฑ์และสินค้าข้าวที่ได้รับการรับรองมาจากผู้ส่งมอบที่ได้รับการรับรองและตรงกับเอกสารกำกับสินค้านั้น</p>	<p>ทบทวนบันทึกข้อมูลการซื้อขาย สัญญาของผู้ส่งมอบ (supplier) บัญชีราคาสินค้า (invoice) และเอกสารสนับสนุนอื่น ๆ</p>				<p>☐ ไม่ใช่ในการตรวจประเมินในกรณีที่ผู้ขอการรับรองไม่เคยมีการจัดซื้อข้าวก่อนหรือระหว่างการตรวจประเมิน</p>
<p>ญ.2.4.2 ในแต่ละการซื้อและรับผลิตผลและสินค้าข้าวที่ได้รับการรับรองที่มีการติดตามในระบบควบคุม CoC ผู้ขอการรับรองต้องระบุ ตรวจสอบความใช้ได้ และบันทึกข้อมูลอย่างน้อยดังต่อไปนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - รายชื่อผู้ส่งมอบ - การกล่าวอ้างผลิตผลและสินค้าข้าวที่ได้รับการรับรอง - ปริมาณที่ได้รับ - วันที่ที่ได้รับ - ประเภทการกล่าวอ้าง (claim categories) - รหัสผู้ส่งมอบ (ถ้ามี) 	<p>ทบทวนขั้นตอนการดำเนินการ บันทึกข้อมูลการจัดซื้อ</p> <p>ทวนสอบว่ามีการบันทึกข้อมูลครบถ้วนตามที่กำหนดไว้ และมีการตรวจสอบความใช้ได้ในการติดตามการซื้อและรับผลิตผลในระบบควบคุม CoC</p>				<p>☐ ไม่ใช่ในการตรวจประเมินในกรณีที่ผู้ขอการรับรองไม่เคยมีการจัดซื้อข้าวก่อนหรือระหว่างการตรวจประเมิน</p>

ข้อกำหนด CoC	วิธีการตรวจประเมิน	สิ่งที่พบจากการตรวจประเมิน	ผลการตรวจประเมิน		หมายเหตุ
			C	NC	
ญ.2.5 การกระทบยอดปริมาณสมดุล (Data Reconciliation) ต้องบันทึกและจัดการระบบเอกสารเข้ามายังยื่น ดังนี้					
ญ.2.5.1 ต้องได้รับบัญชีราคาสินค้า (Invoice) และเอกสารสนับสนุนอื่น ๆ หรืออย่างใดอย่างหนึ่งของผลิตภัณฑ์และสินค้าข้าวที่ได้รับการรับรองซึ่งเข้ามาในระบบ และต้องเก็บข้อมูลการทำธุรกรรมข้างต้นก่อนรายงานให้ CB ทราบทุกปี	ทบทวนขั้นตอนการดำเนินการเกี่ยวกับการรับสินค้าและบันทึกข้อมูลที่เกี่ยวข้อง				☐ ไม่ใช้ในการตรวจประเมินในกรณีที่ในระหว่างการตรวจประเมินไม่มีการรับข้าวที่ได้รับการรับรองหรือไม่เคยรับข้าวที่ได้รับการรับรองมาก่อนหน้า
ญ.2.5.2 กรณีที่มีการใช้อัตราการแปลงค่า (conversion rates) ต้องใช้อัตราการแปลงที่จัดทำเป็นเอกสาร ในการคำนวณว่าน้ำหนักหรือ ปริมาตรของผลผลิตเทียบเท่ากับกับข้าวที่ยื่นที่ส่งมอบ (consignment)	ทบทวนวิธีที่ใช้สำหรับอัตราการแปลง และผลที่ได้จากการคำนวณ				☐ ไม่ใช้ในการตรวจประเมินในกรณีที่ ผู้ขอการรับรองไม่มีการแปรรูปผลผลิต
ญ.2.5.3 ต้องรักษาไว้ซึ่งความถูกต้องของเครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้ในการวัด	ทบทวนกำหนดการทวนสอบและสอบเทียบเครื่องมือและอุปกรณ์ และบันทึกการสอบเทียบ การทวนสอบและสอบเทียบดำเนินการตามความถี่ที่กำหนด (ตัวอย่างเช่น ทุกๆ 6 เดือน)				☐ ไม่ใช้ในการตรวจประเมินในกรณีที่ ไม่มีเครื่องมือและอุปกรณ์ในการวัด

ข้อกำหนด CoC	วิธีการตรวจประเมิน	สิ่งที่พบจากการตรวจประเมิน	ผลการตรวจประเมิน		หมายเหตุ
			C	NC	
<p>ญ.2.5.4 ต้องบันทึกปริมาณของข้าวที่ผ่านการรับรอง มกษ. 4408 และลักษณะเฉพาะด้านความยั่งยืนที่เกี่ยวข้อง (associated sustainability characteristics) ในระบบ และต้องปฏิบัติตามกระบวนการที่ระบุในข้อ ญ.2.5.1 หลังจากที่ได้รับการยืนยันความใช้ได้ของข้อมูลแล้ว</p>	<p>ทบทวนระบบการบันทึก ขั้นตอนการดำเนินการ และระบบการตามสอบ</p>				<p>☐ ไม่ใช้ในการตรวจประเมินในกรณีที่ ผู้ขอการรับรองยังไม่ได้รับข้าวที่ผ่านการรับรอง มกษ. 4408</p>
<p>ญ.2.5.5 การจัดสรรข้อมูล (data allocation) ข้าวยั่งยืนไปยังผลิตภัณฑ์อื่น ผลิตภัณฑ์นั้นต้องเป็นผลิตภัณฑ์มาจากข้าวยั่งยืนเท่านั้น</p>	<p>ทวนสอบว่าการจัดสรรข้อมูลข้าวยั่งยืนไปยังผลิตภัณฑ์อื่น มีการอนุญาตเฉพาะผลิตภัณฑ์ที่ได้มาจากกระบวนการแปรรูปข้าวยั่งยืนเท่านั้น เช่น สตาร์ช (starch) น้ำมัน รำข้าว</p>				<p>☐ ไม่ใช้ในการตรวจประเมินในกรณีที่ ผู้ขอการรับรองยังไม่ได้รับข้าวที่ผ่านการรับรอง มกษ. 4408</p>
<p>ญ.2.5.6 ต้องจัดทำยอดรายการสินค้าคงคลัง (inventory) ที่แสดงความสมดุลของปริมาณสินค้าที่นำเข้าและนำออกของข้าวที่ผ่านการรับรอง มกษ. 4408 ตามช่วงเวลาที่กำหนดไว้ ซึ่งต้องไม่เกิน 28 วัน สำหรับแต่ละพื้นที่ปฏิบัติงาน</p>	<p>ทบทวนบันทึกสินค้าคงคลัง: รายการนำเข้า รายการที่แปรรูปแล้ว รายการนำออก และรายการที่เหลืออยู่ในคลังสินค้า</p>				<p>☐ ไม่ใช้ในการตรวจประเมินในกรณีที่ ผู้ขอการรับรองยังไม่ได้รับข้าวที่ผ่านการรับรอง มกษ. 4408</p>

ข้อกำหนด CoC	วิธีการตรวจประเมิน	สิ่งที่พบจากการตรวจประเมิน	ผลการตรวจประเมิน		หมายเหตุ
			C	NC	
<p>ญ.2.5.7 ปริมาณข้าวที่ผ่านการรับรอง มกษ. 4408 ที่ได้รับมาต้องมากกว่าหรือเท่ากับปริมาณข้าวที่ผ่านการรับรอง มกษ. 4408 ที่ส่งมอบให้ลูกค้าตามช่วงเวลาในการจัดทำยอดรายการสินค้าคงคลัง ซึ่งต้องไม่เกิน 28 วัน</p>	<p>ทบทวนบันทึกสินค้าคงคลัง: รายการนำเข้า รายการที่แปรรูปแล้ว รายการนำออก และรายการที่เหลืออยู่ในคลังสินค้า</p>				<p>☐ ไม่ใช้ในการตรวจประเมินในกรณีที่ ผู้ขอการรับรองยังไม่ได้รับข้าวที่ผ่านการรับรอง มกษ. 4408</p>
<p>ญ.2.5.8 กรณีที่ยอดรายการนำเข้ามากกว่ารายการนำออกในช่วงสิ้นสุดระยะเวลาสินค้าคงคลัง อาจจะนำข้อมูลความยั่งยืนไปใช้ในรอบสินค้าคงคลังถัดไปได้</p>	<p>ทบทวนบันทึกสินค้าคงคลังที่แสดงสมดุลเชิงปริมาณ (Volume Balance inventory records) ของปีที่ผ่านมาและปริมาณที่ยกยอดไปในปีถัดไป</p>				<p>☐ ไม่ใช้ในการตรวจประเมินในกรณีที่ ผู้ขอการรับรองยังไม่ได้รับข้าวที่ผ่านการรับรอง มกษ. 4408</p>
<p>ญ.2.5.9 ข้อมูลความยั่งยืนจะหมดอายุใน 3 ปี นับจากวันที่เข้าสู่ระบบหรือเมื่อมีการยุติการรับรอง ขึ้นอยู่กับว่ากรณีใดจะเกิดขึ้นก่อน</p>	<p>ทบทวนระบบการตามสอบและการป้องกันการปะปนของสินค้าอื่น ความใช้ได้ของข้อมูล และบันทึกรายการเอกสารที่หมดอายุการใช้งาน</p>				
<p>ญ.2.6 กระบวนการแปรรูป (Processing) ต้องจัดทำระบบ CoC ดังนี้</p>					
<p>ญ.2.6.1 ต้องใช้ระบบติดตามหรือบันทึกการผลิต เพื่อใช้เป็นหลักฐานยืนยันการ</p>	<p>ทบทวนขั้นตอนการดำเนินการและบันทึกในการผลิต: รายการนำเข้า รายการที่แปรรูปแล้ว</p>				

ข้อกำหนด CoC	วิธีการตรวจประเมิน	สิ่งที่พบจากการตรวจประเมิน	ผลการตรวจประเมิน		หมายเหตุ
			C	NC	
แปรรูปผลิตภัณฑ์สำหรับการกล่าวอ้างในแต่ละประเภท	รายการนำออก และรายการสินค้าคงคลังที่แสดงสมดุลเชิงปริมาณ (volume balance stock)				
<p>ญ.2.6.2 กรณีมีกระบวนการแปรรูปหรือการปฏิบัติต่อสินค้าขาวที่ดำเนินการ ณ สถานประกอบการที่มีพันธะสัญญา แต่อยู่นอกพื้นที่ของผู้ขอการรับรอง ต้องมั่นใจว่ากระบวนการดังกล่าวมีขั้นตอนการดำเนินการเกี่ยวกับระบบ CoC ที่เหมือนกับขั้นตอนการดำเนินการของผู้ขอการรับรอง และต้องระบุประเด็นนี้ไว้ในข้อตกลงการจ้างช่วงที่ได้ลงนามร่วมกันไว้ (รายละเอียดอธิบายไว้ที่ข้อกำหนดข้อ ญ.4.1.1.4)</p>	<p>ทบทวนรายละเอียดสัญญา หรือข้อตกลงเกี่ยวกับการจ้างช่วงและผู้รับจ้างช่วง ว่าเป็นไปตามข้อกำหนดเกี่ยวกับการตามสอบและการป้องกันการปะปนของสินค้าอื่นในภาคผนวก ญ หรือไม่</p> <p>สัมภาษณ์ผู้รับจ้างช่วง เมื่อเป็นไปได้</p>				<p>☐ ไม่ใช้ในการตรวจประเมินในกรณีที่ผู้ขอการรับรองไม่มีการจ้างบุคคลที่สาม</p>
<p>ญ.2.6.3 ต้องแยกผลิตภัณฑ์อื่นทั้งหมดที่ไม่สามารถชี้บ่งว่าอยู่ในประเภทของการกล่าวอ้าง (claim categories) ประเภทใดประเภทหนึ่งตามที่กำหนดในข้อ ญ.2.3 ออกจากผลิตภัณฑ์ที่มีเอกสารหลักฐานแสดงประเภทการกล่าวอ้าง จนกว่าจะได้รับหลักฐานที่เป็นเอกสารแสดงประเภทการกล่าวอ้างของผลิตภัณฑ์อื่นนั้น</p>	<p>ทบทวนระบบ รูปแบบ และขั้นตอนการดำเนินการเกี่ยวกับการตามสอบและการป้องกันการปะปนของสินค้าอื่น รวมทั้งทบทวนว่ามีเอกสารที่เกี่ยวข้องครบถ้วน</p>				

ข้อกำหนด CoC	วิธีการตรวจประเมิน	สิ่งที่พบจากการตรวจประเมิน	ผลการตรวจประเมิน		หมายเหตุ
			C	NC	
ญ.2.7 ชิปปิ้งและการขาย (Shipping and sales)					
ต้องมั่นใจว่าการขายข้าวที่ได้รับการรับรองมีข้อมูลที่ถูกต้องในเอกสารการขาย					
ญ.2.7.1 ผู้ต้องมั่นใจว่าได้ให้ข้อมูลการกล่าวอ้างที่ถูกต้องในบัญชีราคาสินค้าของผู้ขาย (sales invoice) และเอกสารชิปปิ้ง ซึ่งรวมถึงข้อมูลดังต่อไปนี้ <ul style="list-style-type: none"> - รายละเอียดของผลิตภัณฑ์และประเภทการกล่าวอ้าง - จำนวนของแต่ละผลิตภัณฑ์และแต่ละประเภทการกล่าวอ้าง - รหัสการรับรอง (หากต้องการระบุ) 	ทบทวนบันทึกการกล่าวอ้างเปรียบเทียบกับข้อมูลในเอกสารการขาย				☐ ไม่ใช่ในการตรวจประเมินในกรณีที่ไม่มีการกรอกก่อนและระหว่างการตรวจประเมิน
ญ.2.7.2 ต้องมั่นใจว่าประเภทการกล่าวอ้างที่ระบุไว้ในเอกสารการขายสอดคล้องตามข้อกำหนด CoC ที่ปฏิบัติ ทั้งนี้ ไม่สามารถปรับประเภทการกล่าวอ้างของผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการรับรองให้สูงขึ้นได้ แม้ว่าผู้ขอการรับรองอื่นที่อยู่ในห่วงโซ่อุปทานเดียวกันจะใช้ระบบ CoC ที่สูงกว่า	ทบทวนประเภทการกล่าวอ้างในเอกสารการขายเปรียบเทียบกับบันทึกข้อมูลที่เกี่ยวข้อง				
ญ.2.8 การกล่าวอ้างและข้อมูลสาธารณะ (Claims and public information)					
ต้องมั่นใจว่าข้าวที่ผ่านการรับรองที่ขายไปนั้นมีการกล่าวอ้างอย่างถูกต้อง รายละเอียดดังนี้					

ข้อกำหนด CoC	วิธีการตรวจประเมิน	สิ่งที่พบจากการตรวจประเมิน	ผลการตรวจประเมิน		หมายเหตุ
			C	NC	
<p>ญ.2.8.1 ต้องลงนามในข้อตกลงอนุญาตให้ใช้สิทธิ (license agreement) โดยตรงกับ CB ก่อนที่จะมีการกล่าวอ้างการแสดงผลการ หรือการใช้เครื่องหมายรับรอง</p>	<p>ทบทวนข้อตกลงอนุญาตให้ใช้สิทธิ (license agreement) เพื่อให้มั่นใจว่ามีอยู่และมีการลงนาม</p>				
<p>ญ.2.8.2 การกล่าวอ้างและการใช้เครื่องหมายรับรองโดยผู้ขอการรับรองต้องเป็นไปตามกฎกระทรวงกำหนดลักษณะ การใช้ และการแสดงเครื่องหมายรับรองมาตรฐานสำหรับสินค้าเกษตร และคู่มือการใช้และแสดงเครื่องหมายรับรองมาตรฐาน และ CS ฉบับนี้</p>	<p>ทบทวนขั้นตอนการดำเนินการของผู้ขอการรับรองเกี่ยวกับการกล่าวอ้างและการแสดงเครื่องหมายรับรองว่าเป็นไปตามกฎกระทรวงกำหนดลักษณะ การใช้ และการแสดงเครื่องหมายรับรองมาตรฐานสำหรับสินค้าเกษตร และคู่มือการใช้และแสดงเครื่องหมายรับรองมาตรฐาน และ CS ฉบับนี้</p>				
<p>ญ.2.8.3 ต้องส่งร่างการกล่าวอ้างและร่างฉลากสินค้าทั้งหมดให้กับ CB เพื่อทบทวนและอนุมัติก่อนการนำไปใช้</p>	<p>ทบทวนบันทึกข้อมูลการสื่อสารและการอนุมัติสำหรับการกล่าวอ้างทั้งหมดที่ดำเนินการแล้วหรือกำลังจะดำเนินการ</p>				
<p>ญ.2.9 การรับรองแบบหลายสาขาหรือหลายพื้นที่ (Multi-site operators)</p>					
<p>ญ.2.9.1 ผู้ดูแลระบบแบบหลายสาขาหรือหลายพื้นที่ ต้องจัดทำเอกสารและนำระบบควบคุมภายในไปปฏิบัติ เพื่อรับประกันความสอดคล้องของระบบ CoC ในแต่ละสาขาหรือพื้นที่ ทั้งนี้</p>	<p>ทบทวน</p> <ul style="list-style-type: none"> ระบบควบคุมภายในของ ผู้ขอการรับรอง โครงสร้างการดำเนินงานและผังการบริหารงาน 				<p>☐ ไม่ใช้ในการตรวจประเมินในกรณีที่มีสาขาหรือพื้นที่เดียว</p>

ข้อกำหนด CoC	วิธีการตรวจประเมิน	สิ่งที่พบจากการตรวจประเมิน	ผลการตรวจประเมิน		หมายเหตุ
			C	NC	
<p>ระบบควบคุมภายในต้องมียุทธศาสตร์ประกอบอย่างน้อยดังต่อไปนี้</p> <p>1) โครงสร้างการดำเนินงานและผังการบริหารงานที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างผู้ดูแลระบบกับแต่ละสาขาหรือพื้นที่</p> <p>2) ผู้ดูแลระบบแบบหลายสาขาหรือหลายพื้นที่ ต้องมีการตรวจประเมินระบบควบคุมภายในทุกสาขาหรือพื้นที่อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง</p> <p>3) สาขาหรือพื้นที่ใหม่ต้องได้รับการประเมินภายใน ก่อนที่จะนำเข้ามารวมในบัญชีรายชื่อสาขาหรือพื้นที่ที่ขึ้นทะเบียน และ</p> <p>4) กรณีที่สาขาหรือพื้นที่นั้นไม่ได้ อยู่ภายใต้โครงสร้างที่มีเจ้าของร่วมกัน (common ownership) ควรได้รับความยินยอมจากแต่ละสาขาหรือพื้นที่ เพื่อรับทราบการเข้าร่วมระบบ CoC และให้อำนาจแก่สำนักงานส่วนกลางในการประเมินภายในและการกำหนดบทลงโทษ</p>	<ul style="list-style-type: none"> ขั้นตอนการดำเนินการ และกำหนดการประเมินภายใน ข้อตกลงระหว่าง ผู้ขอการรับรองและแต่ละสาขาหรือพื้นที่ที่ไม่ได้อยู่ภายใต้โครงสร้างที่มีเจ้าของร่วมกัน 				

ข้อกำหนด CoC	วิธีการตรวจประเมิน	สิ่งที่พบจากการตรวจประเมิน	ผลการตรวจประเมิน		หมายเหตุ
			C	NC	
<p>ญ.2.9.2 สำนักงานส่วนกลางต้องเก็บบันทึกของสาขาหรือพื้นที่ต่างๆ ที่รวมอยู่ในขอบข่ายการดำเนินงานระบบ CoC รวมถึง</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) รายการของสาขาหรือพื้นที่ รวมทั้งชื่อ ที่ตั้ง ประเภทการแปรรูป และบุคลากรที่รับผิดชอบ 2) สถานะการประเมินภายใน และการตรวจประเมินจากภายนอก และ 3) การระบุสาขาหรือพื้นที่ที่ถูก ลงโทษ 	<p>ทบทวนรายการของสาขาหรือพื้นที่ที่อยู่ใน ขอบข่าย</p> <p>ทบทวนบันทึกข้อมูลการประเมินภายใน และ ทบทวนบันทึกการลงโทษ (ถ้ามี)</p>				
<p>ญ.2.9.3 ระบบการควบคุมภายในของสำนักงานส่วนกลางต้องจัดทำเอกสาร และปฏิบัติตามขั้นตอนการดำเนินการ ในการลงโทษสาขาหรือพื้นที่ที่มีการ ดำเนินการไม่เป็นไปตามข้อกำหนด CoC และต้องแจ้งให้แต่ละสาขาหรือพื้นที่ ทราบเกี่ยวกับระบบการลงโทษ ทั้งนี้ ต้องมีการจัดทำระบบที่มีมาตรการการ ลงโทษที่รุนแรงขึ้นเรื่อยๆ จนถึงการตัด สาขาหรือพื้นที่นั้นออกจากขอบข่ายของ CoC</p>	<p>ทบทวนระบบการควบคุมภายใน ขั้นตอนการ ดำเนินการใน การลงโทษ และบันทึกข้อมูลการ ตรวจประเมิน และทบทวนบันทึกข้อมูลการ ลงโทษ (ถ้ามี)</p>				

ข้อกำหนด CoC	วิธีการตรวจประเมิน	สิ่งที่พบจากการตรวจประเมิน	ผลการตรวจประเมิน		หมายเหตุ
			C	NC	
ญ.2.10 ข้อกำหนดสมดุลมวล (Mass Balance Requirements) มีข้อกำหนดเพิ่มเติม ดังนี้					
ญ.2.10.1 การตามสอบ (Traceability)					
ญ.2.10.1.1 ต้องรายงานธุรกรรมการขายและการจัดส่งทั้งหมดให้ CB ทราบเกี่ยวกับสมดุลมวลของผลิตภัณฑ์และผลิตภัณฑ์หรือผลิตภัณฑ์หรือผลิตภัณฑ์ที่กล่าวอ้างว่าเป็นข้าวที่ยังผ่านการรับรองโดยอย่างน้อยทุกรายการการขายที่ได้ดำเนินไประหว่างไตรมาสปฏิทินต้องลงทะเบียนกับ CB ภายใน 28 วันนับจากวันที่สิ้นสุดไตรมาสนั้นๆ	ทบทวนบันทึกการขายหรือบันทึกของผลิตภัณฑ์ที่ผ่านการรับรอง ว่าหลังจากจบทุก ๆ ไตรมาส ทบทวนว่ามีบันทึกข้อมูลครบถ้วนภายใน 28 วัน				
ญ.2.10.1.2 เครดิตสมดุลมวล ใช้ได้สูงสุด 3 ปี หากมียอดขายเกินกว่าการซื้อ การซื้อขายนี้ จะต้องมีการจัดซื้อปัจจัยนำเข้าหรือวัตถุดิบที่ได้รับการรับรองจะมีพอสำหรับการขายภายในสิ้นไตรมาสเพื่อทำธุรกรรมสำหรับไตรมาสนั้น	ทบทวนบันทึกสมดุลสินค้าคงคลัง และแผนจัดซื้อปัจจัยนำเข้าหรือวัตถุดิบที่ได้รับการรับรองเปรียบเทียบกับบันทึกการขายที่ครอบคลุมจำนวนขายทั้งหมด				
ญ.2.10.1.3 เมื่อมีการใช้สมดุลมวล การทำธุรกรรมการซื้อข้าวที่ได้รับการรับรอง ควรสอดคล้องกับปริมาณข้าวที่ได้รับการรับรองที่แสดงในสูตรของข้าวที่	ทบทวนการระบุข้าวที่ได้รับการรับรองบนหีบห่อ เปรียบเทียบกับเอกสารสนับสนุนอื่นๆ ซึ่งควรระบุสัดส่วนที่เหมือนกัน เช่น ใบสั่งซื้อ (Purchasing order) บัญชี				

ข้อกำหนด CoC	วิธีการตรวจประเมิน	สิ่งที่พบจากการตรวจประเมิน	ผลการตรวจประเมิน		หมายเหตุ
			C	NC	
ระบุบนหีบห่อ เช่น ถ้ามีข้าวที่ได้รับ การรับรอง 30% เอกสารธุรกรรมการซื้อขายข้าวนี้ควรมีสัดส่วนที่เหมือนกัน	รายละเอียดบรรจุหีบห่อ(Packing list) ใบตราส่งสินค้า (Bill of Lading) เอกสาร การขนส่ง (transport documents)				
ญ.2.10.2 การนับซ้ำผลิตผลและผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการรับรองหลายมาตรฐาน (Double Counting for Multi-Certified Materials)					
<p>กรณีที่ซื้อข้าวจากฟาร์มที่ได้รับการรับรองหลายมาตรฐาน (เช่น เกษตรอินทรีย์) สามารถขายข้าวในปริมาณที่เท่ากันได้โดยแนบใบรับรองทั้ง 2 มาตรฐานกับชุดการผลิต (batch) นั้น อย่างไรก็ตามไม่สามารถแยกการรับรองทั้ง 2 รายการนั้นออกจากกันและนำไปแยกใช้เป็นผลิตผลและผลิตภัณฑ์ 2 ชุดการผลิตในปริมาณเท่ากันได้ (ที่เป็นปริมาณเท่ากับปริมาณที่ซื้อจากฟาร์มตั้งแต่แรก) เนื่องจากจะเป็นการนับซ้ำ (double counting)</p> <p>ทั้งนี้ ข้อมูลปริมาณผลิตผลและผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการรับรองว่าเป็นข้าวยั่งยืน แต่นำไปขายภายใต้การรับรองมาตรฐานอื่น ต้องบันทึกข้อมูลว่า “ไม่ได้ขายเป็นข้าวยั่งยืน”</p>	<p>ทวนสอบข้อมูลปริมาณผลิตผลและผลิตภัณฑ์ที่มีการแสดงฉลากและการกล่าวอ้างว่าได้รับการรับรองเป็นข้าวยั่งยืนที่ได้ขายไปเปรียบเทียบกับข้อมูลปริมาณผลิตผลและผลิตภัณฑ์ที่มีการแสดงฉลากและการกล่าวอ้างตามมาตรฐานอื่น</p> <p>ทบทวนจำนวนสินค้าที่ไม่ได้ขายเป็นข้าวยั่งยืนว่าบันทึกได้ถูกต้อง</p>				

ข้อกำหนด CoC	วิธีการตรวจประเมิน	สิ่งที่พบจากการตรวจประเมิน	ผลการตรวจประเมิน		หมายเหตุ
			C	NC	
ญ.2.10.3 อัตราการแปลง (Conversion Ratio)					
<p>กรณีที่ประสงค์แปลงค่าเครดิตสมมูลมวลเพื่อเอาไปใช้ในการแปรรูปต่อไป ต้องแสดงอัตราการแปลง (conversion ratio) นั้น</p> <p>ทั้งนี้ เครดิตสมมูลมวลไม่สามารถแปลงกลับหรือแปลงในลักษณะอื่นใดที่ไม่สอดคล้องกับค่าการแปลงที่ได้มาจากการบวกรวมการจริงได้</p>	<p>ทวนสอบอัตราการแปลงของผลิตภัณฑ์และผลิตภัณฑ์ซ้ำ โดยผู้ประกอบการ ต้องพิสูจน์เครดิตสมมูลมวล โดยแสดงผลการคำนวณจากอัตราการแปลงที่ใช้</p>				
ญ.2.10.4 แผนที่มีการกำหนดเวลาชัดเจน (Time-Bound Plan)					
<p>ควรจัดทำแผนที่มีการกำหนดเวลาที่ชัดเจน เพื่อแสดงถึงความมุ่งมั่นในการเพิ่มเปอร์เซ็นต์การจัดซื้อข้าวที่ผ่านการรับรอง ให้เป็นส่วนสำคัญของการจัดซื้อทั้งหมด ประจำปีของผู้ที่จะใช้การกล่าวอ้าง</p>	<p>ทบทวนแผนที่มีการกำหนดเวลาที่ชัดเจนขององค์กร ที่จะส่งผลต่อการเพิ่มการจัดซื้อข้าวที่ได้รับการรับรอง ควรมีแผนและแผนควรอธิบายว่าองค์กรจะบรรลุเป้าหมายด้านความยั่งยืนได้อย่างไร</p>				
ญ.2.10.5 การสื่อสารและการกล่าวอ้าง (Communication and Claims)					
<p>ไม่อนุญาตให้ผู้ขอการรับรองที่ใช้ระบบสมมูลมวลแสดงเครื่องหมายรับรองบนหีบห่อ</p>	<p>ตรวจสอบการแสดงเครื่องหมายการรับรองบนหีบห่อ</p>				

เอกสารอ้างอิง

พระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ. 2551 (2561) ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 125 ตอนที่ 37 ก, หน้า 1-22

กฎกระทรวงว่าด้วยการกำหนดลักษณะ การใช้ และการแสดงเครื่องหมายรับรองมาตรฐานสำหรับสินค้าเกษตร พ.ศ. 2563 ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 137 ตอนที่ 62 ก, หน้า 1-3

สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ. 2556. หลักเกณฑ์การรับรองมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี.

สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ. 2561. คู่มือการใช้และแสดงเครื่องหมายรับรองมาตรฐาน ภายใต้พระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ. 2551.

สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ. 2565. มาตรฐานสินค้าเกษตร เรื่อง ข้าวยั่งยืน (มกษ.4408-2565)

สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ. 2567. ระเบียบปฏิบัติสำหรับการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตร การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี.

สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ. 2567. ระเบียบปฏิบัติสำหรับการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตร เรื่อง การปฏิบัติทางเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่ดีสำหรับฟาร์มเลี้ยงกุ้งทะเลและห้วงโซ่การคุ้มครอง : ผลิตภัณฑ์กุ้งทะเลจากการเพาะเลี้ยงอย่างยั่งยืน.

GLOBALGAP, 2022. General Regulation – Rules for Producer Groups and Multisite Producers with QMS English Version V6.0 – 2 Sep 22. Cologne Germany: GLOBALGAP c/o FoodPLUS GmbH.

GLOBALGAP, 2021. General Regulation – Part III – Certification Body and Accreditation Rules English Version V5.4-1 Oct 21. Cologne Germany: GLOBALGAP c/o FoodPLUS GmbH.

ISO/IEC 17065:2012(E), 2012. Conformity assessment Requirements for bodies certifying products, processes and services.

ISO/IEC 17067:2013(E), 2013. Conformity assessment-Fundamentals of product certification and guidelines for product certification schemes.

ISO 19011:2018(E), 2018. Guidelines for auditing management systems.

IAF MD 1:2023 IAF Mandatory Document for the Audit and Certification of a Management System Operated by a Multi-Site Organization

International Rice Research Institute (IRRI). (2023). Data Collection Tool for sustainable Rice Platform Standard and Performance Indicators for Sustainable Rice Cultivation. Version 2.2. Available at <http://www.sustainablerice.org>.

Sustainable Rice Platform (SRP) (2023). The SRP Standard for Sustainable Rice Cultivation (Version 2.2). Bangkok. Available at <http://www.sustainablerice.org>

Sustainable Rice Platform (SRP). (2023). The SRP Assurance Scheme (Version 2.0). Bangkok. Available at <http://www.sustainablerice.org>.

Sustainable Rice Platform (SRP) (2023). The SRP Internal Management System (IMS) Standard for Producer Groups operating under the SRP Standard for Sustainable Rice Cultivation (Group Implementation) (Version 1.1). Bangkok. Available at <http://www.sustainablerice.org>.

Sustainable Rice Platform (SRP) (2023). The Guidelines for Producer Groups operating under the SRP Standard for Sustainable Rice Cultivation (IMS Guidelines) (Version 1.1). Bangkok. Available at <http://www.sustainablerice.org>.

Sustainable Rice Platform (SRP). (2023). SRP IMS Standard Checklist based on: SRP IMS Standard v 1.1. Bangkok. Available at <http://www.sustainablerice.org>.

Sustainable Rice Platform (SRP) (2023). The SRP Chain of Custody Policy and Standard (Version 2.3). Bangkok. Available at <http://www.sustainablerice.org>.

Sustainable Rice Platform (SRP) (2023). Sustainable Rice Platform Chain of Custody Standard v.2.3 Report Template (Version 2.3). Bangkok. Available at <http://www.sustainablerice.org>.

Sustainable Rice Platform (SRP) (2023). Internal Assessment for Participating Operators SRP Chain of Custody v.2.3 Checklist. Bangkok. Available at <http://www.sustainablerice.org>.

Sustainable Rice Platform (SRP) (2023). SRP Brand Manual & Claim Guidelines. Bangkok. Available at <http://www.sustainablerice.org>.